This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

https://books.google.com

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

https://books.google.com

Rom 2002.7

HARVARD COLLEGE LIBRARY
FROM THE INCOME OF
A FUND LEFT BY
LESTER B. STRUTHERS/1910

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

J. Massó Torrents

BIBLIOGRAFÍA DELS ANTICS POETES CATALANS

(Anuari de l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, MCMXIII-XIV)

BARCELONA. — 1914

Digitized by Google

Rom 2412.

Rom 22..7

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY
MAY 10 1966

Digitized by Google

BIBLIOGRAFÍA DELS ANTICS POETES CATALANS, per J. MASSÓ TORRENTS.

PRESENTEM als estudiosos, en conjunt, alguns dels materials preparatoris que hem hagut d'acoblar per a un treball històric i literari dels antics poetes catalans, que fa temps portem de cap. Els presentem en la creença de que estalviaràn altres investigacions i facilitaràn la tasca als que vulguin empendre l'edició de les obres de qualsevol dels nostres poetes.

Així mateix com ho varem fer en la nostra *Historiografía de Catalunya en català* (*Revue hispanique*, t. XV, 1906, pp. 487-613), abracem ara la nostra època nacional o sigui des dels orígens fins a Ferràn *el Catòlic*, en l'època del qual comença de fet la decadencia de l'activitat catalana. Es clar, però, que dels poetes que produiren en el precedent regnat n'hem procurat incloure les obres escrites durant els reis Catòlics. Hem intentat més aviat completar escoles literaries que no pas tallar les poesíes en un moment històric determinat.

En poques paraules explicarem la divisió del present estudi i el procediment adoptat. La present *Bibliografía* està feta en vista de la utilitat d'un *Repertori* que pensem publicar més endavant. Descrivim els cançoners i demés manuscrits donant una sigla a cada llibre i un número a cada obra poètica; d'aquesta manera en el vinent *Repertori* només ens haurem de referir a una lletra i a un número. En les descripcions hem pecat potser de llargs: cançoners ja publicats en edicions diplomàtiques i descrits diverses vegades se retroben ací, perquè la nostra intenció és que's vegin units tots els materials aprofitables per l'estudi de la nostra poesía. Per evitar repeticions no donem en la *Bibliografía* la divisió estròfica dels poetes catalans ni la llur nota bibliogràfica, perquè es trobarà al seu dia en el *Repertori:* donem només, una i altra, dels poetes provençals, francesos i castellans que apareixen en els cançoners catalans, perquè aquests poetes no han de figurar en el *Repertori*, sinó exclusivament en les taules alfabètiques. Molts cançoners solen tenir en vermelló els noms dels poetes i els títols de les obres; els que són tots escrits en tinta negra els marquen no obstant en lletres més grosses. Nosaltres, per regularització de l'aspecte tipogràfic i per claredat, els hem representats tots en lletra cursiva, però indicant en les descripcions quan títols i noms estàn en el manuscrit en lletres colorides. Dividim en cinc

Digitized by Google

capítols la Bibliografía: I. *Els cançoners provençals;* II. *Els cançoners catalans;* III. *Altres manuscrits contenint poesíes;* IV. *Els impresos*, i V. *Els tractats poètics.*

Els cançoners provençals van marcats amb les mateixes sigles amb les quals són coneguts pels provençalistes, o siguin majúscules de cursiva, *A B C D*, i així seguint; als marcats amb minúscules i amb les primeres lletres de l'alfabet grec els hem afegit el signe volat ′ per a evitar, en el *Repertori*, confusions amb altres sigles que indicarem, així: *b′ c′ f′ g′ α′ β′*. Dels cançoners provençals només n'hem assenyalat els folis on porten obres de trobadors catalans o que tenim per tals: com se comprèn, dels cançoners provençals que no porten cap poesía que faci pel nostre objecte no se'n trobarà cap noticia en el present treball. Sens dubte posem certs detalls que semblaràn repeticions inútils per massa coneguts als provençalistes; que'ns serveixi de disculpa considerar que'ns guía també l'idea d'excitar entre els joves investigadors del nostre país l'afició a aquests estudis; per això ens ha semblat bo no perdonar extensió. Ens cal declarar que, personalment, solament hem preses notes directes dels cançoners de París; dels d'Italia ens refiem de les descripcions i edicions publicades; els bibliotecaris d'Italia, als quals ens hem dirigit en questa d'alguna noticia complementaria, ens han ajudat rabents; hem d'agrair les notes que des de Roma ens ha tramès el P. Josep M.ª March; i una vegada per moltes, som deutors de favors i facilitats als eminents amics els professors senyors A. Jeanroy, de París, i Hermann Suchier, d'Halle, mort recentment.

Hem marcat els *cançoners catalans* amb les sigles A B C D, etc., en majúscules de rodó. Hem afegit un exponent numèric quan se tracta de diversos manuscrits que contenen les obres d'un mateix autor; per exemple, D indica Ramon Lull; doncs els manuscrits que contenen les seves obres poètiques seràn D^1 D^2 D^3 D^4, i així seguint; O indica les obres d'Auzias March, O^1 O^2 O^3 O^4 volen dir els diversos cançoners que les contenen. Quan una sigla porta una lletra minúscula volada vol dir que és un fragment d'un cançoner; per exemple, F^a i F^b són el primer un manuscrit de París que formava part del cançoner de Carpentras que és F^b; G^a i G^b són dos cançoners que n'havíen format un de sol. Podem dir que, amb l'excepció de ben pocs, hem vist i descrit personalment tots els *cançoners catalans* i que la major partida d'ells o no eren coneguts o ho eren molt imperfectament. Declarem, agraits, que sense les facilitats donades pels nostres estimats amics Ramón d'Alòs i Jordi Rubió Balaguer, que generosament han posat a la nostra disposició les seves notes preses a Roma i a Munic, la bibliografía de les obres rimades den Ramón Lull hauría estat molt incompleta. El procediment que hem seguit en la descripció d'aquests cançoners és un xic diferent al seguit en la dels provençals: marquem totes les obres, siguin o no siguin de poetes catalans. Els cançoners que ja havíen estat descrits, àdhuc alguns per nosaltres mateixos, els repetim: ens sembla que veient-se plegats adquireixen més valor: de totes maneres, així ens calía

Digitized by Google

fer-ho per a poder regular les referencies al *Repertori*. Així també cada cançoner presenta el seu aspecte particular i, sense aparèixer dislocat ni perdonant repeticions, se prestarà millor als estudis de comparació i d'indagació de les fonts que'ls antics col·lectors tenien a la vista.

Altres manuscrits contenint poesíes tindràn per nosaltres un gran interès: hi incloem fragments de cançoners conservats de vegades en una sola fulla, poesíes perdudes entremig d'obres en prosa i, amb tot i esser nombrosa aquesta secció del nostre treball, tenim la recança dels manuscrits que hauràn escapat a la nostra diligencia; advertim que'ls llarchs tractats rel·ligiosos en vers no hi són compresos ara. Els marquem amb minúscules de rodó, així: a b c d i seguint.

Els impresos ens permeten espigolar una serie de poesíes que inútilment cercaríem en els manuscrits. Tractem, ben entès, gaire-bé només d'incunables, car molt aviat les premses donen amb preferencia poesíes d'aire decadent. Mes l'introducció de l'impremta va fer-se prou d'hora perquè puguin registrar-se algunes obres poètiques de vàlua. Marquem els impresos amb les lletres de l'alfabet minúscul, però de cursiva: *a b c d*.

Presentant reunits tots els *tractats poètics* escrits per catalans o endreçats a magnats catalans, que són la majoría dels coneguts, tindrem ocasió de descriure una bona partida de manuscrits mal coneguts i altres de publicats servint-se de copies poc fidedignes. Des de les *Razos de trobar* den Ramón Vidal de Besalú fins al voluminós *Torcimany* de l'Averçó, potser podríem dir que no s'havíen descrit alhora tants tractats de gaia sciencia. Els hem marcat amb les lletres de l'alfabet grec α β γ δ i així seguint.

Amb la temença de no encertar, tant solament les ganes de treballar i el desig d'estalviar feina a d'altres, ens han fet enllestir la nostra.

I

Els cançoners provençals

A

Roma, Biblioteca Vaticana, n.º 5232

Escrit a les darreríes del XIII[en] segle, a dugues columnes, sobre 207 folis de pergamí de 38 × 25 cm. Bones caplletres i llampants miniatures de mà italiana representant trobadors. Stengel va publicar-ne una edició diplomàtica fins al fol. 73 en 1873, *Die provenzalische Liederhandschrift Cod.* 5232 *der Vaticanischen Bibliothek in Rom*, en l'*Archiv für das Studium der neueren Sprachen und Litteraturen*, vol. LI, pp. 1-32, 129-152, 241-280. Utilitzem l'edició diplomàtica completa de 1891 per A. Pakscher i C. de Lollis, *Il canzoniere provenzale A*, publicada en els *Studj di filologia romanza*, vol. III, pp. 1-570.

1. (Fol. 83 *c*, biografía) *Guillems decabestaing*
si fo us caualliers delencontrada de rossillon...
Chabaneau, *Biographies des Troubadours*, Toulouse, 1885, p. 99.

Digitized by Google

2. (f. 84 *a*) Aissi cum cel qui baissal fuoill
En la A caplletra un personatge segut; al marge, escrit: «II caualleri ka l un tailla la testa a l altre».

3. *Guillems decabestaing.*
Lo doutz cossire

4. (f. 84 *c*) *Guillems decabestaing.*
Ar uei qem uengut als iorns loncs

5. (f. 85 *a*) *Guillems decabestaing.*
Lo iorn qieus ui dompna primieramen

6. (f. 85 *c*) *Guillems decabestaing.*
En pessamen mi fai estar amors

7. *Guillems decabestaing.*
Al plus leu qieu sai fatz chanssos

8. (f. 170 *b*, biografía) *Berengiers depalasol*
si fo decaloigna delaterra del conte derossillon...
Chabaneau, *id. id.*, p. 96.

9. Dompna la genssor com ueia

10. (f. 170 *c*) *Berengiers depalasol.*
Ab la fresca clartat

11. (f. 180 *b*) *Nuguetz. E reculaire.*
Scometreus uuoill reculaire...
Nuguet auzit ai retraire...

12. (f. 186 *b*) *Naimerics depiguillan. en Guillems de berguedan.*
De berguedan destas doas razos...
Naimeric doncs auria sen detos...

13. (f. 199 *c*, biografía) *Guillems debergedan*
si fo us gentis bars de cataloigna...
Chabaneau, *id. id.*, p. 97.

14. *Guillems debergedan. siruentes.*
Us siruentes ai encor abastir
En la caplletra U un cavaller llança en ristra, i escrit al marge: «I. caualler qebata .I. altre caualler da cauallo».

15. (f. 199 *d*) *Guillems debergedan. siruentes.*
Trop ai estat sotz coa de mouton

16. (f. 200 *b*) *Guillems deberguedan.*
Reis sanc nuill temps foz francs ni larcs donaire

17. (f. 200 *c*) *Guillems deberguedan.*
Talans mespres den marques

18. (f. 200 *d*) *Guillems deberguedan.*
Amics marques enqera nona gaire

19. (f. 201 *b*) *Guillems deberguedan. siruentes.*
Cansoneta leu eplana

20. *Guillems deberguedan. siruentes.*
Joglars not desconortz

Digitized by Google

21. (f. 201 *c*) *Guillems deberguedan.*
Chansson ai comensada
22. (f. 201 *d*) *Guillems deberguedan.*
Un siruentes uuoill nou far
23. (f. 202 *a*) *Guillems deberguedan.*
Qan uei lo temps camiar erefrezir
24. (f. 202 *c*) *Guillems deberguedan.*
Ar el mes que la neu el frei
25. *Guillems deberguedan.*
Eu non cuidaua chantar
26. (f. 205 *d*) *Nuc demataplana. siruentes.*
Dun siruentes mes pres talens

B

París, Biblioteca Nacional, franç. 1592

Lletra del segle XIII[è], escrit a dugues columnes, sobre 123 folis de pergamí de 255 × 190 mm. Conté, en el mateix orde, un terç de les obres del cançoner *A*. Vegi's Cesare de Lollis, *Il canzoniere provenzale A*, loc. cit., pp. 671-722, on porta fragments importants d'*Il canzoniere provenzale B*.

1. (Fol. 52 *c*, biografía) *Guillems decabestaing*
si fos us caualliers delencontrada de rossillon...
Al peu de plana hi ha escrit, en lletra de l'època: «Guillems de cabestaing — Cataloigna». — Chabaneau, *id. id.*, p. 99.
2. (f. 53 *b*) *Guillems decabestaing.*
[A]issi cum cel qe baissal fuoill
3. (f. 53 *c*) *Guillems de cabestaing.*
Lo doutz cossire
4. (f. 54 *b*) *Guillems decabestaing.*
Lo iorn queus ui dompna primieramen
5. (f. 55) *Bernat de uentadorn.* (Guillem de Cabestany)
En passamen mi fai estar amors

C

París, Biblioteca Nacional, franç. 856

Lletra del XIV[èn] segle, escrit a dugues columnes, sobre 396 folis de pergamí de 348 × 252 mm. Dugues taules, d'autors i alfabètica, ocupen 38 folis; caplletres boniques, arrencades algunes d'elles. Del foli primer, esqueixat, sols ne resta el quart inferior. — Aquest cançoner i el *R* són els més importants per l'estudi dels trobadors catalans i els que'n contenen més obres.

1. (Fol. ccvij *a*) *Aissi comensa den Br̄ de Palou.*
[A]b la fresca clardat
La caplletra retallada.
2. (f. ccvij *b*) *Br̄ de palou.*
Totz temoros e doptans
3. (f. ccvij *c*) *Br̄ de palou.*
Dona si totztemps uiuia

Digitized by Google

4. (f. ccvij *d*) *Br̄. de palou.*
Bona dona cuy ricx pretz fai ualer
5. (f. ccviij *a*) *Br̄. de palou.*
Dona la genser quom ueya
6. (f. ccviij *b*) *Br̄ de palou.*
Aital dona cum ieu sai
7. (f. ccviij *d*) *Br. de palou.*
Tant mabelis ioys e amors e chans
8. (f. ccix *a*) *Br̄ de palou.*
De la gensor quom ueyal mieu semblan
9. (f. ccix *b*) *Berenguier de palou.*
Mais ai de talan que no suelh
10. (f. ccix *c*) *Br̄ de palou.*
Sieu sauiauer guiardo
11. f. ccix *d*) *Br̄ de palou.*
Tot francamen dompna uenh denant uos
12. (f. ccx *b*) *Aissi comensa den .G. de bergueda.*
Mais uolgra chantar a plazer
13. (f. ccx *c*) *G. de bergueda.*
Lai on hom melluyreue
14. (f. ccx *d*) *G. de bergueda.*
Assi quon hom que seynor ochaizona
15. (f. ccxj *a*) *G. de bergueda.*
Us trichaire pestre laire
16. (f. ccxj *c*) *G. de bergueda.*
Quan uey lo temps camjar e refreydir
17. (f. ccxj *d*) *Guillems de bergueda.*
Joglars not desconortz
18. (f. ccxij *a*) *G. de bergue.*
Non cujaua chantar
19. (f. ccxij *a*) *G. de bergueda.*
Amicx marques enqueiras non a guayre
20. (f. ccxij *c*) *Aissi comensa .G. de cabestanh.*
Li dous cossire
21. (f. ccxiij *b*) *G. de cabestanh.*
Lo iorn que us ui dompna primeiramen
22. (f. ccxiij *c*) *G. de cabestanh.*
Ar uey quem uengut als iorns loncs
23. (f. ccLxx *c*) ... *R. de castel nou.*
[ ]as pus ai luec e sazo
Caplletra retallada amb part de l'escrit.
24. (f. ccLxx *d*) *R. de castelh nou.*
De seruir a bon seynor

Digitized by Google

25. (f. CCLXXj *a*) *R. de castelh nou.*
Er a ben dos ans passatz
26. (f. CCLXXj *b*) *R. de castelh nou.*
En trira e alegrier
27. (f. CCLXXj *c*) *R. de castelh nou.*
Ges si tot estau suau
28. (f. CCLXXj *d*) *R. de castelh nou.*
Mon siruentes tramet al cominal
29. (f. CCCXj *c*) [*Serueri*].
... rars
Caplletra retallada amb alguns mots.
30. (f. CCCXj *d*) *Seruezi.*
E greu pot hom conoysser en lo mar
31. (f. CCCXij *a*) *Serueri.*
Totz homs deu far aquo quel uielh ser fa
32. (f. CCCXij *c*) *Serueri de girona.*
Batle jutge conssellier daut senhor
33. (f. CCCXij *d*) *Serueri de gi.*
Us tals pus grans
34. (f. CCCXiij *b*) *Serueri.*
Del mon uolgra que fez noms dreitz seguir
35. (f. CCCXiij *c*) *Serueri.*
En mal punh fon creada
36. (f. CCCXiij *d*) *Serueri.*
Cvenda chanso plazen ses uilanatge
37. (f. CCCXiiij *a*) *Serueri.*
Qvi bon frug uol reculhir be semena
38. (f. CCCXiiij *b*) *Serueri.*
A uos me suy bona dona donatz
39. (f. CCCXiiij *d*) *Serueri.*
Pus semblec genier amors
40. (f. CCCXV *a*) *Serueri.*
Un uers farai dels quatre temps del an
41. (f. CCCXV *b*) *Serueri.*
Manh ric mi demando si am
42. (f. CCCXV *c*) *Serueri.*
Si tot ses braus layrs el mes
43. (f. CCCXV *d*) *Serueri.*
Cauayers e siruents
44. (f. CCCXVj *a*) *Serueri.*
Si eu fos tan ricx que pogues gent passar
45. (f. CCCXXV *c*) [*B'. Marti*].
[F]arai un uers ab son nouel

Digitized by Google

46. (f. cccxxv *d*) *B'. Marti.*
A senhors qui fo cuges
47. (f. cccxxvj *a*) *B'. Marti.*
Qvan lerbes reuerzida
48. (f. cccxxvj *b*) *B'. Marti.*
Dentier uers far ieu non pes
49. (f. cccxl *cd*) *R. Vidal de bezaudu.*
Entrel taur el doplc signe
50. (f. cccxlj *a*) *R. Vidal de bezaudu.*
Belh mes quan lerba reuerdis
51. (f. cccxlj *b*) *R. Vidal de bezaudu.*
Tal chansoneta faray
52. (f. cccxlv *c*) *Morgue de foyssan.*
Be ma lonc temps menat aguiza daura
En la caplletra un monjo pintat.
53. (f. cccxlvj *a*) *Morgue de foys.*
Be uolria quar seria razos
54. (f. cccxlvj *c*) *Morgue de foyssan.*
Be uolgra fos mos cors tan regardans
55. (f. ccclvj *b*) *Pons dortafas.*
Si ai perdut mon sauber
56. (f. ccclvj *c*) *Pons dortafas.*
Aissi cum la naus en mar
57. (f. ccclx *b*) *Lo reys Namfos.*
Per manhtas guizas mes datz
58. (f. ccclxxxij *b*) *Mosenher en P. reys darago.*
Peir saluaggen greu pessar
Un rei pintat en la caplletra.
59. (f. ccclxxxij *c*) *Resposta de Peire saluagge.*
Senher reys quenamoratz par
60. (f. ccclxxxxv *c*) *Partimen den Aymeric de pegula e den bergueda.*
De berguedan destas doas razos

D

Mòdena, Biblioteca Estensa, α R 4, 4

Aquest cançoner consta de dos manuscrits a dugues columnes, relligats ensemble, en pergamí el primer i en paper el segón, formant un conjunt de 262 folis de 341 × 243 mm. El primer se divideix en dugues parts: una datada 1254 (que's parteix en: 1.r fols. 1-151, col·lecció de 526 poesíes de trobadors *D*; 2.n fols. 153-211, altra nova col·lecció de poesíes provençals *D*a; 3.r fols. 211-216, una obra francesa i el Tresor den Pere de Corbiac; 4.t fols. 217-230, col·lecció de poesíes franceses) i una altra de les darreríes del XIIIèn segle o de la primería del següent (que's parteix també en: 1.r fols. 232-243, sirventesos den Pere Cardenal *D*b; 2.n fols. 243-260, biografía i florilegi den Ferrari de Ferrara *D*c). El manuscrit en paper, de lletra del XVIèn segle, conté, fols. 262-245, una col·lecció de 241 poesíes provençals *d*. Aquest cançoner va esser detalladament descrit per A. Mussafia, *Del codice Estense di rime provenzali*, Viena, 1867, en els Sitzungberichte der k. Academie der Wissenschaften, LV, pp. 339-450, al qual seguim aprofitant-nos també del treball den G. Gröber, *Die Liedersammlungen der Troubadours*, Strassburg, 1877, p. 462-5.

Digitized by Google

Serie D

1. (Fol. 81 *b*) *En Berengier de Palaol.*
Donna la gencher c'om veia
2. (f. 86 *cd*) *Willems de Bregedan.*
Can vei lo temps canjar e refredir
3. (f. 102 *a*-103 *c*) *Guillems de Capestaing.*
Al plus leu q'eu sai far cansons
4. Anc mais nom fo semblan
5. Aissi com cel qe baiual fuoill
6. En pensamen me fai estar amors
7. Li dous conssire
8. Ar vei q'em vengut als jorns loncs
9. (f. 127 *a*-130 *a*) *Guillems de Bregedan.*
Trop ai estat souz coa de mouton
10. Ara mes qe la neus el frei
11. Un serventes ai en cor de bastir
12. Bernatz diz de Basseill
13. Reis, s'anc nuillz temps fos francs ni larcs donaire
14. Talanz m'es pres d'en marques
15. Amics marques, enquerra non ai gaire
16. Chansoneta leu e plana
17. Ben ai auzit per cals razos
18. Joglars not desconortz
19. Chanson ai comensada
20. Un sirventes nueu voill far en rima estraigna
21. Eu no cujava chantar
22. Mal o fel bisbe d'Urgel
23. Ben fo ver qu'en Berguedan
24. (f. 137 *ab*) *Nuget de Mataplana.*
D'un serventes m'es pres talenz
25. (f. 145 *bc*) *Nuget.*
Cometreus voill, Reculaire
26. (f. 151) De Breguedan, d'estas doas razos

Serie D[a]

27. (f. 176 *ac*) *Berrengiers de Parasol.*
S'ieu anc per fol'entendenza
28. Ab la fresca clardat
29. Aissi com hom que seigner ocaizona
30. (f. 179 *ab*) *Willems de Bregedan.*
Ara mens que la neu el frei

Digitized by Google

31. (f. 199 *ab*) *Girautz de Borneill el reis d'Arragon.*
Bem plairia, seingn'en reis

32. (f. 203 *bd*) *Girautz de Cabreira.*
Cabra juglar

Serie D^c

Sobre aquesta part del cançoner vegi's H. Teulié i G. Rossi, *L'anthologie provençale de maître Ferrari de Ferrare* en els *Annales du Midi,* XIII (1901), pp. 60-73, 199-215, 371-388, XIV (1902), p. 102.

33. (f. 259 *d*) *Guillems de Bregadan.*
Us sirventes ai en cor de bastir

34. Ar voill un sirventes

Serie d

35. (f. 289 *d*-290 *c*) *Guillems de Capestaing.*
Assatz es dretz pos jois nom pot venir

36. Mout m'alegra dousa vos per boscaje

37. (f. 315 *ac*) *Naimerics de Piguillan en Guillem de Breguedan.*
De Breguedam, d'estas doas razos

E

París, Biblioteca Nacional, franç. 1749

Lletra del XIV^en segle, escrit a dugues columnes, sobre 232 folis de pergamí de 270 × 205 mm. Algunes caplletres retallades. Paginat modernament.

1. (Pàg. 94) *Berengiers de Palazol.*
[Ab la fre]sca clar[dat]

2. (p. 94) *Berenguier de palazol.*
De [la genser quom uey al mieu semblan]

3. (p. 94) *Berenguier depalazol.*
Totz temeros edoptan

4. (p. 95) *Berenguier depalazol.*
Dona si tostems uiuia

5. (p. 95) *Berenguier depalazol.*
Bona dona cui ricx pretz fai ualer

6. (p. 96) *Berenguier depalazol.*
Aital dona com ieu sai

7. (p. 96) *Berenguier depalazol.*
Tant mabelis iois et amors e chans

8. (p. 110) *Bernart martin.*
Amar deg que ben es mezura

9. (p. 110) *Bernart martin.*
Bel mes lan latz la fontaina

Digitized by Google

10. (p. 111) *Bernart marti.*
Companho per companhia
11. (p. 111) *Bernart marti.*
Dieus aiudatz
12. (p. 112) Senhor qui so cuges
13. (p. 112) *Bernart marti.*
Quan lerbes reuerzida
14. (p. 113) *Bernart marti.*
Ben es dieitz quieu fass uei mai
15. (p. 137) *Guilem magret.* (Berenguer de Palazol.)
Aissi com cel que seigner ocaizona
16. (p. 143) *Guilem de cabestanh.*
[Ar ne]i quem [ueng] ut als iorns loncx
17. (p. 144) *Guilem de cabestanh.*
Aissi com cel que baissal fueill
18. (p. 144) *Guilem decabestanh.*
Lo dous consire
19. (p. 145) *Guilem decabestanh.*
Lo iorn quieus ui dona premeiramen
20. (p. 147) *Guilem ramon de gironela.*
Gen maparell
21. (p. 148) *Guilem ramon de gironela.*
La clara lutz del bel iorn
22. (p. 148) *Guilem ramon de gironela*
Pos lamors sensen

F

Roma, Biblioteca del princep Chigi, L. IV. 106 (abans 23.48)

Escrit per mà italiana en el XIV^{èn} segle sobre 102 (un d'ells equivocat de numeració) folis de pergamí, a dugues columnes, de 180 × 120 mm. Vuit folis preliminars contenen una poesía llatina de Sant Bernat de Claresvalls. Existeixen dugues copies d'aquest cançoner, una en la Riccardiana, de Florença, cod. n.º 2981 (que en Gröber, *Die Liedersammlungen der Troubadours*, p. 629, marca φ^1) i l'altra en l'Ambrosiana, Milà, D 465 inf. N.º 25 (id. *id.* φ^2, p. 631), la primera de les quals publica també Edmund Stengel, *Die provenzalische Blumenlese der Chigiana. Erster und getreuer Abdruck. Nach dem gegenwärtig verstümmelten Original und der vollständigen Copie der Riccardiana*, Marburg, 1878; edició que seguim. No conté el cançoner sinó fragments de poesíes.

1. (Pàg. 96, n.º 117) *Guillem de capestaing.* Li dolz consir.
Totz temps mazire. Lamors qeus mi defen.
2. (p. 103, n.º 124) *Guillems de bregadan.*
Qan uei lo temps canzar e refredir.
3. (p. 164, n.º 174) *Ramonz (bistor) de rusillon.*
Non trop qen re me reprenda.
4. (p. 168, n.º 179) *Formit de perpegnan.*
Un dolz dezirs amoros

Digitized by Google

G

Milà, Biblioteca Ambrosiana, R. 71 sup.

Escrit en el segle XIVè, a dugues columnes, en 130 folis de pergamí de 26 × 18 cm. amb notacions musicals. — Grüzmacher va publicar-ne descripció i llista en l'*Archiv für das Studium der neueren Sprachen*, vol. XXXII (1862), pp. 389-423. En Giulio Bertoni n'ha fet una edició diplomàtica en el vol. 28 de la Gesellschaft für romanische Literatur, *Il canzoniere provenzale della Biblioteca Riccardiana R. 71, sup.*, Dresden, 1912. — Unica obra que fa al nostre objecte:

1. (Fol. 78a) *Guielm de Bergada.*
   Qan uei lo temps camiar e refreidir

H

Roma, Biblioteca Vaticana, 3207

Lletra de la primería del XIVèn segle, escrit a dugues columnes, sobre 62 folis de pergamí de 210 × 150 mm. Ens aprofitem de l'edició d'aquest cançoner per L. Gauchat i H. Kehrli, *Il canzoniere provenzale H*, publicat en els *Studj di Filologia Romanza*, V (1891), pp. 341-568. Vegi's Stengel, *Cod. Vatic. N.º 3207*, en *Zeitschrift für romanischen Philologie*, I (1877), p. 93; i De Lollis, *Appunti dai mss. provenzali Vaticani*, en *Revue des langues romanes*, XXXIII (1889), pp. 157-193.

1. (Fol. 2 *c*) *Guilems de Capdestaing.*
   En pessamen mi fai estar amors
2. (f. 2 *d*) *Guilems de Capdestaing.*
   Anc mais nom fo semblan
3. (f. 12 *b*) *Guilems de Bergedan.*
   Al temps destiu qan salegron lausel
4. (f. 12 *d*) *Guilems de bergedan.*
   Pos uei parer la flors el glai
5. (f. 20 *d*) *Nuget de mataplana.*
   Dun siruentes mes pres talens
6. (f. 21 *a*, biografía) *Gvillems de capestaing*
   si fo uns gentils castelans del contat de rossillon...
   Chabaneau, *id. id.*, p. 100.
7. (f. 21 *c*) *Guilems de capdestaing.*
   Li doulz consire
8. (f. 22 *a*) Ar uei qem uengut als iorns loncs
9. (f. 55 *c*) *Berengiers de palaiol.*
   Bem uoill qem teignon qeu sia (13 versos)
10. (f. 55 *d*) *Berregiers de palaiol.*
    Dompna la gensor com ueia (16 versos)
11. (f. 60 *a*) *Guiellms de briedan.*
    Trop ai estat de corna de molton
12. (f. 60 *b*) *Guiellms de briedan.*
    Un seruentes ai en cor de bastir

Digitized by Google

I

París, Biblioteca Nacional, franç. 854

Lletra del segle XIIIè, escrit a dugues columnes, sobre 198 folis de pergamí de 308 × 222 mm., mancant-n'hi un entre els folis 116-117.

1. (Fol. 105 *d*, biografía) *Guillems de capestaing.*
si fo uns caualliers de lencontrada de rossillon...
Chabaneau, *id. id.*, p. 99.
2. (f. 105 bis *a*) Li douz consire
En la L la figura d'un cavaller.
3. (f. 105 bis *b*) *Guillems de capestaing.*
Ar uei quem uengut als iorns loncs
4. (f. 105 bis *c*) *Guillems de capestaing.*
Aissi com cel que baissal fueill
5. (f. 105 bis *d*) *Guillems de capestaing.*
Assatz es dıcitz
6. (f. 106 *a*) *Guillems de capestaing.*
Al plus leu queu posc far chansos
7. (f. 106 *b*) *Guillems de capestaing.*
Mout malegra douza uos per boscaie
8. (f. 108 *a*) *Peire del puoi.* (Guillem de Cabestany.)
Lo jorn queus ui dompna primeiramen
9. (f. 108 *b*, biografía) *Lo reis daragon*
aquel que tıobet. si ac nom amfos...
Chabaneau, *id. id.*, p. 95.
10. (f. 108 *b*) Per mantas guisas mes datz
En la P està pintat el rei armat a cavall.
11. (f. 140 *b*, biografía) *Berengiers de palazol*
si fo de cataloigna...
Chabaneau, *id. id.*, p. 95.
12. (f. 140 *b*) Sieu anc per follentendenssa
13. (f. 140 *c*) *Berengiers de palazol.*
Ab la fresca clardat
14. (f. 140 *d*) *Berengiers de palazol.*
Aissi com hom que signier occaisona
15. (f. 149 *d*) *lo reis peire darragon.*
Peire saluatz en greu pensar
16. (f. 149 *d*) *Responsa de peire saluaie.*
Totz reis que namoratz par
17. (f. 150 *a*) *lo coms de fois.*
Mas qui aflor se uol mesclar
18. (f. 150 *a*) *lo reis peire daragon.*
Saluatz tuitz ausem cantar

Digitized by Google

19. (f. 150 *a*) *Lo coms de fois.*
Frances cal mon de gran cor nona par

20. (f. 152 *b*) *Namerics de piguillan e den guillem de Berguedan.*
De breguedan destas doas rasos...
Naimerics don auri en sen de cos...

21. (f. 154 *d*) *Guirautz de borneill, el reis daragon.*
Bem plauria seingner reis...
Guirautz de borneill sieu mezeis...

22. (f. 192 *b*, biografía) *Gvillems de berguedan*
si fo uns gentils bars de cataloingna...
Chabaneau, *id. id.*, p. 97.

23. (f. 192 *c*) *Guillems de berguedan.*
Trop ai estat sotz coza de mouton
En la T miniatura d'un gentilhom amb dugues dames.

24. (f. 192 *c*) *Guillems de berguedan.*
Ara mens que la neu el frei

25. (f. 192 *d*) *Guillems de berguedan.*
Un siruentes ai encor abastir

26. (f. 193 *a*) *Guillems de Berguedan.*
Bernart ditz de baisseill

27. (f. 193 *a*) *Guillems de berguedan.*
Reis sanc nuls temps fos francs ni larcs

28. (f. 193 *b*) *Guillems de Berguedan.*
Talans mes pres den marques

29. (f. 193 *c*) *Guillems de Berguedan.*
Amics marques enquera non agaire

30. (f. 193 *c*) *Guillems de berguedan.*
Chansoneta leu e plana

31. (f. 193 *d*) *Guillems de berguedan.*
Ben ai auzit per cals rasos

32. (f. 193 *d*) *Guillems de berguedan.*
Jvglars not desconortz

33. (f. 194 *a*) *Guillems de bergedan.*
Chanson ai comensada

34. (f. 194 *a*) *Guillems de berguedan.*
Un siruentes mieu uoill far en rimestraingna

35. (f. 194 *b*) *Guillems de berguedan.*
Ev no cuidaua chantar

36. (f. 194 *b*) *Guillems de berguedan.*
Quant uei lo temps camiar erefredir

Digitized by Google

K

París, Biblioteca Nacional, franç. 12473 (abans Vaticà 3204)

Escrit en el XIIIèn segle, a dugues columnes, sobre XIII-188 folis de pergamí de 338 × 232 mm. Miniatures representant trobadors. Havía pertenescut a Bembo i a Fulvio Orsini. En la relligadura les armes de Climent XII. L'aspecte general del ms. és molt semblant a *I*.

1. (Fol. 89 *d*, biografía) *Gvillems de capdestaing*
 si fo uns caualhers de lencontrada de rossiglon...
 Chabaneau, *íd. íd.*, p. 97.
2. (f. 89 *d*) *Guillems de capestaing.*
 Li douz consire
 En la L un trobador a cavall.
3. (f. 90 *a*) *Guillems de capestaing.*
 Ar uei quem uengut als iorns loncs
4. (f. 90 *b*) *Guillems de capestaing.*
 Aissi com cel que baissal fueill
5. (f. 90 *c*) *Guillems de capestaing.*
 Assatz es dreitz
6. (f. 90 *d*) *Guillems de capestaing.*
 Al plus leu queu puosc far cansos
7. (f. 91 *a*) *Guillems de capestaing.*
 Mout malegra douza uoz per boscaie
8. (f. 94 *a*, biografía) *Lo reis daragon*
 aquel que trobet. si ac nom amfos...
 Chabaneau, *íd. íd.*, p. 96.
9. (f. 94 *a*) *Lo reis daragon.*
 Per mantaz guisas mes datz
 En la P està representat el rei a cavall.
10. (f. 126 *a*, biografía) *Berengiers de palazol*
 si fo de cataloigna...
 Chabaneau, *íd. íd.*, p. 96.
11. (f. 126 *a*) Sieu anc per follentendensa
 En la S, que forma una serp, està representat un cavaller.
12. (f. 126 *b*) *Berengiers de palazol.*
 Ab la fresca clartat
13. (f. 126 *c*) *Berengiers de palazol.*
 Aissi com hom que seingner ocaisona
14. (f. 138 *bc*) *Naimerics de piguillan en guillem de berguedan.*
 De berguedan destas doas rasos...
 Naimerics don auri eu sen de tos
15. (f. 140 *d*) *Guirautz de borneill el reis daragon.*
 Bem plauria seingner reis...
 Guirautz de borneill sieu mezeis...
16. (f. 178 *a*, biografía) *Guillem de berguedan*
 si fo uns gentils bars de cataloingna...
 Chabaneau, *íd. íd.*, p. 97.

Digitized by Google

17. (f. 178 *a*) Trop ai estat sotz coza de mouton
En la T un trobador a cavall.
18. (f. 178 *b*) *Guillems de berguedan.*
Ara mens que la neu el frei
19. (f. 178 *b*) *Guillems de berguedan.*
Un siruentes ai encor abastir
20. (f. 178 *c*) *Guillems de berguedan.*
Bernart ditz de baisseill
21. (f. 178 *d*) *Guillems de berguedan.*
Reis sanc nuls temps fos francs ni larcs
22. (f. 178 *d*) *Guillems de berguedan.*
Talans mes pres den marques
23. (f. 179 *a*) *Guillems de berguedan.*
Amics marques enquera non agaire
24. (f. 179 *b*) *Guillems de berguedan.*
Chansoneta leu e plana
25. (f. 179 *b*) *Guillems de berguedan.*
Ben ai auzit per cals rasos
26. (f. 179 *c*) *Guillems de berguedan.*
Juglars not desconortz
27. (f. 179 *c*) *Guillems de bergadan.*
Chanson ai comensada
28. (f. 179 *d*) *Guillems de berguedan.*
Un siruentes mieu uoill far en rime straingna
29. (f. 179 *d*) *Guillems de berguedan.*
Eu no cuidaua chantar
30. (f. 180 *a*) *Guillems de berguedan.*
Quant uei lo tems camiar erefredir

L

Roma, Biblioteca Vaticana, lat. 3206

Lletra de les darreríes del XIVèn segle, escrit sobre 148 folis de pergamí de 155 × 100 mm. — Descripció, taula i poesíes donades per Grützmacher, en l'*Archiv...*, vol. XXXIV, pp. 418-438; vegi's també Karl Bartsch, *Beiträge zu den romanischen Literaturen*, en el *Jahrbuch für roman. und engl. Literatur*, vol. XI, p. 23.

1. (Fol. 3 *b*) *Tenchos de nuget ab Reculaire*
Escometreus uoill reculaire
2. (f. 71) (Ramón Vidal de Besalú.)
En aquel temps com era gais
3. (f. 102 *b*) (Guillem de Cabestany.)
Lo dolsz cossire

Digitized by Google

M

París, Biblioteca Nacional, suppl. franç. 2033 (12474) (abans Vaticà 3794)

Lletra del segle XIVè, escrit a dugues columnes, sobre 10+CCLXIX folis de pergamí de 220×170 milímetres. Miniatures i notes marginals italianes. Relligadura amb les armes de Pius VI. El manuscrit havía pertenescut a Colocci i a Fulvio Orsini.

1. (Fol. 23 *b*) *Guillem de bregadan.*
   Aissi com cell qe baissal fueilh
2. (f. 23 *d*) *Guillem de bregadan.*
   Qant uei lo temps camiar i refreidir
3. (f. 241) *le trobaire de Villarnaud.* Siruentes.
   Mal mon grat fatz seruentula
4. (f. 241) *le trobaire de Villarnaud.* S[irventes].
   Un seruentes nou qom chan
5. (f. 268 *b*) *Tenson.*
   Den bergada destas doas rasos

N

Cheltenham, Biblioteca de T. Fitz Roy Fenwick, 8335 (abans a Middlehil, bibliot. de Sir Thomas Phillipps)

Escrit per mans italianes envers la primera meitat del XIVèn segle sobre 296 folis d'un 4.t gran. El ms. va esser foliat posteriorment al seu relligatge; els 3 darrers folis són blancs i en la foliació hi han alguns doblats. Dividit en diverses seccions cadescuna capçada per lletres d'or, així com també la primera caplletra de cada poeta; a cada poesía alternen caplletres vermelles i blaves; bellíssimes miniatures en caplletres i en marge il·lustrant el contingut d'alguns passatges dels poemes. — Aquest cançoner havía estat a Tolosa en possessió del comte Mac Carthy fins a 1816, R. Heber va comprar-lo a Londres i d'ell devía passar a mans de Sir J. Phillipps. — Treiem la noticia del Dr. Hermann Suchier, *Il canzoniere provenzale di Chaltenham*, en la *Rivista di filologia romanza*, vol. II (1875), pp. 49-52 i 144-172, que'l descriu i en dóna la taula anotada.

1. (Fol. 13 v.o) *Nouas Inperials.*
   So fo el tems com era gais

N[2]

Berlín, Biblioteca Real, Cod. 5 Phillipps 1910 (fins a 1889 Cheltenham, bibliot. de Sir Thomas Phillipps)

Escrit en el XVIèn segle per dugues mans italianes, en 28 folis de paper de 31 × 22 cm. — Edició publicada per Alfred Pillet, *Die altprovenzalische Liederhandschrift* (*cod. Phillipps* 1910 *der königlichen Bibliothek zu Berlin*), en l'*Archiv für das Studium der neueren Sprachen und Literaturen*, CI (1898), pp. 111-140, 364-389; CII (1899), pp. 179-212. Vegi's també la descripció L. Constans, *Les manuscrits provençaux de Cheltenham* I, en la *Revue des langues romanes*, XIX (1881), pp. 261-289; XX (1882), pp. 105-120. — No hi ha sinó la biografía den Guillem de Cabestany no seguida per cap obra.

1. (Fol. 18 v.o *c*) *Gillems de capestaing.*
   Gillems de capestaing si fo uns cauallers del encontrada de Rossillon...

Digitized by Google

O

Roma, Biblioteca Vaticana, 3208

Escrit a dugues columnes per mà italiana a principis del XIVèn segle sobre 48 folis de pergamí de 310 × 220 mm. A la fi 3 folis de paper. Foliat al XVIèn segle. Prové de la biblioteca den Fulvio Orsini. — Vegi's la descripció i edició diplomàtica de Cesare de Lollis, *Il canzoniere provenzale O* (*codice Vaticano* 3208), Roma, 1886, Reale Accademia dei Lincei, anno CCLXXXIII 1885-86, Serie 4.ª, Memorie della Classe di scienze morali, storiche e filologiche, vol. II. No hi ha sinó, com anònima, aquesta obra den Guillem de Berguedà:

1. (Fol. LIX *a*) Arondeta de ton chantar maer

P

Florença, Biblioteca Laurenziana, Plut. XLI, cod. 42

Acabat en 1310 en 92 folis de pergamí de 266 × 190 mm. La fi manca. — Publicat per Stengel, en l'*Archiv*... XLIX, 53 i seg., L. Vegi's també la taula en Grützmacher, *Archiv*... XXXIII, p. 299, i Bartsch, *Jahrbuch*... XI, p. 5-8.

1. (Fol. 63) *Dompn frederic de Cicilia.*
   Ges per guerra non chal auer consir
   Responsiua del condenpuria.
   Al onrat rei frederic terz vai dir
2. (f. 62 v.º) *Nuc de mataplana a en blancacet.*
   En blancacet eu sui de noit
   Responsiva.
   En diable vos es per dar enoi
3. (f. 79 i seguint al «Donatus provincialis» d'Uc Faidit) *Razos de trobar.*
   Per so qar ieu Raimonz uidals ai vist et conegut...
   Acaba el tractat den Ramón Vidal i el manuscrit al fol. 83: *Petrus Berzoli de Eugubee fecit hoc opus. Deo gratias. Amen.*

Q

Florença, Biblioteca Riccardiana, 2909 (S. II. 35)

Escrit en el XIVèn segle, a dugues columnes, sobre 111 folis de pergamí, de 210 × 114 mm. A la fi, afegiments dels segles XIVè i XVè. — Descrit per Grüzmacher, *Archiv*, XXXIII, pp. 413-420; Bartsch, *Jahrbuch*, XI, pp. 9-11 i també, *Die provenzalische Liederhandschrift Q*, on dóna la taula, en *Zeitschrift*, IV (1880) pp. 502-520; en el mateix *Zeitschrift*, G. Gröber, *Zu K. Bartsch, Die provenzalische Liederhandschrift Q*, V (1881) pp. 89-95. Seguim l'edició que n'ha feta G. Bartoni, *Il canzoniere provenzale della Riccardiana n.º* 2909, Dresden, 1905.

1. (Fol. 6 v.º) Li dolz consirre
2. (f. 8) *Tençon.*
   De bergueda destas dras razos
3. (f. 110 v.º) *Çirardus.*
   Lo ior qeus ui dona primieramen

Digitized by Google

4. (f. 111) *Çirardus.*
lo dous consire
5. (f. 111 v.º) *Çirardus.*
Er sai qem uengut al iorn lon

R

París, Biblioteca Nacional, franç. 22543 (abans La Valliere 14, i 2701)

Magnífic cançoner escrit a la primería del XIV^{èn} segle sobre 148 (havent-se deixat el vuitanta el foliador modern) folis de pergamí, a dugues columnes (els ensenyaments de la fi van a quatre, a cinc i àdhuc a sis), de 434 × 304 mm. La primera cobla de cada poesía va escrita sota pautat en el qual moltes vegades s'hi han posat les notes. Es el cançoner més gran i el més preciós, quasi contemporani del malhauradament perdut den Bernat Amorós; porta miniatures abundoses en les caplletres. Els folis ABC contenen la taula en lletra antiga, i debuta el manuscrit per les biografíes dels trobadors, totes seguides; al cap de cada poesía no hi figura sinó el pautat per a la melodía; comença propriament el cançoner al foli 5.è per les obres den Marcabru. Bona relligadura plena amb orles al pla, i al llom hi ha el rètol: «Recueil | des trouba | dours | M. S. Val. | du 14. s. tres | et le | pl. complet.» — Descripció i taula donades per Paul Meyer, *Les derniers troubadours de la Provence*, en *Bibliothèque de l'Ecole des Chartes*, vols. XXX-XXXI (1871).

1. (Fol. 3 v.º *b*) *La uida den G. de cabestanh.*
Guilhem de cabestanh fon .1. gentils castelas del comtat de rossilhon...
Chabaneau. *id. id.*, p. 100.
2. (f. 15 v.º *b*) *G. de cabestanh.*
Aysi com sel que laysal fuelh
3. (f. 21 v.º *a*) *Rey nanfos.*
Per mantas guizas mes datz
4. (f. 22 v.º *b*) *G. de bergueda.*
Joglar not desconortz
5. (íd.) *G. de bergueda.*
Non cuiaua chantar
6. (f. 23 *a*) *G. de berguedan..*
Amicx marques enqueras non a gaire
7. (f. 24 v.º *a*) *Tenso.*
De berguedan destas doas razos
8. (f. 28 *b*) *G. de berguedan.*
Un trichaire pestre layre
9. (f. 28 v.º *a*) *G. de berguedan.*
Can uey lo tems tornar e reuerdir
10. (f. 29 v.º *b*) *B. Marti.*
Bela mes la flor daguilen
11. (f. 30 v.º *a*, amb notació musical) *Pos dorta fam.*
Si ay perdut mon saber
12. (f. 36 v.º *a*) *B. de pararols.*
Mays ay de talan que no suelh
13. (íd. *b*) *B. de pararols.*
Tot francament venc denant vos

Digitized by Google

14. (íd. *b*, amb notació musical) *B. de pararols.*
Bona dona cuy ric pretz fa valer

15. (f. 37 *a*, amb notació musical) *B. de pararols.*
De la iensor com veial meu semblan

16. (íd.) *B. de pararol.*
Sjeu sabiauer gozardon.

17. (f. 37 *b*, amb notació musical) *B. de pararols.*
En la fresca clartat

18. (íd., amb notació musical) *B. de pararol.*
Totz temeros e duptans

19. (íd., amb notació musical) *B. de pararol.*
Dona sieu viuia tostems

20. (f. 37 v.º *a*, amb notació musical) *B. de pararols.*
Dona la jenser com veya

21. (íd., amb notació musical) *B. de pararols.*
Aytal dona co yeu say

22. (f. 37 v.º *b*, amb notació musical) *B. de pararols.*
Tant ma belis ioys e amors e chans

23. (f. 39) *Monge de montaudon.* (Berenguer de Palazol.)
Aissi cum hom que senhier ocaizona

24. (f. 60 *b*) *Lo tempier en oliuier.*
Estat aurai lonc temps en pessamen

25. (f. 76 v.º *b*) *Sauari.*
Ben fay granda folor

26. (f. 77 *a*) *Seueri.*
No ual iurars lay ont falh lialtat

27. (íd.) *Sauaric.*
A greu pot hom conoisser en lamar

28. (íd. *b*) *Seueri.*
Totz hom deu fai aco quel uielh sers fa

29. (íd.) *Seueri.*
Baile iutie cosselhier daut senhor

30. (f. 77 v.º *a*) *Sauaric.*
Crotz aiguc pas e fes nos condua

31. (íd.) *Sauaric.*
Cuenda chanso plazen ses uilanatie

32. (íd.) *Sauaric.*
Tans afans pezans e dans tan grans

33. (íd. *b*) *Sauaric.*
Qui bon frug uol reculhir be semena

34. (íd.) *Sauaric.*
A uos mi soy bona dona donatz

35. (f. 78 *a*) *Seueri.*
Pus semblet genier amors

Digitized by Google

36. (f. 78 *a*) *Seueri.*
Del mon uolgra que son dreg nomz seguis

37. (f. 78 *b*) *Seueri.*
Un uers faray dels catre temps del an

38. (íd.) *Seueri.*
En mal pong fon creada

39. (íd.) *Seueri.*
Manhs ricx mi demando si am

40. (f. 78 v.º *a*) *Seueri.*
Si tot ses braus laers. el mes durs

41. (íd.) *Seueri.*
Cauayers e siruens e senher e companhs

42. (f. 78 v.º *b*) *Seueri.*
Si fos tan ricx que pogues gen passar

43. (íd.) *Monge de foissan.*
Be uolgra fos mos cors tan regardans

44. (f. 79 *a*) *Monge de foisan.*
Be ma lonc tems mena ab fort aura

45. (íd.) *Monge de foissan.*
Bem uolria car seria razos

46. (f. 94 v.º *b*) *G. de cabestanh.*
Chanso dun sol mot pla e prim

47. (íd.) *G. de cabestanh.*
Mon cor e me e mas bonas chansos

48. (f. 95 *a*) *G. de cabestanh.*
Er uey que uengutz es iorns loncx

49. (íd.) *G. de cabestanh.*
Lo dos cossire quem donamors souen

50. (f. 95 v.º *a*) *Fraire menor.*
Cor ai e uoluntat

51. (f. 99 v.º *b*) *R. de castelnou.*
Mon chantar uuelh retrairal cominal

52. (f. 100 v.º *b*) *P. Duran.* (Huc de Mataplana.)
Dun siruentes mes pres talens

53. (f. 130 v.º *d*) *R. uidal de bezaudun.*
En aquel temps com era iays

54. (f. 132 v.º *b*) *Castia gilos den R. vidal de bezaudun.*
Unas nouas uos uuelh contar

55. (f. 135 *c*) *G. de bergueda.*
Amicx senher nous o cal dir

56. (f. 135 v.º *a*) *G. de bergueda.*
De far .I. iutiamen

57. (f. 136 v.º *b*) *R...*
Abril issic mays intraua

Digitized by Google

S

Oxford, Biblioteca Bodleian, Douce 269 (Bodl. Ms. 21843)

Escrit per una mà italiana de darrers del XIIIèn segle o primers del següent, sobre 2 + 266 plancs de pergamí de 222 × 127 mm. A la p. 252 comença una taula de les poesíes escrita al XVèn segle; caplletres colorides. Existeix una copia d'aquest cançoner a París, biblioteca de l'Arsenal, ms. n.º 3092. — La taula de *S* va donar-la Paul Meyer, *Documents manuscrits de l'ancienne littérature française.* Rapport à M. le Ministre, tret dels *Archives des missions scientifiques et littéraires,* Iª part, 1871, p. 160; vegi's també *Romanische Studien,* II, p. 590 i 658; *A summary catalogue of the Western manuscripts in the Bodleian Library at Oxford,* vol. 4. — No conté més que l'obra:

1. (Pàg. 227) *Guillem de Capestaing.*
Lo dolz consire

T

París, Biblioteca Nacional, franç. 15211 (abans suppl. franç. 683 i primer 1091)

Manuscrit del XIVèn segle compost per fol. 1: Prophéties de Merlin, *Ci devant a parlé li contes de Merlin et de ses œuvres,* i per fol. 68vo: Cançoner provençal que comença al verso del foli on acaba l'obra en prosa francesa de Merlí. En conjunt 250 folis de pergamí de 170 × 122 mm. Relligat mitja pasta. C. Chabaneau, va publicar-ne la taula, *Le chansonnier provençal T* en els *Annales du Midi,* XII, pp. 194-208.

1. (Fol. 166 v.º) *Guillem de bergueda.*
Amic marces eccaira nona gaire
2. (f. 167) *Guillem de bergueda.*
Consiros cant e planc e plor
3. (f. 168) *Guillem de bergueda.*
Quan uei lo temps camgiat
4. (f. 169) *Guillem de berguedam.*
Un seruentes nou uoill far
5. (f. 258 v.º) *Guillem de cap destaign.*
Li dous consire
6. (f. 260) *Guillem de cap destaign.*
Lo giorn cieu uos ui domna primieramen
7. (f. 261) *Guillem de cap destangn.*
Ar uei qem uengut als giorn loncs
8. (f. 262) *Guillem de cap destagn.*
E pensamen me fai istar amors
9. (f. 263) *Guillem de cap destagn.*
Aisi com sell ce baisa el fuogll

U

Florença, Biblioteca Laurenziana, Plut. XLI, cod. 43

Lletra del XIVèn segle, escrit a tota plana, en 143 folis de pergamí de 226 × 160 mm. Manca un foli al començament. Relligadura del segle XVIè; al llom: «Rime provencali». Edició publicada, amb errades, per Grüzmacher, *Die provenzalische Liederhandschrift Plut. XLI cod. 43 der*

Digitized by Google

Laurenzianischen Bibliothek in Florenz en l'*Archiv für das Studium der neueren Sprachen und Literaturen*, XXXV, pp. 363-463. Per la descripció i estudi de les fonts vegi's Salvatore Santangelo, *Il manoscritto provenzale U* en *Studj Romanzi* d'E. Monaci, III (1905), pp. 53-74.

1. (Fol. 64 *a*) *Arnaut de miroilh.* (Cabestany.)
   Loiorn qeusui donna primament
2. (f. 130 *b*) *Guillielm decabestaing.*
   Lo dolz consire quem dona amors souen

V

Venecia, Biblioteca Marciana, App. franç. XI

Escrit de mà catalana (Ramón de Capellades) i acabat en 1268. La sotascripció del copista català apareix al foli 148^{a}, que és el darrer, i tots són de pergamí, generalment de 185 × 134 mm., l'alçada arriba envers la fi a 188. En el cançoner se noten abundosos catalanismes; manquen els ff. 1-24. Relligadura antiga, el relligador havent rosegat els folis. — Edició publicada per Grützmacher, exceptuades algunes cançons que troba illegibles: *Die provenzalische Liederhandschrift der S. Marcus-Bibliothek in Venedig*, en l'*Archiv für das Studium der neueren Sprachen und Literaturen*, vol. XXXVI (1864), pp. 379-455. Per algunes correccions a l'edició i estudi del manuscrit vegi's Bartsch, *Jahrbuch für roman. Litteratur*, vol. XI (1870), p. 59, i molt especialment Crescini, *Il canzoniere provenzale della Marciana* en el seu llibre *Per gli studi romanzi*, Padova, 1892, pp. 121-137. En Crescini troba dugues mans catalanes del tretzèn segle, una de les quals va escriure el romanç den Daude de Prades, i dugues mans italianes del XIV^{èn} que acabaren d'omplir algunes cares que'ls catalans havíen deixat blanques; això prova que'l cançoner no va trigar gaire més d'un segle en anar a raure a Italia. L'interessant sotascripció final és així: «Anno dñj M̊ . cc̊ . Lx̊ . viij̊ . ij̊. Kalendas iunii | Si+gnū. R. Decapelades qui li sc'psit. | Testes huic rej sūt. Cintipendiū & penna.»

1. (98 *a*) *de Çabestanh* (de mà italiana el nom).
   Lo dous cossire
   Que no comença per mancança del foli precedent.
2. (íd.) Anc mais nom fo semblan
3. (íd.) Egan res qui eu uis
4. (íd.) Aixi com cel que laxal fuell
5. (f. 100 *b*) Farai chanzo ans que uejnhal laig tems
6. (f. 101 *a*) Plus ai de talan que nosuil
7. (f. 102 *a*) Benes dretz que faza huy may

a^1 a^2 a^3

Mòdena, Biblioteca Estense, ms. N. 8, 4, núms. 11, 12, 13 de la col·lecció Càmpori

Els manuscrits *a* (que's troba en la Riccardiana, de Florença, 2814) i el present a^1 a^2 a^3 formen plegats una copia del gran cançoner perdut que va compilar en Bernat Amorós a les darreríes del XIII^{èn} segle o a primería del següent; copia feta executar per l'erudit italià Piero del Nero i acabada en 1589. La primera part va esser publicada per Stengel, *Le chansonnier de Bernart Amoros* en la *Revue des langues romanes*, de Montpeller, 41-45 (1898-1902), i recentment per Bertoni, *Il canzoniere di Bernart Amoros* (*sezione Riccardiana*), Friburg de Suïssa, 1911. En 1898 el mateix Giulio Bertoni va descobrir el complement de la copia del cançoner B. Amorós, el qual, després de donar-ne noticies i de publicar-ne fragments en diverses ocasions, n'ha feta una edició sencera, *Il canzoniere di Bernart Amoros* (*complemento Càmpori*). *Edizione diplomatica preceduta da un'introduzione*, Friburg de Suïssa, 1911. El ms. *a* no contenint res que faci pel nostre objecte, seguim per a^1 a^2 a^3 (que va de la plana 252 a la 615, en paper), la magnífica edició den Bertoni.

Digitized by Google

1. (Pàg. 275) *En Guilliem de Cabestancs.*
Li douz consire quem donamors souen
2. (p. 276) *En Guilliem de Cabestancs.*
Tant sui ferms e finz en amor
3. (p. 277) *En Guilliem de Cabestaing.*
Ar uei quem uengut als iorns loncs
4. (p. 278) *En Guilliem de Cabestaing.*
Pois lo rius de la fontaina
5. (p. 431) *En Guillem de Bergadan.*
Can uei lo temps cambiar e refreidir
6. (p. 432) *En Guilliem de Bargadam.*
Caualier un chantar cortes
7. (p. 433) *En Guilliem de Bergadam.*
Arondeta de ton chantar mazir
8. *En Guilliem de Bergadam.*
Bem uolria qom saupes
9. (p. 434) *En Guilliem de Bergada.*
Siruentes ab razon bona
10. (p. 457) *Bernatz Martis.*
Qant la plueia el uens el tempiers
11. (p. 458) *Bernartz Martis.*
Non sap chantar qi son non di
12. (p. 515) *Raimon de Chastelnou.*
Mon chantar uoill retrair al criminal
13. (p. 555) *La tenzo de Guillem de Bergadame den Aimeric.*
De berguedan destas doas razos

b'

Roma, Biblioteca Barberini, Vaticà lat. 4087 (primer 2777 i després XLVI-29)

Escrit en els segles XVIè i XVIIIè, sobre 53 folis de paper de 270 × 190 mm. Consta de dugues parts: b^1, folis 1-8, lletra del segle XVIIIè, que conté una columna provençal i una altra de traducció italiana; i b^2, de bonica escriptura del XVIèn segle, folis 9-53, és un fragment d'un cançoner més groixut que conté, ff. 9-29, cançons i biografíes, i ff. 30-53, el poema den Daude de Prades «Dels Auzels cassadors». — Taula publicada per Bartsch, *Jahrbuch für engl. und roman. Phil.*, XI, p. 33. Vegi's també Mussafia, *Ueber die provenzalischen Liederhandschriften des Giovanni Maria Barbieri*, extret de les Sitzungsberichte der phil. hist. Classe des kais. Academie der Wissenschaften, vol. XXVI, Viena, 1874, p. 11; De Lollis, *Appunti dai mss. provenzali Vaticani*, en la *Revue des langues romanes*, Montpeller, XXXIII (1889), p. 159, i G.-B. Festa, *Le manuscrit provençal de la bibliothèque Barberini (XLV-29)*, en els *Annales du Midi*, XXI (1909), pp. 201-212, 350-358, que publica tota la part b^2 (s. XVI) fols. 9-20.

1. (Fol. 6) *Guillem de Cabestanh.*
Li dous consire
2. (f. 19 *a*) *P. de cap.* (Pons d'Ortafà.)
Si ai perdut mon sauber

Digitized by Google

c'

Florença, Biblioteca Laurenziana, Plut. XC inf. cod. 26

Lletra del XVèn segle, escrit sobre 90 (139 però blancs els 91-138) folis de paper generalment de 209 × 145 mm. Edicions: M. Pelaez, *Il canzoniere provenzale c* en els *Studj di Filologia Romanza*, VII (1889), pp. 244-401; Stengel, *Die altprovenzalische Liedersammlung c der Laurenziana in Florenz*, Leipzig, 1899. Existeix una copia de *c* en possessió de Stengel (ι^a) feta escriure per Piero del Nero.

1. (Fol. 33) *Arnald de miroill.* (G. de Cabestany.)
   Lo iorn queus ui donna primeramen
2. (f. 59 v.º) *Peire uidal.* (Alfons II d'Aragó.)
   Per mantas guisas mes datz

e'

Roma, Biblioteca Barberini, Vaticà Barb. 3965 (abans XLV-59)

Escrit de mà del bibliotecari Joaquim Pla, a principis del segle XIXè, en 18 + 258 planes de paper de 250 × 185 mm. Es a dugues columnes, la d'esquerra conté el text provençal i la de la dreta la traducció italiana den Pla, que va posar-hi també un pròleg i, a la fi, una taula alfabètica dels poetes i una altra, inacabada, dels primers versos. Indica així les fonts on va beure: «fuor della Mediceo-Laurenziana e dell'Estense, solo nella Vaticana 4 grossi volumi; cioè 3204-5-6-7» (que són els *K g L O*) (p. 7) i «due de miei che, tempo fa, ne acquistai» (p. 1). Aquests no han estat ben identificats: vegi's més avall la cita den Mussafia. El llibre no té portada i comença de cop amb el pròleg, p. 1: «Benigno Lettore | Mi lusingo gradirete questo mio saggio...» Les planes se distribueixen així: pp. 1-18, pròleg i vida den Peire Vidal, pp. 1-258, textos provençals i traduccions italianes, precedides aquestes per l'epígraf: «Poesie Provenzali tradotte in Lingua Italiana dall'Ab. D.n Gioachimo Plà Prefetto della Biblioteca Barberina». Sobre el jesuita desterrat català nascut en Aldover (Tortosa) en 1745 i mort a Roma en 1816 (Torres Amat, *Diccionario*, p. 486), deia el P. Tiraboschi, en l'introducció del llibre den Barbieri, *Dell'origine della poesia rimata* (Mòdena, 1790, p. 5), que era «il piu dotto e il piu profondo poliglotto per avventura che sia ora in Italia»; el príncep Barberini va nombrar-lo bibliotecari i va fer-se un veritable provençalista. — Taula publicada per Bartsch, *Jahrbuch*, XI, p. 37, Mussafia, *Ueber die provenzalische Liederhandschriften des Barbieri*, Viena, 1874, p. 33, i Gröber *Die Liedersammlungen der Troubadours*, Strassbourg, 1877, pp. 607-624, creuen poder identificar els dos cançoners comprats per en Pla amb alguns dels quatre desapareguts que en Barbieri (mort 1574) posseía, que'l primer (Mussafia) designa amb contraccions dels Libro di Michele, Libro di Assicelle, Libro slegato i Libro Siciliano.

1. (Pàg. 124) *Guilem de Cabestanh.*
   Li dous consire
2. (p. 130) Lo iorn quieus vi dompna primeiramen
3. (p. 132) Ar vei quem vengut als iorns loncs
4. (p. 140) *Guilem de Bergadan.*
   Cant vei lo temps camiar e brunezir
5. (p. 144) Mais volgra chantar a plazer
6. (p. 146) Lai on hom meillur e reve
7. (p. 150) Aissi com cel que baisal fueill

Digitized by Google

f'

París, Biblioteca Nacional, franç. 12472 (abans Giraud)

Lletra correguda del segle XIV^{è}, tota en tinta negra, que li dóna aspecte de borrador; 75 folis de paper, de 280 × 200 mm. Al XVI^{èn} segle sembla que havía pertenescut a Joan de Nostradamus; donat a la B. N. de París per Charles Giraud. Relligat en mitja pasta. Paul Meyer, *Les derniers troubadours de la Provence*, p. 152, dóna la taula. Vegi's també K. Bartsch, *Die provenzalische Liederhandschrift f*, en *Zeitschrift*, IV (1880), pp. 353-361.

1. (Fol. 48) *Aimeric de Belenoi.* (Berenguer de Palazol.)
   Aissi cum hom que seigner ocaizona
2. (f. 50) *Berenguier de parazol.*
   Ab la fresca clardat
3. (íd.) De la gensor com vei al mieu semblan

g'

Roma, Biblioteca Vaticana n.° 3205

Escrit en el segle XVI^{è} o primería del XVII^{è} en 188 folis de paper, 345 × 250 mm., per dugues mans: fols. 1-117 en bona lletra, fols. 121-188 més grossa i lletja. A la fi quatre folis més curts contenint un vocabulari escrit en el segle XVIII^{è}. Els quatre folis primers són copia de M. Va publicar-se'n la taula en l'*Archiv für das Studium der neueren Sprachen*, 35 (1864), pp. 84-97.

1. (Fol. 17 *a*) *Guillem de Bregadan.*
   Aissi concell qe bais sal fuoilh
2. *Guillen de Bregadan.*
   Quant uei lo temps camjar e refreidir
3. (f. 167 *b*) *Lo trobaire de Villaarnault.*
   Mal mon grat fatz seruentula
4. *Lo trobaire de Villaarnault.*
   Vn seruentes nou qom chan
5. (f. 187 *b*) Den bergada destas doas razos

α'

Tant en Bartsch (*Grundriss*) com en Gröber (*Die Liedersammlunguen der Trobadours*) duen designat *α* la col·lecció de citacions de fragments d'obres de diversos trobadors que fa en Matfre Ermengaut de Bezers en el *Tractat perilhos d'amor de donas segon que han tractat li antic trobador en lors cansos* del seu *Breviari d'amor* (ss. XIII^{è}-XIV^{è}). Assenyalarem només les citacions que'ns interessen ara marcant-hi els versos de l'edició den Gabriel Azais *Le Breviari d'Amor de Matfre Ermengaud*, Béziers, 1861-1881, de la qual el *tractat perilhos* ocupa les pp. 430-674 del vol. II.

1. (28590) D'on ditz *Guilhem de Bergueda*
   Lo fis aimans que·n sap lo ver:
   «Ar aujatz quan a de poder
   8 versos.
2. (28960) Escoltat donc cossi se·n planh
   D'aisso *Guilhem de Cabestanh:*
   «Mas ieu las! que suefre 'b l'ardor
   7 versos.

Digitized by Google

3. (30123) Quar donas fan dels orgolhos
Humils e francx dels envejos,
E fan far so qu'a fin pretz tanh,
D'on ditz *Guilhem de Cabestanh:*
«Quar donas fan valer ades
7 versos.

4. (30389) D'on en *Berenguier de Palou,*
Dizen de sa dona lauzors
Que z el amava per amors,
Dihs que re no·l prometia
Perque re non estrazia,
Ni fazia nul falhimen;
Mas de no sabia dir tan gen
Que z al departir dels solatz
Que se·n tenia per pagatz,
E ses cossentir en folor
Retenia grat de pregador,
E per so dilh En *Berenguier*
Lo fis aimans e·l plazentier:
«Sabetz midons com cortezia
10 versos.

5. (30967) E per so dis *Bernat Martis,*
Cum bos e savis e cortes:
«Pro sap e ben es apres
11 versos.

β'

Els provençalistes esmentats en *α'* han designat *β* les citacions d'obres de diversos trobadors que fa en Ramón Vidal de Besalú en les seves dugues adorables novelles *So fo e'l temps c'om era jays* i *Abrils issi' e mays intrava.* En la segona no cita cap trobador català, i en la primera només cita tres cançons d'ell mateix de les quals cap cançoner conegut ens n'ha deixat rastre. Seguim l'edició den Max Cornicelius, Berlín, 1888, i els números són els dels seus versos.

1. (434) Aujats so que·n dis eyssamens
raimon vidals de bezaudun,
per tolre cor flac e efrun
als amadors en totas partz:
«Lus e dimartz, matis e sers
11 versos.

2. (753) si com dis en *ramon vidals,*
bos trobaire molt avinens:
«Amors non es vil ni desconoissens
9 versos.

3. (1238) perque·n diray so que·n retrays
raimon vidals que aisi es:
«vers es c'amon pot hom far nessies
8 versos.

Digitized by Google

II

ELS CANÇONERS CATALANS

A

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. n.º 146

Lletra del XIVèn segle, escrit a tota plana sobre 254 cares de pergamí de 315 × 232 mm. Manca'l plec primer que contenía els folis I-X i els folis XI i XII del segon plec: aquests folis ja mancaven en 1876, data de la primera noticia del cançoner. S'ha fet ara una paginació en llapiç. Les poesíes, amb molt poques excepcions que s'indicaràn, van escrites com a prosa amb calderons per marcar les cobles i punts vermells per separar cada vers. Aquesta disposició, usual en els cançoners provençals dels segles XIIIè i XIVè, no la trobarem en cap altre dels catalans que d'aqui endavant descriurem. Títols vermells, caplletres colorides amb dracs o testes que s'anotaràn: desde la meitat endavant del ms. manquen títols i gaire bé totes les caplletres foren deixades en blanc pel dibuixant. La relligadura d'aquest notable cançoner havía caigut quant el possceía el catedràtic de Saragoça D. Pau Gil i Gil, desde on va ésser descrit ràpidament, primer pel nostre D. Manuel Milà i Fontanals en 1876 (*Notes sur trois manuscrits: I, Un Chansonnier provençal...* Extret de la *Revue des langues romanes* de Montpeller), el qual va donar-lo a coneixer als estudiosos; i en 1890 per M. Amadeu Pagès (*Un chansonnier provençal de Saragosse*, extret dels *Annales du Midi*, de Tolosa, II, p. 514).— Alguns provençalistes han marcat diferentment aquest cançoner. En Crescini el sigla *h* (*Per un passo di Rambaldo di Vaqueiras...*, en *Per gli studi romanzi*, Padova, 1892, p. 60); en Chabaneau el marca *Gil* (*Les biographies des troubadours...*, Toulouse, 1885); n'Adolf Kolsen, acostant-lo a *S* (Oxford) li posa *Sg* (*Sämtliche Lieder des Trobadors Giraut de Bornelh*, Halle, I, 1907) i en Jeanroy (*Annales du Midi*, XXI (1909), p. 551) proposa que se'l nomeni *el cançoner de Barcelona*. — Aquest preciós manuscrit, que per tants motius convenía que's conservés en un dipòsit públic català, va entrar a la Biblioteca de Catalunya en 1910 per donació feta a l'Institut d'Estudis Catalans pels deu generosos patricis següents: Isidro Bonsoms, Pere Grau Maristany, Eduard Sevilla, marqués de Maury, Josep Mansana, Jacinto Serra, Manuel Girona, Hug Herberg, Archer M. Huntington i Teresa Ametller que l'adquiriren d'un antiquari per la quantitat de 20.000 pessetes. — Durant el temps que aquest cançoner ha estat en possessió de D. Pau Gil no més dos erudits ne pogueren obtenir copies que son: Max Kleinert, *Vier ungedruckte Pastorelen des Troubadours Serveri von Gerona*, Halle, 1890, i n'Adolf Kolsen en la seva esmentada edició de les poesíes den Guerau de Bornell. — El ms. està complet d'il·luminació en les pp. 1-36, 39-54, 57-76, 98-99; manquen les caplletres pp. 37-38, 55-56, 77-97, 100-252; manquen els calderons blaus pp. 37-38, 55-56, 77-252; manquen els calderons vermells pp. 37-38, 55-56, 247-252; manquen els títols vermells pp. 37-38, 55-56, 247-252; apareixen escrites en forma mètrica no més les poesíes que ocupen les pp. 77-80, 200-202, 249-254.

1. (Fol. xiii, p. 1, tot continuant una obra) vos toylla
   Amors com pus gelos vos desacoylla
2. (f. i p. íd.) *Canco.*
   E no val pascors al mal damor guerir
3. (f. xiii v.º, p. 2) *Aniversari.*
   No say chantar mays ne cuynda sazos
4. *Lo vers del pessament.*
   Cantas vetz soy blasmatz
5. (f. xiiii, p. 3, en la D un bust de dona) *Lo vers del badayll.*
   De vi gras e de carn magra
6. (f. xiiii v.º, p. 4, en la P un cap de bisbe) *Lo vers de cels que fan perdre el mon.*
   Princep enic e bibse negligen

7. *Canço.*
Nom platz que pratz ne may oymay atenda
8. (f. xv, p. 5) *Lo vers del acusador.*
Ben deu si eys de tot mal escusar
9. (f. xv v.º, p. 6) *Lo vers dels .V. sens naturals.*
Peccatz mortals me par ques deson pars
10. (Sense títol, en la Q cap d'home cabellut amb barba rossa).
Qui vezia son dan dins sa mayso
11. (f. xvi, p. 7) *Canço de madona sancta Maria.*
Reys castelas tota res mor e fina
12. (f. xvi v.º, p. 8) *Lo vers de les rimes soltes.*
Si tot mesmay can la cigala canta
13. *Canço.*
Si com layga tra peitz. Que res que sia
14. (f. xvii, p. 9) *Canço.*
Si per amar leyalment ab amor
15. (f. xvii v.º, p. 10) *Canco.*
Si nuyll temps fuy pessius ne cossiros
16. *Canço*
Tans affans pesans e dans tan grans damor
17. (f. xviii, p. 11) *La canço del comte.*
Tota dona val mays can letrapren
18. (f. xviii v.º, p. 12) *Lo vers del serv.*
Totz homs deu far aquo quel veyll sers fa
19. (f. xix, p. 13) *Lo vers de deu.*
Un bo vers agra obs a far enans
20. *Lo vers de la terra de preste Johan.*
Volgragesson li rey aytal usatge
21. (f. xix v.º, p. 14) *Canço.*
Volgra midons mazires en tal guiza
22. (f. xx, p. 15) *Pistola.*
Apres lo vers comença
23. (f. xx v.º, p. 16) *Retronxa.*
Sagues tan be temps ne razos
24. *Recepta dexarob.*
De pala a torosela
25. (f. xxi, p. 17) *Estempida.*
Pus chan era e sesmera
26. (f. xxi v.º, p. 18) *Estempida.*
Si com midons es belayre
27. (f. xxii, p. 19) *Estempida.*
Tener volria la via cavia Xantan
28. *Descort.*
Pus amors vol queu faça sa comanda

Digitized by Google

29. (f. xxij v.º, p. 20) *Descort.*
Estrayrem volia de midons amar

30. (f. xxiij, p. 21, en la P cap de dona rossa) *Desirança.*
Pus fis amayre

31. (f. xxiij v.º, p. 22) *Alba.*
Axi com cel canan erra la via

32. (f. xxiiij, p. 23) *Estempida.*
Dona de plasença sofrença

33. *Libel.*
Francs reys humils e cars e damoros semblan

34. (f. xxiiij v.º, p. 24) *Acuyndamen.*
Eras veyretz motz prims e cars

35. (En la P un cap de rei, ros) *Siruentes.*
Pus li rey laxon la ley e pretz e valor en destric

36. (f. xxv, p. 25) *Siruentes.*
Hom no pot far siruentes mas siruen

37. (f. xxv v.º, p. 26) *Vers breu.*
Tart fa hom mal pus sia entre bonas gens

38. (En la T un lleó amb llengua enfora) *Vers estrayn.*
Ta flamart sa flama o flomon ma flamal

39. (f. xxvi, p. 27) *lo vers del destreig.*
Com fis destreitz qui nos pot cosseyllar

40. (f. xxvi v.º, p. 28) *Lo vers de la lengua.*
Dels lays dels auzelos

41. *lo vers dels bes descouinens.*
Tan fol cuion que sia couinenz

42. (f. xxvii, p. 29) *lo vers gros e soptil.*
Obra sobtil Rim e trasforia

43. (f. xxvij v.º, p. 30) *Canço.*
Us. an. chan. an. pe. san. dre. çan. ri. man.

44. *lo vers que ditz per que auia celatz tan los vers e las xanços.*
Entrels reys els baros

45. (f. xxviij, p. 31) *lo vers del saig e del joglar.*
Si cel que ditz entre saig e jutglar

46. (En la S un animal portant una antorxa encesa) *lo vers de comte de Rodes.*
Si tot ses braus lairs el mes

47. (f. xxviij v.º, p. 32) *lo vers meraueylos.*
Nuylls hom no pot tan bo mot com no dir

48. (f. xxix, p. 33) *la canço de les letres.*
A vos me suy bona domna donatz

49. *lo vers del enjana pastor.*
Man semblon lenjana pastor

Digitized by Google

50. (f. xxix v.º, p. 34) *lo vers dels desplazens e dels vilas.*
Us vers feray que playra als plasenz

51. (f. xxx, p. 35) *Lo vers de paradis e dinfern.*
Li caualer e li prezicador

52. (f. xxx v.º, p. 36) *lo vers de la hostia.*
De deu nos deu nuyll hom maraueyllar

53. *Lo vers del Rey de Maylorca.*
Nuylls hom savis no deu seynor preyar

54. (f. xxxj, p. 37; tot aquest foli manca de títols en vermelló, de calderons i de caplletres colorides. Títol escrit, molt xic, al marge) *lo vers de repenti...*
axi com cel qui ditz quel vis es fortz

55. (Molt xic al marge) *Lo vers de falsa femna.*
agreu pot hom conoixer en la mar

56. (f. xxxj v.º, p. 38, Sense títol).
una re dey a deu grazir

57. (f. xxxij, p. 39) *Canço.*
Greus dolors es entre dos fis amans

58. *Lo vers humil.*
En lors chantars dizon man trobador

59. (f. xxxij v.º, p. 40) *Canço.*
A greu sera nuylls homs fals no trazire

60. *lo vers turmentat.*
Fols amans ditz camors tan lo destreyn

61. (f. xxxiij, p. 41) *Mig vers e miga canço.*
Qui bon fruit [vol] recoyllir be semena

62. (f. xxxiij v.º, p. 42) *lo vers dels escolas.*
Fyll eras pus en escolas anatz

63. (f. xxxiiij, p. 43) *Aniuersari.*
Ta mal fay sala

64. *Lo vers dels tres reys.*
Un vers uuyll nouelamen bastir

65. (f. xxxiiij v.º, p. 44) *lo vers del vassayll leyal.*
Totz homs fay mal qui veya en enbarch

66. *Mig vers.*
Meig vers faray leuger e pla ses força

67. (f. xxxv, p. 45) *lo vers de las erbas.*
Mon chan comenz dira mesclat ab gaug

68. (f. xxxv v.º, p. 46) *lo vers del paratge.*
Paratges a molt perples

69. *Lo vers reuers.*
A tot payre deuria plaser e saber bo

70. (f. xxxvj, p. 47) *Lo vers leuger.*
Perque nom daran renda

Digitized by Google

71. (f. xxxvj v.º, p. 48) *Mig vers car e vil.*
Legons que ditz e no men aquest libres
72. *Lo vers de tristayn.*
Si tot no say Tristanz lamanz conques
73. (f. xxxvij, p. 49) *Vers senblant de pech.*
Un vers ay començat
74. *Lo vers qual se tayn desser cauallers.*
Caualers e siruentz
75. (f. xxxvij v.º, p. 50) *Lo vers del mouto.*
Aragues eu atretan dardimen
76. (f. xxxviij, p. 51) *Lo vers contrarios.*
Non cuyana nuls persona
77. (f. xxxviij v.º, p. 52) *Lo vers verdedier.*
Can era paucs auia conpaynos
78. *Lo vers forçadamen trames.*
La razos ses jay quel ric croy fals mandada
79. (f. xxxviiij, p. 53) *Lo vers desguardar.*
Rotz nobles seyner deuria be gardar
80. (f. xxxviiij v.º, p. 54) *Mig siruentes.*
Can aug en cort tritz e mazans e brutz
81. *Siruentes.*
En breus sazo aural jorn pretentori
82. (f. xl, p. 55. En aquest foli manquen títols, caplletres i tocs vermells i blaus. Petit al marge) *Mig seruentes.*
com pusch de xantar retener
83. (f. xl v.º, p. 56. Petit, al marge) *Seruentes.*
iram luyna joy e chan
84. (Petit, al marge) *Seruentes.*
voletz auer be lau entrels valens
85. (f. xlj, p. 57) *Siruentes.*
Trop menug de cortz anar [e] de juglaria
86. (f. xlj v.º, p. 58) *Siruentes.*
Juglar prec vos ans que mortz vos aucia
87. *Pastorela.*
Entre Lerida e beluis
88. (f. xlij, p. 59) *Pastorela.*
Entre caldes e panedes
89. (f. xlij v.º, p. 60) *Pastorela.*
En may can per la calor
90. (f. xliij, p. 61) *Pastorela.*
Pres dun jardi encontrey laltre dia
91. (f. xliij v.º, p. 62) *Lo plant del Rey en Jahme.*
Si per tristor per dol ne per cossir

Digitized by Google

92. (f. XLiiij, p. 63) *lo plant den R. de cardona que feu en cerueri.*
Joys ne solaz pascors abrils ne mays

93. (f. XLiiij v.º, p. 64) *Cobla en .vj. lengatges.*
Nuncha querria eu achar

94. (íd. íd.) *La cobla den Cerueri que sa dona dix que no li daria un bays si son pare no lam pregaua.*
Gentil domna vençaus humilitatz

95. (f. XLV, p. 65) *Cobla esparça den Cerueri.*
Prometre ses dar es aytals

96. *Lo sopni que fetz en Cerueri.*
Entrarago e nauarra iazia

97. (En la P un cap d'home jove, ros) *Dança balada den Cerueri.*
Pus no vey leys cuy soy amics

98. (f. XLV v.º, p. 66) *Siruentes dança den Cerueri.*
Tant ay el cor dalegrança

99. *Ayço es viadeyra.*
Nol prenatz los fals marit ja na delgada

100. *Espingadura den Çerueri.*
A la pluge al ven iran cels que muyllers an

101. (f. XLVj, p. 67) *Peguesca den Cerueri,*
Com esta mal enseynada

102. *Gelosesca.*
Al fals gelos don deus mala ventura

103. (f. XLVj v.º, p. 68) *Dança.*
Tot can cors dezira auray sil iorn vey

104. *Balada.*
Si voletz quem laix damar ço que far nos poria

105. (El fol. XLVij, p. 69, duu mitja plana blanca i apareix buit un gran espai destinat a la caplletra que no va pintar-se).
La vida den Riambaut de Vaqueyras.
Riambaut de uaqueiras si son fils dun paubre caualers de proensa del castel de Vaqueras...

106. (f. XLVij v.º, p. 70) *Riambaut de Vaqueyras.*
Bona dona un cosseyl vos deman
3 cobles de 8 versos, i altres 4 cobles continuades en lletra petita, de l'època, a sota i als marges interior i inferior.

107. (Sense títol)
Eram requer sa custum e son us
5 cobles de 8 versos.

108. (f. XLViij, p. 71) *Riambaut de Vaqueyras.*
En abril can uey uerdeiar
5 cobles de 7 versos i una de 3.

109. (f. XLViij v.º, p. 72) *Riambaut de Vaqueyras.*
Ab xan dauçels començ eu mes xanços
5 cobles de 6 versos.

Digitized by Google

110. *Riambaut de Vaqueyras.*
Sauis e fols humils e erguyllos
5 cobles de 8 versos, una de 3 i altra de 4.

111. (f. XLViiij, p. 73; en la A un cap d'home ros, barbut) *Riambaut de Vaqueyras.*
Atressi ay guerreiyat ab amor
6 cobles de 8 versos i una de 3.

112. (f. XLViiij v.º, p. 74) *Riambaut de Vaqueyras.*
Leu pot hom gaug e pretz auer
6 cobles de 9 versos.

113. *Riambaut de Vaqueyras.*
Kalenda maya ne fuiyl de faya
5 cobles de 12 versos.

114. (f. L, p. 75) *Riambaut de Vaqueyras.*
Eras can uey uerdeyar
4 cobles de 8 versos, una de 9 i altra de 10.

115. (f. L v.º, p. 76) *Riambaut de Vaqueyras.*
Ar pren camgat per tostemps de xantar
5 cobles de 7 versos i una de 2.

116. *Riambaut de Vaqueyras.*
No malegra yvern ni pascors
5 cobles de 12 versos.

117. (f. Lj, p. 77. Desd'aquí endavant el ms. apenes porta alguna que altra caplletra, que senyalarem. Aquesta obra apareix en forma mètrica, a dugues columnes).
valen marques seynor de montferrat
40 versos monorrims en *-at.*
valen marques ia no diretz de non
63 versos en *-on.*
valen marques nous uuyl tot recomtar
88 versos en *-ar.*

118. (f. Lij v.º, p. 80) *Riambaut de Vaqueyras.*
lamor trop a les en quen restayn
5 cobles de 8 versos i una de 3.

119. (f. Liij, p. 81) *Riambaut de Vaqueyras.*
eu say la flor pus bela daltra flor
5 cobles de 10 versos i una de 3.

120. (f. Liij v.º, p. 82) *Riambaut de Vaqueyras.*
guerra ne playt contramor no son bo
5 cobles de 10 versos.

121. *Riambaut de Vaqueyras.*
ab gay sonet leugier
5 cobles de 10 versos i altra de 5.

122. (f. Liiij, p. 83) *Riambaut de Vaqueyres.*
anc no cuyde veser
5 cobles de 16 versos.

Digitized by Google

123. (f. Liij v.º, p. 84) *Riambaut de Vaqueyras.*
truan mala guerra
9 cobles de 12 versos i 2 de 3.

124. (f. LV v.º, p. 86) *Riambaut de Vaqueyras.*
aram digatz Riambaut sius agrada
Tençó entre Albert, marquès de Montferrat, i Riambaut, de 6 cobles de 9 versos i 2 de 4.

125. (f. LVj, p. 87) *Riambaut de Vaqueiras.*
gaita ben gaiteta del chastel
4 cobles de 5 versos.

126. *Riambaut de Vaqueyras.*
l altas undas que venez suz la mar
3 cobles de 6 versos.

Per la publicació i bibliografía de les precedents poesíes de, o atribuídes a, Riambau, vegi's el meu estudi *Riambau de Vaqueres en els cançoners catalans*, en l'ANUARI DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS de 1907, pp. 414-462.

127. (El verso del fol. LVj, p. 88, es tot blanc com destinat a copiar-s'hi el començament de la poesía de Bertran de Born «Eu m'escondisc», de la qual solament manquen els cinc primers versos. La foliació, d'aquí endavant, apareix no més de vegades, no correspon ni va seguida i es d'altra mà. No obstant la seguirem amb numeració de guarisme, deixant la romana quan reapareix en el manuscrit).
(f. 57, p. 89, tot continuant l'obra que no comença)
dona per mençonjas comtar.

Segueixen 5 cobles de 6 versos i una represa de 3. Vegi's Anthoine Thomas, *Poésies complètes de Bertran de Born*, Tolosa, 1888, p. 108, i Albert Stimming, *Bertran von Born*, Halle a. S., 1913, p. 120.

128. *Bertran del Born.*
c ant uei renuclar
6 cobles de 8 versos. Acaba a la p. 90, de la qual només n'ocupa una terça part. No és den Bertran de B.

129. (f. 58, p. 91, biografía) *Vida den Guiraut de Borneill.*
v ertatz es quen Guiraut de Borneyll amaua una domna de guascoyna...

130. (p. 92. Altra biografía) guiraut de Borneyl si fo de Lemozi de la encontrada de si dueyll...
Vegi's: Chabaneau, *Les Biographies des Troubadours*, p. 222.

131. (p. 93) *Guiraut de Borneill.*
d e chantar mi for entremes
6 cobles de 16 versos, una de 3 i altra de 2. — Vegi's A. Kolsen, *Samtliche Lieder des Trobadors Giraut de Bornelh*, I, Halle, 1910, p. 236.

132. (p. 94) *Guiraut de borneill.*
q an creis la fresca fuylles rams
7 cobles de 11 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 184.

133. (p. 95) *Guiraut de Borneill.*
l os apleis ab qieu sueill
6 cobles de 13 versos, una de 6 i altra de 4.—Kolsen. *id. id.*, p. 244.

Digitized by Google

134. (p. 96) *Guiraut de Borneyll.*
q ui chantar sol ni sap de cui
8 cobles de 13 versos i 2 de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 262.

135. (p. 97) *Guiraut de Borneill.*
a ra sim fos en grat tengut
6 cobles de 8 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 130.

136. (p. 98. Preciosa M) *Guiraut de borneill.*
M amigam menestra lei
7 cobles de 9 versos i represa de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 124.

137. (p. 99. Preciosa M) *Guiraut de borneill.*
M as con maue dieus majut
7 cobles de 8 versos i represa de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 106.

138. (p. 100) *Guiraut de Borneyll.*
s im sentes fizels amics
8 cobles de 8 versos, altra de 3 i altra de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 148.

139. *Guiraut de borneill.*
n uylla res a chantar nom faill
6 cobles de 12 versos, una de 4 i altra de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 52.

140. (p. 101) *Guiraut de borneill.*
a ben chantar conue amors
7 cobles de 10 versos i una de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 66.

141. (p. 102) *Guiraut de borneill.*
c ar non ay joi qui maon
5 cobles de 10 versos i una de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 214.

142. (p. 103) *Guiraut de borneill.*
q uant la brunaura seslucha
6 cobles de 8 versos i represa de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 90.

143. (p. 104) *Guiraut de borneill.*
s ieus quier conseill belamig alamanda
8 cobles de 8 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 366.

144. (p. 105) *Guiraut de borneill.*
u n sonet fatz maluais e bo
8 cobles de 6 versos i represa de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 334.

145. (p. 106) *Guiraut de borneill.*
a y las com muer
5 cobles de 13 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 6.

146. *Guiraut de borneill.*
a bans que puey blanc sion uert
8 cobles de 7 versos.

147. (p. 107) *Guiraut de borneill.*
a pena say comensar
6 cobles de 7 versos i una de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 14.

148. (p. 108) *Guiraut de borneill.*
e r ai gran joi quem (quem) remembra lamor
5 cobles de 9 versos.—Kolsen, *id. id.*, p. 2.

149. *Guiraut de borneill.*
l autrier el primer iorn dagost
5 cobles de 10 versos, 2 de 5 i 2 de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 360.

Digitized by Google

150. (p. 109) *Guiraut de borneill.*
s i ja damor poghes auer lauzor
4 cobles de 9 versos.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 64.

151. (p. 110) *Guiraut de borneill.*
a b joi comens mas chansos
4 cobles de 8 versos i represa de 4.

152. (p. 111) *Guiraut de borneill.*
S ieu tant be no names
5 cobles de 12 versos.

153. *Guiraut de Borneill.*
a l plus leu quieu sai far chansos
6 cobles de 9 versos, una de 5 i represa de 3.—Kolsen, *Ein neues Gedicht des Trobadors Guilhem de Cabestanh* en *Zeitschrift*, XXXII (1908), pp. 698-704. Els cançoners prov. *C M R V* atribueixen també aquesta poesía a G. de Bornell.

154. (p. 112) *Guiraut de borneill.*
u n sonet nouel far
6 cobles de 9 versos.

155. (p. 113) *Guiraut de borneill.*
j oys e chanz e solatz
6 cobles de 18 versos, altra de 5 i represa de 3.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 290.

156. (p. 114) *Guiraut de borneill.*
l a flors del vergan
7 cobles de 16 versos, una de 4 i altra de 2.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 138.

157. (p. 115) *Guiraut de borneill.*
g en maten
5 cobles de 21 versos, una de 5 i altra de 4.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 114.

158. (p. 116) *Guiraut de Borneyll.*
g es aisi del tot non lais
7 cobles de 14 versos.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 272.

159. (p. 117) *Guiraut de Borneyl.*
j am uai reuenen
8 cobles de 12 versos, una de 6 i altra de 4.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 254.

160. (p. 118) *Guiraut de Borneill.*
e r auziretz
8 cobles de 9 versos i represa de 2.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 166.

161. (p. 119) *Guiraut de Borneill.*
b en deu en bona cort dir
7 cobles de 9 versos i represa de 3.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 308.

162. (p. 120) *Guiraut de Borneill.*
s enz valer de pascor
5 cobles de 23 versos i altra de 7.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 202.

163. (p. 121) *Guiraut de Borneill.*
b en foroimais dreitz el temps gen
7 cobles de 12 versos, una de 4 i represa de 2.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 314.

164. (p. 123) *Guiraut de Borneill.*
q uant bracal brondels el rama
7 cobles de 9 versos, una de 3 i altra de 2.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 222.

Digitized by Google

165. (p. 124) *Guiraut de Borneill.*
a legrar me volgren chantan
7 cobles de 12 versos, una de 3 i altra de 2.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 40.

166. (p. 125) *Guiraut de Borneill.*
s i per mon sobretotz no fos
7 cobles de 16 versos, una de 4 i altra de 2.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 462.

167. (p. 126) *Guiraut de Borneill.*
b en mera bel chantars
7 cobles de 15 versos i represa de 2.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 282.

168. (p. 127) *Guiraut de Borneill.*
t ostemps noi sol
7 cobles de 15 versos i represa de 4.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 194.

169. (p. 129) *Guiraut de Borneill.*
d e chantar
5 cobles de 19 versos.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 454.

170. (p. 130) *Guiraut de Borneill.*
b es coue pos ja baizal ram
7 cobles de 8 versos, altra de 4 i represa de 2.—Kolsen *íd. íd.*, p. 178.

171. (p. 131) *Guiraut de Borneill.*
n om plai chans de Roysinol
7 cobles de 8 versos i represa de 2.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 96.

172. (p. 132) *Guiraut de Borneill.*
s il cor non ministra dreig
6 cobles de 11 versos i represa de 3.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 78.

173. (p. 132) *Guiraut de Borneill.*
a quest termini clars e gens
6 cobles de 9 versos i altra de 6.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 34.

174. (p. 133) *Guiraut de Borneill.*
p er solatz reueillar
8 cobles de 10 versos, una de 2 i altra de 1.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 412.

175. (p. 134) *Guiraut de Borneill.*
o bs magra si mo consentis
8 cobles de 9 versos i 2 de 3.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 420.

176. (p. 135) *Guiraut de borneill.*
s era non pueja mos chans
8 cobles de 7 versos i represa de 3.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 18.

177. (p. 136) *Guiraut de Borneill.*
l o douz chan dun auzel
7 cobles de 14 versos i 2 de 4.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 348.

178. (p. 137) *Guiraut de Borneill.*
s i sotils sens
6 cobles de 14 versos.—Kolsen, *íd. íd.*, p, 320.

179. (p. 139) *Guiraut de Borneill.*
l eu chansoneta vil
8 cobles de 10 versos i represa de 4.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 300.

180. (p. 140) *Guiraut de Borneill.*
n on puesc sofrir ca la dolor
7 cobles de 10 versos i altra de 6.—Kolsen, *íd. íd.*, p. 228.

Digitized by Google

181. (p. 141) *Guiraut de Borneill.*
quant de sobrevoler nom tueill
7 cobles de 9 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 160.

182. (p. 142) *Guiraut de Borneill.*
tot soauet e dapas
7 cobles de 10 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 154.

183. (p. 143) *Guiraut de Borneill.*
era quan uei reuerdezitz
8 cobles de 14 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 440.

184. (p. 144) *Guiraut de Borneill.*
en un chantar
7 cobles de 11 versos i represa de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 328.

185. (p. 145) *Guiraut de Borneill.*
si plagues tant chans com solder enans
5 cobles de 10 versos.—Kolsen, *id. id.*, p. 48.

186. (p. 146) *Guiraut de Borneill.*
sol camors me pleuis
5 cobles de 17 versos, una de 9 i represa de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 28.

187. (p. 147) *Guiraut de Borneill.*
a senblan me fai dechazer
6 cobles de 11 versos i represa de 4.

188. (p. 148) *Guiraut de Borneill.*
sanc jorn aigui joi ni solatz
7 cobles de 8 versos.

189. *Guiraut de Borneill.*
pos lo glatz el freitz e la neus
5 cobles de 12 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 58.

190. (p. 149) *Guiraut de Borneill.*
ben es dreitz pos en tal port
7 cobles de 12 versos, una de 4 i altra de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 446.

191. (p. 151) *Guiraut de Borneill.*
jois sia comensamens
7 cobles de 12 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 392.

192. (p. 152. Sens nom d'autor).
ab lonor dieu torn en mon chan
8 cobles de 9 versos i represa de 5.—Kolsen, *id. id.*, p. 384.

193. (p. 153) *Guiraut de Borneill.*
sazo e luec e coz e sen
6 cobles de 14 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 82.

194. (p. 154) *Guiraut de Borneill.*
de bels digs menutz frais
7 cobles de 12 versos.—Kolsen, *id. id.*, p. 430.

195. (p. 155) *Guiraut de Borneill.*
a ital chansoneta plana
8 cobles de 7 versos i represa de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 100.

196. (p. 156) *Guiraut de Borneill.*
solatz jois e chantar
5 cobles de 13 versos i represa de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 402.

Digitized by Google

197. (p. 157) *Guiraut de Borneill.*
p lana e sospir e plor e chan
8 cobles de 10 versos i represa de 3.—Kolsen, *id. id.*, p. 486.

198. (p. 158) *Guiraut de Borneill.*
a mars honrars e carteners
6 cobles de 8 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 24.

199. (p. 159) *Guiraut de Borneill.*
c an uei lo dous temps venir
57 versos.

200. *Guiraut de Borneill.*
R ey glorios verais lums e clardatz
6 cobles de 5 versos.—Kolsen, *id. id.*, p. 342.

201. (p. 160) *Guiraut de Borneill.*
i eu sui tan corteza gaita
4 cobles de 9 versos.—Vegi's el núm. 211, Arnau Daniel.

202. *Guiraut de Borneill.*
B en deu hom chastian dire
5 cobles de 9 versos, altra de 4 i altra de 2.—Kolsen, *id. id.*, p. 212.

203. (p. 161) *Guiraut de Borneill.*
N os pot sufrir ma lenga qill non dia
6 cobles de 8 versos i represa de 4.—Kolsen, *id. id.*, p. 436.

204. (En blanc mitja plana 162 i tota la 163. P. 164, amb gran espai per la caplletra) *Arnaut Daniel.*
l o ferm voler quil cor mintra
5 cobles de 6 versos i represa de 3. U. A. Canello, *La vita e la opere del trovatore Arnaldo Daniello*, Halle, 1883, p. 118, i R. Lavaud, *Les poésies d'Arnaud Daniel, réédition critique d'après Canello, avec traduction française et notes* en *Annales du Midi*, t. XXII (1910), pp. 15-55, 162-179.

205. *Arnaut Daniel.*
m otz braus e critz
6 cobles de 8 versos i represa de 2.

206. (p. 165) *Arnaut Daniel.*
s im fos amors de joy donar tant larga
6 cobles de 8 versos i represa de 2. — Bartsch, *Grundriss*, 29. 17.

207. (p. 166) *Arnaut Daniel.*
e r uey vermeyll vert blanch e groch
6 cobles de 6 versos i represa de 3. — Bartsch, *Gr.*, 29. 4.

208. (p. 167) *Arnaut Daniel.*
e non son coinde leri
6 cobles de 7 versos i represa de 2. — Bartsch, *Gr.*, 29. 10.

209. (p. 168) *Arnaut Daniel.*
c hanson del mot Son plan e prim
5 cobles de 8 versos i represa de 3. — Bartsch, *Gr.*, 29. 6.

210. (p. 169) *Arnaut Daniel.*
e n breu briseral temps braus
6 cobles de 8 versos i represa de 2. — Bartsch, *Gr.*, 29. 9.

211. (p. 170) *Arnaut Daniel.*
e u soi tan cortesa gaita
4 cobles de 9 versos. Vegi's el núm. 201.

Digitized by Google

212. (Mitja p. 170 blanca. P. 171, espai per gran caplletra. Biografía)
Vida den Guillem de saint Deidier.
g uilem de sant Deidier si fo uns rixs castela de Velaic...
Chabaneau, *id. id.*, p. 358.

213. (p. 173) *Guillem de saint Deidier.*
b en chantera si mestes ben damor
6 cobles de 8 versos i represa de 4. — Bartsch, *Gr.*, 234. 4.

214. (p. 174) *Guillem de saint Deidier.*
p ueis tant mi forsamors que ma fait entremetre
7 cobles de 5 versos i represa de 2. — Bartsch, *Gr.*, 234. 16.

215. (p. 175) *Guillem de saint Deidier.*
d ompna ieu vos sui messatgiers
7 cobles de 7 versos i represa de 2. — Bartsch, *Gr.*, 234. 7.

216. (p. 176) *Guillem de san Deidier.*
l o plus iraz remaing dautras chatius
5 cobles de 7 versos.

217. (En blanc gran part de la p. 177. P. 178, espai per gran caplletra. Sense títol, Biografía).
b ernart de Ventadorn si fo de Lemozi del castel de Ventadorn...
Chabaneau, *id. id.*, p. 218.

218. (p. 179) *Bernat del Ventador.*
L an can vei la fueyla
5 cobles de 13 versos i represa de 4. — Bartsch, *Gr.*, 70. 25.

219. *Bernat del Ventador.*
q uan par la flor jostal vert foil
5 cobles de 8 versos i 2 represas de 2. — Bartsch, *Gr.*, 70. 41.

220. (p. 180) *Bernad del Ventador.*
a ra non uei luzir soleyl
4 cobles de 8 versos. — Bartsch, *Gr.*, 70. 7.

221. (La p. 181 quasi blanca. P. 182, gran espai per caplletra. Biografía)
Vida den Ponç de Capdueyll.
p ons de Capdueyl si fo uns gentils bars del Puei Sancta Maria...
Chabaneau, *id. id.*, p. 267.

222. (p. 183) *Ponç de Capdueyll.*
L eyals amics cuy amors ten joyos
5 cobles de 8 versos i represa de 4.—Max von Napolski, *Leben und Werke des Trobadors Ponz de Capduoill*, Halle, 1880, p. 69.

223. (p. 184) *Ponç de Cabdueill.*
s i com selui capron de valedors
5 cobles de 8 versos i represa de 4.—Napolski, p. 66.

224. (p. 185) *Ponç de Capdueyl.*
a issi mes pres com celui que cercan
5 cobles de 8 versos i represa de 4.—Napolski, p. 64.

225. (p. 186) *Ponç de Capdueyll.*
d e totz caitius soi eu aicel lo plus
4 cobles de 9 versos, altra de 5 i represa de 2.—Napolski, p. 85.

Digitized by Google

226. (p. 187. Sens nom d'autor).
Locs es com se deu alegrar
5 cobles de 8 versos.

227. (p. 188) *Ponç de Cabduevll.*
Cel que joc tanh ni cantar sab
7 cobles de 8 versos.

228. (p. 189) *Ponç de Capduevll.*
Bem plai lo gai temps de pascor
6 cobles de 10 versos i 2 represes de 2. Napolski, p. 75.

229. (La p. 190 es tota blanca. P. 191) *En Jaufre Rudel de Blaia.*
Lan cant li jorn son lonc en mai
6 cobles de 7 versos. A. Stimming, *Der Troubadour Jaufre Rudel*, Kiel, 1873, p. 51.

230. *Jaufre Rudel.*
Cant lo riu de la fontaina
6 cobles de 7 versos. Bartsch, Gr., 262, 5.

231. (p. 192) *Jafre Rudel de Blaia.*
Cant lo rosynol el foilhos
6 cobles de 7 versos. Bartsch, Gr., 262, 6.

232. (p. 193. Espai gran per la D) *Vers lo primer que feu en Johan de Castelnou.*
Tot clarament vol e mostra natura
10 cobles de 8 versos i tornada de 4.

233. (p. 194) *Dança de Johan de Castelnou.*
A vum te dins el gran brin
1 cobla de 3 versos, 3 de 11 i altra de 5.

234. (p. 195) *Canço den Johan de Castelnou.*
A tras [illegible] que [illegible] las [illegible]
6 cobles de 9 versos i altra de 5.

235. (p. 196) *Vers den Johan de Castelnou.*
[illegible] de [illegible] vedada
5 cobles de 10 versos i tornada de 4.

236. (p. 197) *Canso den Johan de Castelnou.*
[illegible]
5 cobles de 8 versos i tornada de 4.

237. (p. 198) *Canço den Johan de Castelnou.*
[illegible]
5 cobles de 11 versos i tornada de 5.

238. (p. 199) [illegible] *Johan de Castelnou* [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

239. (p. 200) [illegible]
[illegible]
[illegible] *Johan de Castelnou*
[illegible]
[illegible]

Digitized by Google

240. (p. 202) *Canso den Johan de Castellnou.*
pus midons val tant si deus menantischa
7 cobles de 8 versos i represa de 4.

241. (p. 203) *Canço den Johan de Castellnou.*
dieus e com soy alegres e joyos
5 cobles de 8 versos i represa de 4.

242. (p. 204) *Vers den Johan de Castellnou que feu al rey darago.*
qui de complir tot son plazer assaya
5 cobles de 9 versos i 2 de 5.

243. (p. 205) *Siruentes den Johan de Castellnou.*
tant es lo mons ples damor descorteza
12 cobles de 10 versos i 2 de 5. Sols tracta de senyors catalans.

244. (La p. 208 blanca en bona part. Rastre d'haver-se arrencat un foli entre les pp. 208-209, que havía de contenir el començament de les obres den Ramon de Cornet. P. 209; manca'l nom.)
si nom te pro vers cansos e deportz
5 cobles de 8 versos i 2 de 4.—Publicada per Noulet-Chabaneau, *Deux manuscrits provençaux du XV*[e] *siècle*, Montpeller, 1888, p. 30.

245. (p. 210) *Canço den Ramon de Cornet.*
el mes dabril car uey per mig los camps
5 cobles de 7 versos i altra de 6.—Noulet-Chabaneau, *íd. íd.*, p. 35.

246. *Vers den Ramon de Cornet.*
car uey lo mon de mal pugat al cim
8 cobles de 8 versos i represa de 4.—Noulet-Chabaneau, *íd. íd.*, p. 40.

247. (p. 212) *Canço den Ramon de Cornet.*
Le mieus saber joy deziran se pert
5 cobles de 8 versos i represa de 4.—Noulet-Chabaneau, *íd. íd.*, p. 36.

248. (p. 213) *Vers den Ramon de Cornet.*
pauc homes vey de sen tan freyturos
6 cobles de 8 versos i represa de 4.—Noulet-Chabaneau, *íd. íd.*, p. 46.

249. (p. 214) *Canço den Ramon de Cornet.*
aras fos hieu si malautz e cotxatz
5 cobles de 8 versos i represa de 4.

250. (p. 215) *Siruentes den Ramon de Cornet.*
Ins en la font de cobeytat se bayna
6 cobles de 7 versos i 2 de 4.

251. (p. 216) *Vers den Ramon de Cornet.*
Raso ni sens no pot vezer lo moble
6 cobles de 8 versos i represa de 4.—Noulet-Chabaneau, *íd. íd.*, p. 50.

252. (p. 217) *Vers den Ramon de Cornet.*
ben es vilas fols e mals e rustichs
6 cobles de 9 versos i 2 de 6.—Noulet-Chabaneau, *íd. íd.*, p. 53.

253. (p. 218) *Canso de frare Ramon de Cornet.*
Intrar vuyll en guerrejar si puch tan
5 cobles de 8 versos i represa de 4.—Noulet-Chabaneau, *íd. íd.*, p. 102.

254. (p. 219) *Canso de Ramon de Cornet.*
cors mot gentils fons e grans mars dapteza
5 cobles de 5 versos.—Noulet-Chabaneau, *íd. íd.*, p. 39.

Digitized by Google

255. (p. 219) *Canço den Ramon de Cornet.*
c ent castels e cent tors
6 cobles de 13 versos i represa de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 22.

256. (p. 220) *Aquesta canço apelada saumesca feu en Ramon de Cornet.*
E n aycel temps com no sen fretg ni cauma
6 cobles de 6 versos i represa de 3.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 27.

257. (p. 221) *En Ramon de Cornet.*
a sent Marcel dalbeges prop de Salas
6 cobles de 7 versos i represa de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 98.

258. (p. 222) *Siruentes den Ramon de Cornet.*
t otz temps azir falsetatz ez engan
5 cobles de 8 versos i represa de 4.

259. (p. 223) *Siruentes que feu en Ramon de Cornet com deu hom jogar als escachs.*
q ui dels escachs vol belamen jogar
5 cobles de 8 versos i represa de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 92.

260. (p. 224) *Aquesta tenso fech en R. de Cornet ab narnau Alaman donzel Dalbi.*
p res mes talens dun pech partimen far
6 cobles de 8 versos i 2 de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 68.

261. (p. 225) *Canso den R. de Cornet.*
a mors corals me fay dejos .i. cas
6 cobles de 8 versos i 2 de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 33.

262. (p. 227) *Vers den Ramon de Cornet.*
a b tot mon sen damors si pusch faray
6 cobles de 8 versos i 2 de 4.—Noulet-Chabaneau, *id. id.*, p. 44.—Totes aquestes poesíes den J. de Castellnou i den R. de Cornet les hem publicades en els *Annales du Midi*, 1914.

263. (p. 228. Gran espai, i a baix de la plana espai destinat a N) *Canço de mossen en Ramenat de Montaut caualer seynor de putg Daniel per que gazaynet la joya en Tholosa.*
n o pusch mudar que nom playna
5 cobles de 8 versos i tornada de 4.

264. (p. 229) *Canço de mossen Ramenat de Montaut.*
l o bel regart el fin pretz de la gaya
5 cobles de 7 versos i tornada de 4.

265. Mitja p. 230 es en blanc. P. 231, gran espai per caplletra però manca'l nom del poeta en vermelló; l'obra es den Tomas Periç de Foces.
s i col vassayl can seruex longamen
6 cobles de 8 versos i tornada de 4.

266. (p. 232) *Vers den Thomas Periz de Fozes.*
t rop me desplay can uey falir
6 cobles de 8 versos i 2 de 4.

267. (p. 233) *Canso que fe mossen Bernat de Penasach e fo coronada.*
a mors car say que faretz pietat
6 cobles de 8 versos i 2 de 4.

268. (p. 234) *Canso coronada den Jahmes de Toloza.*
ins en mon cor me firon mant sospir
5 cobles de 8 versos i represa de 4.

Digitized by Google

269. (p. 235) *Canso den Jagmes de Tholoza.*
g es pel temps gay can florixon li ram
5 cobles de 8 versos i 2 de 4.

270. (p. 236) *Canso de mossen Gasto comte de Foix per la qual gazaynet l a joya a Tholoza.*
E ras can vey del boy fuylar la rama
5 cobles de 8 versos i represa de 3.

271. (p. 237) *Guillems Borzatz Daorlayachs fetz aquesta canso e fo coronada.*
e l temps que xay li nieus per mig los camps
5 cobles de 8 versos i represa de 5.

272. (p. 238) *Guillem de Borzach daorlach gazaynet la flor daglentina per aquest siruentes a Toloza.*
t rop home son par de ver lauzador
5 cobles de 8 versos i represa de 4.

273. (p. 238) *Canso que fetz mossen Bertran de Sant Roscha canonge de Sant Esteve de Toloza e fo coronada.*
N on pux tenir que zeu de mort nom tema
5 cobles de 8 versos i represa de 4.

274. (p. 240) *Canso dança que fe mossen Bertran de Sant Roscha e fo coronada.*
E ras can vey lo fin pretz cum es nobles
7 cobles de 8 versos i 2 de 4.

275. (p. 241) *Canso enamorada que fetz mossen Bertran de Sant Roscha e fo coronada.*
s ofren perylls damors affans e pena
5 cobles de 8 versos i represa de 4.

276. (p. 242) *Johan Blanch catala gazaynet la violeta per aquesta canso.*
b en hay razo quez ieu mos xans espanda
5 cobles de 8 versos i represa de 4.

277. (p. 243) *Aquesta canso fe Mossen Bertran de Falgar Seynor de Vilanova e fo coronada.*
E ras can vey livern baxar els trums
6 cobles de 8 versos i 2 de 4.

278. (p. 244) *Guillem Vetzinas fet aquesta canso e fo sigilada el consistori de Tolosa.*
n afratz dira cum cel ques dira pres
5 cobles de 8 versos i represa de 4.

279. (p. 245) *Mossen Bertran despanya fetz aquesta canso e fo coronada.*
s es vos amors no say ab cuy macost
5 cobles de 8 versos i represa de 4.

280. (p. 246) En aquesta plana acaba la composició precedent, restant-ne la meitat de blanca, i al capdevall hi va escrit en vermelló: *Canco den Thomas de Fozes*, que no és la que comença en la p. 247, o foli següent; hi manca, doncs, un foli entre les pp. 246-247. L'obra que acaba és així:
Cobes es de manjar

Digitized by Google

Es la poesía d'En Guillem de Bergadà, el primer vers de la qual és: «Eu non cuidava xantar». Apareixen les 2 darreres cobles de 8 versos i la tornada de 3.

281. (p. 247. Ja no hi ha més títols de vermelló. Al marge exterior hi ha escrit en negre, *Amor Aman.*)
c antaray mentre mestau
5 cobles de 9 versos i tornada de 2.

282. (p. 248. Al marge exterior com a reclam per a l'escrivent dels títols, *G. de B.* o sia Guillem de Bergadà.)
c an liuern ni la neu nil frei
5 cobles de 7 versos i tornada de 4.

283. (p. 248. Al marge les inicials *G. de B.*)
c el so qui capole dola
5 cobles de 8 versos.

284. Fragment del *Roman de Troie* d'En Benoit de Saint-More, de 248 versos, escrits a 2 columnes ocupant les pp. 249-252. Aquests versos corresponen als 12987-13234 de l'edició de Joly. P. 249 comença:
a chilles vait veoir hector
P. 252 *b*, acaba:
E nsi departiren le gor.

285. En la p. 252 acaba propriament el Cançoner, tenint tot ell un mateix aspecte i essent d'una sola mà. Venen 2 folis de guarda, també de pergamí, el primer dels quals conté, en lletra correguda de la mateixa època del manuscrit, la poesía següent, p. 253:
Bertran del Falgar.
Per ço car uey que voluntat amena
6 cobles de 7 versos i 2 de 4.

B

Venecia, Biblioteca Marciana, Francesi. Fondo ant. 1

Escrit d'una sola mà del XIVèn segle sobre 56 folis de paper de 290 × 214 mm. La foliació està corretgida modernament en 55 per equivocació de l'antiga que va saltar el foli 16; són blancs els folis 50 i 51; a la guarda posterior hi van blancs els folis 56-59; en la guarda anterior n'hi van 5 en la darrera de les quals s'hi llegeix l'«Ex libris Jacobi Contareni». Cada foli, recto i verso, conté 12 dístics, amb caplletretes que tenen tocs grocs i vermells del foli 1 al 49 (Cervera); del foli 52 al 55, del mateix aspecte, contenen dues columnes de 35 versos cada una. En els amples marges hi han notes breus, correccions i mans indicadores, tot del XVèn segle (Cerverí). Relligadura antiga en pergamí. Enmanllevem aquesta descripció al llibre *I codici francesi della R. Biblioteca di S. Marco descritti e illustrati dal prof. Domenico Ciàmpoli*, Venecia, 1897, pp. 1 i 2.

1. (Fol. 1) Si tot letra no say Eu Guylem de Cerveyra
En conjunt 1157 versos.

2. (f. 52) Si volets dir de vi
Es un fragment de 559 versos, del *Ben dit mal dit*, den Cerverí de Girona.

Digitized by Google

C

Madrid, Biblioteca Nacional,

Escrit tot per una mà del XIVèn segle sobre CXIIIJ folis de paper de Xàtiva de 250 × 170 mm. Es el ms. conegut per «Cançoner dels Comtes d'Urgell». Consta de 10 plecs d'unes 6 fulles de 4 pp. cada un. La lletra és clara, les caplletretes duen tocs vermells. En el primer foli de guarda del primer plec, que precedía, algú va copiar-hi, solament en el recto, les 8 primeres cobles dels proverbis d'en Guillem de Cervera, en lletra del mateix segle XIVè, repetint el foli I del Cançoner. Són blancs els folis LXXIJ verso i CXI verso, CXIJ, CXIIJ i CXIIIJ. — Notable relligadura de l'època, bastant malmesa, empremptada amb escudets dels comtes d'Urgell. En el foli de guarda, en pergamí, que anava enganxat a la relligadura, diu en lletra del XVIIIèn segle: «De diuersas obras en metro, y en catalan». — Publicat per la Societat Catalana de Bibliòfils, Gabriel Llabrés, *Cançoner dels comtes d'Urgell*, Barcelona, 1906. Vegi's també l'*Estudi històrich y literari escrit per en Gabriel Llabrés sobre'l Cançoner dels comtes d'Urgell, publicat per la Societat Catalana de Bibliòfils*, Barcelona, 1907.

1. (Fol. 1) Si tot lati no say Eu G. de Serueyra
 Comprèn 1248 dístics; els 168 i 1011 no consten sinó d'un sol vers. Acaba al foli LXXV, que té blanc el verso.
2. (f. LXXVJ, a 2 columnes) *Mal dit ben dit.*
 Ascout qui uol ausir
3. (f. LXXXIIJ, a tota plana; títol vermell) *Ayço es sermo que feu en Cerueri de tres paraules que vn frare menor li det escrites e dix quel tendria per bo maestre si de poques paraules fasia gran raso. E de moltes paraules breu. els mots son Surgem ihesus mane.*
 Per ço car neguns homs no pot adreyt ne be
4. (f. LXXXVIIIJ, a 2 columnes) *Oracio de tot dia.*
 En nom del payre e del fill
5. (f. XC; a tota plana) *Ayço es lo testament que feu en Cerueri.*
 Per ço con hom carnal no pot sens mort passar
6. (f. XCIIIJ v.º; a 2 columnes) *La faula del Rosinyol.*
 L autre jorn caualcan
7. (f. XCIX v.º; a 2 columnes) *La faula den G. torroella.*
 U na uentura uull retrayre
 Acaba al f. CXI, col. 2.ª, amb el vers:
 Vey dues maneyres de gens
 El copista va deturar-se aquí, deixant en blanc el verso i els tres folis següents.

D[1]

Roma, Biblioteca Vaticana, Ottob. lat. 845

Lletra del XIVèn segle, amb 68 folis de pergamí de 180 × 125 mm. Tocs vermells i blaus, títols vermells; algunes taques d'humitat. Relligat en pergamí.

1. (Fol. 1, Els cent noms de Deu) de la taula dels cent noms de Deu.
 (f. 2) *Deus ab ta vertut comens aquest libre qui es dels teus cent noms.*
 C on los sarrains entenen provar lur lieg e ser donada de Deu per so car lalcora es tam bel dictat...

Digitized by Google

(f. 3) *De Deu.*

O ens divinal tu est deu per lobrar

Els versos van escrits com a prosa a dos corondells. Al f. 42 blanc i al verso notes del segle XVIè, entre les quals la següent: «Es lo present libre de mi onofre saluat e de sos amichs».

2. (f. 43) De la passio Jhesuchrist e lo desconort que ac nostra dona de son fil. (El mot Jhesuchrist en lletra posterior.)

Viuia ab gaug la Verge Maria

Cada cobla porta un títol.

3. (f. 51, Desconort) *Deus amoros ab ta virtut comensa aquest desconort den Ramon Luyl.*

Deus ab vostra virtut comens est desconort

Tot escrit rítmicament. Acaba al f. 68 amb els mots:

Aquest desconort coman al sant spirit Amen. (Aquest darrer mot amb lletra posterior.)

Aquest desconort fo fet en la cort de Roma e cantas en lo so deberart.

D[2]

Roma, Biblioteca Vaticana, Ottob. lat. 542

Escrit en el XIVèn segle sobre 89 (més dos preliminars sens foliar) folis de pergamí, de 172 × 124 milímetres. Epígrafs vermells, calderons vermells i blaus; algunes caplletres ornades. Totes les obres a tota plana, exceptuades les rúbriques del Cent noms de Deu. Relligadura antiga en pell. Al f. 1er prel. l'ex libris: «Est belverij».

1. (Fol. 1) A honor de senyor maior e de la dona mellor...

Avall de la plana:

De matines e primerament de .I. Deu qui es primer article de la fe.

Es obra en prosa.

2. (28 v.º) *Deus en vostra virtut comença Ramon aquestes hores de nostra dona santa Maria e cantense els sons de les Ymnes.*

(f. 29) A honor del maior senyor

3. (42 v.º Comença'l plant de la Verge).

Anaua ab gran gaug la Verge Maria

4. (50 v.º) *De oracio.*

Vull departir oracio

5. (72 v.º) *Aquest es lo desconor que maestre ramon luyll feu en sa vellesa com viu que lo papa ne los altres senyors del mon volgueren metre orde en conuertir los infeels segons que ell los requeri moltes e diuersses vegades.*

(f. 73) Deus ab vostra virtut començ est desconort

(f. 88) Ffo fet a gloria e a lahor de nostre senyor deu en layn M.CCL.XXX*x*V (la *x* posterior).

6. (f. 88 v.º) *Cent noms de Deu.*

Amb lletra posterior. No més conté que les rúbriques a 3 corondells i no l'obra.

Digitized by Google

7. (f. 89. Fragment del Consili; de la cobla 7.ª hi ha):
Prech deus quens vulla emparar
i les 3 cobles següents amb el començament de la 2.ª part, acabant amb el vers:
Qui estats senyor de tanta gent
f. 89 v.º en blanc.

D[3]

Barcelona, llibrería del Sr. Salvador Babra

Escriptura del XV^{èn} segle, amb 115 folis útils de paper i pergamí, de 200 × 140 mm. Títols vermells. En un foli de guarda, una taula amb lletra del segle XVIII^{è}, amb l'epígraf: *Lull. Molts e differents versos molt deuots a differents assumptos.* Relligat en pergamí al mateix temps que la taula; al llom, el rètol *Lull Ob* | *ras devo* | *tas en* | *verso* | *M. S.* — Aquest manuscrit havía sigut d'en Jaume Antoni Prohens, de Palma. Vegi's Rosselló, *Obras rimadas de Ramón Lull*, Palma, 1859, p. 23.

1. (Fol. 1, a 2 columnes) *Deus ab vostra pietat ffaç medicina de peccat.*
Contriccio confessio
(f. 66, acaba) E per sa amor sia amat.
Finito libro laus | sit et gloria Xp̄o amen.
La 2.ª columna en blanc.
2. (f. 66 v.º) *Comença lo cant de ramon.*
Son creat e esser mes dat
f. 67 *b*, acaba:
A procurar sos honraments. Amen.
3. (f. 67 *b*, títol modern escrit al marge) *Hoc est ex L. Blanquerna cap.* 83.
A uos dona verge sancta maria
Va escrit a 2 columnes, com a prosa. Acaba f. 67 v.º *b*.
car say ma trames dolç desir e bo esper.
(f. 68, a tota plana) Blanquerna quim sabria dir on dey tener uas uostra | cella on desir sol deus hauer.
4. (f. 68, a tota plana) *Comença lo plant de nostra dona sancta maria.*
Anaua ab gran goyg la verge maria
f. 75 v.º, acaba:
A uos verge regina coman est xant damors.
Amen.
5. (f. 76, a 2 columnes) *Del consili que feu mestre ramon lull mallorqui.*
Un consili uull començar
f. 84 v.º *a*, acaba:
Car lo mal puja.
6. (f. 84 v.º *b*, escrit modernament al marge superior):
A conexer deu en lo mon
Comence lo dictat de ramon.
Lletra antiga:
A cells qi dien que prouar

Digitized by Google

Acabament:

On hauets fait vostre poder.

7. (f. 87 v.º *b*, títol modern)

Aquests versos per nombre dos cents feu lo venerable mestre ramon Lull en la vila de perpenya a requesta del rey de malorqua qui volia saber: deu com romania de fait scusat de la perdicio dels homens quis segueix per lo manament que deus feu a ladam: sabent deus que adam trespasaria lo seu manament per lo qual tanta gent se avia a dampnar.

Lletra antiga:

Un seynor rey qi be enten

f. 90 *a*, acaba, deixant blanques una columna i mitja:

Desamor e mi las peccador.

8. (f. 90 v.º, escrit a tota plana, títol vermell): *Aquest es lo desconort que maestre ramon lull feu ensa uellesa com uiu que lo papa ne los altres seynors del mon no uolgueren metre orde en conuertir los Infaels segons que ell los requeri moltes uegades e diuerses uegades.*

Deus ab uostra uirtut comens est desconort

f. 108 acaba:

Aquest bell desconor do al sant spirit.

Ffo fet agloria e laor de nostre senyor deu ihesu xpist. layn. M.CC.LXXXV.

9. (f. 108 v.º *a*, títol vermell): *Deus en vostra uirtut comença ramon aquestes hores de nostra Done sancta maria e cantense al so dels hymnes.*

A honor del maior senyor

f. 115 *b*, acaba:

Pregon per el li peccador.

Aquí acaba propiament el cançoner d'En Ramon Lull. Són blancs el verso d'aquest foli, tot el 116 i el 117 recto.

10. (f. 117 v.º Una traducció del començament de l'Evangeli de Sant Joan):

En lo començament era paraula | e la paraula era enues deus...

Ocupa mitja plana.

11. (f. següent no marcat, és de pergamí i de guarda)

Asso son los .vij. goyts dela uerga maria en pla los quals ella ha ab lo seu fill en gloria e foren reuelats a sent tomas de canturberi. per madona sancta maria.

Alegret mare de deu car la tua gloria sobre puia la gloria de tots los sants per merit singular.

Ocupa tres quarts de plana.

12. (f. íd. v.º; aquest text, que també ocupa uns tres quarts de plana):

Beneyt es senyo deu dels pares nostres e loable e glorios en los segles...

Deus vnitat trinitat virtus. unitat de essencia trinitat de persones...

O Regina mare de deu verge gloriosa loe benesch la tua bondat...

Digitized by Google

D[4]

Roma, Biblioteca de S. Isidro i S. Patrici, Ms. $\frac{I}{71}$

Escriptura molt petita de les darreríes del XVèn segle, amb 5 + 84 folis de paper, de 150 × 103 mm. (El f. 27 repetit.) Les poesíes van escrites a 2 corondells i alguns epígrafs i caplletres en tinta vermella. Comença amb una taula ocupant el fol. primer sense numerar.

1. (Fol. 2.n prel. Un fragment del *Libre de Contemplació*)
   Comensen les rubriques del primer libre de comtemplacio.
2. (f. 31; el *Libre de Oracio*, que és la 5.a part de la *Medicina de Peccat*)
   Vull departir oracio
3. (f. 35) *Deus en vostra virtut comença Ramon aquestes hores de nostra dona Sancta Maria e canten se els sons de hymnes.*
   A honor de maior senyor
4. (f. 37 v.o) *Comença lo plant de nostra dona sancta Maria. Del prolech.*
   Nanaua en gran gaug la Verge Maria
   Al marge hi han resums de cada cobla i alguna correcció al text que resta incomplet al f. 37 v.o *b*, envers la fí de la 13.ena cobla.
5. (f. 38) *Aquest es lo desconort que mestre Ramon Lull feu en sa vellesa com viu que lo papa ne los altres senyors del mon no volgueren metre orde en conuertir los infeels segons que ell los requeri moltes e diuerses uegades.*
   Deus ab vostra virtut començ est desconort
   Acaba amb la sotascripció següent, f. 41 *b*:
   Fo fet a gloria e honor de nostre senyor Deu en lany M.CC.LXXV.
6. (f. 41 v.o) *Del cant de Ramon.*
   Son creat e esser mes dat
7. (f. 42) *Del consili que feu mestre Ramon Lull mallorqui.*
   Un consili vull començar
8. (f. 46) Deus cum tua altissima clementia...
   Es el «Liber de Substantia et Accidenta», de Messina, Octubre 1313.
9. (f. 47, amb lletra posterior) Liber de ciuitate mundi
   Datat a Messina, Maig 1314.
10. (f. 53, Liber Affatus, continuant d'un foli precedent que manca, datat a Nàpols «vespra de pasca» 1294).
11. (f. 56 v.o) *Aquests versos deuall scrits qui son per nombre .CC. feu lo venerable mestre Ramon lull...*
    Un senyor rey que be senten
12. (f. 58) *A conexer Deu en lo mon comença lo dictat de Ramon.*
    A cells qui dien que prouar
    Aquesta obra es trenca al f. 58 v.o *b* a la 5.a part.
13. (f. 59) Deus qui sots piados e misericordios a justs e a peccadors ab vostra gracia e ajuda faç libre de art de confessio.
    Datat a Valencia, Agost 1317.
14. (f. 75) Mil prouerbis vulgars.
    Com hom sia creat...

Digitized by Google

D5

Palma, Societat Arqueològica Luliana (abans G. Rosselló)

Escriptura de les darreríes del XVIena segle o de la primería del següent, en CLI folis de paper de 334 × 232 mm. relligat modernament en mitja pasta. Esmentat per Geroni Rosselló, *Obras rimadas de Ramón Lull*, Palma de Mallorca, 1859, p. 24.

1. (Fol. I) *Deus, abta virtut comença [Ramon] aquest llibre, qui es dels Cent Noms Deus.*
   Com los Sarrayns entenen prouai...
   (f. II) O Deus.
   O ens diuinal | tu est Deus per obrar
   (f. LV, acaba amb «La laor de cascun Psalm».)
2. (f. LVI) *Deus en vostra virtut comença Ramon aquestes hores de nostra dona sancta Maria e cantense al so dels Hymnes.*
   A honor del señor major
3. (f. LXX) *De Oratio, per les regles.*
   Vuyll departir oracio
4. (f. XCI) *Desconort de Ramon Lvll.*
   Deus ab vostra virtut comens est desconort
5. (f. CV) *Plant de la verge Maria.*
   Anaua ab gran gaug la verge Maria
6. (f. CXII) *Aplicatio de la art general a les specials.*
   Deus glorios, per vostr'amor
   est art general aplicar
   Volem a les especials
7. (f. CXXX) *Cant de Ramon Llull.*
   Som creat e esser mes dat
8. (f. CXXXII) *Del Concili que feu Mestre Ramon Lull Mallorqui.*
   Vn consili vull comensar
9. (f. CXLIII v.º, a 2 columnes, *a*) *Proua la sancta Trinitat.*
   Contra la sancta trinitat
   Ha lo dimoni consey dat
10. (f. CXLVI) *Doscents rims al serenissimo Rey don Jaume Segon Rey de Mallorca... Perque Deu mana a Adam que menjas dels fruyts, sabent ell quen menjaria, y que daquis seguiria la damnacio de tants homens.*
    Vn señor Rey qui be enten
11. (f. CXLVII v.º *a*)
    A conexer Deus en lo Mon
    començal Dictat de Ramon
12. (f. CXLIX) Fragment del tractat de les sinc virtuts.
    De contricio Cap. primer.
    Contriccio, confesio.

Digitized by Google

D⁶

Roma, Biblioteca Vaticana, Vat. lat. 10.036

Lletra del segle XVIIè, escrit sobre 3 f. prel. + 314 de paper, de 314 × 217 mm. Relligat en pergamí. A la fi certificació.

1. (Fol. 2) + *Desconort molt piados que Mestre Ramon Lull D. Illuminat de Mallorca feu en sa vellesa co viu que lo Papa ne los altres senyors del mon no volgueren donar orde en convertir los infaels segons que dit doctor los requeri moltes e diverses vegades e escrit lo modo e orde se havia de tenir per dit sant negoci e tant profitos per exalsament de nostra fe cristiana.*
   Deus ab vostra virtut comens est desconort
2. (f. 18. «Libre de oracions», en prosa) Son oracions fetes per Remon lull Doctor Illuminat et Martir fetes a requesta de la molt alta e generosa Dona Blanca Regina de Arago muller del invictissimo Rey en Jaume Rey de Arago et Mallorca reduides en Art per lo mateix Doctor com a la fi de les Orations se pot Veure.
3. (f. 48 v.º) Aquest libre qui primer sa sagueix es de primera e segona intencio...
4. (f. 70) *Aquests versos devall scrits qui son per nombre CC feu lo venerable mestre Ramon Lull a perpanya...*
   Hun senor rey qui be senten
5. (f. 76. «Llibre de Sancta Maria») Maria mare de Deu verge gloriosa per entencio de vos loar honrar pragar amar e conexer començam aquest libre lo qual appellam per vostra Amar libre de Sancta Maria.
6. (f. 198. «Arbre de philosophia d'Amor») Deus ab vostra amor comensa larbre de Filosofia damor.
7. (f. 275 v.º, a 2 cols.) *Del Cant de Ramon.*
   Son creat e esser mes dat
8. (f. 279 v.º, a 2 cols.) *Deus ab ta virtut comença aquest libra qui es dels cent Noms de Deu.*
   Com los serreyns entenen provar lur ley...
   O Deus divinal tu es Deu per obrar
9. (f. 306, a 2 cols.) *Plant de Verge Maria per Mestre Ramon Lull fet.*
   Anaua ab gran gaug la Verge Maria

Dels folis 309-313 hi ha una certificació del notari Mateu Nebot, arxiver de l'Arxiu inferior de la Casa dels Jurats de Mallorca, d'ésser copia exacta d'un exemplar manuscrit que s'hi conservava en 1615. Certificació d'esser un fet cert el primer notari Joan Baptista Mulet; segells.

Digitized by Google

E

Palma de Mallorca, Biblioteca particular del Sr. Estanislau Aguiló

Lletra correguda del XIVèn segle sobre 101 folis de paper, de 220 × 146 mm. Se noten dues mans i s'indicaràn alguns folis que manquen; molt pocs folis tenen rastre de foliació. Marcarem els folis 1.r, 2.n, 3.r, 4.t i així seguint. Els 101 folis poden distribuir-se d'aquesta manera: 32 de Cançoner, 6 de Compendi den Castellnou, 13 de Cançoner, 27 de Compendi den Castellnou i 23 de Cançoner. Aquest fet prové d'haver-se alterat i perdut, al lligar-se, part del Compendi den Castellnou i d'haver-se ajuntat dos o més cançoners. — Relligadura en pergamí flexible (que conté a l'interior un fragment d'escriptura) cusit al llom amb dos trocets de cuiro marcant nou lligades corresponents als nou plecs que formen el manuscrit.

1. (Fol. 1.r, molt gastat i amb senyals de reactius per a millor llegir-se; així i tot, la lectura de tres o quatre versos se fa molt difícil i potser impossible. Al cap sembla llegir-se *Bnt d So* i algunes lletres semblen dir *Vesio en sopni*. Es un poema, escrit a dues columnes, efectivament obra d'En Bernat de So, de 1327 versos. Caplletra A grosseta, vermella) *Bernat de So. Vesio en sopni.*

   Al meu coral amic

   Acaba al f. 11.è v.º *a:*

   E gart a me darrar.
   Explicit. Amen.

2. (f. 12.è, també a 2 columnes; obra d'En Jacme March)

   Jhesus.
   Dins un verger molt gran

   Acaba al f. 14.è *b*:

   E perdonatz si us play.
   Deo Gracias Amen
   Explicit.

3. (f. 14.è v.º, a 2 columnes. Es un Debat entre Honor e Delit, d'En Jacme March, escrit en 1365)

   Co fo al mig de juliol

   Acaba, f. 16 *b*, ben plena la plana com si a l'obra li manquessin alguns versos, d'aquesta manera:

   Com es sentenciat per mi.

4. (f. 17.è *a*, continuant una obra mancada de començament per perdua d'algun foli anterior, a 2 columnes. Es una descripció de la cort del Rey de l'Amor, per Jacme March. El primer vers que apareix és)

   Los pot hom nomenar

   Acaba, f. 20.è *b*:

   Te meta en oblit.
   Deo gracias.

5. (f. 20.è *b*, a 2 columnes, una obra sobre'l Mal de l'Amor, d'En Pere March.)

   A uos madona qui sabets

   Acaba f. 22.è v.º *b*:

   Mandets mi si res als uos plats.
   Explicit deo gracias.

Digitized by Google

6. (En blanc el recto del f. 23.è, així com també la 1.a col. del verso; la 2.a és tota escrita, tot continuant la obra d'En Pere March sobre l'Arnès del Cavaller. F. 23 v.o *b*)

E desperos daurats

Acaba f. 32.è *a*:

Quey suy tot prest de far
Ad per gloria nos perducas.

El conjunt d'aquests 32 folis, formant 2 plecs, se veu que formava un cançoner a part d'En So i dels germans Jacme i Pere March, tot a 2 columnes d'una sola mà; té la cantonada inferior tan gastada fins al punt que se n'ha perdut un troç de paper. Posteriorment va esser cusit al següent cançoner que és no més a una columna el vers i a plana plena la prosa.

7. (f. 32 v.o *a*)

Un cop ja relligats els dos cançoners, alguna mà dels segles XIVè-XVè va donar una foliació general. Acabant l'anterior columna i ocupant la següent se troba un escondit quals primers quatre versos apareixen mutilats per la manca d'un cantó de paper.

Escondit
... ne dix latrer vn dia

6 cobles de 4 versos, essent el darrer vers:

Es al menjar trop pels en ma scudella.

Acaba la columna i el primer cançoner amb els mots següents escrits en lletres grosses:

a
fi . esper
ypey

8. Venen relligats 6 folis contenint part d'un tractat de Trobar, que anotarem més endavant, cusint-los amb els demés fragments. — F. 33.è, a una sola columna, continuació del poema de Frare de Joy e Sor de Plaser.

El uis de la morta tan jens

A continuació del 45.è v.o venen altres 27 folis del tractat de trobar d'En J. de Castellnou, cusits malament pel relligador i el foli que debía esser blanc i que una mà de la mateixa època va omplir amb la poesía que posarem al núm. 9, f. 46.è Segueix l'acabament del poema anterior qual darrer vers, f. 46.è v.o, és:

Es eu men torney per ueser
Les corts e sobre pres le rey.

Aquí hi ha marcat el nombre de versos del poema, així: 8218 i dessota un

Explicit.

9. (f. 46.è; la obra d'En Pistoleta escrita com a prosa amb la sola separació de cobles per paragrafs).

Senyer nazbert estats uos donchs defora

La segona cobla és: «Aragues eu M Marchs de bon argen». Una cobla de 3 versos, 2 de 8, una de 6 i altra de 9. — Niestroy, *Der Trobador Pistoleta*, Halle a S. 1914, p. 60.

10. (f. 46.è v.o) Anch hom no ui pus prim arquier

8 versos; escrits arràn amb mà insegura, els 2 versos:

Mestre cortes de la birreta
que esta en casa del Rey de França.

Resta més de mitja plana en blanc.

Digitized by Google

11. (f. 48 v.º) P. uidal.

Axi com cell qui del tot sabandona

5 cobles de 11 versos i represa de 5. — Cap manuscrit dona aquesta obra an en Pere Vidal.

12. (f. 50.è; a 2 columnes)

Laltrier al mes dabril

Acaba al f. 52è, restant en blanc lo demés del recto com si el copista hagués parat la tasca, deixant-hi, però, l'espai.

13. (f. 52.è v.º Composició escrita a tall de prosa omplint tota la plana).

Senyora graciosa
en tots fayts adonosa

Està a la fi datada en Abril de 1395, i acaba:

e tot per nostramor
le suplicant

14. (f. 53.è La faula d'En Guillem de Torroella.)

Una uenturaus vull retrayre

Es la darrera obra que conté el ms., que no acaba. Ocupa 16 folis, o sia des de'l 53.è al 68.è. Tot segueix bé, mes entre'ls folis 67.è i 68.è n'hi manquen dos. A la fi se veu el rastre de dos folis més que devíen contenir el complement de la Faula d'En Guillem de Torroella i acaba tot el cançoner.

15. Ara ve apropòsit reunir plegats els folis que contenen el Compendi fet per En Johan de Castellnou segons les Leys d'Amors, a requesta d'En Dalmau de Rocabertí, Fol. I (xxxiiij) continúa l'obra per mancar-hi el començament (però tot lo més un foli) per l'acabament de la taula:

Replicacios	Bordo tornat	Hyats
Mot tornat	Rim faysuch	Metatisme
Rim tornat	Ffre	Collisios
Pausa tornada	Mot pausan	Liamens espost de diccios
		Pedaç
		Fals acçen

Al f. xvi v.º acaba la primera part i comença la segona, amb taula al principi:

Puys avem dit e declarat gran re dels vicis que podon caser fora sentença en lart de Trobar mestiers fay que digam e declarem los vicis que poden sdevenir en sentença li quals son XVII segons las nostras leys damos e son aquest.

I segueix la llista. Al f. xxvi v.º acaba la segona part i comença la terça d'aquesta manera, sense que'n segueixi taula:

Aci comença la 3.ª partida del compendi hon son contengudas algunas definicios e altras causas pertayens a la art de trobar | fayta a gran delliberacio la present obra 2.ºns nostre poder las leys del guay sauber seguen | fom requests ab gran instancia per lo dit noble en dalmau de roquaberti que deguessem dir e declarar las definicios els mandaments de trobar la can per que fo atrobada la gaya sciencia coma mantes vets aguessem fatxa mencio de compas que li declarasem que es compas e qual es la definicio de bordo e que es rims e que es cobla ni tanço bordo o deu aver e que es vers canço sirventesch dansa discort partimens pastorella retrancha plang Escondig e canço coblas que deuen aver | e nos

Digitized by Google

volen complir son mandamen declaran en lo present volem las ditxas cans breument segons que las avem cullidas de la ditxa ley damor axi com se siguen per versets.

Al f. xxxiij acaba la terça part i comença la quarta, curtíssima, així:

Aci la quarta partida del compendi comença dels dictats no principals.

que acaba al verso del mateix amb els mots:

Razo perque loy dictayres del compendi no ses gardat dels vicis fora sentença per tot sen prova damunt lo notat se nota.

Ffinito libro sit laus et gloria Christo Amen.

F[a]

París, Biblioteca Nacional, ms. esp. 487

Manuscrit de la primería del XVèn segle, a dugues columnes, sobre 46 folis de paper de 295 × 220 mm. Aquest cançoner gaire bé se completa amb el següent F[b], del qual formava part. Sobre aquest fet copiem lo que'n diu en Morel-Fatio, *Catalogue des Manuscrits Espagnols et Portugais de la Bibliothèque Nationale*, París, 1892, p. 360: «Ce manuscrit, comme l'a reconnu M. Paul Meyer (*Romania*, t. XVI, p. 106), est un fragment du tome II du recueil de poésies provençales et catalanes conservé à la bibliothèque de Carpentras sous le nº 377 (Lambert, *Catalogue des manuscrits de la blbliothèque de Carpentras*, t. I, p. 197), qui, dérobé à cette bibliothèque, a passé dans la collection de lord Ashburnham où il fut classé sous le nº 111 du fonds Libri (*Catalogue of the manuscripts at Ashburnham Place*, 1e partie). Ce volume est du nombre des manuscrits de la collection Libri-Ashburnham rachetés par la Bibliothèque en 1888; voir L. Delisle, *Catalogue des manuscrits des fonds Libri et Barrois*, París, 1888, p. 123.» La major partida dels textes de F[a] i F[b] han estat publicats, alguns més d'una vegada: les notes bibliogràfiques, per a evitar repeticions, acompanyaràn les obres en el nostre REPERTORI.

1. (f. Poema de Frare de Joy e Sor de Plaser, incomplet a la fí.)
   Si tot frances sa bel lengatge
2. (f. 8-11 i 13-16. Una requesta amorosa.)
   Destret demors ni clam a vos
3. (f. 17-20, doctrina en vers.)
   Unes noves vull comensar
4. (f. 12 i 21-34 v.º Descripció alegòrica de l'arnès del cavaller, per Pere March.)
   Prech lo sant sperit
5. (f. 35-45 v.º) *Storia del amat Frondino e de Brisona on se contenen quatre letres de amors ab alguns cansons en frances.*
   Car es plasers dausir
6. (f. 46-46 v.º Tractadet de computar les festes, en vers.)
   Dins .I. any son scrites

F[b]

Carpentras, Biblioteca, ms. n.º 381 (abans 377, vol. II)

Escrit a la primería del XVèn segle, a dugues columnes, sobre 112 folis de paper (manquen els 99 primers, dels quals F[a] ne conté 46; ara van de C a CCLXij) de 310 × 270 mm. Són dos volums relligats que duen el rètol «Rimos dei Trobadors»; el vol. I és un *Breviari d'Amor*, de Matfre Ermengau de Bezers en sa llengua original; el vol. II és el que conté la col·lecció de textes catalans que anotarem. Els folis primer i darrer són malmesos per l'humitat.—S'ha descrit aquest cançoner

Digitized by Google

diverses vegades: primer per G. A. Lambert, *Catalogue descriptif et raisonné des Manuscrits de la Bibliothèque de Carpentras*, Carpentras, 1862, t. I, p. 197, i derrerament per Duhamel, *Catalogue général des Manuscrits des Bibliothèques publiques de France*, t. 35, *Carpentras*, I (1901), p. 183.

1. (f. C, tot continuant una obra.)
   Que ay dessa ausit ne vist
   Són els 211 darrers versos de la Faula d'En Guillem de Torroella, que ocupen els folis C i Ci, deturant-se a mig Cij, el verso del qual és blanc.
2. (f. Civ. Poema eròtic de 666 versos.)
   Sim cavalquan un bon mayti
3. (f. CXXV. Poema de 903 versos, de planys den Materó.)
   Si tot mi suy pres de la mort
4. (f. CXXXiv. Cinquanta tres demandes i respostes d'amor, en prosa.)
   De que es fundat lo castel de amor. Respon. Lo fonament es de desirs | las parets son de sospir | les torres de dolsor | la plassa de be amar | la porta de perseverança.
   Publicades en edició gòtiga, sota el títol *Castell de Amor*, a Vilanova i Geltrú, per Oliva, impressor, en Agost de 1910).
5. (f. CLXXV. La novella dels Sets savis.)
   Senyors si entendre volets
6. (f. CCiX) *Libre de .iij. que val a tres mals | a tolre se acurar tisich etich e tisich.*
   Publicat primer per A. Morel-Fatio, en *Romania*, t. XII (1883), pp. 231-242. Després, formant el fascicle VII del *Recull de textes antichs catalans*, en edició gòtica en 1907, amb reproducció d'una plana i firmant la nota preliminar J. M. F.
7. (f. CCXV) *Libre dels mariners.*
   En nom de deu tot poderos
8. (f. CCXiX. Una disputació d'en Buch amb son cavall.)
   Lectio epistole del trebayll
9. (f. CCXXiij. Adalt de la plana, en lletra que sembla del XVIèn segle, hi ha escrit: «Qui aquest capitol legira bona via fara».)
   Romans Facet.
   Senyors que vol esser cortes
10. (f. CCXLiij) *Cobles fetes per lo precios cors de Jhesuchrist per alguns homes de Valencia.*
    1] Attor de pats tot lausor e honor
    2] *Canso.*
    Si tot no pot lenga dome bastar
    3] *Canso.*
    O altitut del trezaur glorios
    4] *Canso.*
    Rey eternals immens victorios
    5] *Canso ab zo de chant deuceylls.*
    Lenga non deu jamays deuotament
    6] *Canso axi com zell quen la mar vay perillant.*
    O rey dels reys e senyor dels senyors
    7] *Canso.*
    O resplendor infinida

Digitized by Google

11. (f. CCXLVij. El llibre de bons ensenyaments, d'En Turmeda.)
En nom de Jhesu Christ tota via que nos vulla guiar ab sa mara la Verge Maria | libre compost en tonis per ffrara Encelm Turmeda en altra manera apellat Abdeyla, de alguns bons enseynaments ja que ell mal los aia seguits | empero pensen auer algun merit de diuulgar | los a la gent quel legira prech Deu per ell quel leix be finar...
En nom de deu omnipotent

12. (f. CCLiij. Cobles de la divisió del regne de Mallorques.)
Com per alguns honests mercaders de Mallorques sia stat pregat que faes e ordenas un tractat de la diuisio del dit regne respos que lo meu enteniment es grosser e no sobtil en lart datrobar | empero per dar alguna satisfaccio a lurs prechs he fetes alguns cobles grossers en parla catala, segons que veurets.
Sim leui un bon mayti
Acaba aquesta obra i el manuscrit al f. CXij amb els mots «Deo gracias».

G

Barcelona, Biblioteca particular del Sr. Baldiri Carreras (abans proprietat de Josep Grau)

Quadern compost de 2 plecs sens foliar: el primer, que té 10 folis (blancs el primer i els tres darrers), és de lletra de les darreríes del XIVèn segle; el segón té 4 folis i sembla escrit en el primer terç del segle XVè. Paper de 220 × 148 mm. El primer plec porta títols vermells. Estàn cusits ambdós en unes cobertes flonges de pergamí. Publicat sencer per Torres Amat, *Memorias para ayudar á formar un diccionario crítico de los escritores catalanes*, Barcelona, 1836, pp. 358-360, 367-370.

1. (Fol. 1.r en blanc, f. 2.n) *Questio entre lo Vescomte de Rochaberti e mosen Jacme march. sobre lo depertiment del estiu e del Ivern.*
Lo Vescomte.
Mossen Jacme sius plats vullats triar
El títol i els epígrafs *Lo Vescomte* i *Mossen Jacme march* amb que comencen, alternant, les cobles, són de vermelló.
(f. 4.t v.o) *Sentencia dada sobre la dita questio e depertiment per lo senyor Rey en P.*
Fayt hay venir ab qui puschacordar

2. (f. 5.è v.o)
Ab lo cor trist e nuirollat desmay
Venen 3 folis blancs que completen el 1.r pleg.

3. (Pleg 2.n, f. 1) *Vers figurat fet per en lorenç mallol.*
Sobre l pus alt de tots los cims dun arbre

4. (f. 2) *Escondit fet per lorenç mallol.*
Molt deuetz dompnam suy presentatz

Digitized by Google

Hª

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. n.º 7 (abans llibrería d'En Marian Aguiló i de primer Vega i Setmanat)

Lletra de les darreríes del XIVèn segle, escrit a tota plana sobre 350 planes de paper de 275 × 208 milímetres. Hª i Hᵇ formaven un sol cançoner de 450 folis que va ésser partit, trobant-se ja en mal estat, al relligar-se a la primería del passat segle. La foliació antiga va del XX al CCXiiij i al principi hi anava relligat un plec que va del f. CCLj al CCLXi, que hem col·locat a la fi, que es on li pertoca, al reenquadernar-lo fa poc. En canvi, al principi de Hᵇ hi anaven relligats dos folis curts i encara invertits, que hem posat al començament de Hª: són les nostres pp. 1-4, car hem marcat de guarisme, en llapiç, totes les planes d'ambdues parts del cançoner, tal com entenem que han d'ordenar-se. La part superior dels folis apareix haver patit tant de la humitat, abans de relligar-se, que quasi sempre es fa difícil, i àdhuc impossible algunes vegades, llegir el títol de l'obra, el nom de l'autor o la primera cobla. Aquest manuscrit, com el vinent, va relligat en pergamí, i duia abans escrita al llom la inscripció «I Cancione Catalan». Es el que En Milà i Fontanals (*Poëtes lyriques catalans*, Montpeller, 1878, pp. 5-10 i *Obras completas*, III, pp. 141-473) va siglar A. Vegi's Massó-Rubió, *Catàlec dels manuscrits de la B. de C.*, en el *Butlletí de la Biblioteca de Catalunya*, 2, pp. 49-65.

1. (Pàg. 1. Foli curt, malmès, que ara obria Hᵇ i que pertany al present. Acabament d'una obra.)
Acors son belh car de merce
Resten ara 2 cobles de 10 versos i una tornada de 5 amb la divisa *Reyna d'onor.*

2. (p. 2, tacada i malmesa.)
Eras quant vey arbres e brotz florir
3 cobles: 1.ª i 3.ª de 10 versos, 2.ª de 9.

3. (p. 3.)
Acabament d'una obra que ha d'esser d'En Pròxita, a judicar per la seva divisa *Dona sens par.* A dalt del foli, un rètol de mà del XVIIIèn segle porta *Poeta mullat.* El foli és curt i s'hi veu el rastre de 8 versos que la humitat ha fet illegibles: la primera cobla que ara es llegeix, que és la darrera, comença amb el vers:
Quyeu me cuydey que nom pogues esprendre
Cobla de 8 versos i 2 tornades de 4.

4. (p. 4. Part d'una poesía d'En Pròxita: a dalt 8 versos perduts; la prinera cobla que's llegeix comença:)
Quamor vol ten gen retenir

5. (p. 5, f. XX. Altra obra d'En Proxita qual primera cobla és impossible llegir; la primera cobla llegible comença amb el vers:)
Mas quant mos prechs no vol ausir

6. (p. 6, f. XX v.º) *Proxita.*
La mia .... en pena
El primer vers de la 2.ª cobla es així:
Aysi m destreny finamor em desena

7. (p. 7, f. XXi) *Sparça.*
En midons vey bondat e cortesia

8. (p. 8, f. XXi v.º Primer vers de la 2.ª cobla.) *Proxita.*
E quant vas autre no crey

9. (p. 10, f. XXii v.º) *Proxita.*
Damor se .... que no sielh

10. (p. 12, f. XXiij v.º) *Proxita.*
Amor aysi me fay sentir

Digitized by Google

11. (p. 13, f. xxiiij) *Sparça.*
Be volgresser ten beneuenturos
12. (p. 14, f. xxiiij v.º) *Proxita.*
Dels perladors vulh per tostemps mal dir
13. (p. 15, f. xxv) *Proxita.*
Le souenirs quamors fina maporta
14. (p. 17, f. xxvi) *Proxita.*
Eras quant torn lay on es mon voler
15. (íd.) *Proxita.*
Si lo mon perir deuia
16. (p. 20, f. xxvii v.º) *Proxita.*
Si per seruey de .... ar le de sauber
17. (p. 22, f. xxviij v.º)
Amant ... langhin ... pens
18. (p. 24, f. xxviiij v.º) *Proxita.*
Pus .... tostemps ma vida
19. (p. 26, f. xxx v.º) *Proxita. Sparça.*
Dona per Dieu haiatz merce de mi
20. (íd.) *Proxita. Sparça.*
Puys he damor ço quauer no solia
21. (p. 27, f. xxxi) *Proxita.*
Primer vers de la 2.ª cobla:
Mas com lom folh qui dalquimias cura
22. (p. 29, f. xxxij) *Proxita.*
Dels aymadors suy lo plus cossiros
23. (p. 31, f. xxxiij) *Proxita.*
Dona del mon no pens que per amors
24. El restant del f. xxxiiij i el verso del mateix, deixats en blanc per l'escrivent, varen omplir-se en el segle XVIè-XVIIè per unes cobles castellanes, el primer vers de les quals és, p. 34:
Madre por no me dar nada
Consta d'una cobla de 3 versos i 12 de 7; està escrita a dugues columnes en la p. 34 i n'abraça una de la p. 35.
25. (p. 36, f. xxxiiij v.º Una mà d'últims del segle XVI.è va escriure-hi, a dugues columnes, les *Cobles de la ballesta.*)
Vna ballesta fas fer
Publicades per Mariàn Aguiló en el séu *Cançoneret d'obretes vulgars*, 1873-1900.
26. (p. 37, f. xxxvi? Lletra antiga altre cop.) *Guilhem de Cabestany.*
Lo dolç cossire
No més hi ha quatre cobles de 15 versos, menys la segona, que'n té 14. Apareix en quart lloc la cobla que sol estar en el terç. — Hüffer, *Der Trobador Guillem de Cabestanh*, Berlín, 1869, p. 42. Sembla mancar aquí un foli en el manuscrit.
27. (p. 39, f. xxxvii. Comença amb una cobla de 8 versos que sembla acabament d'una poesía: El primer vers és illegible; el darrer no gaire.)
Soffritz queus vays ..... del als suy duptayre

Digitized by Google

28. (íd.) *Esparça.*
Mala dompna fals vos suy e ginyos
8 versos.

29. (íd.) *Esparça.*
Mantz homens son est en mon quez stan
8 versos.

30. (p. 40, f. XXXVII) *Esparça.*
Rey que vilan pugen honor
8 versos.

31. (íd.) *Partinens.*
Amichs Narnautz cent dompnes de peratge
2 cobles de 8 versos i 2 de 4. — Bartsch, *Grundriss*, 25, 1, i 184. 1.

32. (p. 42, f. XXXViij v.º)
Atresim pren com la mola com mol
4 cobles de 7 versos.

33. (p. 43, f. XXXViiij. Poesía de Cadenet.)
Amors e com es de me
5 cobles de 12 versos i 2 de 4. — Bartsch, *Grundriss*, 106. 7.

34. (p. 46, f. XXXX v.º Arnau de Marull.)
Ayci com celh quiz aim e nos amatz
6 cobles de 7 versos i 2 de 3. — Bartsch, *Grundriss*, 30. 3.

35. (p. 49, f. XLij.)
Deus ..... asau que puxa dir
5 cobles de 8 i 1 de 4. Rastre de 2 folis arrencats.

36. (p. 51, f. XLiij) *Mossen P. March. Esparça.*
..... que port voler blasme sofrir (?)
8 versos, el darrer dels quals és:
De mal renom e davol sa ..... mesa.

37. (íd.) *Mossen P. March.*
Al punt com naix comence de morir

38. (p. 55, f. XLVii) *Mossen P. March.*
Primer vers illegible.
[Jom merauell com nos veu qui hulls ha]
Primer vers de la 2.ª cobla, que's pot llegir:
E tinch per fol qui no guarde on va

39. (p. 58, f. XLViij v.º) *Mossen P. March.*
Cest falç de mon nol presi un puges (Quasi illegible.)

40. (p. 61, f. L) *Mossen P. March. Sparça.*
Dona val tant com de fer mal cestia

41. (íd.) *Mossen P. March.*
Dompnam platz ben arreada

42. (p. 63, f. Li) *Siruentesch de Mossen P. March.*
Tots grans senyors qui be vol auenir

43. Les pp. 66-68, folis Lj v.º, Lij i Lij v.º, que'l copista antic havía deixat en blanc, s'ompliren per una mà de finals del XVIèn segle per uns enigmes per demandes i respostes, les primeres de les quals són:

Digitized by Google

Demanda. — Ques una cosa qui de continuu sona y los ostes son muts y tots corren ensemps.

Resposta. — La cosa que sona es la mar | e los ostes son los pexos.

Són 11 demandes amb les corresponents respostes, més el començament d'una demanda que'l relligador no va deixar acabar. Vegi's *Revue des langues romanes*. 2.ª serie, III, p. 5.

44. (p. 69, f. Liij) *En blatcaxiç.* (Blancasset.)
Sim fay amor ab fizel cor amar

De difícil lectura, 3 cobles de 8 versos i tornada de 4. — Blancasset, Bartsch, *Grundriss*, 96. 11.

45. (Rastre d'un foli arrencat; p. 71, f. LXvi.) *Folquet de Marselha.*
Per deu amors ben saubetz veramen

5 cobles de 8 versos i tornada de 4. — Vegi's Stanislau Stronski, *Le troubadour Folquet de Marseille*, Cracovia, 1910, p. 56.

46. (p. 73, f. LVij) *Folquet de marselha.*
Si tot me suy trop tart aperçebutz

5 cobles de 8 versos i tornada de 4. — Stronski, *íd. íd.*, p. 52.

47. (p. 75, f. LViiij. No pot llegir-se'l nom de l'autor, que és Uc de Sent Circ.)
Tres enamichs e [dos mals] senyors [ay]

5 cobles de 9 versos i tornada de 4. — Vegi's A. Jeanroy i J.-J. Salverda de Grave, *Poésies de Uc de Saint-Circ*, Tolosa, Privat, 1913, p. 11.

48. (p. 77, f. LX. No's pot llegir el nom de l'autor i amb prou feines el primer vers.)
Bona dompna ..... veser

El primer vers de la 2.ª cobla és:
Dompna quan vos vey remaner

3 cobles de 8 versos.

49. (Les pp. 78-80, f. LXi, en blanc; p. 81, f. LXij. Apenes visible:) *Pere cathala* [?]
Axi com celh ..... bondor

1.r vers de la 2.ª cobla:
Si col signes qui no xanta ni crida

5 cobles de 11 versos i tornada de 5.

50. (p. 84, f. LXiij v.º Apenes llegible.) *Pere cathala.*
Mon cors se mor lengen..... non es

1.r vers de la 2.ª cobla:
Tan duramen sa douçamor me pres

6 cobles de 8 versos i tornada de 4.

51. (p. 86, f. LXiiij v.º) *Autra.*
Ben fayts perven amors que pauch vos costi

5 cobles de 8 versos i tornada de 4.

52. (p. 89, f. LXVj) *Autra.*
Axi cant es en muntanya deserta

5 cobles de 7 versos i tornada de 6.

53. (p. 91, f. LXVij) *Autra.*
Si com per dol Fenix quant es entichs

4 cobles de 8 versos i 1 bordó sol.

Digitized by Google

54. (p. 92, f. LXVII v.º) *Autra* (Bernat de Ventadorn).
Ab joy mou lo verç el començ
5 cobles de 8 i tornada de 8. — Bartsch, *Grundriss*, 70. 1.

55. (p. 95, f. LXVIIIJ. Quasi illegible) *Jutge daurena* [?].
Adieu coman vostra valor e vos
2 cobles de 8 versos i tornada de 2.

56. (Un foli arrencat; p. 97, f. LXXJ.) *La Reyna de Mallorques.*
Ez yeu am tal ques bo e belh

57. (p. 98, f. LXXJ v.º) *Esparça.*
Ja no es hom ten prous ne tan presan
9 versos.

58. (p. 99, f. LXXIJ) *Nuch de sent circh.*
Nuls homs no sap damich fins la perdut
5 cobles de 8 versos i tornada de 4. — Jeanroy i Salverda de Grave, *íd. íd.*, p. 35.

59. (p. 101, f. LXXIIJ) *Alba.*
Eras diray ço queus dey dir
3 cobles; 1.ª i 3.ª de 14 versos; la 2.ª de 16.

60. (pp. 103-104, f. LXXIIIJ, en blanc; p. 105, f. LXXV) *Arnau denielh.*
Lo ferm voler que dins al cor me intra
6 cobles de 6 versos i tornada de 3. — Bartsch, *Grundriss*, 29. 14.

61. (pp. 107-108, f. LXXVI, en blanc.) *B. de Ventadorn.*
Amors e queus es vigayre
7 cobles de 8 versos, la 4.ª tenint-ne 9. — Bartsch, *Grundriss*, 70. 4.

62. (p. 113, f. LXXVIIIJ) *Gilhem de sant lesder.*
Dompna yeu vos son missatgiers
5 cobles de 7 versos i 2 de 6. — Bartsch, *Grundriss*, 234. 7.

63. (p. 115, f. LXXX) *Autra.*
Amors com fayts amar ten aut
7 cobles de 8 versos i tornada de 4.

64. (p. 118, f. LXXXJ v.º) *Andreu Fabrer.*
Sobrel pus naut alament de tost quatre

65. (p. 121, f. LXXXIIJ) *Andreu Fabrer.*
Ja per dir vos mon cor e mon talan

66. (p. 122, f. LXXXIIJ v.º) *Autra.*
Lo fol desir quamor ha fayt intrar

67. (p. 125, f. LXXXV) *Andreu fabrer.*
E lhaz amor ten pauch vos cal de me

68. (p. 127, f. LXXXVJ) *Andreu fabrer.*
Del cor preyon me parton li sospir

69. (Rastre d'haver sigut arrencats 5 folis anteriorment a la foliació, feta al XV.ᵉⁿ segle; p. 129, f. LXXXVIJ.) *Andreu fabrer.*
Dompna lo jorn quyeu me perti de vos

70. (p. 131, f. LXXXIIJ) *Andreu fabrer.*
Sin lo mon fos gentilesa perduda

Digitized by Google

71. (p. 133, f. LXXXVIIIj) *Siruentes fet per Andreu fabrer per lo passatge de Barbaria.*
Doloros critz ab vetz braua terribla

72. (p. 135, f. c) *A. febrer.*
Pus que storts suy del lach de la mar fonda

73. (p. 137, f. cj) *A. fabrer.*
Combas e valls puigs muntanyes e colhs

74. (p. 139, f. cij) *A. febrer. balada.*
Ay cors auar scas richs de merce

75. (p. 141, f. ciij) *A. febrer.*
Del tot me cuydaue lexar

76. (p. 144, f. ciiij v.º) *A. ffebrer.*
Arem platz be com lafan el martire

77. (p. 147, f. cvi) *Andreu fabrer.*
Amors qui tast tot quant li play

78. (p. 162 blanca; p. 163, f. cxiiij) *Dança e scondit* (J. de Sent Jordi).
Tant es li mals quem fayts soffrir

79. (p. 165, f. cxv) *Cobla sparça* (J. de Sent Jordi).
No masalt dom quen tots afers no siga

80. (íd.) *Sparça.* (Jordi de Sent Jordi).
Ja donal mon nom fara del blanch groch

81. (p. 166, f. cxv v.º) *Tenço.*
Com vey en Peyronet [ploran]
Els primers versos quasi illegibles.

82. (p. 167, f. cxvj. Nom illegible, però dèu esser Ricard de Berbesill).
Atressi com aurifants que cant nos pot lavar
5 cobles de 9 versos i tornada de 2: «Tal Senyor hay».—Bartsch, *Grundriss*, 421. 2.

83. (p. 169, f. cxvii) Cant vey la laujera mouer (Bernat de Ventadorn).
7 cobles de 8 versos i tornada de 4.—Bartsch, *Grundriss*, 70. 43.

84. (p. 172, f. cxviij v.º) *Pardo.*
Leyaltats vol e bon desig me comanda

85. (Les pp. 174-175, folis cxviiij v.º i cxx recto, que'l primer copista deixà blancs, s'ompliren al XVI.^{èn} segle, amb les cobles castellanes):
La fiya.
No me le digays mal
13 cobles de 8 versos, alternant *la fiya* i *la madre.*

86. (p. 176, blanca; p. 177, f. cxxj) *Reambau de Vaqueras.*
Bona dompna un conselh vos deman
6 cobles de 8 versos. Vegi's el nostre *Riambau de Vaqueres en els cançoners catalans*, ANUARI DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, 1907, p. 425; i també Erich Niestroy, *Der Trobador Pistoleta*, Beihefte zur Zeitschrift für romanischen Philologie, 52, Halle a. S., 1914, p. 65.

87. (p. 179, f. cxxij) *Reambau de vaqueres.*
Se nay perdut mon sauber
6 cobles de 8 versos i 1 de 4.—Vegi's Massó Torrents, *íd. íd.*, p. 433. Els cançoners provençals *C R* la donen an En Pons d'Ortafà.

Digitized by Google

88. (p. 181, f. cxxiij) *Rambaut de Vaqueras.*
Ar pren camgat per tostemps de xantar
Una cobla de 6 versos, 4 de 7, i 1 de 2. — Vegi's Massó Torrents, *id. id.*, p. 422.

89. (p. 183, f. cxxiiij) *D... del Velhat* [?].
En breu veyrem una frayor abatre

90. (pp. 185-186, f. cxxv, en blanc; p. 187, f. cxxvj) *Capelha de Volqueres.*
Li fayt de dieu son scur

91. (p. 190, f. cxxvij v.º De mal llegir.) *Montargelh.*
Nuls homs no val ne deu esser presats

92. (p. 192 en blanc; p. 193, f. cxxviiij) *En cerueri.*
De penan mal e de mal en martire

93. (p. 195, f. cxxx. Escrit escampat pel marge, alguna lletra retallada pel relligador; mà del xv.èn segle, posterior a la del primer copista.) *Seruentesch preceptes retoricals obseruant per leonismitat simpla daccent greu disminut dix Johan Valenti lohablement junyint aver presa mort casual per amors pus ques presupposat aquell esser de virtuts illustrat lo qual fou fet per lo magnifich mossen Johan ramon Ferrer caualler e doctor en cascun dret.*
Com sia just per gran manutanença

94. (p. 200 blanca; p. 201, f. cxxxiij. En Milà (*Obras completas*, vol. III, p. 333) retrobant la primera cobla d'aquesta poesía en el «Conort» d'En Francesc Ferrer baix l'epígraf del Mercader Mallorquí, li dóna l'obra; nosaltres llegim, encara que amb dificultat) *Bernat de Pal...*
Cercats duy may jan siatz belhay pros

95. (pp. 203-204, blanques; p. 205, f. cxxxvj nom illegible) *Peyres de...*
Aymas amors e cassa
5 cobles de 9 versos i 1 de 5.

96. (un foli arrancat; p. 207, f. cxxxvij) *Peyres Vidals.* (Aimeric de Peguillà.)
Celh qui sirax ne guerreg ab amor
5 cobles de 8 versos i tornada també de 8. — Vegi's Bartsch, *Grundriss*, 10. 15.

97. (p. 207, f. CLV. No's pot llegir el nom del poeta ni el primer vers)
Perque...
El primer vers de la tornada és:
Mos gays desirs la vostra senyoria
Una cobla de 15 versos i tornada de 7.

98. (p. 210, f. CLV v.º) ... *Ycart.*
De nouelh joy...

99. (p 211, f. CLVi) *Cobla tramesan Regedelh per en Luis Ycart.*
Són tres cobles de 8 versos; els 2 primers de la 1.ª són illegibles. La 2.ª porta l'epígraf:
Luis Ycart.
Si port ventalh belhs amichs am pros

Digitized by Google

La 3.ª cobla porta per títol:
Regadelh.
Tan quan lo mon damor nos cautelos
100. (p. 212, f. CLVj v.º) *Luis Ycart. Autra.*
No cresi pas quel mon...
101. (p. 214, f. CLVij v.º) *Ycart.*
Si be nom platz xantar canço ne vers
102. (p. 216, f. CLViij v.º) *Luis Ycart.*
Cant me soue de la beutat diuersa
103. (p. 218, f. CLViiij v.º) *Consolacio o auis de amor.*
Malaultz e gr...
Say mos amichs que...
Duna gran malaltia
104. (p. 236, f. CLXViij) *Autra. Ycart.*
Eras quant vey dels brots tombar la flor
105. (p. 238, f. CLXViiij) *Cobla sparça. Ycart.*
Ne pau ne pau tant desir vostra pau
106. (íd.) *Sparça. Ycart.*
Belha ses par on pretz e laus sabonda
107. (p. 239, f. CLXX) *Luis Ycart.*
El primer vers de la 1.ª cobla és illegible; el primer de la 2.ª és:
Ab tal virtut ha volgut deus crear
108. (p. 240, f. CLXXi) *Cobla sparça. Ycart.*
Ab tal enginy me ferich dun encontra
109. (p. 241, f. íd.) *Luys Ycart.*
Parlar damor no pusch sino planhen
110. (pp. 243-244, f. CLXXii, en blanc; p. 245, f. CLXXiij. Nom de mal llegir) *Johan ce Sanassas ganya joya.*
Gays trobadors si voletz bona retgle
111. (pp. 247-248, f. CLXXiiij, en blanc; p. 249, f. CLXXV) *Fra Johan Basset. Sparça.*
No desir tant del mon la Senyoria
112. (íd.) *Canço bacet.*
Una canço nouelha vulh xantar
113. (p. 251, f. CLXXVi) *Basset.*
Gran temps ha que malaltia ma vexa tormentar
114. (p. 255, f. CLXXViij) *Dança de nostra dona. bacet.*
Ab letres daur per mesura
115. (p. 257, f. CLViiij) *De nostra dona. Fra basset.*
Mayres de dieu valerosa princessa
116. (p. 259, f. CLXXX) *Cobla tramesa al molt alt don Enrich per fra basset. es de rims equivots e maudits.*
Astres nous fuig pus tan sabers se planta
117. (íd.) *Cobla sparça diuinitiua. basset.*
En mig del cor porti cen colps mortals

Digitized by Google

118. (íd.) *Cobla sparça diuinitiua.*
Us arbres sechs verts say fulhats a fulhes

119. (p. 260, f. CLXXX v.º) *Basset. Vers compost de rims maridats tractant lausors de nostra dona e ganya joya.*
Dir me cove si bem tench lengeny fflach

120. (p. 263, f. CLXXXij) *Cobla sparça recesta. basset.*
Apres dolors penetrant me destenta

121. (íd.) *Plant fet per la mort del Reuerent Cardinal de Tholosa fet per fra basset.*
Terribles crits agres prouocatoris

122. (p. 265, f. CLXXXiij) *Dança o laors de nostra dona. basset.*
Lausan vostra sauiesa

123. (p. 267, f. CLXXXiiij) *Vers clus. basset.*
Us drachs fiblans va pel mon trop correns

124. (p. 269, f. CLXXXV) *Sparça. basset.*
Dompna valen de ... valor tembre

125. (íd.) *Letouari que fra basset ha fet per en Garau de massanet.*
Garaus amichs
De tot bes richs

126. (p. 276, f. CLXXXViij) *Vers lo qual conte dos versos similes e lo primer tracta lausors de nostra dona laltre ... da nouelh stil e es ... a deu sobre lo ... ha fra Basset e ganya ioya.*
Amor seruir honran presan e tembre

127. (p. 280, f. CLXXXX v.º) *Fra basset maldit.*
Yeu vos requir ... maluada

128. (p. 282, f. CXC) *Fra basset maldit.*
Pus hauets donat despesa

129. (p. 283, f. CXCj) *Cobla sparça. basset.*
Belhs mils sospirs vos fan tot jorn de renda

130. (p. 284, f. CXCj v.º) *Fra basset. Sparça.*
Ab fin voler vos am Senyora belha

131. (pp. 285-286, f. CXCij, en blanc; p. 287, f. CXCiij) *Pardo.*
Leyaltatz vol e bon dretz me comanda

132. (p. 289, f. CXCiiij) *Cobla sparça.* (Jordi de Sent Jordi.)
No masaut dom quen tots afars no sia

133. (íd.) *Sparça.* (Jordi de Sent Jordi.)
Ja donal mon nom fara del blanch groch

134. (p. 290, f. CXCiiij v.º) *Tenço.*
Can vey en Peyronet ploran

135. (p. 291, f. CXCV) *Autre.*
Atressi com loriffans que quant chay nos pot leuar
5 cobles de 9 versos i tornada de 2, *Tal Senyor hay.* Vegi's el nostre núm. 82.

136. (el foli CXCVij, arrancat; p. 295, f. CXCViij) *Rambautz de vaqueras.*
Si nay perdut mon sauber
5 cobles de 8 versos i represa de 4. Vegi's el nostre núm. 87.

Digitized by Google

137. (les pp. 296-297, f. cxcviiij, en blanc; p. 299, f. cc, de mal llegir) *Guarau de Massanet.*
Amoros joy mi renouelha

138. (p. 301, f. cci recto, en blanc; p. 302, f. ccj v.º; de mal llegir) *Tenço feta entre Jacme Rouira e bernat de mallorques lany* M CCC LXXXVI.
Senyer bernatz dues puncelhes say

139. (p. 306, f. cciij v.º; de molt mal llegir, mes no hi ha cap nom d'autor.) *Dis... ta lh...* (?).
E quant mes greu quant no remir

140. (p. 307, f. cciiij) *Disputa del hulh ab lo cor. e parla primer lo cor.*
Ay hulhs traydors com mauets trayts
No say perque

141. (p. 309, f. ccv) *Canço.*
Totes ensemps no valen tant com una

142. (p. 311, f. ccvi) *Autra.*
Dun xipelet de VII. flors enramat

143. (p. 312, f. ccvi v.º) *Autra*
Eres quan vey los arbres gen florir

144. (p. 314, f. ccvii v.º No's veu gaire la lletra) *Joseta* (?).
Tot lo voler Lo pretz e lo saber

145. (p. 315, f. ccviij) *Vers damors de ques ganya la violeta en Tholosa.*
Puys per amors fis pretz es mantenguts

146. (les pp. 319-320, f. ccx v.º, en blanc; p. 321, f. ccxi) *P. Tresfort.*
Jovencelhs qui no aymia

147. (p. 323, f. ccxij) *Pere Tresfort.*
Ab fletxes daur untatz derba morosa

148. (p. 324, blanca; p. 325, f. ccxiij) *Lestat donor e damor. que feu mossen Jordi.*
No pot ren dir ne far que be stia

149. (p. 328, f. ccxiiij v.º, darrer del llibre) *Pere Vidal* (?).
Dompna tot jorn vos vau preyan
3 cobles de 10 versos i acaba el llibre.

150. (Ara correspòn descriure el pleg que, erradament, anava relligat al davant del manuscrit, que consta de 12 folis. Pàg. 329, f. CCLi; de mal llegir, però sense rastre de títol ni de nom d'autor)
... ... lamorosa questa
Primer vers de la 2.ª cobla:
No vol ne pot entendre ne debatre

151. (p. 331, f. CCLij; quasi illegible) ... *de Erill* (?).
... ... senyoreya
Primer vers de la 2.ª cobla:
En vos amar nom rete ne matura

Digitized by Google

152. (p. 333, f. CCLiij) *Cobla sparça.*
Acompanyat dun amoros desir

153. (p. 335, f. CCLiij v.º, en blanc; p. 336, f. CCLiiij) *Visio de la verge maria feta per mossen A. march.*
Leuant mos ulhs pres del cel vi star

154. (p. 338, f. CCLV v.º, molt esborrat) *Mossen Arnau March.*
Si mauets tolt amor del tot lo sen

155. (p. 341, f. CCLVij; molt esborrat) *Mossen A. March.*
Nouelh panser mes vengutz soptamen

156. (els quatre últims folis del pleg, tenen esqueixada la punta inferior; p. 345, f. CCLViiij; de mal llegir) *Mossen Yvany.*
En re del mon no prench joy ne segorn

157. (p. 346, f. CCLiX v.º) *Mossen Yvany. Sparça.*
Eu say un prat hon ha fulha e flors

158. (p. 347, f. CCLX; quasi illegible) *Cobla tramesa per Jachme bonet [an Johan] doliuelha e en ...*
Damor me clam e maldich tots sieus faytz

159. (p. 348, f. CCLX v.º) *Altra Jach. bonet.*
Dol me costreny ten fort ab sforç gran

160. (p. 350, f. CCLXi v.º; d'una mà més moderna i escrit a tall de borrador). *Cobla tramesa per en Francesch de la Via a mossen narcis de sant deunis qui li respos en dues maneres.*
Pus que damar sabe lart dauentatge

De la 2.ª resposta d'En Narcís de Sent Deunís no'n resta sinó aquests mots següents, per estar tallat el paper, que acaba el llibre:

sta de mossen
is
lamors ha tal usatge.

Hᵇ

Barcelona, Biblioteca de Catalunya. ms. n.º 8 (abans llibrería d'En Marian Aguiló)

Aquest cançoner és, com hem dit, continuació de Hª. Escrit a tota plana a la primería del XVèn segle sobre 376 planes de paper de 275 × 208 mm. Els folis van del CCLXV al CCCCLiij, fòra els cinc primers que no duen rastre de foliació per ésser curts. Al principi hi havíen 4 folis curts i malmesos que, per pertànye-hi, hem posat a la fi de Hª. La mateixa humitat que ha perjudicat i esborrat la part superior de Hª ha malmés bona part de Hᵇ als primers folis. La relligadura, que era igual a la del cançoner precedent, portava al llom: «II Cancionero Catalan». En Milà (*op. cit.*, p. 11, *Obras*, III, p. 473) va marcar-lo B. Hem continuat la paginació de llapiç començada en Hª. Massó-Rubió, *id.*, *id.*, pp. 55-70.

1. (Pàg. 351, foli curt; acabant una poesía de la qual no poden llegir-se les dugues primeres cobles; el primer vers de la 3.ª és així:
Belha naysi crey mey jorn finiran
5 cobles de 8 versos, algunes d'elles retallades, i tornada de 4.

2. (p. 353; el foli, també curt, està talment esqueixat que trenca la obra de dalt a baix. Es un llarg poema d'En Francesch de la Via, datat de 1406, d'uns 3000 versos, que ocupa fins a la p. 476

Digitized by Google

que podría titular-se *La senyora de valor;* és en noves rimades i té l'aspecte d'un allegat jurídic en el qual entren molts personatges reals de Girona i d'altres pobles de la comarca del Gironès, entre ells alguns poetes. El primer vers llegible és):

E sobrel prat pausar

3. (les pp. 477-478, f. cccxxv, en blanc. p. 479, f. cccxxvj) *Vers tractant de la salutacio angelical fet per en Gabriel Ferruç ab lo qual ganya joya.*

Sancta dels sans excelhens e suprema

4. (p. 481, f. cccxxvij) *Requesta damor tançonada per en gabriel farruç ab la qual ganya joya.*

Reyna de pretz doctrina dels saubers

5. (p. 484, f. cccxxviii v.º) *Gabriel ferruç.*

Pus flach sou que nulha stopa

6. (p. 486, f. cccxxviiij v.º) *Gabriel ferruç. Plant fet per la mort del Rey en Ferrando en persona de la Reyna.*

Us plants crusels ab gemechs dolorosos

7. (p. 489, f. cccxxxj) *Tenço moguda per en Gabriel moger contra en Gabriel ferruç stant en mallorques per les dones de dita ciutat.*

Seny en ferruç vos qui tenits procura

8. (p. 492, f. cccxxxij v.º) *Tenço moguda per en gabriel ferruç an garau de massanet.*

Amichs Garaus en cuy fis prets sagença

Els jutges de la tençó són Jaumes Ripoll i Johan d'Olivella.

9. (p. 505, f. cccxxxviiij) *Bernat metge.*

Seguescal temps qui viure vol

10. (p. 513, f. cccxLiij) *Bernat metge.*

Jats quen sia molt occupats

11. (p. 557, f. ccclxv) *Aci comença una ventura la qual feu en Vicens comes.*

Destret per finamor

12. (p. 582 blanca; p. 583, f. ccclxxxj) *Aci comença una requesta la qual trames un frare a una monge.*

Alta de pretz flor de mesura

13. (p. 582 blanca; p. 583, f. ccclxxxj) *Pacio Amoris secundum Ouidium.*

Cant vey li temps camgar e nbrunisir

Poemet de 158 versos. A més d'aquest fragment d'En Guillem de Berguedà, se dóna la cobla 1.ª d'En Jordi de Sent Jordi *Ara haujats, dompnas, queus fau saber* i els cinc primers versos de la canço den Ponç d'Ortafà o d'En Pistoleta *Si nay perdut mon sauber.*

14. (p. 596 blanca; p. 597, f. ccclxxxv) *Aci comença la faula den Torrelha.*

Una ventura us vulh retrayre

Digitized by Google

15. (p. 642 blanca; p. 643, f. ccccviij. Des d'aquí endavant el cançoner quasi no més porta que poesíes en francès escrites per la mateixa mà que escrigué les catalanes.)
Amis mon cuer e touta ma pensea
Una cobla de 7 versos, altra de 12 i altra de 6.

16. (p. 644, f. ccccviij v.º) *Tleu balada.*
Je ne me vueilh paindre doresnauant
3 cobles de 10 versos i altra de 5.

17. (p. 646, f. ccccviiij v.º) *Autre.*
Adiu mon dieu ma joya mon plaisir
3 cobles de 8 versos.

18. (p. 647, f. ccccx) *Autre.*
Amours je voy des autres amoreux
3 cobles de 10 versos.

19. (p. 648, f. ccccx v.º) *Autra.*
Jaime de hay ou mamie or soy hais
3 cobles de 9 versos.

20. (p. 650, f. ccccxj v.º) *Autre.*
Amours sachies que pas ne le voudrie
3 cobles de 8 versos. — A. Piaget, *Oton de Granson et ses poésies*, en *Romania*, XIX (1890), p. 416.

21. (p. 651, f. ccccxij) *Autra.*
Je vi lautrier la belha au corps gay
3 cobles de 8 versos i altra de 4.

22. (p. 653, f. ccccxiij) *Mossen Jach. scriua.*
Hoies ores mon cuer ce que vueil dire
3 cobles de 8 versos i altra de 4.

23. (p. 655, f. ccccxiiij) *Autra.*
Il nest confors qui tant de ben me fasse
3 cobles de 8 versos. — Piaget, *íd. íd.*, p. 411.

24. (p. 656, f. ccccxiiij v.º) *Autra.*
A mon auis Dieu rayso e natura
3 cobles de 8 versos.

25. (p. 657, f. ccccxv) *Autra.*
Or est aynssi que par la bonne e belha
3 cobles de 8 versos. — Piaget, *íd. íd.*, p. 413.

26. (p. 658, f. ccccxv v.º) *Autra.*
Par diu amour cest chosa couenable
3 cobles de 8 versos. — Piaget, *íd. íd.*, p. 414.

27. (p. 659, f. ccccxvi) *Autra.*
Et las amour et ma sola maistresse
3 cobles de 10 versos, mancant-n'hi un a la 2.ª cobla.

28. (p. 660, f. ccccxvj v.º) *Autra.*
Pater noster qui es ben sage
27 cobles de 4 versos, sotescrites per un trocet del Parenostre cada una; la darrera porta *Amen*.

Digitized by Google

29. (p. 668, f. ccccxx v.º) *Garanson.*
Un jour me vint que par merenconie
Poemet de 20 cobles de 8 versos.

30. (p. 675, f. ccccxxiv) *Garanson.*
Salus et pais et bonne ntencion
3 cobles de 10 versos i altra de 5.—Piaget, *íd. íd.*, p. 408.

31. (p. 677, f. ccccxxv) *Congie que prist micer Otto de granson de sa dame.*
Je soulage deuonir auoir joye
190 versos.—Piaget, *íd, íd,*, p. 433.

32. (p. 684 blanca; p. 685, f. ccccxxviiij) *La Vergiera de micer Otto de gransson.*
Una gentil joue vergire
14 cobles de 10 versos, alguna consta no més de 7 o de 8.—Piaget, *íd. íd.*, p. 404.

33. (p. 692, f. ccccxxxij v.º) *Granson. balada.*
Je conois bien les tourmens amoureux
3 cobles de 12 versos.

34. (p. 694, f. ccccxxxv) *Granson.*
Il ha passe des ans set et demi
6 cobles de 12 versos.—Piaget, *íd. íd.*, p. 432.

35. (p. 697, f. ccccv) *Granson.*
Adis me vint que par merencolie
11 cobles de 8 versos. Es una tençó entre *Granson* i *Lesparra*, alternant les estrofes, començant Granson i acabant Lesparra amb una 12.ª cobla de 5 versos.

36. (p. 702, f. ccccxxxvii v.º Canvi d'escriptura, però d'una mà del primer terç del XVèn segle) *Dança de figueres.*
Damor sim planch ne vayg ploros

37. (p. 704, f. ccccxxxviij v.º) *Clam damor fet per Figueres.*
Morir cuyt las

38. (p. 705, f. ccccxxxix) *Lo bell guardacors que feu fra Ramon de Cornet. Preambol.*
Lo meu cars fills un noble guarda cors
12 cobles de 8 versos i tornada de 4.—Vegi's Noulet et Chabaneau, *Deux manuscrits provençaux du XIVe siècle contenant des poésies de Raimon de Cornet*, Montpeller, 1888; es la primera obra del segón ms. de l'Academia dels Jocs Florals de Tolosa sota el títol *Garda cors de mal.*

39. (p. 708, f. ccccxxxx v.º) *Jaume Rouira en lahor de virtuts.*
Qui vol al mon desir prets fama granda

40. (p. 711, f. ccccxxxxij) *Seruentesch tot uniçonant fet per en pere cardenal.*
Si tots temps vols viure valent e pros
7 cobles de 8 versos i una de 4 que no sembla acabar la poesía, que no deu esser de l'autor nomenat.

41. Rastre de 4 folis arrencats; els 7 folis que manquen per a acabar el manuscrit són plens de prosa, escrits per mà del XVIèn segle. El f. ccccxxxxvij comença, o continúa, una serie de miracles de Nostra Dòna: sols s'entreveuen, a mitja plana, els mots *Miracle molt...*; segueixen després els següents:
(p. 713) Miracle de molt gran profit. on se conte com per marauellosa noblesa de nostra dona e per gran miracle e senyal que

Digitized by Google

a les gents se mostre. lo Rey de França. e lo Rey de Anglaterra feren marauellosament pau entre ells ab juy en una Ciutat ab molt gran amicicia. qui abans eren estats capitals inimichs.

(p. 714, f. ccccxxxxvij v.º) Miracle de profitosa memoria on se conte com nostra dona aparey a sanct Johan Grisostom. el aconsola el conforta marauellosament. e pot hi hom entendra que la sola... ymaginacio. al fils de deu e a la sua beneyta mare es bestant a vencre totes aduersitats

(p. 716, f. ccccxxxxviij v.º) Miracle de molt consolable memoria on se conte com nostra dona couida un sant monge al menyar de peradis e pot ho hom entendra que molt es plasent a nostra dona persona ximpla e de bon voler encare que sie grocera car mes val rusticitat sancta. que gran sciencia peccadriu.

(p. 718, f. ccccxxxxviiij v.º) Miracle de molt profitos recomtament. hon se conte com nostra dona valech molt marauellosament an un infant pastor. e pot hi hom entendre. quant son profitosos e profundes los juys de deu. los quals si son ben considerats tant en aquest mon no confiariem.

(p. 720, f. ccccl v.º) Miracle molt excellent. mouent a molta devocio en ques conte un maravellos miracle ques segui en la ciutat de Roma que feu nostra dona an un joue donor qui en estrema congoxa staua. don se deu cascu esforçar en esser li deuot pus que per mitja seu de nostre Senyor deu tantes hi ten asenyalades gracies continuament son aconseguides.

42. (p. 726) Assi comença la istoria de *Amich e Melis*. la qual com a un sant hom estaua en una ciutat apellada *germenia* e una dona muller de hun honrat caualler ague un fill. E una altra dona muller de un altre caualler ague un altre fill. axi segons ques diu es troba per ver elles consaberan en una hora. e axi matex aportaren los infants ensemps a la esglesia a batejar en una hora axi que las donas que portauen los infants veren com alçaren lo cap cascu e rigueren la hu del altre lo que fo una gran marauella e acostaren los tant fins ques besaren la hu a laltre...

Aquesta plana fa 37 ratlles i la historia resta trencada amb les paraules seguents:

Amich pres muller de molt gran linatge e

Coneixem dues altres versions en català d'aquesta historia; una ens la dóna per llarg en Francesch en el seu *Libre de les nobleses dels reys*, biblioteca Dalmases, de Barcelona, ms. n.º 111, del qual donem noticia en la nostra obra *Historiografía de Catalunya*, p. 89; altra està continguda en un llegendari del XVèn segle publicat per En Marián Aguiló en 1881, *Eximplis e miracles;* se troba en les pp. 46-52 del vol. I: «Eximpli e miracle des dos Reals amichs *Amich e Meliç*, segons ques recompta en lur historia».

Digitized by Google

J

París, Biblioteca Nacional, esp. 225 (antic 7699, Mazarin)

Escrit per dugues mans del XVèn segle, una d'elles a les derreríes, sobre 269 folis de paper, de 288 × 217 mm. Precedeixen quasi totes les obres unes caplletres colorides i entrellaçades: fins al foli xxviij v.º hi han les caplletres ornades al començament de cada poesía, els títols d'obra i de tornada son grossos i en vermelló, l'inicial de cada vers té un toc groc; desd'aquell foli fins cviij, totes les obres porten caplletreta ornada, àdhuc en les esparces, però no hi ha'l toc groc en les primeres lletres de cada vers; del f. cviij v.º al cxvj no hi ha ni una cosa ni altra; però tornen a apareixer les caplletres en aquest darrer foli i duren fins al cxxv, on cessen per a reapareixer al fol. cxxix v.º una sola vegada en la poesía den Jordi de Sent Jordi *En mal poders*. N'hi tornen haver al foli cxxxiij i següent, cxxxvij, cxxxviij v.º i següent, cxxxx v.º-cxxxxiij v.º, cxxxv v.º-cxxxvij, cliij v.º i clvj v.º Els folis clviiij-clxiiij v.º son els únics en que les obres apareixen a dugues columnes i sense cap ornament ni toc de color. Al foli clxv (*Requesta d'amor*) torna l'aspecte del principi del cançoner, tocs grocs i caplletres ornades, que dura fins al clxxviij; fins al f. clxxxiij segueixen les inicials però no'ls tocs, i res d'aquestes coses se retroba fins al ccxxx v.º, amb l'*Obra de desconaxença* den Vallmanya fins a la darrera poesía. Al fol. ccviiij v.º, la tornada de la poesía d'Auzias March *Molt home veig* està enganxada en un altro paper però de la mateixa mà del manuscrit. Altres particularitats les anotarem quan sigui hora. — Aquest manuscrit es el conegut Cançoner d'obres enamorades que podría haver sigut del Consistori de la gaya ciencia de Barcelona. Quasi totes les obres han estat publicades essent descrit diverses voltes el manuscrit. — Vegi's Eugeni de Ochoa, *Catálago razonado de los Manuscritos Españoles existentes en la Biblioteca Nacional de París*, París, 1844, pp. 286-374, que publica diverses obres; A. Morel-Fatio, *Catalogue des manuscrits espagnols et des manuscrits portugais de la Bibliothèque Nationale*, Paris, 1892, pp. 195-204, on se dona la llista de tots els poetes i de llurs poesíes ordenades alfabèticament; A. Pagès, *Les obres d'Auzias March*, Barcelona, 1912, pp. 9-14, bona descripció. En Torres Amat, gracies a les comunicacions, noticies i copies que varen trametre-li en Pere Puiggarí i en Josep Tastú, va inclinar l'atenció dels estudiosos sobre aquesta notable antología, amb les seves *Memorias para ayudar á formar un diccionario crítico de los escritores catalanes*, Barcelona, 1836. Relligat a mitja pasta amb llom de pergamí. En un full de guarda hi ha escrit: *Anthony del Codony menor* | 1624 *Costa* 3 ₰ 12 ₰ i després d'alguna cosa esborrada, el preu 7 ₰ 12 ₰. Segueixen 2 folis blancs, el darrer del mateix paper del manuscrit, i després 20 folis marcats A-T.

1. (Fol. A, en lletres grosses, vermelles) *Priuilegi dela gaya sciencia.*
   Nos fferdinandus dei gracia Rex aragonum...

   Es copia del document de Ferran I d'Aragó concedint 40 florins per joies al Consistori de la Gaya Ciencia, datat a Barcelona 17 Març 1413.

2. (segueixen dos folis blancs; f. E) IHS. *Romanç fet per Johan fogassot notari sobre la preso e detencio del illustrissimo senyor don Karlos princep de Viana e primogenit Darago... lo qual fou fet en la vila de Bruxelles del ducat de barbant en lo mes de ffabrer any mil CCCCLX.hu.*
   Ab gemechs grans plors e sospirs mortals

3. (f. I v.º) *Obra feta per lo dit Johan Fogassot sobre la liberacio del dit Senyor Primogenit.*
   Infinits mals diuisions aporta

4. (f. K) *Complant fet per Guillem Gibert en la ciutat de Barcelona sobre la mort del primogenit Darago don Carles. obra encadenada solta.*
   Ab dolor gran e fora de mesura

Digitized by Google

5. (f. M; amb la caplletra T molt recargolada i florejada). *Taula del present cançoner damor.*

Aquest foli recto no conté sinó la taula dels capítols de la *Gloria d'Amor* amb una nota al capdevall indicant-ho. El verso i tot el f. P ocupat per la taula de les demés obres.

6. (f. Q recto en blanc, al verso:)
O banch segur .en qui lo preu se pague
7. (f. S) Al Rey Iesus donada la sentencia
8. (Acaben els folis preliminars, encara que siguin de la mateixa mà i comença propriament el cançoner al f. 1, en lletres grosses.) *Cançoner de obres ena | morades. e segueix se primer la gloria damor de fra rocaberti.*
A vosaltres jouens en la memoria dels quals amor continuament abita...

f. 3, acaba'l pròleg en prosa i comensa'l poema:
De tot delit priuat e dalegria

9. (f. 25) *Mossen auzias march.*
Qual sera quell qui en amor contemple
10. (f. 26) *Auzias March.*
Si deu del cors la miarma sostrau
11. (f. 27) *Mossen Auzias March.*
Junt es lo temps que mon goig es complit
12. (f. 27 v.º) *A. March.*
Mal venturos no deu sercar ventura
13. (f. 28) *Mossen Auzias March.*
Quins tants segurs concells vas ensercant
14. (f. 29) *Mossen Auzias march.*
Amor se dol com breument jo no muyr
15. (f. 29 v.º) *Mossen Auzias march.*
Entre amor so portat e fortuna
16. (f. 33) *Mossen Jaucme March.*
Dos son los alts segons lo meu parer
17. (f. 34) *Mossen Auzias march.*
Aquesta es perdurable dolor
18. (f. 35 v.º) *Mossen Auzias March.*
Per lo cami de mort he cercat vida
19. (f. 36 v.º) *Mossen Auzias March.*
La gran dolor que lengua no pot dir
20. (f. 37) *Mossen Auzias March.*
Si per null temps cregui seer amador
21. (f. 38) *Mossen Auzias march.*
Que val delit pus no es conagut
22. (f. 39 v.º) *Mossen Auzias March.*
Pus me trob sol en amor a mi semble

Digitized by Google

23. (f. 41 v.º) *Mossen Auzias March.*
Aquelles mans que james perdonaren

24. (f. 44) *Mossen Auzias March.*
Un sobrespler mes vengut per lo veure

25. (f. 44 v.º) *Mossen Auzias March. Estrampa.*
Lcs ignorants amor e sos exemples

26. (f. 46) *Mossen Auzias March.*
Per molt amar ma vida es en dupte

27. (f. 47) *Mossen Auzias March.*
Qui sino foll demana sim anyor

28. (f. 47 v.º) *Mossen Auzias March.*
Alt he amor don gran desig sengendra

29. (f. 48) *Mossen Auzias March.*
Sobres damor ma ja del tot sobrat

30. (f. 48) *Mossen Jacme March.*
Las treballat e fora de mesura

31. (f. 49) *Mossen auzias March. ma feta croada e capcaudada.*
Axi com cell quin lo somnis delita

32. (f. 49 v.º) *Auzias March. croada e capcaudada.*
Pren men axi com al patro quin plaja

33. (f. 50 v.º) *Auzias March. croada capcaudada.*
Axi com cell qui desiga vianda

34. (f. 51 v.º) *Auzias March. croada capcaudada.*
Tant he amat que mon grosser enginy

35. (f. 52 v.º) *Mossen Auzias march.*
Molt he tardat en descobrir ma falta

36. (f. 53) *Mossen Auzias march.*
Si com rictat no porta bens en si

37. (f. 54 v.º) *Mossen Auzias march.*
Qui sera quell del mon superior

38. (f. 56) *Complanta.*
Delit nom ve per dir ma gran tristura

39. (íd.) *Sparça de P. Torroella.*
Per tres migans son poder abilita

40. (f. 56 v.º) *Conort e notifficacio de la mort de la senyora.*
Preneu conort e nous doneu tristura

41. (f. 57) *Complanta de la mort.*
Ivo car fill continuu per tu plor

42. (f. 57 v.º) *Lahors de P. Torroella.*
Callen aquells abseguats per amor

43. (íd.) *Figueres. lahors de la senyora.*
Enteniment saber ne fantesia

Digitized by Google

44. (f. 59) *Obra de figueres ab la sua oracio.*
Temps ha que visch peccant sens penedir
(f. 59 v.o) *La oracio.*
O sobiran Deu creador
45. (f. 61) *Maldits en cobles. Masdouelles.*
Pus dau raho a mi de malparlar
46. (f. 61 v.o) *Lo dit Masdouelles.*
Ara conech ço que no conaxia
47. (f. 62 v.o) *Lo dit Masdouelles.*
Anuig mostrau hauer quius vulla be
48. (f. 63) *Lo dit Masdouelles.*
Per quem digues que sens vostre voler
49. (f. 64) *Complants per departiments. Masdouelles.*
Un jorn mirant axi com fer solia
50. (f. 64 v.o) *Lohament. Masdouelles.*
Cert es a tots quamor es cosa pura
51. (f. 65 v.o) *Masdouelles.*
Si prest nom val vostra gran senyoria
52. (f. 66) *Masdouelles.*
Pus per amar he de morir
53. (f. 66 v.o) *Altra Masdouelles.*
Ja que lo temps nos vuy tal com solia
54. (f. 67 v.o) *Masdouelles.*
En loch molt alt de terra plana mir.
55. (f. 68) *Masdouelles.*
Jo vull hi am la mes bella ques mir.
56. (f. 69) *Masdouelles.*
Ara pus sou si fort enamorats
57. (f. 69 v.o) *Masdouelles.*
No crech prengues ab major paciença
58. (f. 70 v.o) *Masdouelles.*
De vos amor no pusch negun be dir
59. (f. 71) *Debat de mossen Madouelles ab amor. Parla primer lo dit Masdouelles.*
Be sabs amor que voluntat auia
60. (f. 75) *Johan Berenguer de Masdouelles.*
Amor me te incessantment lunyat
61. (f. 76) *Masdouelles.*
Pus nom feu be ni fer nol me volcu
62. (f. 76 v.o) *Masdouelles.*
So que no vol ma disposicio
(f. 77 v.o) *Resposta feta a la predita obra per mossen Martí gralla.*
Mossen Johan segons oppinio
(f. 78 v.o) *Resposta feta per lo dit Mossen Masdouelles.*
Mossen Francesch lo noyble gullo

Digitized by Google

63. (f. 79 v.º) *Altra Masdouelles.*
Despuys partim de vos ma bellaymia

64. (f. 80 v.º) *Altra masdouelles.*
Destret damor ab cuytat anamen

65. (f. 81 v.º) *Altra feta per lo dit Masdouelles.*
Pus que sabi que vostra senyoria

66. (f. 82) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Pus veig que us plau per vos vaja rodan

67. (f. 83) *Altra feta per lo dit Masdouelles.*
Tant he soffert que pus auant soffrir

68. (f. 83 v.º) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Morir me cuyt de dol e fallonia

69. (f. 84 v.º) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Si james pusch del tot aconseguir

70. (f. 85) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Quant me soue daquell jorn que parti

71. (f. 86) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Anuig trob gran en la festa que feu

72. (f. 86 v.º) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Perdut he pler deport solars e riure

73. (f. 78 v.º) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Molt vos sou tard dona regoneguda

74. (f. 88) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Pus no sentiu ço que sentir deuria

75. (f. 89) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Voler desig e dura passio

76. (f. 89 v.º) *Altra feta per lo dit masdouelles. Comiat.*
Elienor per tant com fos maymia

77. (f. 90 v.º) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
James hagui damor tal sentiment

78. (f. 91) *Altra feta per lo dit masdouelles.*
Nom clam damor ab tot que molts turments

79. (f. 92) *Altra obra feta per lo dit Johan Berenguer de masdouelles en lehor de la marquesa doristany.*
A vos qui sou de complida bellesa

80. (f. 92 v.º) *Altra feta per lo dit Masdouelles.*
Dins un gran prat a totes parts e cayre

81. (f. 93 v.º) *Canço damor tençonada feta per Mossen Arnau March. e hay sentencia donada per ell mateix la qual no es asi per manament de la senyora Reyna dona margarida a el fet. Parle lo cor.*
Presunptuos cors ple de vanitats
La tençó es entre'l cor i el seny.

82. (f. 94 v.º) *Luis de Vilarasa.*
Per ben amar jo pas lo derrer dan

Digitized by Google

83. (f. 95 v.º) *Mossen Bernat Serra.*
Pus so destret nom tengats a follia

84. (f. 96. Els mots *del rey* amb lletra molt més moderna.) *Mossen Jordi del rey.*
Desert damichs de bens e de senyor

85. (f. 97) *Mossen Jordi.*
Un cors gentil ma tant enamorat

86. (f. 97 v.º) *Setge damor fet per mossen Jordi.*
Ajustat vey damor tot lo poder

87. (f. 98 v.º) *Mossen Jordi.*
Enyorament enuig dol e despit

88. (f. 99 v.º) *Vilarasa.*
Lenuig es meu e vostrel dan

89. (f. 100) *Obra feta per Franci Guerau per lehor dela nobla dona Leonor de Cardona.*
A qui pora donzella virtuosa

90. (f. 100 v.º) *Altra feta per lo dit franci guerau.*
Si col malalt quant la febrel combat

91. (f. 101 v.º) *Altra obra feta per lo dit franci guerau.*
Un gran enuig dins mon cor sent causar

92. (f. 102) *Comiat de Mossen Jordi.*
Souint sospir dona per vos de luny

93. (f. 103) *Cobles sparças. Ffranci guerau.*
Bellesa gran vostre cors illumina

94. (íd.) *Cobla sparça feta per mossen Johan Berenguer de masdouelles.*
Poderos deu ez hom incomprensible

95. (f. 103 v.º) *Altra cobla sparça feta per en Pere Johan de Masdouelles.*
Tot ignorant se pense molt saber

96. (f. 103 v.º) *Altra sparça feta per lo dit Pere Johan de masdouelles.*
Lome donor qui trenqua se paraula

97. (íd.) *Cobla equiuocada feta per mossen Jacme March a mossen P. March.*
Sus en lo mig duna costa
(f. 104) *Resposta de mossen P. March a mossen Jacme March.*
Blancha y bella nes la costa

98. (f. 104 v.º) *Altra sparça feta per fra Vilagut.*
Certes dich pus que la millor

99. (íd.) *Altra Masdouelles.*
Car fort teniu dona virtut ses frau

100. (íd.) *Altra feta per lo dit masdouelles quant fou noui mossen Guerau de ceruello.*
Mossen Guerau pus lo temps es vengut

Digitized by Google

101. (f. 105) *Altra sparça feta per ell mateix e tramesa a son frare en P. Johan de Masdouelles.*
Qui pert lo temps detras ço que no val
Resposta.
No penseu gens que metre un jornal
Replicacio.
Entes haueu ten be lo general

102. (íd.) *Altra.*
Qui de mi us dix que fos enamorat

103. (f. 105 v.º) *Altra sparça.*
Lenamorat quen temps antich amaue

104. (íd.) *Altre.*
Encalçant fuig del quatenyer volria

105. (íd.) *Altre.*
Tres enuyts tinch quim fan pensiu estar

106. (íd.) *Altre.*
Sostenir pot dona sacretament

107. (f. 106) *Altre.*
De ben seruir no son las ne cançat

108. (íd.) *Altre.*
Despuys parti de vos ma bellaymia

109. (íd.) *Altre.*
Ja volgues deu que pusques abstenir

110. (f. 106 v.º) *Altre.*
Pobre de joy e malvolgut daymia

111. (íd.) *Altre.*
A mi mateix coue que digua fora

112. (íd.) *Altre.*
E llas catiu be fonch maleyt lo dia

113. (f. 107) *Altre.*
Dona del mon nom pot gens enganar

114. (íd.) *Altre.*
Anar men vull per ço prench comiat

115. (íd.)
Tum fas pertir per qui jo romandria

116. (f. 107 v.º) *Altra de barthomeu de mossen Corella.*
En lo mon trop molts homens ralladors

117. (íd.) *Altre ell mateix.*
Enamorats de sentiment grosser

118. (íd.) *Altre.*
No sta bon seny a home qui molt fia

119. (íd.) *Altre.* (Lluis de Requesens)
Retorn retorn nostre bona mistat

Digitized by Google

120. (f. 108) *Altre.* (Lluis de Requesens)
Nunque dire qui es la qui jo am

121. (íd.) *Altre.* (Jordi de Sant Jordi)
Ja donal mon nom fara de blanc groch

122. (íd.) *Altre.*
Pus que damar vos fets merxanderia

123. (f. 108 v.º)
La mi amor pus nous puch dar entendre

124. (íd.) *Altre. Luis de Requesens.*
No vull anar en loch un dones sien

125. (f. 109) *Altre. Vallmanya.*
Pus que tots jorns no cessats fer gabella

126. (íd.) *Altra Vallmanya.*
Vostres viltats me foren manifestes

127. (íd.) *Altra. Franci Guerau.*
De mi us recort senyora mia vida

128. (f. 109 v.º) *Altra franci guerau.*
Cert com nous veig senyora de mon cor

129. (íd.) *Altra franci guerau.*
Un gran espant de tots espants major

130. (f. 110) *Mossen Jordi.*
Dauer lo nom e lo dret tal daymia

131. (f. 110 v.º) *Mossen Jordi.*
Ara hojats dompnas queus fau saber

132. (f. 111 v.º) *Mossen Pere de Queralt cavaller.*
Sens pus tardar me ne de vos pertir

133. (f. 112 v.º) *Mossen Jordi de Sent jordi.*
Tots jorns aprench e desaprench ensemps

134. (f. 113) *Mossen Ramon de Cardona preuere.*
Lo vostre sguard ences leutrir greu flama

135. (f. 114)
Amant amor damoi suy ben amats

136. (f. 115) *Deseximent e convit damor fet per blay seselles.*
Pera tostemps he cremat linuentari

137. (f. 116) *Pau de belluiure.*
Dompna gentil vos minculpats a tort

138. (f. 117) *Lay de pere torroella.*
Qui volra veu:un pobrestat

139. (f. 119 v.º) *Altre lay de Pere Torroella.*
Enamorats los qui per ben amar

140. (f. 121) *Los enuigs de mossen Jordi.*
Anuig enamich de jouent

Digitized by Google

141. (f. 123) *Lay de Marti Garcia.*
Temps es que suspir e que plor

142. (f. 124) *Obra figurativa ab rims estrams en lehor del Rey feta per en Dionis Guiot notari de Valencia.*
Reys magniffichs trop me par causa folla

143. (f. 125) *Mossen Pere March.*
Jom marauell com nos veu qui hulls ha

144. (f. 126) *Mossen P. March.*
Al punt c om naix comense de morir

145. (f. 127 v.º) *Mossen P. March.*
Cest qui so fayt don li deu seguir dan

146. (f. 128) *Mossen Jacme March. cobles de fortuna.*
Quant eu cussir en los fets mundenals

147. (f. 129) *Blay Çaselles obra encadenada.*
Dona gentil e daccellent natura

148. (f. 129 v.º) *Altra obra feta per mossen Jordi de Sant Jordi uniçonant e aperiada a la meytat.*
En mal podiers enqueres en mal loch

149. (f. 130 v.º) *Mossen P. Dezpuig caualler. siruentesch.*
Pus que bondat neç abtesa

150. (f. 131) *Debat del cor ab lo cors tot encadenat e uniçonant fet per en Pestrana.*
A vos mon cor me coue descobiir

151. (f. 132 v.º) *Trasfort notari. uniçonant croada.*
Gran carrech han huy tuyt lom de peratge

152. (f. 133 v.º) *Pere Johan de Masdouelles. uniçonant mig croada e mig encadenada.*
Dona donor qui viure vol honesta

153. (f. 134) *Maldit fet per lo dit P. Johan de masdouelles ab pauzes tornades uniçonant mig croada e mig encadenada.*
Temps es estat que manaueu pescar

154. (f. 135) *Maldit fet per lo dit P. johan de masdouelles. uniçonant mig croat e mig encadenat.*
Liuradaus sou a mi no per amor

155. (f. 135 v.º) *Johan Roquafort solta e encadenada.*
Enamorat no fou mes de Isolda

156. (f. 135 v.º) *Depertiment fet per solt e encadenat.*
Tots mos delits e pensa ten joyosa

157. (f. 136 bis) *Anthoni Vallmanya. esparça.*
Mort me donau senyora vida mia

158. (f. 136 bis v.º) *Luis de Vilarasa. les .v. balades. La primera ab rims uniçonants e croats ab retronx. La primera.*
Començ de cas maporta pensament

Digitized by Google

(f. 137) *La segona balada ab rims tots uniçonants. quatre bordons croats. dos estramps e dos derrers appariats.*
Sobres damor ma tret la libertat
(f. 137 v.º) *Terça balada uniçonant ab rims crohats. dos biochs. dos bordons estramps e un retronx.*
Nos pus amor sino ço que jo sent
(f. 138) *Quarta balada. tota uniçonant ab rims crohats e ab retronx.*
Si com lo flach quen brega nos estat
(f. 138 v.º) *Quinta balada ab cobles soltes e ab rims crohats e un retronx.*
Com lo posat en lestrem de la mort

159\. (f. 139) *Anthoni Vallmanya notari. capcaudada ab rims crohats.*
Tots los delits damor veig luny de mi

160\. (f. 139 v.º) *Gabriel Ferruix. requesta damor ab rims croats e encadenats ab ampelt e bioch tot solt e capfinit.*
Reyna de prets doctrina dels sabents
Dialeg entre L'enamorat i L'enamorada.

161\. (f. 140 v.º) *Johan Fogaçot en laors de la uenguda del rey. solta ab rims crohats e un perdut.*
Rey virtuos senyor dinsigna terra

162\. (f. 141 v.º) *Anthoni Vallmanya notari. en lahor de una monga qui seruaue leyaltat al seu enamorats ab rims solts e croats.*
No mes en vos virtut hauets estrema

163\. (f. 142 v.º) *Mossen Nauarro.*
Veig ço quem plau e pas dolor estrema

164\. (f. 143) *Pere Torroella.*
No majut deu si vos no majudau

165\. (f. 143 v.º) *Pere Torroella.*
No sent ne veig ne hoig ne conech res

166\. (f. 144) *Pere Torroella.*
Ara pots fer amor tes voluntats

167\. (f. 144 v.º) *Pere Torroella.*
O passio qui sens poder has força

168\. (f. 145) *Francesch Ferrer.*
Qui be serueix lexau que grat ne ten

169\. (f. 145 v.º) *Francesch Ferrer.*
De fi en fi vos am tan finamen

170\. (f. 146) *Francesch Ferrer.*
Enamorats doleu vos de ma vida

171\. (p. 147) *Marti Garcia.*
De ferm en ferm son ligat ab la ferma

172\. (f. 147 v.º) *Marti Garcia.*
Despuys que so presoner de fortuna.

173\. (f. 148 v.º) *Ramon Boter.*
Si com Adam per dona fou vençut

Digitized by Google

174. (f. 149) *Ramon Boter.*
Pus en lo mon sou feta singular
175. (f. 149 v.º) *Ramon Boter.*
Dos grans contrasts son bolcats en ma pensa
176. (f. 150 v.º) *Sparça de mossen Auzias March.*
Si col malalt qui lonch temps ha que jau
177. (f. 151) *Ramon Boter.*
Tant com lo sel la terra enuirona
178. (f. 151 v.º) *Ramon Boter.*
Prenent lo tot per la pus simpla part
179. (f. 152) *Ramon Boter.*
Quina dolor saragual a la mia
180. (f. 153) *Ramon Boter.*
O mort cruel mostra ta gran potença
181. (f. 153 v.º) *Pere Torroella.*
Jo so partit e partint me partia
182. (f. 154) *Altra obra de grat e de ingrat feta per Nanthoni Vallmanya notari per amor de una senyora monga a la qual lo seu enamorat era stat desconaxent. ab rims solts e encadenats.*
Qual mils de mi en tal ira cayguda
183. (f. 156) *Sparça Vallmanya.*
Per lo que veig de vos tot me reprench
184. (f. 156 v.º) *Altra obra feta contra fortuna aduersa per lo dit Vallmanya.*
Qual un de tants dir pora quell no senta
185. (f. 157 v.º) *Sparça.* (Auzias March)
Quant a deu plau que la fusta pareschа
186. (f. 158) *Altra obra contra fortuna adversa feta per mestre Ferrando metge.*
Tal indispost qual so nouell e tendre
Al marge: *Nota: ab la present guanya joya.*
187. (f. 159 a 2 columnes). *Lo conort de Francesch Farrer.*
O bes despit o gran dolor
188. (f. 164, a 2 columnes) *Obra feta per mossen Johan Berenguer de masdouelles sobre les morts.*
Increat deu sol creador
189. (f. 164 v.º, *b.*)
Preniu donzella sagrada
190. (f. 165) *Raquesta damor de madama sens merci feta per mestre... treta de frances en cathala per Francesch Oliuer.*
No ha gran temps caualcant jo pensaua
191. (f. 177 v.º) *Mossen Auzias March.*
Tot entenent amoros a mi entengua
192. (f. 183) *Mossen Auzias March.*
Tal so com cell qui pensa que morra

Digitized by Google

193. (f. 183 v.º) *Sparça.* (Auzias March)
Si col malalt qui lonch temps ha que jau
194. (f. 184) *Mossen Auzias March.*
Veles e vents han mos desigs complir
195. (f. 184 v.º) *Mossen Auzias March.*
Tot metge pren carrech de conciença
196. (f. 185) *Mossen Auzias March.*
La mia por dalguna coses mou
197. (f. 185 v.º) *Mossen Auzias March.*
O mort qui est de molts mals medecina
198. (f. 186 v.º) *Mossen Auzias March.*
Tots los desigs escampats en lo mon
199. (f. 187) *Mossen Auzias March.*
Sens lo desig de cosa desonesta
200. (f. 187 v.º) *Mossen Auzias March.*
Lo jorn ha por de perdre sa claror
201. (f. 188) *Mossen Auzias March.*
Sobres dolor ma tolt limaginar
202. (f. 188 v.º) . *Mossen Auzias March.*
Tant en amor ma pensa consentit
203. (f. 189) *Mossen Auzias March.*
Hoyu hoyu tots los qui be amats
204. (f. 189 v.º) *Sparça. Mossen Auzias March.*
Si com lo taur se va fuyt per desert
205. (f. íd.) *Sparça. Mossen Auzias March.*
Tot laurador es pagat del jornal
206. (f. 190) *Mossen Auzias March.*
Hon es lo loch on ma pensa reposa
207. (f. 190 v.º) *Mossen Auzias March.*
No guard auant ne remembrel passat
208. (f. 191) *Mossen Auzias March.*
Axi com cell quis veu prop de la mort
209. (f. 191 v.º) *Mossen Auzias March.*
Malament viu qui delit pert de viure
210. (f. 192 v.º) *Mossen Auzias March.*
Ceruo ferit no desiga la font
211. (f. 193 v.º) *Mossen Auzias March.*
Nos marauell algu per que manyor
212. (f. 194 v.º) *Mossen Auzias March.*
Lexant apart lestil dels trobadors
213. (f. 195) *Sparça*
Los damar fals merexen portar mal
214. (f. 195 v.º) *Mossen Auzias March.*
Si be mostrau que mi no auorriu

Digitized by Google

215. (f. 196) *Mossen Auzias March.*
A mal estrany es la pensa estranya
216. (f. 196 v.º) *Sparça.*
Nom plau lo tall que teniu ne manera
217. (f. 197) *Mossen Auzias March.*
Si com aquell qui per sinfinidat
218. (f. 197 v.º) *Mossen Auzias March.*
Ab tal dolor que lesperit sarrancha
219. (f. 198 v.º) *Mossen Auzias March.*
Ma voluntat amantvos se contenta
220. (f. 199) *Mossen Auzias March.*
Si com lo rich qui per son fill treballa
221. (f. 200) *Mossen Auzias March.*
Clar es e molt a tots los amadors
222. (f. 201) *Mossen Auzias March.*
Que ma calgut contemplar en amor
223. (f. 202 v.º) *Mossen Auzias March.*
Lo temps es tal que tot animal brut
224. (f. 203) *Mossen Auzias March.*
No pot mostrar lo mon menys pietat
225. (f. 203 v.º) *Mossen Auzias March.*
Colguen les gents ab alagria festes
226. (f. 204) *Sparça* (Lleonard de Sors)
Cell qui maldiu daltri ni sabilita
227. (f. 204 v.º) *Mossen Auzias March.*
Qui no es trist de mos dictats no cur
228. (f. 205) *Mossen Auzias March.*
Fentesiant amor a mi descobre
229. (f. 206) *Mossen Auzias March.*
Vos qui sabeu de la tortral costum
230. (f. 206 v.º) *Mossen Auzias March.*
Pugar no pot algu en mes valer
231. (f. 207) *Sparça* (Pere d'Abella)
Pus axi t plau ta bandera estendre
232. (f. 207 v.º) *Mossen Auzias March.*
Junt es lo temps que sera conegut
233. (f. 208) *Mossen Auzias March.*
No cerch lo temps mon pensament inmoble
234. (f. 208 v.º) *Mossen Auzias March.*
Si com un rey senyor de tres ciutats
235. (f. 209) *Mossen Auzias March.*
Molt home veig clamor se de fortuna
236. (f. 210) *Fra comanador de Fambra* (Hug Bernat de Rocabertí)
Conforms desigs ab calitats diuerses

Digitized by Google

237. (f. 211 v.º) *Sparça* (Lluis de Requesens)
No vull saber de res ne vull aprendre

238. (f. 212) *Luis de Vilarasa.*
Segons los fets axis lo pensament

239. (f. 212 v.º) *Mossen Luis de Requesens.*
Ans de molt temps veurem los confessors
Aquesta poesía va tota ratllada amb tinta.

240. (f. 213) *Mossen Luis de requesens.*
Lacaptador vesat de petitesa

241. (f. íd.) *Mossen Verdu.*
Moltes gents son en aquest mon loades

242. (f. 215) *Marti Garcia, lay*
Desconcertat daquell saber

243. (f. 215 v.º) *Mossen Auinyo.*
Com a forçat maure de vos partir

244. (f. 216) *Mossen Auinyo, estrampa.*
Lo molt voler jo crech nos pot comprendre

245. (f. 216 v.º) *Mossen Estanya, Canço.*
Rich so denuyts e pobre de conort

246. (f. 217) *Mossen Auinyo.*
No perque cert a tot lo mon no sia

247. (f. 217 v.º) *Mossen Auinyo.*
Loar cascu segons lo seu merexer

248. (f. 218) *Mossen Auinyo. strampa.*
Pus bona sort de mi tots jorns sabsenta

249. (f. 218 v.º) *Mossen Auinyo.*
Damor me clam del interes que prench

250. (f. 219) *Mossen Auinyo.*
Nou pensament es present a la pensa.

251. (f. 219 v.º) *Sparça* (Lluis de Requesens)
Si us par amoı que hagues prou durat

252. (f. 220) *Mossen Auinyo.*
Segons comprench pratica cortesana

253. (f. 220 v.º) *Mossen Auinyo.*
A molts compren que prenen entrenyor

254. (f. 221) *Mossen Auinyo.*
Tots mos delits en un punt volgui perdre

255. (f. 221 v.º) *Sparça* (Lleonard de Sors)
Enamorats que teniu prou sentit

256. (f. 222) *Mossen Berenguer de Masdouelles.*
Prenguen espill los curials que son

257. (f. 222) *Mossen Masdouelles.*
Ab los sobtils laços qui per amor

Digitized by Google

258. (f. 223) *Mossen Masdouelles.*
Pus ma dolor tant fort tots jorns saugmenta

259. (f. 223 v.º) *Mossen Masdouelles.*
En temps denuig he mig desliberat

260. (f. 224) *Mossen Masdouelles.*
Lom qui del mon saparta per seruir

261. (f. 225) *Mossen Masdouelles.*
Com pus me pens difficultos mapar

262. (f. 225 v.º) *Mossen Masdouelles.*
Tot mon treball fins al jorn duy passat

263. (f. 226) *Mossen Masdouelles.*
Apoderat damor per son poder

264. (f. 226 v.º) *Mossen Lehonard de Sors caualler.*
Cert aramor me conuendra parlar

265. (f. 227) *Mossen Sors predit.*
De vos me dolch que perdeu temps en va

266. (f. 227 v.º) *Mossen sors.*
Lo meu deport es poder uos mirar

267. (f. 228) *Lay den Ramis.*
Ohiu de mi quanta dolor

268. (f. 229 v.º) *Anthoni Vallmanya notari ma feta per lo posedor de la joya de desconaxença de la enamorada.*
Ancios tot del amagat engan

269. (f. 230) *Obra de desconexença ab la qual lo predit Vallmanya gonya la joya.*
Lignorant hom port ab si un greu dan

270. (f. 232 v.º) *Vallmanya per honor de la joya.*
Ingrat voler me fa damor complanyer

271. (f. 233 v.º) *Vallmanya ma feta per una monga quim trames a un seu enamorat.*
Si tardas veus he fallit en respondre

272. (f. 234 v.º) *Vallmanya ma feta per una monga quim trames a un seu enamorat.*
Sentir no pot un amor tan encesa

273. (f. 235) *Altra obra feta per en Simon Pastor en lehor de dona Ysabel suaris.*
Segui segui auentures gentils

274. (f. 236) *Altra obra feta per en Simon Pastor.*
Omne rarum preciosum
En llatí i castellà.

275. (f. 236 v.º) *Altra obra ço es maldit fet per en Simon Pastor.*
Per diuulgar la pratica dampnada

Digitized by Google

276. (f. 237 v.º) *Obra intitulada sort. feta per Nantonhi Vallmanya notari en lehor de les monges de Valldonzella. hon parle de una desconaxença a ell feta.*

Als desigants aconseguir lo premi

277. (f. 241) *Altra obra feta per lo dit Vallmanya per una senyora que repta son enamorat de desconaxença.*

Quala uuy es que per amar languescha

Nota marginal: *Fou spandida la present obra per mi Anthoni Vallmanya notari. dins lo cor de Valldonzella digmenga a* xxv *de juny any mil* cccclviii.

278. (f. 242 v.º) *Altra obra apellat escondit ab la qual obra lenamorat demunt dit colpat | se escusa de la colpa a ell imposada per sanemorada. Vallmanya uniçonant e maridat compas.*

Qual es aquell enuejos qua bastat

279. (f. 244 v.º) *Altra scondit maridat fet per lo dit Vallmanya scusantse e desencolpantse de una colpa falçament imposada.*

Nouellament he sentida lempresa

Al marge interior hi ha escrit: *fou spandida la present scusacio digmenge a* vi. *de Maig any Mil* cccclviiij *per mi Anthoni Vallmanya dins lo cor de Valldonzella hon tenia consistori de la tenço del sastre e del argenter qual offici merexia mes honor.*

280. Acaba propriament el cançoner al verso del foli ccxxxxv, que es el darrer. Segueix ara un judici poètic, potser l'únic que's conserva, que havía estat plegat i tramès i que s'ha enganxat a la fi constituint els actuals folis ccxxxxvj-ccxxxxviij el darrer dels quals té, en sa forma apaisada, 110 × 160 mm. i un paperet més curt enganxat, 98 × 198 mm. En un debat promogut per Ricart en el qual prenen part en Johan Çacoma i en Pere Pau Çaguda; el consistori nombra jutge an Johan Fogassot, conminant-lo a dictar sentencia dintre'l terme de deu dies, rubricant *V.ᵗ Jo. R. F. hu dels mantenidors del Gay saber.* En Fogassot emet sentencia *disabbt' a* xx *de janer se dona la sentencia en l'ort den Francesch morer.* Al verso del paper rubricat hi ha escrita aquesta data *a* vij. *de desembre* [14] lxxv. El primer vers d'aquesta qüestió, que ara apareix, es:

... olguera... companyia
Per p a la milloria
Del pertit molt disputat

Els darrers versos del llibre son (f. ccxxxxviii) recto:

Quil post al repos complit
Goig sens fi be infinit.
Vidit Jo.ᵉˢ fogassot Iudex.

K

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. n.º 10

Escrit a les derreries del XVᵉⁿ segle sobre 212 (197) folis de paper de 275 × 215 mm. La foliació, de guarisme, va del foli 15 al 212 amb llacunes que s'indicaràn; per a suplir la manca dels primers 14 folis varen afegir-se al principi, al relligarse, 21 foli de paper. El relligatge es en pell, de començaments del segle XIXᵉ, duent al llom el rètol: «Cancionero lemosin». — Aquest cançoner té la mateixa disposició de J i n'es probablement el borrador o una copia; l'ordre de les poesíes és potser més llògic en K on, per altra part, s'observa el salt d'un full (núm. 90) que evidencia que'l copista tenía a la vista un altre cançoner, potser M. En Milà i Fontanals, *Poëtes lyriques catalans*, va designar-lo per la lletra D, quan estava en possessió dels hereus den Vega i Sentmanat i abans d'entrar a mans d'en Marian Aguiló. — Massó-Rubió, *íd. íd.*, pp. 81-102.

Digitized by Google

1. (Fol. 15. tot continuant la Gloria d'amor d'En Rocabertí.)
   Perque delli veritat podeu creure
   que acaba al foli 24 v.º
2. (f. 24 v.º, títol equivocat antig.) *Obra feta per mossen Auzias march coronada.* (En lletra moderna diu:) *Es requesta de amor de Madama sens Merci.*
   No ha gran temps caualcant io pensaua
   Traducció del poema d'Alain Chartier feta per Francesc Oliver.
3. (f. 37 v.º) *Mossen Auzias march.*
   Qual sera quell qui en amor contemple
4. (f. 38 v.º) *Mossen Auzias march.*
   Si deu del cors la miarma sostrau
5. (f. 39 v.º) *Mossen Auzias march.*
   Junt es lo temps que mon goig es complit
6. (f. 40) *Mossen Auzias march.*
   Mal venturos no deu sercar ventura
7. (f. 40 v.º) *Altra. Mossen Auzias march.*
   Quins tants segurs consells vas ensercant
8. (f. 41 v.º) *Mossen Auzias march.*
   Amor se dol com breument jo no muyr
9. (f. 42) *Mossen Auzias march.*
   Entre amor son portat e fortuna
10. (f. 45) *Mossen Jaume march.*
    Dos son los alts segons lo meu parer
11. (f. 45 v.º) *Mossen Auzias march.*
    Aquesta es perdurable dolor
12. (f. 47) *Mossen Auzias march.*
    Per lo cami de mort he sercat vida
13. (f. 48) *Mossen Auzias march.*
    La gran dolor que lengua no pot dir
14. (f. 48 v.º) *Mossen Auzias march.*
    Si per null temps cregui ser amador.
15. (f. 49) *Mossen Auzias march.*
    Que val delit pus no es conegut
16. (f. 50 v.º) *Mossen Auzias march.*
    Pus me trop sol en amor a mi semble
17. (f. 52) *Mossen Auzias march.*
    Aquelles mans que james perdonaren
18. (f. 54) *Mossen Jachme march.*
    Un sobrespler mes vengut per lo veure
19. (f. 55) *Mossen Auzias march. Estrampa.*
    Los ignorants amor e sos exemples
20. (f. 56) *Mossen Auzias march.*
    Per molt amar ma vida es en dupte

Digitized by Google

21. (f. 56 v.º) *Auzias march.*
Qui sino foll demana sim anyor

22. (f. 57 v.º) *Mossen Auzias march.*
Alt he amor don gran desig sengendre

23. (f. íd.) *Mossen Auzias march.*
Sobres damor ma ja del tot sobrat

24. (f. 58) *Mossen Jacme march.*
Las treballat e fora de mesura

25. (f. 58 v.º) *Mossen Auzias march ma feta croada e capcaudada.*
Axi com cell quin lo sompnis delita

26. (f. 59) *Auzias march croada e capcaudada.*
Pren men axi com al patro quin plaja

27. (f. 59 v.º)
Per moltamor don gran desig sengendre

28. (f. 60) *Auzias march croada e capcaudada.*
Axi com cell qui desiga vianda

29. (f. 60 v.º) *Auzias marc croada capcaudada.*
Tant he amat que mon grosser enginy

30. (f. 61 v.º) *Mossen Auzias march.*
Molt he tardat en descobrir ma falta

31. (f. 62) *Mossen Auzias march.*
Si com rictat no porta bens ab si

32. (f. 63) *Mossen Auzias march.*
Qui seraquell del mon superior
La tornada copiada al marge en lletra del XVIèn segle.

33. (f. 64) *Mossen Auzias march.*
Tot entenent amoros mi entenga

34. (f. 69 v.º) *Mossen Auzias march.*
Tal so com cell qui pense que morra

35. (f. 70) *Sparça.* (Auzias)
Si col malalt qui lonch temps ha que jau

36. (íd.) *Mossen Auzias march.*
Veles e vents han mos desigs complit

37. (f. 71) *Mossen Auzias march.*
Tot metge pren carrech de consciença

38. (f. 71 v.º) *Mossen Auzias march.*
La mia por dalguna cosas mou

39. (f. 72) *Mossen Auzias march.*
O mort qui ets de molts mals medecina

40. (f. 72 v.º) *Mossen Auzias march.*
Tots los desigs escampats en lo mon

41. (f. 73 v.º) *Mossen Auzias march.*
Sens lo desig de cosa desonesta

Digitized by Google

42. (f. 74) *Mossen Auzias march.*
Lo jorn ha por de perdre sa claror

43. (íd.) *Mossen Auzias march.*
Sobresdolor ma tolt limaginar

44. (f. 74 bis) *Mossen Auzias march.*
Tant en amor ma pensa consentir

45. (f. 74 bis v.º) *Mossen Auzias march.*
Hoyu hoyu tots los qui be amats

46. (f. 75) *Sparça mosen Auzias march.*
Si com lo taur se va fuyt per desert

47. (íd.) *Sparça mossen Auzias march.*
Tot laurador es pagat del jornal

48. (t. 75 v.º) *Mossen Auzias march.*
On es lo loch on ma pensa repose

49. (f. 76) *Mossen Auzias march.*
No guard auant ne remembrel passat

50. (f. 77) *Sparça* (Auzias).
Axi com cell quis veu prop de la mort

51. (íd).) *Mossen Auzias march.*
Malament viu qui delit pert de viure

52. (f. 78) *Mossen Auzias march.*
Ceruo ferit no desige la font

53. (f. 78 v.º) *Mossen Auzias march.*
Nos marauell algu perquem anyor

54. (f. 79 v.º) *Mossen Auzias march.*
Lexant apart lestil dels trobadors

Al marge del foli 80, i fent referencia al vers 4.t de la 4.a cobla, se llegeix la nota següent escrita per una mà de finals del segle XVIè. «Dona Teresa bou que Ausias March prengue per assumpto de son amor Platonich, com acostuman los Poetas, imitant al Petrarca en lo amor de Laura. Ausias era casat ab Eleonor Scorna.»

55. (f. 80) *Mossen Auzias march.*
Si be mostrau que mi no auorriu

56. (f. 80 v.º) *Mossen Auzias march.*
A mal estrany es la pensa estranya

Damunt del mot pensa corretgit «pena es».

57. (f. 81 v.º) *Mossen Auzias march.*
Si com aquell qui per sinfinitat

58. (f. 82) *Mossen Auzias march.*
Ab tal dolor com lesperit se rancha

59. (f. 82 v.º *Mossen Auzias march.*
Ma voluntat amant vos se contenta

60. (f. 83; alguns versos ratllats; al marge: *Cobles en lahor de la sua enamorada*) *Mossen Auzias march.*
Si com lo rich qui per son fill treballa

Digitized by Google

61. (f. 84) *Mossen Auzias march.*
Clar es e molt a tots los amadors

62. (f. 84 v.º) *Mossen Auzias march.*
Quem ha calgut contemplar en amor

63. (f. 86) *Mossen Auzias march.*
Lo temps es tal que tot animal brut

64. (f. 86 v.º) *Mossen Auzias march.*
No pot mostrar lo mon menys pietat

65. (f. 87) *Mossen Auzias march.*
Colguen les gents ab alegria festes

66. (f. 87 v.º) *Sparça mossen sors.*
Cell qui mal diu daltri ni sabilita

67. (íd.) *Mossen Auzias march.*
Qui no es trist de mos dictats no cur

68. (f. 88) *Mossen Auzias march.*
Fentesiant amor ami descobre

69. (f. 89) *Mossen Auzias march.*
Vos qui sabeu de la tortral costum

70. (f. 89 v.º) *Mossen Auzias march.*
Pujar no pot algu en mes valer

71. (f. 90) *Sparça. P. dabella.*
Pus axit plau ta bandera estendre

72. (f. 90 v.º) *Mossen Auzias march.*
Junt es lo temps que sera conegut

73. (f. 91) *Mossen Auzias march.*
No cerch lo temps mon pensament inmoble

74. (f. 91 v.º) *Mossen Auzias march.*
Si com un Rey senyor de tres ciutats

75. (f. 92) *Mossen Auzias march.*
Molt home veig clamar de sa fortuna

76. (f. 93) *Complanta.* (Pere Torroella).
Delit nom ve per dir ma gran tristura

77. (íd.) *Sparça de p. torroella.*
Per tres migans son poder abilita

78. (f. 93 v.º) *Conort e notifficacio de la mort de la senyora.*
Preneu conort e nous doneu tristura

79. (íd.) *Complanta de la mort.* (Pere Torroella).
Iuo car fill continuu per tu plor

80. (f. 94) *Lahors de .p. torroella.*
Callen aquells abseguats per amor

81. (f. 94 v.º) *Ffigueres. lahors de sa senyora.*
Enteniment saber ne fentesia

Digitized by Google

82. (f. 95 v.º) *Obra de figueres ab la sua oracio.*
Temps ha que visch peccant sens penedir
(f. 96) *La oracio.*
O subiran deu creador
83. (f. 97) *Maldit en cobles Masdouelles.*
Pus dau raho a mi de mal parlar
84. (f. 98) *Lo dit masdouelles.*
Ara conech ço que no conexia
85. (f. 98 v.º) *Lo dit masdouelles.*
Anuig mostrau hauer qui us vulla be
86. (f. 99) *Lo dit masdouelles.*
Perquem digues que sens vostre voler
87. (f. 100) *Complants per departiments. masdouelles.*
Un jorn mirant axi com fer solia
88. (f. 100 v.º) *Lohament Masdouelles.*
Cert es a tots quamor es cosa pura
La 5.ª cobla i la tornada son de lletra diferenta.
89. (f. 101) *Masdouelles.*
Si prest nom val vostra gran gentillesa
90. (f. 101 v.º) *Masdouelles.*
Pus per amar he de morir
91. (f. 102) *Altra Masdouelles.*
Ja que lo temps nos vuy tal com solia
92. (f. 102 v.º) *Masdouellas.*
En loch molt alt de terra plana mir
93. (El folis 103 v.º, 104 i 104 v.º són escrits d'altra mà; f. 103 v.º) *Masdouelles.*
Jo vull hi am la pus bella ques mir
94. (f. 104) *Masdouelles.*
Ara pus sou si fort enamorats
95. (f. 105) *Masdouelles.*
No crech prengues ab major paciença
96. (f. 105 v.º) *Masdouelles.*
De vos amor no pusch negun be dir
97. (f. 106) *Debat de mossen masdouelles ab amor. Parla primer lo dit masdouelles.*
Be sabs amor que voluntat hauia
Alternen els epígrafs *Parla l'amor* en les cobles parelles, i Masdovelles en les sanars.
98. (f. 109 v.º) *Johan berenguer de masdouelles.*
Amor me te incessantment lunyat
99. (f. 110) *Masdouelles.*
Pus nom feu be ni fer nol me voleu
(f. 110 v.º) *Resposta feta a la prop dita obra per mossen Martí gralla.*
Mossen Johan segons opinio

Digitized by Google

(f. 111) *Resposta feta per lo dit masdouelles.*
Mossen Francesch lo noble gullo

Aquestes dugues Respostes no corresponen a la poesía «Pus nom feu be» sino a la «So que no vol». Aquesta equivocació de l'escrivent prové d'haver girat dos fulls en lloc d'un de l'original que copiava. Per això de la poesía «Pus no'm feu be» no n'hi ha sinó 4 cobles i el foli 110 v,° comença amb la darrera de «Ço que no vol», que és «Restaurar gens.

100. (f. 112) *Altra masdouelles.*
Despuy partim de la bella Ciutat

101. (f. 113) *Altra masdouelles.*
Destret damor ab cuytat anament

102. (113 v.°) *Altra feta per lo dit Masdouelles.*
Pus que sabi que vostra senyoria

103. (f. 114) *Altre feta per lo dit masdouelles.*
Pus veig queus plau per vos vaja rodan

104. (f. 115) *Altre feta per lo dit masdouelles.*
Tant he soffert que pus auant soffrir

105. (f. 115 v.°) *Altre feta per lo dit masdouelles.*
Morir me cuyt de dol e fallonia

106. (f. 116) *Altre feta per lo dit masdouelles.*
Si james pusch del tot aconseguir

107. (f. 116 v.°) *Altre feta per lo dit masdouelles.*
Quant me soue daquell jorn que perti

108. (f. 117, al marge: *Cobles contra la anamorada qui festejaua altre anomerat.*) *Altre masdouelles.*
Anuig trob gran en la festa que feu

109. (f. 117 v.°) *Altre per lo dit masdouelles.*
Perdut he pler deport solars e riure

110. (f. 118 v.°) *Altre per lo dit masdouelles.*
Molt vos sou tart dona regoneguda

111. (f. 119) *Altre per lo dit masdouelles.*
Vos no sentiu ço que sentir deuria

112. (f. 119 v.°) *Altre masdouelles.*
Voler desig e dura passio

113. (f. 120) *Altre per lo dit masdouelles. Comiat.*
Elienor per tant com fos maymia

114. (f. 120 v.°) *Altre per lo dit masdouelles.*
James hagui damor tal sentiment

115. (f. 121 v.°) *Altre per lo dit masdouelles.*
Nom clam damor ab tot que molts turments

116. (f. 122) *Altre feta per lo dit Johan Berenguer de masdouelles en lehors de la marquesa doristant.*
A vos qui sou de complida bellesa

117. (f. 122 v.°) *Altre feta per lo dit masdouelles.*
Dins un gran prat a totes parts e cayre.

Digitized by Google

118. (f. 123 v.º) *Cobla sparça feta per mossen Johan berenguer de masdouelles.*
Poderos deu e z hom incomprensible
119 (íd.) *Mossen Berenguer de masdouelles.*
Prenguen espill los curials que son
120. (f. 124) *Mossen masdouelles.*
Ab los sobtils laços qui per amor
121. (f. 124 v.º) *Mossen masdouelles.*
Pus ma dolor tan fort tots jorns augmenta
122. (f. 125 v.º) *Mossen masdouelles.*
En temps denuig e mig desliberat
123. (f. 126) *Mossen masdouelles.*
Hom qui del mon separta per seruir
124. (f. 126 v.º) *Mossen masdouelles.*
Com pus me pens difficultos ma par
125. (f. 127) *Mossen masdouelles.*
Tot mon treball fins al jorn duy passat
126. (f. 127 v.º) *Mossen masdouelles.*
Apoderat damor per son poder
127. (f. 128) *P. Johan de masdouelles. Uniçonant mig croada e mig encadenada.*
Dona donor qui viure vol honesta
128. (f. 129) *Maldit fet per lo dit P. Johan de masdouelles. Ab pauzes tornades Vniçonant mig croada e mig encadenada.*
Temps es estat que manaueu pescar
129. (f. 129 v.º) *Maldit fet per lo dit P. Johan de masdouelles. Uniçonant mig croat e mig encadenat.*
Liuradaus sou a mi no per amor
130. (f. 130) *Altra Cobla sparsa feta per en P. Johan de masdouelles.*
Tot ignorant se pense molt saber
131. (íd.) *Altra sparsa feta per lo dit P. Johan de masdouelles.*
Lome donor qui trenqua sa paraula
132. (f. 130 v.º) *Altra masdouelles.*
Car fort teniu dona virtut sens seny
133. (íd.) *Altra feta per lo dit masdouelles quant fou noui mossen Guerau de Seruello.*
Mossen Guerau pus lo temps es vengut
134. (íd.) *Altra sparça feta per ell mateix e tramesa a son frare en P. Johan de masdouelles.*
Qui pert lo temps detras ço que no val
Resposta.
No penseu gens que metre un jornal
Replicacio.
Entes haueu tan be lo general

Digitized by Google

135. (f. 131) *Altra.*
Qui de mius dix que fos enamorat
136. (íd.) *Altra sparsa.*
Lenamorat quen temps antich amaue
137. (íd.) *Altre.*
Encalçant fuig del quatenyer volria
138. (íd.) *Altre.*
Tres anuyts tinch quim fan pensiu estar
139. (f. 131 v.º) *Altre.*
Obtenir pot dona sacretament
140. (íd.) *Altre.*
De ben seruir no son las ni cançat
141. (íd.) *Altre.*
Despuys perti de vos ma bellaymia
142. (íd.) *Altra.*
Ja volgues deu que pusques abstenir
143. (f. 132) *Altra.*
Pobre de joy e maluolgut daymia
144. (íd.) *Altre.*
A mi mateix coue que digua fora
145. (íd.) *Altre.*
O llas catiu be fonch maleyt lo dia
146. (f. 132 v.º, taca d'humitat.) *Altre.*
Dona del mon nom pot gens enguanar
147. (íd.) *Altre.*
Anar man vull per ço prench comiat
148. (íd.) *Altre.*
Tum fas pertir per qui jo romandria
149. (f. 133) *Canso damor tençonada feta per mossen Arnau march, e hay sentencia donada per ell mateix la qual no se da per manament de la senyora Reyna dona Margarida a ell fet.*
Presumptuos cors ple de vanitats
La tençó es entre'l cor i el seny.
150. (f. 133 v.º) *Luis Vilarasa.*
Per ben amar jo pas lo derrer dan
151. (f. 134) *Mossen Bernat serra.*
Pus so destret nom tenguats a follia
152. (f. 134 v.º) *Mossen Jordi.*
Desert demichs de bens e de senyor
153. (f. 135 v.º) *Mossen Jordi.*
Un cors gentil ma tant enamorat
154. (f. 136) *Setge damor fet per mossen Jordi.*
Ajustat vey damor tot lo poder
155. (f. 137) *Mossen Jordi.*
Enyorament enuig dol e despit

Digitized by Google

156. (f. 137 v.º) *Vilarasa.*
Lenuig es meu e vostrel dan

157. (f. 138) *Obra feta per Fransi Guerau per lahor de la nobla dona leonor de Cardona.*
E qui pora donzella virtuosa

158. (f. 138 v.º) *Altra feta per lo dit Fransi Guerau.*
Si col malalt quant la febral combat

159. (f. 139; escrita al marge per una mà posterior.) *Sparsa.*
Com lo questa sentensiat a mort.

160. (f. 139 v.º) *Altra obra feta per lo dit Fransi guerau.*
Un gran enuig dins mon cor sent causar

161. (f. 140) *Comiat de mossen Jordi.*
Souint sospir dona per vos de luny

162. (f. 140 v.º) *Cobles esparças. Fransi guerau.*
Bellesa gran vostre cors illumina

163. (id.) *Cobla equiuocada feta per mossen Jaume march a mossen P. march.*
Sus en lo mig duna costa
(f. 141) *Resposta feta per mossen P. March a mossen Jachme march.*
Blanxa y bella nes la costa

164. (id.) *Altra sparsa feta per fra Vilagut.*
Certes dich pus que la millor

165. (f. 141 v.º; esborrat: *Altre masdouelles*) *Altre de barthomeu. de mossen corella.*
En lo mon trop molts homens ralladors

166. (id.) *Altre ell mateix.*
Enamorats de santiment grosser

167. (id.) *Altre.*
Nosta bon seny a home qui molt fia

168. (id.) *Altre.* (Lluis de Requesens)
Retorn retorn nostra bonamistat

169. (id.) *Altre.* (Lluis de Requesens)
Nunque dire qui es la qui jo am

170. (f. 142) *Altra.* (Jordi de Sant Jordi)
Ja donal mon nom fara del blanch groch

171. (id.) *Altre.*
Pusque damor vos fets merxanderia

172. (id.) *Altre.*
La miamor pus nous puch dar entendre

173. (f. 142 v.º) *Altre luys de requesens.*
No vull anar en loch on dones sien

174. (id.) *Altra Fransi guerau.*
De mius recort senyora mia vida

Digitized by Google

175. (f. 143) *Altra Fransi guerau.*
Cert com nous veig senyora de mon cor

176. (íd.) *Altra Fransi guerau.*
Un gran espant de tots espants major

177. (f. 143 v.º) *Mossen Jordi.*
Daver lo nom e lo dret tal daymia

178. (f. 144) *Mossen Jordi.*
Ara hojats dompnas queus fau saber

179. (f. 144 v.º) · *Mossen P. de queralt caualler.*
Sens pus tardar me ne de vos pertir

180. (f. 145) *Mossen Jordi de sent Jordi.*
Tots jorns aprench e desaprench ensemps

181. (f. 146) *Desaximent e comiat damor fet per blay seselles.*
Per a tostemps he cremat linuentari

182. (f. 146 v.º) *Pau de bell uiure.*
Dompna gentil vos minculpats a tort

183. (f. 147; al marge inferior, escrita a 2 columnes en lletra menys antiga.) *En Guillem de bergada an Pe. de Gauseran.*
En Gauseran gardats cal es lo pes.
Respos den pe. de gauseran.
Senyer guillem lo pes que dit maues
Publicat per Milà *Poëtes lyriques catalans*, Montpeller, 1878, p. 16.

184. (f. 147 v.º) *Lay den p. torroella.*
Qui volra veur un pobrestat

185. (149 v.º) *Altre lay de Pere torroella.*
Enamorats los qui per ben amar

186. (f. 151) *Los enuigs de mossen Jordi.*
Enuig enamich de jouent

187. (f. 152 v.º) *Lay de marti garcia.*
Temps es que suspir e que plor

188. (f. 153 v.º) *Obra figurativa ab rims estrams en lahor del Rey feta per Dionis guiot notari de Valencia.*
Reys magniffichs trop me par causa folla

189. (f. 154 v.º) *Mossen P. march.*
Jom merauell com nos veu qui hulls ha

190. (f. 155) *Mossen P. march.*
Al punt c om naix comense de morir

191. (f. 156) *Mossen P. march.*
Cest qui so fa don li deu venir dan

192. (f. 157; molt esborrat) *Mossen Jacme march. cobles de Fortuna.*
Quan eu cossir en los fets mundenals

193. (f. 157 v.º) *Blay Casselles. Obra croada.*
Dona gentil e daccellent natura

Digitized by Google

194. (f. 158) *Altra obra feta per mossen Jordi de sant Jordi. Unisonant aperiada la meytat.*
En mal podiers enqueres en mal loch

195. (f. 158 v.º) *Mossen P. despuig caualler. Siruentesch.*
Pus que bondat ne abtesa

196. (f. 159) *Debat del cor ab lo cors. tot encadenat e uniçonant fet per en Pastrana. Lo cors.*
A vos mon cor me coue descobrir
Alternen a cada cobla *Lo cors* i *Lo cor.*

197. (f. 160 v.º) *Trasfort notari. uniçonant e croada.*
Gran carrech han huy tuyt lom de peratge

198. (f. 161) *Johan roquafort solta e croada.*
Enamorat no fon mes de Isolda

199. (f. 161 v.º) *De pertiment fet per solt e encadenat.*
Tots mos delits e pensa tan joyosa

200. (f. 162) *Luis de Vilarasa les .v. balades. la primera ab rims uniçonants e crohats ab un retrony.*
Comens de cas maporta pensament
(f. 162 v.º) *La segona balada ab rims tots uniçonants quatre bordons crohats dos estramps e dos derrers appariats e ab un retrony.*
Sobres damor ma tret la libertat
(f. 163) *Terça balada. uniçonant ab rims crohats dos biochs dos bordons stramps e un retrony.*
Nos pus amor sino ço que jo sent
(íd.) *Quarta balada. tota uniçonant ab rims croats e ab retrony.*
Si com lo flach quin bregua nos estat
(f. 163 v.º) *Quinta balada. ab cobles soltes e ab rims crohats e ab un retrony.*
Com lo posat en lestrem de la mort

201. (f. 164) *Gabriel ferruix. requesta damor ab rims crohats e encadenats ab ampelt e bioch tot solt e capfinit.*
Reyna de prets doctrina de sabents
A cada cobla Resposta de la enamorada o Replicació del enamorat.

202. (f. 164 v.º) *Johan Foguassot notari en lahors de la venguda del Rey solta ab rims crohats e un perdut.*
Rey virtuos senyor dinsigna terra

203. (f. 165 v.º) *Anthoni Vallmanya notari. en lahor de una monga qui seruaua leyaltat al seu enamorat. ab rims solts e croats.*
No mes qui vos virtut hauets astrema

204. (f. 166) *Mossen Nauarro. Estrampa.*
Veig ço quem plau e pas dolor estrema

205. (f. 166 v.º) *Pere torroella.*
Nom ajut deu si vos nom ajudau

206. (f. 167) *Pere torroella.*
No sent ne veig ne hoig ne conech res

Digitized by Google

207. (f. 167. v.o) *Pere torroella.*
Ara pots fer amor tes voluntats

208. (f. 168) *Pere torroella.*
O passio qui sens poder has força

209. (f. 168 v.o) *Pere torroella.*
Jo so partit e partint me partia

210. (f. 168 v.o) *Francesch ferrer.*
Qui be serueix lexant que grat ne ten

211. (f. 169 v.o) *Francesch ferrer.*
De fi en fi vos am tan finament

El foli 169 té un forat i manquen els següents fins al 189, que estàn suplerts pel relligador per 20 fulls de paper de barba.

212. (f. 189, tot continuant l'obra que manca) *Tornada.*
Es l'obra de mossén Avinyo «Lo molt voler».
Altas desort quim fa seruint penar

213. (íd.) *Mossen estanya. Canço.*
Rich so denuyts e pobre de conort

214. (íd.) *Sparça.*
Anemorats qui teniu prou sentit

215. (f. 189 v.o) *Mossen Lehonard dezsors Caualler.*
Cert aramor me couendra parlar

216. (íd.) *Mossen sors predit.*
De vos me dolch qui perdeu temps en va

217. (f. 190) *Mossen sors.*
Lo meu deport es poderuos mirar

218. (f. 190 v.o) *Lay den Ramis.*
Ohiu de mi quanta dolor

219. (f. 192 v.o) *Obra feta per Simon pastor en lahor de na Isabel suaris.*
Segui segui auentures gentils

D'aquesta obra no n'hi han sinó 5 coblas, que es tot lo que pren la plana, després ve una llacuna suplerta amb 2 folis de paper pel relligador.

220. (f. 193) *Altra obra ço es maldit fet per en Simon pastor.*
Per diuulgar la pratica dampnada

221. (f. 193 v.o) *Anthoni Vallmanya notari. capcaudada ab rims crohats.*
Tots los delits damor veig luny de mi

222. (f. 194 v.o) *Altra obra de grat e ingrat feta per Nanthoni Vallmanya per amor de una senyora monga a la qual son enamorat era stat desconaxent. ab rims solts e encadenats.*
Qual mils de mi en tal yra cayguda

223. (f. 196) *Altra obra feta contra fortuna aduersa feta per lo dit Vallmanya.*
Qual un de tants dir pora quell no senta

Digitized by Google

224. (f. 197) *Anthoni Vallmanya notari ma feta per lo posador de la joya de desconexença de la enamorada.*
Ancios tot del amagat engan

225. (f. 198 v.º) *Obra de desconaxença ab la quala lo predit Vallmanya gonya la Joya.*
Ignorant hom portab si un greu dan
Al marge interior, en lletra més xica, se llegeix: *Fonch donada la Joya de desconexença al dit Vallmanya per la present obra digmenge a* xxiiij *dabril del any Mil* ccccLvj *a framenors de barcelona.*

226. (f. 200) *Vallmanya per honor de la Joya.*
Ingrat voler me fa damor complanyer

227. (f. 201) *Vallmanya ma feta per una monga quim trames a un seu enamorat.*
Si tardas veus he fallit en respondre

228. (f. 202) *Vallmanya sparça.*
Pus que tots jorns no cessats fer gabella

229. (íd.) *Altre Vallmanya.*
Vostres viltats me foren manifestes

230. (íd.) *Vallmanya sparça*
Mort me donau senyora vida mia

231. (íd.) *Sparça Vallmanya.*
Per lo que veig de vos tot me reprench

232. (f. 202 v.º) *Sparça Vallmanya.*
Los damar fals merexen portar mal

233. (íd.) *Sparça.*
Nom plau lo tall que teniu ne manera

234. (f. 203) *Vallmanya ma feta per una monga quim trames a un seu anemorat.*
Sentir no pot unamor tan encesa

235. (f. 203 v.º) *Obra intitulada sprit. feta per Nanthoni Vallmanya notari en lahor de les monges de vall donzella. hon parle de una desconexença a ell feta.*
Als desigants aconseguir lo premi
Al marge interior, en lletra més xica, hi ha escrit: *Fou spandida la present obra per lo dit Vallmanya notari dins lo cor de Valldonzella hon se tenia consistori digmenge a* xxviij *de maig any mil* ccccLviij. Al marge diverses notes explicant per textes certs noms mitològics.

236. (f. 206 v.º) *Vallmanya. Altra obra feta per lo dit Vallmanya per una senyora qui rapta lo seu enamorat de desconaxença.*
Quala es vuy que per amor lenguescha
Al marge exterior: *Fou spandida la present obra per mi Anthoni Vallmanya notari dins lo cor de Valldonzella digmenge q* xxv *de juny mil* ccccLviij.

237. (f. 208) *Altra obra apellat escondit. ab la qual obra lenamorat demunt dit colpat se escusa de la colpa a ell imposada per sanamorada.*
Qual es aquell enuajos qua bastat
Al marge exterior: *Uniçonant'e maridat compas.*

Digitized by Google

238. (f. 209 v.º) *Altre scondit maridat fet per lo dit Vallmanya. scusantse e desencolpantse de una colpa falçament imposada.*
Nouellament he sentida lempresa
Al marge interior la nota: *Fou espandida la present scusacio digmenge a* vj *de Maig any Mil* CCCCLviiij *per mi Anthoni Vallmanya dins lo cor de Valldonzella hon se tenia consistori de la tanço del sartre e del argenter qual offici merexia mes honor.*

239. (f. 211) *Vallmanya.*
Junct es lo temps fer de ma dolor crida
Al fi de la 10.ª cobla, amb el foli 212 v.º, acaba'l cançoner amb 28 folis blancs de paper de barba del temps del relligatge, igual que'ls que hi han al principi i en les dugues llacunes indicades.

L

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. n.º 9

Escrit en el XVèn, darrer terç sobre 305 planes de paper de 224 × 148 mm. El cançoner, abans de rebre la relligadura actual, de pergamí, se trobava deslligat formant set plegs sens foliar de desigual nombre de folis, mancant-n'hi un que altro. Els folis que marquem entre parentesi son els que correspondrían a cada pleg; la paginació va seguida. Algunes caplletres en llapiç. Aquest es el manuscrit marcat C per en Milà en *Poëtes lyriques catalans*, i que'n Pagés, *Les obres d'Auzias March*, I, p. 50, designa per L. Conservem la relació dels plecs tal com estaven. Massó-Rubió, *íd. íd.*, pp. 70-80.

I pleg, de 11 fulls i mig o 23 folis (46 pp.); el mig full es a la fi i li manca'l del principi que potser contenía no més el títol del cançoner perquè aquest comença al que correspondría foli ij.

1. (Pàg. 1, Fol. 1) *Jhs.* (a dalt de tot) *Moss. P. march.*
Jom marauell com nos ve qui huylls ha
Al marge iuferior de f. 1, en tinta mes negra i d'altra mà, hi han recopiats els 3 primers versos de la 3.ª cobla.

2. (p. 4, f. 2 v.º) *Moss. P. march.*
Al punt c om naix comensa de morir

3. (p. 8, f. 4 v.º) *Moss. P. march.*
Cest qui ço fay don li pot seguir dan

4. (p. 10, f. 5 v.º) *Moss. Jachme march. cobles de fortuna.*
Quan eu cossir en los fets mundanals

5. (p. 12, f. 6 v.º) *Blay cessolles.*
Dona gentils e dexcellen natura

6. (p. 14, f. 7 v.º) *Moss. Jordi de sant Jordi.*
En mal poders enqueres en mal loch

7. (p. 17, f. 9) *Los anuigs de Moss. Jordi.*
Anuig enemich de jouent

8. (p. 25, f. 13; caplletra P en llapiç) *Moss. P. despuig caualler.*
Pus que bondats nez abtesa

9. (p. 27, f. 14; caplletra M en llapiç) *Moss. Auzias march.*
Molt he tardat en descobrir ma falta

10. (p. 31, f. 16) *Pastrana.*
A vos mon cor me coue descobrir
Les cobles parelles duen l'epígraf *Lo cor*, les senars *Lo cors.*

Digitized by Google

11\. (p. 36, f. 18; caplletra G en llapiç) *Tresfort notari.*
Gran carrech han huy tuyt lom de paratge

12\. (p. 38, f. 19 v.º; caplletra D en llapiç) *P. Johan de masdouelles.*
Dona donor qui viure vol honesta

13\. (p. 40, f. 20 v.º) *Cobla segons la qualitat dun fat grosser qui pensa molt saber lo qual no vull dir. feta per lo dit Pere Johan.*
Tot ignorant se pense molt saber

14\. (p. 41, f. 21) *Cobla sparsa per vn home donor qui ha perduda la vergonya. feta per lo dit P. Johan.*
Lome donor qui trenqua sa paraula

15\. (p. íd., f. íd.) *Maldit fet per lo dit P. Johan.*
Temps es stat que manauen pescar

16\. (p. 43, f. 22) *Altre maldit fet per lo dit P. Johan en la setmana santa.*
Liuradaus sou a mi no per amor

17\. (p. 46, f. 23 v.º, que acaba'l pleg I) *Johan fogassot.*
Si be nom sent en res lo foch damor
Acaba el pleg amb el 4.t vers de la 3.a cobla, que és així:
E no sentiu son· stil ne calor
II pleg, de 7 fulls, o siguin 14 folis o 28 pàgines.

18\. (p. 47, f. 1) *Debat fet per mossen Johan Berenguer de Masdouelles altercant en amor.*
Be sabs amor que voluntat hauia
Epígrafs alternats *Masdovelles* i *Amor.*

19\. (p. 62, f. 8 v.º) *Mossen Johan Berenguer de Masdouelles. obra feta per Dona Elienor de Cardona Marquesa Doristany. e en los caps dels bordons de les primeres* .iiij. *cobles es son nom o titol designat.*
A vos qui sou de complida bellesa

20\. (p. 64, f. 9 v.º) *Obra de Nostra Dona capcaudada e marida feta per mossen Johan Berenguer de Masdouelles cavaller.*
Vos sou sens par Verge dona polida

21\. (p. 67, f. 11) *Lo dit mossen Johan Berenguer de Masdouelles.*
Ans Deu crehas langelical natura

22\. (p. 70, f. 12 v.º) *Cobla sparça feta per lo dit Masdouelles.*
Poderos Deu ez hom Incomprensible

23\. (p. íd., f. íd.) *Lo dit Masdouelles.*
Alguns han dit e volgut sostenir

24\. (p. 73, f. 14) *Obra feta per lo dit mossen Johan Berenguer de Masdouelles Sobre los Sinch senys corporals.*
Mon creador Incompres dreturer
Acaba el pleg amb el 4.t vers de la 5.a cobla, que és així:
Si be mes cert mon vil cors nou mereix
III pleg, de 21 fulls, que formen 42 folis o 84 pàgines.

Digitized by Google

25. (p. 75, f. 1; acabament d'una obra den Masdouelles, amb els 6 darrers versos d'una cobla de 8, el primer dels quals es ara:)
Menyspresa dius la vil gent argullosa
Segueixen encara 4 cobles més.

26. (p. 77, f. 2) *Lo dit Johan Berenguer de Masdouelles.*
Merce de mi hages mon sol senyor

27. (p. 86, f. 6 v.º) *Lo dit Johan Berenguer de Masdouelles.*
Dins un gran prat a totes parts e cayre

28. (p. 89, f. 9) *Maldit fet per lo dit Masdouelles.*
Pus dau raho a mi de mal perlar

29. (p. 91, f. 10) *Altre maldit fet per lo dit Masdouelles.*
Ara conech ço que no conexia

30. (p. 94, f. 11 v.º) *Lo dit Masdouellas.*
Anuig mostrau hauer quius vulla be

31. (p. 96, f. 12 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Perquem digues que sens vostre voler

32. (p. 98, f. 13 v.º) *Complants per depertiments. Lo dit Masdouelles.*
Un jorn mirant axi com fer solia

33. (p. 101, f. 15) *Loament. Lo dit Masdouelles.*
Cert es a tots quamor es cosa pura

34. (p. 104, f. 16 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Si prest nom val vostra gran gentilesa

35. (p. 106, f. 17 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Pus per amar he de morir

36. (p. 108, f. 18 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Ja que lo temps nos vuy tal com solia
El copista va oblidar-se l'ultim vers de la 1.ª cobla.

37. (p. 110, f. 19 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
En loch molt alt de terra plana mir

38. (p. 112, f. 20 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Jo vull hi am la pus bella ques mir

39. (p. 115, f. 22) *Lo dit Masdouelles.*
Ara pus sou si fort enamorats

40. (p. 117, f. 23) *Lo dit Masdouelles.*
No crech prengues ab major paciença

41. (p. 119, f. 24) *Lo dit Masdouelles.*
De vos amor no pusch negun be dir

42. (p. 122, f. 25 v.º) *Lo dit Masdouelles caualler.*
Amor me te incessantment lunyat

43. (p. 124, f. 26 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Pus nom feu be ni fer nol me voleu

44. (p. 127, f. 28) *Lo dit Masdouelles.*
So que no vol ma disposicio

Digitized by Google

(p. 130, f. 29 v.º) *Resposta feta a la predita obra per mossen Marti Gralla.*
Mossen Johan segons opinio
(p. 133, f. 31) *Lo dit Masdouelles, resposta.*
Mossen Francesch lo nohible gullo

45. (p. 136, f. 32 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Despuys pertim de la bona ciutat

46. (p. 140, f. 34 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Destret damor ab cuytat anament

47. (p. 142, f. 35 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Pus que sabi que vostra senyoria

48. (p. 144, f. 36 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Pus veig queus plau per vos vage rodan

49. (p. 147, f. 37) *Lo dit Masdouelles.*
Tant he soffert que pus auant sofrir

50. (p. 149, f. 38) *Lo dit Masdouelles.*
Morir me cuyt de dol e fellonia.

51. (p. 152, f. 39 v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Si james pusch aconseguir lo premi

52. (p. 154, f. 40 v.º) *Lo dit mossen Masdouelles.*
Quant me soue daquell jorn que parti
Una sola cobla que acaba el plec, restant enlaire.

IV pleg consta de 7 fulls i mig (el primer full ha perdut les dues cares de darrera que cobrien el pleg) o siguin 15 folis o 30 pàgines.

53. (p. 155, f. 1; tot continuant una obra anterior, mancada de començament, que obra'l pleg amb 6 versos el primer dels quals es:)
Vostre parlar no siescas
(p. 156, f. 1 v.º) *Resposta de Guillem Tinter.*
Per lo just do que demanau
(p. 157, f. 2) *Guardia.*
Mossenyer meu per conseguir
(p. 159, f. 3) *Johan Fogaçot.*
Fins açi meueu mostrada

54. (p. 163, f. 5) *Lo Conort de Francesch Farrer.*
O bes despit e gran dolor
La caplletra O un xic ornada. El Conort se trenca a la p. 183, f. 15, amb l'acabament d'en Ferrer abans d'entrar a parlar en Masdovelles; el foli que manca contenía 48 versos, entre'ls quals les citacions d'en Masdovelles i de l'Auzias March. El darrer vers és ara:
En esta cobla ques conega.
V pleg, que consta de 9 fulls, o siguin 18 folis o 36 pàgines.
P. 185, f. 1, continúa el *Conort* fins a la fi reprenent al vers:
Francesch Ferrer nom ajut Deu

55. (p. 193, f. 5)
De gran dolor cruzel ab mortal pena

Digitized by Google

56. (p. 197, f. 7) *Lay de Pere Torroella.*
Qui volra veur un pobre stat

57. (p. 205, f. 11) *De Luis de Vilarasa. les Sinch balades.*
Comens de cars maporta pensament
(p. 206, f. 11 v.º) *La Segona.*
Sobres damor ma tret la libertat
(p. 207, f. 12) *La Terça.*
Nos pus amor sino ço que yo sent
(p. 208, f. 12 v.º) *La Quarta.*
Si com lo flach quin brega nos stat
(p. 210, f. 13 v.º) *La Quinta.*
Com lo posat en lestrem de la mort

58. (p. 211, f. 14) *Mossen Auzias March.*
Si com rictat no porte bens ab si

59. (p. 215, f. 16) *P. Torroella.*
Si volreu enamorats

60. (p. 216, f. 16 v.º) *Luis de Vilarasa. obra unissonant.*
Tant yo no pens que ya no puch entendre

61. (p. 218, f. 17 v.º) *Pere Torroella ma feta.*
Enamorats los qui per ben amar
Acaba el pleg i continúa bé en el següent.
VI pleg, que consta de 11 fulls que formen 22 folis o 44 pàgines.

62. (p. 222, f. 1 v.º) *Mossen Jordi caualler.*
Enyorament anuig dol e desir

63. (p. 224, f. 2 v.º) *Comiat de mossen Jordi caualler.*
Souint sospir dona per vos de luny

64. (p. 227, f. 4) *Mossen Jordi caualler.*
Dauer lo nom e lo dret tall daymia

65. (p. 229, f. 5) *Mossen Jordi caualler.*
Ara hoiats dompnas queus fau sauber

66. (p. 231, f. 6) *Mossen P. de Queralt caualler.*
Sens pus tardar me ne de vos partir

67. (p. 233, f. 7) *Vilarasa.*
Lenuig es meu e vostrel dan

68. (p. 234, f. 7 v.º) *Mossen Aucias March.*
Axi com cell quin lo somnis delita

69. (p. 237, f. 9) *Mossen Auzias March.*
Atressim pren com al patro quin plaja

70. (p. 239, f. 10) *Riambau de Vaqueras.*
Bona dompna un consell vos deman
7 cobles de 8 versos. Vegi's el nostre *Riambau de Vaqueres en els Cançoners catalans*, p. 424.

71. (p. 241, f. 11) *Mossen Jordi de sent Jordi.*
Tots jorns aprench e desaprench ensemps

Digitized by Google

72. (p. 244, f. 12 v.º) *Ramon de Cardona, preuera.*
Lo vostre sguart ences lautrir greu flama

73. (p. 246, f. 13 v.º) *Ramon de Cardona preuera.*
Amant amor damor fuy ben amats

74. (p. 249, f. 15) *Deseximent e comiat damor fet per Blay Sesellcs.*
Per a tots temps hay cremat lincensari

75. (p. 252, f. 16 v.º) *Pau de Belluiure.*
Dompna gentil vos minculpats a tort

76. (p. 254, f. 17 v.º) *Lo setge damor fet per mossen Jordi.*
Ajustat vey damor tot lo poder

77. (p. 256, f. 18 v.º) *Escondit fet per mossen Jordi.*
Tant son li mals quem fay sofrir

78. (p. 258, f. 19 v.º) *Cobla equiuocada feta per mossen Jacme March a mossen Pere March.*
Sus en lo mig duna costa
Resposta feta per mossen Pere March a mossen Jacme March.
Blanxa y bella nes la costa

79. (p. 259, f. 20) *Mossen Jordi.*
Un cors gentil ma tant enamorat

80. (p. 261, f. 21) *Mossen Jordi.*
Deserts damichs de bens e de senyor

81. (p. 263, f. 22) *Mossen Bernat Serra.*
Pus soy destrets nom tenyats a follia
El darrer vers de la 4.ª cobla, de la plana i del pleg, és:
Fech sembrar gra prop la mar quel reblia.

VII pleg, que consta de 10 fulls i mig (el mig estant entre'ls fulls 3.r i 4.t), que formen 21 folis o siguin 42 pàgines.

82. (p. 265, f. 1, mancant algun foli) *Lo dit Masdouelles.*
Anuig trop gran en la festa que feu

83. (p. 267, f. 2) *Lo dit mossen Masdouelles.*
Perdut he pler deport solas e riure

84. (p. 269, f. 3) *Lo dit mossen Masdouelles. he foren fetes per una dona qui jaquia son enamorat. e volies retraure.*
Molt vos sou tart dona regoneguda

85. (p. 272, f. 4 v.º) *Lo dit mossen Masdouelles.*
Vos no sentiu ço que sentir deuria

86. (p. 274, f. 5 v.º) *Mossen Auzias March*
Per moltamor don gran desig sengendra

87. (p. 275, f. 6) *Altra.*
Tant he amat que mon grosser enginy

88. (p. 277, f. 7) *Altra.*
Amor se dol com breument jo no muyr

89. (p. 279, f. 8) *Altra.*
Quins tants segurs consells vas ensercant

Digitized by Google

90. (p. 281, f. 9) *Altra.*
Mal venturos no deu sercar ventura
91. (p. 283, f. 10) *Altra.*
Junt es lo temps que mon goig es complit
92. (p. 285, f. 11) *Altra.*
Si deu del cors la miarma sostrau
93. (p. 288, f. 12 v.º) *Altra.*
Hoyu hoyu tots les qui be amats
94. (p. 290, f. 13 v.º) *Altra.*
Tant en amor ma pensa consentit
95. (p. 292, f. 14 v.º) *Altra.*
Sobres dolor ma tolt limaginai
96. (p. 294, f. 15 v.º) *Altra.*
Lo jorn ha por de perdre sa claror
97. (p. 295, f. 16) *Sparça.*
Si com lo taur se va fuyt per desert
98. (p. íd. f. íd.) *Altra.*
Sens lo desig de cosa deshonesta
99. (p. 297, f. 17) *Altra.*
Tots los desigs escampats en lo mon
100. (p. 299, f. 18) *Altra.*
O mort qui est de molts mals medecina
101. (p. 301, f. 19) *Altra.*
La mia por dalguna cosa mou
102. (p. 304, f. 20 v.º) *Altra.*
Tot metge pren carrech de consciencia
103. (p. 306, f. 21) *Altra.*
Los ignorants amor e sos exemples

El darrer vers de la 5.ª cobla amb el qual acaba el pleg i el cançoner, és així:
Son desigats en seruitut del acte

M

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. n.º 11

Manuscrit original d'en Johan Berenguer de Masdovelles, en dues lletres, una curosa i altra de correguda, escrit a mitjàn XVèn segle en un espai de 30 anys (1440 a 1470 ?) sobre CLXI folis de paper, de 295 × 220 mm. Comença ara al foli x, però al principi hi ha un pleg de 6 folis sens numerar, de borradors amb correccions. Relligadura perduda; alguns folis manquen; també n'hi havíen de desenganxats. S'ha relligat fa poc en pergamí. — Massó-Rubió, *íd. íd.*, pp. 103-121.

1. (Fol. 1 prel.; 4 ratlles amb lo seguent:)
los entenents primera sagraduen
los icnorants sol los basta o creguen
de Vilaragut
Johan Regual de peralta del costeya.

Digitized by Google

2. (f. 1 v.o; tot plè per l'obra:) *J. M. J.*
Lo primer guoig que tu mari aguist

3. (f. 2 v.o) *J. M. J.*
Increat deu sol creador

4. (f. 3 prel.) *J. M. J.*
Estant ratret e denuig fatiguat

5. (f. 4 prel.; en el recto no més 6 versos, el primer dels quals es:) *J. M. J.*
Fins auuy he desamadas las donas

6. (f. 4 v.o) *J. M. J.*
Set son he set e puixs quatre setenas

7. (f. 5 pral.; no més conté, a dalt de tot, quatre versos el primer dels quals es:) *J. M. J.*
Dins un poblat en terra despoblada

8. (f. 5 v.o) *J. M. J.*
Mon creador incompres dreturer

9. (f. 6 pral.) *J. M. J.*
Alegret flor virginal incompresa

10. (f. x; comença propriament el cançoner; tot continuant una obra de la qual resten ara 3 cobles i la tornada. El primer vers que apareix:)
Per mantes parts del mon vey tost venir

11. (f. x v.o) *Johan berenguer de masdouelles.*
Pus vey queus plau per vos vaga rodan

12. (f. xj) *Cansso damor retorguedada per diccions per bordons e per cobbles. La qual leguint la pla e retorguedant la es la maytat de rims crozats e laltre maytat de rims plans es capcaudada per cobbles e feta per lo damunt dit.*
Mort me donau dona sens maraxer

13. (f. xij) *Cansso de rims maridats he unisonants feta per lo damunt dit.*
Un colp mortal ma dat amor de fresch

14. (f. xij v.o) *Johan berenguer de masdouelles.*
Morir me cuyt de dol e gran faunia

15. (f. xiij v.o) *Johan berenguer de masdouelles.*
Sim volets be mostrat lom en jouen

16. (f. xiiij) *Johan berenguer de masdouelles.*
Bem pendra mal si pass esta jornada

17. (f. xiiij v.o) *Johan berenguer de masdouelles.*
Tant ay sofert que pus auant sofrir

18. (f. xv v.o) *Johan berenguer de masdouelles.*
Be li pren mal aquell qui del desert

19. (f. xvj) *Johan berenguer de masdouelles.*
Ab grieu treballh ez enguoxos turmen

Digitized by Google

20. (f. xvj v.º) *Johan berenguer de masdouelles.*
Tot axi com lo paubre va quirent
Nombroses correccions de catalanització del llenguatje.

21. (f. xvij v.º) *Johan berenguer de masdouelles.*
Si per null temps merce trobar dauia

22. (f. xviij) *Johan berenguer de masdouelles.*
De vos me clam dona prous e valen

23. (f. xviij v.º) *Johan berenguer de masdouelles.*
Ares maldich lo jorn lo punt e lora

24. (f. xviiij) *Comiat ffet per Johan Berenguer de masdouelles.*
Pus en tal punt mauets dona portat

25. (f. xx) *Johan berenguer de masdouelles. maldit.*
Tant me promet dona que no pusch pus

26. (f. xx v.º) *Johan berenguer de masdouelles.*
Dona qui val ben voler me demostre

27. (f. xxj) *Johan berenguer de masdouelles cobla sparça sobrel temps.*
Per tant col temps de temps en temps se muda

28. (f. xxj v.º) *Johan berenguer de masdouelles.*
Eras pus ssuy ssi fort enamorats

29. (f. xxij) *Johan berenguer de masdouelles. Dança unisonant e biocada*
Tan complidament

30. (f. xxij v.º) *Johan berenguer de masdouelles.*
Nom clam demor ab tot que molts turmens

31. (f. xxiij v.º) *Johan berenguer de masdouelles.*
Si prest nom val vostre gran gentilesa

32. (f. xxiiij) *Johan berenguer de masdouelles.*
Lo gran voler dona queus port me costa

33. (f. xxiiij v.º) *Johan berenguer de masdouelles.*
Amor del mal quem feu ten fort me duyll

34. (f. xxv v.º) *Dança feta per Johan berenguer de masdouelles.*
Pus per amar he de morir

35. (f. xxvj) *Johan berenguer de masdouelles.*
Ja que lo temps nos vuy tal com solia

36. (f. xxvj v.º) *Dança biocada e la meytat de rims cars ffeta per Johan berenguer de masdouelles.*
Pus que sots tal
De vos me part seruir nous vull

37. (f. xxvij) *Johan berenguer de masdouelles.*
Pus nom feu be ne fer nol me voleu

38. (f. xxvij v.º) *Dança ffeta per Johan berenguer de masdouelles. per una dona qui lexa lom gentil per pendre lo vila e per ella mateixa se feu lenquant e maldit quis segueix auant.*
Null temps cuydi dona trobar

Digitized by Google

39. (f. xxviij) *Maldit ffet per lo dit Johan berenguer per la dita dona.*
Perquexi car dona ves mi teniu

40. (f. xxviiij) *Enquant ffet per Johan berenguer masdouelles. A compas de dança per una dona qui lexa lom gentil per pendre lo vila.*
No veyrets may deras anant

41. (f. xxviiij v.º) *Johan berenguer de masdouelles.*
No crech prengues ab major paccienҫa

42. (f. xxx) *Johan berenguer de masdouelles. ab rims maridats e retronxada e unissonants e retronxada.*
Pus camor vol quen mos mals anadescha

43. (f. xxx v.º) *Cobla sparça feta per Johan berenguer de masdouelles.*
Dona del mon nom pot jens enguenar

44. (f. íd.) *Cobla sparça feta per Johan berenguer de masdouelles.*
Amor qui pot ma dat a dona tal

45. (f. xxxj) *Johan berenguer de masdouelles.*
Tant yeu no cerch que ges no puix trobar

46. (f. xxxj v.º) *Cansso demor unisonant e va per les vocals. ffeta per lo dit Johan berenguer de masdouelles.*
Eras can vey guarnits los pratz els camps

47. (f. xxxij) *Johan berenguer de masdouelles.*
Pus que sebi que vostra senyoria

48. (f. xxxiij) *Cobla sparça feta per Johan berenguer de masdouelles.*
Ab tot conech dona quet pots c'amar

49. (f. íd.) *Cansso demor ffeta per lo dit Johan berenguer. la qual es de molt stret compas es unisonant he va per les vocals.*
Del joy demor suy ers depnats he ras

50. (f. xxxiiij) *En lo mes de Juny any* M.cccc xxx viij *en la Ciutat de Barchelona dona mossenyer Berthomeu Castello una Joha a qui mils se complanyeria demor un se donaren moltes hobre entre les quals ni dona en Guillem de Masdouelles la seguent en deffensio del deu demor e contra los trobadors quis complenyien.*
Del cruzel crim de lleza magestat

51. (f. xxxiiij v.º) *Cansso de rims unisonants feta per Johan berenguer de masdouelles la qual feu per la rao desus dita e tira a la Joha.*
De vos amor no pusch ges null be dir

52. (f. xxxv v.º) *Cansso ffeta per en Guillem de masdouelles la qual fonch coronada a Tolossa.*
Eras mi ponch amors tan finamen

53. (f. xxxvj) *Vers ffet per Johan berenguer de masdouelles. lo qual va per les vocals es unisonant per copbles he bordos e tornades les diccions en certa manera.*
De mans barats quel mon se fan nom pach

54. (f. xxxvj v.º) *Cansso de nostra dona feta per Johan berenguer de masdouelles.*
Palays de dieu pura verges maria

Digitized by Google

55. (f. xxxvij v.º) *Cansso demor ffeta per en Guillem de masdouelles. la qual fonch coronada en Barchalona.*
Lo temps presens de gaya primauera

56. (f. xxxviij) *Guillem de masdouelles.*
Pus li prat son de verdura guarnit

57. (f. xxxviij v.º) *Maldit contre les velles ffet per Johan berenguer de masdouelles a compas de dança.*
Aquestes velles vils mardoses
Coble feta per en Guillem de Masdouelles En deffencio de les velles bones.
Per quieu suy vielhs en favor de les velles
Respost a la dita cobla. feta per Johan berenguer de masdouelles.
Mos honcles cars yeu no dich mal daquellas

58. (f. xxxx) *La tensso deuall sta mogue lo dit Johan berenguer de Masdouelles a mossen endreu despens.*
Mossen endreu un om a ffet aymia
(f. xxxxj) *La cobla dejus scrita fonch tremesa per nosaltres dos al dit en bosca lo qual pres carrech dar centensia en nostre debat.*
Entre nos dos es debat en cest dia
Els folis xxxxi v.º i xxxxii recto i verso són en blanc, sens dubte destinats a contenir la sentencia d'En Johan Boscà.

59. (f. xxxxiij) *Tansso moguda per en Guillem de masdouelles a mi Johan berenguer.*
Dues gentils donzellas say quez an
Alternen a cada cobla En Guillem i En Johan Berenguer.

60. (f. xxxxvj) *Lo debat scrit he hagut Io Johan berenguer de masdouelles ab amor.*
Be saps amor que volentat auia

61. (f. L)
Be vols amor ton gran poder mostrar

62. (f. L v.º) *Johan berenguer de masdouelles.*
Eres plus vey camors vol ques ieus sia

63. (f. Lj v.º) *Johan berenguer de masdouelles.*
Yeu vull ez am la plus bella ques mir

64. (f. Lij) *Johan berenguer de masdouelles.*
En vida muyr he morint puix guarir

65. (f. Liij) *Johan Berenguer de masdouelles.*
Amor tots jorns me presenta

66. (f. Liij v.º) *Johan berenguer de masdouelles.*
Ja son de mals axi cansat

67. (f. Liiij) *Johan berenguer de masdouelles.*
Tum pots valer senyora e altre no

68. (f. íd.) *Johan berenguer de masdouelles. Comiat*
Ab plants e plors pertre de vos senyora

Digitized by Google

69. (f. LV v.º) *Coble tremesa per en Guillem de Masdouelles mon car honcle a mi.*
Mon cars nabotz en vostres canssons vey
Resposta de mi Johan berenguer de masdouelles..
Mos honcles cars jur vos la ffe queus dey
Guillem de masdouelles.
Van platicant oncle i nebot a cada cobla.
Per ffar venir dobnas a llor ssopley

70. (f. LVj) *Johan berenguer de masdouelles.*
Destret damor ab cuytat enamen

71. (f. LVij) *Cobla ab tornada ffeta per Johan Berenguer de Masdouelles Retorguada per diccions.*
Sospir he plor dona tots jorns per vos

72. (f. íd.) *Cansso feta per lo dit Johan Berenguer per una donzella quin festejaua dos.*
Anuig trop gran en la festa que feu

73. (f. LViij) *Lo dilluns sant de lany* XXX *nou mossen endreu despens he mossen francesch marti de gralla he Jo Johan Berenguer de Masdouelles Estant en la Ciutat de Barçalona fem nouellament Aymies he per tant com per Raho de les festes de Pasqua auiem de partir de la dita Ciutat per anar en nostres Cases acordam quey tornassem en lo mes de mayg apres seguent he Jo durant lo temps que fom fora la dita Ciutat tots tresos fiu les cobbles seguents he aquelles tremeti als dits mossen endreu he mossen gralla a lleyda hon es llur abitassio. e sso per tant com Jo sens ells no podia tornar a la dita Ciutat ans los auia esperar a larbos hon ells dauien venir.*
Despuys partim de la bona Ciutat
Al vers 8.è de la 5.ª cobla «Del brando ffi don vezia mon deu» correspòn la nota del marge exterior: *Lo brando en la present cobbla dit es a nostra dona de la mar hi sta al costat de laltar en un bastiment de fusta. e del dit brando veya maymia.*
(f. LViiij) *La cobblab tornada tremeti sobre lo cas demunt dit Jo als demunt dits.*
Tan gran anyor de vosaltres me ve

74. (els ff. LViiij verso i tot el LX son blancs; f. LXj) *Lo dabat deuall scrit mogui Jo en Johan Boscha.*
Un baro say qui ayma ffinament
Alternen les cobles d'En Masdovelles i d'En Boscà.

75. (ff. LXij i LXiij, manquen; f. LXiiij) *Coble sparça ffeta per mi Johan berenguer.*
Gens •no penseu ssi be nous vaig a veure

76. (f. íd.) *Altre sparça.*
Anar men vull per sso prench comiat

77. (f. íd.) *Altre ab tornada.*
Tum fas partir per qui jo romandria

78. (f. LXiiij v.º) *Altre sparça.*
Despuys parti de vos ma bellaymia

Digitized by Google

79. (f. íd.) *Altre sparça.*
Ab gran affany he mal dol he tristor

80. (f. íd.) *Altre ab tornada de endressa a un meu cossi.*
Dassi partesch don partir no deuria

81. (f. LXV) *Altre sparça.*
E llas de mi que ma plorosa vida

82. (f. íd.) *Altre sparça.*
Ay llas catiu be fonch maleyt lo dia

83. (f. íd.) *Altre sparça.*
Ja volguesseu que posques abstenir

84. (f. íd.) *Altre sparça de rims unisonants he plenisonants.*
A mi mateix coue que digua ffora

85. (f. LXVj v.º) *Altre sparça.*
Tot quant he fet ffins en lo present jorn

86. (f. íd.) *Altre sparça.*
Volentat gran ez amor tot ensemps

87. (f. íd.) *Altre ab tornada.*
Pobre de joy he malestruch daymia

88. (f. LXVj) *Johan berenguer de masdouelles.*
Tot me perdi aquell doloros jorn

89. (f. íd.) *Lo consell deuall scrit demani Jo a mossen endreu despens.*
Mossen endreu un consell te deman
Resposta del dit mossen endreu.
Bell caualler pus mestas demenan

90. (f. LXVij) *Lo consell deuall scrit me demana lo dit mossen endreu.*
Mossen Johan digues me que fare
Resposta de mi Masdouelles.
Mossen endreu temps ha que no trobe

91. (f. íd.) *Lo consell dejus scrit demana a mi mon honcle en Guillem de masdouelles.*
Mon cars nabotz torbat man lenemich
Resposta de mi Johan berenguer.
Ges de consell en mi no tinch labrich

92. (f. LXVij v.º) *La cobbla deuall scrita tremeti Jo Johan Berenguer a un meu cossi qui amaua una dona la qual auia a sa volentat. he sauien Jo. he sobre una trena que ella auia feta dels seus cabells la qual lo dit mon cossi li demana ells se barallaren car ella no lay volch donar ans li dix que li paguas dues camisses que li auia donades les quals aquell auia ja rompudes he mes que li tornas un diamant que li auia donat he partiren se fort mal. he per la dita raho jo tremati li la dita cobbla a la qual me respos no en rims car no sap de trobar preguant me li fes un maldit sobre lo dit cas. he fiu ne dos qui son dejus scrits. la hu de compas fort stret qui va per*

Digitized by Google

vocals laltre de rims unisonans. e la dita cobbla que li tremeti tenbe va per vocals hi es la saguent. ffeuse a x *de maig de lany* xxxviij.

Mon cars cossis pus taymia te ras

Maldit.

Pus nous dech res perquem dieu queus pach

93. (f. LXviij v.º) *Maldit ffet per lo dit Johan Berenguer. unissonant.*
Molt vos sou tart dona reguoneguda

94. (f. LXviiij v.º) *Comiat ffet per en Guillem de masdouelles.*
Reunablement per gran desconaxença

95. (f. LXX) *Maldit fet per lo dit Guillem de Masdouelles.*
Ja no veyra midonts qui pus la blan

96. (f. LXXj) *Altre maldit ffet per lo dit Guillem de masdouelles.*
Diats midons cuydau vos que us seruescha

97. (f. LXXj v.º) *Altre maldit ffet per lo dit Guillem de masdouelles.*
Pus mauets ffayt a tan gran fallimen

98. (f. LXij v.º)
Voler menpeny he raho mo consent

99. (f. LXXiij v.º) *Lo Debat deuall scrit ha mogut mon car honcle en Guillem de masdouelles a mi.*
Mos cars nabotz yeu ssay dos aymadors

Alternen les cobles En Guillem i En Johan Berenguer.

100. (f. LXXV; en lletra correguda) *Lo dit Masdouelles obre sobre lincarnassio.*
Molt protestant comens ffer aquest obre

101. (f. LXXVj) *Lo dit masdouelles sparssa.*
Tant ffort vos ham hi tan senserament

102. (f. íd.) *Altre sparssa ffeta per lo dit masdouelles.*
Nom fera gens vostra descortesia

103. (ff. LXXVj verso i LXXVij recto en blanc; f. LXXVij v.º) *La hobre deuall scrita tremes a mi mossen Francesch marti gralla. E jo li ffiu resposta per los rims semblans. feu la sobre lo voler quil sopjugua ab mala sort.*
Estrem voler per mala ssort me tempta

Resposta de mi Johan Berenguer.

Not mereuells com voler te retempta

104. (f. LXXViiij) *La obre deuall scrita ses ffeta per una dona qui auia promes donar lloch a son anamorat en çerta part. he puixs mes sen entorn hi aquell parti romput e mal content della. Apres panadint sen tremes li la dita hobra la qual fiu Jo Johan Berenguer per amor dell.*
Perdut he pler deport solas e riure

105. (f. LXXViiij v.º) *La hobre deuall scrita he jo feta dit Johan Berenguer sobrel voler quim te sopjuguat he vol sso que no vol ma dispossissio. he ssobra huyt anemichs que he he sson aquests | amor maymia lo voler ssort fortuna lo cor mos uulls he por.*
Lo que no vol ma dispossissio

Digitized by Google

(f. LXXX v.º) *La hobra demunt scrita tremeti a mossen Francesch marti gralla a Lleyda. he feume la resposta seguent en la qual diu quina es la raho que los vuyt anamichs compres an aquells Amor an sobre mi tal senyoria.*

(f. LXXXj) *Mossen Ffrancesch marti Gralla.*

Mossen Johan seguons hopenio

(f. LXXXij) *La hobre deuall scrita he ffeta Jo Johan Beranguer de Masdouelles replicant a la resposta que mossen Ffrancesch marti Gralla ma ffeta ha una hobre que li tremeti. e va per los rims semblants.*

Mossen Ffrancesch lo nohible gullo

106. (f. LXXXiij blanc; f. LXXXiiij) *La hobre deuall scrita he ffeta ssobre una dona qui feya festa ha hun home he que li donaua sentiment que li volia be ab tota honestat. he lo dit home en semblant manera la amaua. he moltes veguades ho dix a la dita dona. hi ella Icnoraueu he nou creya. e perque lo dit home la amaua honestament pregua a mi ffes li alguna hobra ssobre son cas. perque aquella tremates a la dita dona que icnoraua que ell la amas ni la volgues amar honestament.*

Vos no sentiu sso que sentir deurieu

107. (f. LXXXV) *La hobre deuall scrita ffiu per hun home qui era hi es anamorat duna donzella. hi aturauen abdosos dins una Ciutat he comensaren ssi a morir. he los dits home he donzella acordaren se axir de la dita Ciutat hi debateren alsguns jorns qual sen hiria primer. pero a la ffi la dita donzella volch lo dit home sens anas primer he de ffet parti. he per tant com ell no sabia la dita donzella en quina part hiria tremes a la dita Ciutat un seu seruidor per entremetres la dita donzella hun era. e sabut anas lla hon ella fos lo dit seruidor. he pregua a mi li fes alguna hobre que lo dit seu seruidor donas a la dita donzella. he Jo sobre sson cas ffiu la seguent.*

Quant me sove daquell jorn que parti

108. (f. LXXXV bis) *La hobre deuall scrita ffiu Jo dit Johan Berenguer per hun home qui es anamorat de una gran dona de la qual per sa ballesa he valor james pensaua auer be mas lo voler li promatia en sagur que la conseguiria e que no duptas demanar li sso quen volia he que cuntinuadament la seruis he tingues aprop. he ssobre lo dessus dit pregua a mi li ffes alguna hobre la qual pogues tremetre a la dita gran dona. he per amor dell Jo ffiu la seguent la qual li doni hi aquella tremes a la dita dona.*

Si james pusch del tot aconseguir

109. (f. LXXXVj) *Lo dit Masdouelles.*

Anuig me te inçesantment lunyat

110. (f. LXXXVj v.º) *Lo dit Masdouelles. Sparssa.*

Dona qui vol molts aymans comportar

Digitized by Google

111. (f. LXXXvij) *Lo dit Masdouelles en un Conssistori ques tench a Barçalona.*
Venir nom fan ana questa gran plassa

112. (f. LXXXviij) *Lo dit Masdouelles.*
Lenyorament quim vench de vos pertint

113. (f. LXXXviiij v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Tot mon treball fins al jorn duy passat

114. (f. LXXXX v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Pus vos mon be ab vostra gran bellesa

115. (f. LXXXXi v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Quans sentimens james demor senti

116. (f. LXXXXij v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Nous cal star perqueus vulla mes be

117. (f. LXXXXiij v.º) *Lo dit Masdouelles sobre lo nom de saymia.*
Algunes gens man dit moltes veguades

118. (f. LXXXXiiij v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Esperant muyr he morint visch ensemps

119. (f. LXXXXV v.º) *Conffessio A Mon bon Rey e Senyor del que son hobliguat al dit Senyor Jo Johan berenguer de Masdouelles.*
A tu conffes Mon bon Rey he Senyor
Solament 5 versos i en blanc tot lo demés, així com el recto del foli següent.

120. (f. LXXXXVj blanc i al v.º) *Lo dit Masdouelles. coble ab tornada.*
Tres anuigs tinch quim fan pensiu star

121. (f. LXXXXVij) *Lo dit Masdouelles sparssa.*
Sostenir pot dona secretament

122. (f. íd.) *Altre sparssa.*
De ben seruir no son llas ni cançat

123. (f. LXXXXVij v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Perquem digues que sens vostre voler

124. (f. LXXXXViij v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Lom qui del mon saparta per seruir

125. (f. LXXXXViiij v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Cert es a tots camor es cosa pura

126. (f. C v.º) *Lo dit Masdouelles.*
Com pus pens mes difficultos mapar

127. (f. Cj v.º) *Lo dit Masdouelles per vocals.*
Amors duymes selar no pusch los dans

128. (f. Cij v.º) *Lo dit Masdouelles unisonant he biocada.*
Gerregar vull ab amor he maymia

129. (f. Ciij v.º) *Cobble sparssa ffeta per lo dit Masdouelles.*
Encalssant fuig del catenyer volrria

130. (f. íd.) *Lo dit Masdouelles.*
Un jorn mirant axi com ffer solia

Digitized by Google

131. (f. ciiij v.º) *Sparssa feta per lo dit Masdouelles.*
Lenemorat quen temps antich amaua

132. (f. cv) *Dança de rims unissonants he retronxada ha honor de nostra dona ffeta per Johan Berenguer de Masdouelles.*
Pus en vos tot be sadiriua

133. (f. cv v.º) *Coblab tornada feta per lo dit Masdouelles.*
Jatz que tots jorns per ma granda follia

134. (f. cvj recto blanc, v.º) *La cobbla deuall scrita ffiu Jo dit Masdouelles sobre lo cas seguent. dues dones anauen ensemps de companyhia he la una dix a laltre «vet assi que ve Masdouelles coneixs lo?» he laltre respos que ssi. replica laltre, «Dient de tu es anamorat. dies ha que jou conech. no se tu ssi nas aguda conaxença» he aquella dix que beu conaxia mas que ella no mo podia uedar. he jo ohides les damunt dites Rahons ffiu la saguent cobbla.*
Qui de mius dix que fos anamorat

135. (f. cvij) *Lo dit Masdouelles. maldit.*
Ara conech sso que no conexia

136. (f. cviij) *Lo dit Masdouelles. Altre maldit.*
Anuig mostrau auer quius vulla be

137. (f. cviiij) *Altre maldit ffet per lo dit Masdouelles.*
Pus dau raho a mi de mal perlar

138. (f. cx) *Lo coble deuall scrita tremeti Jo a mon frare.*
Qui pert lo temps detras sso que no val
Resposta.
No penseu gens que metre hun jornal
Replicassio.
Enter aueu ten be lo general

139. (f. cx v.º blanc; cxi) *Lo dit Masdouelles.*
James no fuy damor tan descontent

140. (blancs els ff. cxi v.º i cxij r.º i al v.º) *La coble deuall scrita ffiu Jo Masdouelles a Mossen Guarau de Ceruello lo jorn que feu bodes a la Torra de mossen Çacalm en lo mes de may any* xxxxiij.
Mossen Guarau pus lo temps es vengut

141. (f. cxiij) *Lo Siruentesch deuall scrit feu en Guillem de Masdouelles en lo temps de la guerra dels Armenyaguesos. lo qual dressa a mossen Ramon debella en companyia del qual ell era en la dita guerra.*
En breu veyrem torney mortal bastir

142. (f. cxiij v.º) *Lo Siruentesch deuall scrit ffeu lo dit en Guillem de Masdouelles al Citi de Catania per manament del duch de Montblanch linfant don Marti qui apres fonch Rey daraguo.*
Senyor mot naut lautrier me ffes demanda

143. (f. cxv) *La coble deuall scrita he jo Johan berenguer de masdouelles feta. La qual es retorguedada per bordons e diccions. es de Rims croatz he llegint la pla diu be he retorguedant la diu mal.*
Car ffort teniu dona virtut sens frau

Digitized by Google

144. (f. cxv v.º blanc; cxvj) *Lo debat deuall scrit mogui a mossen Luys de Requesens Jo Johan berenguer de Masdouelles.*
Dones dun senyn dues son per bondat
Alternant les cobles d'En Masdovelles i d'En Requesens.

145. (f. cxviij v.º) *Lo dit Masdouelles. de compas stret de rims aguts.*
Per un gran alt que tinch dona de vos

146. (f. cxviiij v.º blanc; f. cxx) *Lo dit J. B. de Masdouelles.*
Tots aquells mals camor pot abssentir

147. (f. cxxj) *Lo dit Masdouelles.*
Dol port dun dol quim dona gran dolor

148. (f. cxxij) *Lo dit Masdouelles per dona Elfa de Perellos.*
Molts dies ha que tinch estrem voler

149. (f. cxxiij) *Lo dit Masdouelles.*
Pus veig tant vol amor que vostre sia

150. (f. cxxiiij) Ab quin turment he pena congoxosa

151. (f. cxxv) *Lo dit Masdouelles. Obre del glorios sent Miquel.*
Singular sant qui Miquel tanomenes

152. (f. cxxvj) *Lo dit Masdouelles. Obra del glorios sant Grabiel.*
Grabiel fonch misatger singular

153. (f. cxxvij) *Lo dit Masdouelles.*
Tant es sus mi fortuna riguorosa

154. (f. cxxviij) *Lo dit Masdouelles.*
Ab los subtils llaços que paramor

155. (f. cxxviiij) *Lo dit Masdouelles.*
En temps denuig e mig deslibertat
Espai blanc suficient per acabar la 5.ª cobla i la tornada.

156. (f. cxxx) *Lo dit Masdouelles.*
Aquell saber quim feu de vos partir

157. (f. cxxxj) *Lo dit Masdouelles.*
Pus ma dolor tan fort tots jorns almenta

158. (f. cxxxij) *Lo dit Masdouelles.*
Apoderat demor per son poder

159. (f. cxxxiij) *Lo dit Masdouelles.*
Per que mos uulls no pobliquen lo dan

160. (f. cxxxiiij) *Lo dit Masdouelles. consell a huna dona.*
So que fins vuy aueu sabut guordar

161. (f. cxxxv) *La hobre deuall scrita fiu jo dit Masdouelles per dona Alianor de Cardona muller del marques Doristan. Es en la primera coble lo nom en la seguona lo connom en la terça marquesa en la quarta doristan.*
A vos qui sou de complida ballesa

162. (f. cxxxvj) Lo fonament de mon pler alegria

Digitized by Google

163. (f. cxxxvij) *Canço demor feta per mon honcle que deus aga en Guillem de Masdouelles en llimoui. e mesa ho tornada en catala per mi Johan berenguer nabot seu.*
Lo temps present de bella primauera

164. (f. cxxxviiij) *La hobre deuall scrita fiu jo Johan berenguer de Masdouelles per la noua entrada en lo Regne del S. R. don Johan. La qual li presenti en la vila de Vilafrancha a* xvij *de Janer any* M.CCCC LViiij *en la casa de Johan Terre hun lo dit S. posaua. presents lo reuerent mestre de Muntesa he de sent Jordi Lo fill del dit S. que era mestre de Calatrava Don Pedro durreya don Carlos mossen Rebolledo e don Llop de gurreya fill de mossen Marti Torrellas he molts daltres homens donor. la qual apres agui llegida he presentada al dit S. lo dit mestre de Muntesa pres he torna llegir.*
Regne diuis es desolat perdut

165. (f. cxxxx v.º blanc; cxxxxi) *La obra deuall scrita fiu en lo mes de Decembre any* M cccc Lx *sobre la preso que feu lo senyor Rey en Johan daregno de son fill don Carlos princep de Viana en la Ciutat de Leyda la qual li trematí per mossen Luys de Vich qui aquella li dona.*
Quanta dolor a passada lo Rey

166. (f. cxxxxij) *La hobre deuall scrita tremeti per lo dit mossen Luys de Vich al don Carlos princep de Viana fill del dit Senyor Rey daraguo sobre la sua preso. la qual li fonch donada.*
Siau menbrant de sous deu recordar

167. (f. cxxxxiij v.º)
Aquests grans fets perseguits fins ha vuy
La poesía va endressada a l'arquebisbe de Tarragona i, a tret de l'endressa, aquesta nota: *Lobre demunt scrita tremeti a Lleyda per mossen Bernat Calba. la qual dix dona al Reuerent archabisbe de Terraguona a qui sedressa ab tot sia per tota Catalunya e la misetgeria de* LX *persones qui per la deslliurança de don Carlos princep de Viana eran per anbaxadors al senyor Rey.*

168. (f. cxxxxiiij) *La obre deuall scrita fiu a Vilafrancha en lo Juliol de lany* Lxj *dressada a la senyora Reyna sobre la concordia que trecta he ferma per lo S. R. ab los consell de Catalunya he per semblant per la treua concorda entre lo Reuerent bisbe durgell he lo compte de Pradas.*
Vostre renom per fets poblichs he certs

169. (f. cxxxxvj) *La hobre deuall scrita a* xxij *de guost any* M. cccc Lxiiij *a ssi en la Ciutat de Terraguona A mon Rey he senyor per la gracia de Deu don Johan. presenti Jo Johan Berenguer de Masdouelles. presents Ma senyora he Reyna. larchabisbe de Çaraguosa don Alfonso deraguo. fills del dit mon Rey he don Anrich Infant Nabot. don Lop durreya he don Pedro frares. mossen Rodriguo de Rebolledo. don Loch de gurreya. don mateu de muncada e molts altres barons Cauallers he gentils homens. he a la dita ma Reyna he senyora lobra apres seguent daquesta.*
Si la fe fos per los tots be tenguda

Digitized by Google

A la 5.ª cobla, que tracta d'En Pere de Portugal, hi ha una nota de la mateixa mà, però de tinta diferenta, que va del marge interior a l'exterior: *Nota que fonch vençut en lo fabrer de lany* LXV. — *Mori lo dit Pedro a* XXViij *de juny any* LXVi *a Grenolers e portat a Barçalona.* Al capdevall de la tornada i del f. CXXXXVij, hi ha altra nota de mà del mateix poeta: *En la derreria del mes de febrer he en lentrada de març en lany* M.CCCCLXVi. *Lo senyor primogenit don Ferrando deregno he capita lo compte de Prades a Calaf fou vençut don Pedro de Portogual e fu... los bescomptes de ro... en cervelo en cruyles e pera alada e mossen...* Les marques d'humitat no deixen llegir res més.

170. (f. CXXXXVij v.º)
Vostres grans fets senyora virtuosa
Poesía dedicada a la reina.

171. (f. CXXXXViij v.º) *La obre devall scrita. presents Mon Rey e senyor he Ma Reyna he senyora e molta altra gent donor. en les festes de Nadal de lany* M CCCCLXV. *a don Ferrando primogenit fill dels dits mon Rey he Senyor he Ma Reyna he senyora presenti a ssi en la Ciutat de Terraguona.*
Omilitat principi de virtut

172. (f. CXXXXViiij v.º) *Lobre devall scrita al S. princep apres hac desberetat don Pedro de Portogual a Calaff en lo fabrer de lany* LXV.
Senyor prinsep pus tal comensament

173. (f. CL v.º) *Lobre devall scrita fiu en lo mes de Juliol any* M CCCC LXVij *com lo duch Johan fonch entrat a Barçalona. presentada a mon bon Rey he senyor que Deu guart.*
Cuytau Senyor per fer a Deu seruey

174. (Manquen els ff. CLij a CLV, CLVj) *Lo dit Masdouelles. de feeltat en fabrer de lany* LXiiij.
Ffeeltat vol amar la Senyoria
L'endressa al mestre de Muntesa i de Sant Jordi.

175. (f. CLVij) *La hobre devall scrita he feta Jo Johan berenguer de Masdouelles sobre la fe en lo mes de març Any* LXV *la scriui en lo present Libre.*
Lo qui per juy affer lom creure basta

176. (f. CLViij) *La hobre devall scrita he feta Jo Johan Berenguer de Masdovelles La qual es tota las diccions de dues sillabes compas molt stret he complida de sinch cobles he tornada.*
Senyor Jesus Infant perfet an trist

177. (f. CLViiij v.º, en lletra molt diferenta de la de tot el manuscrit, però també del XV.ᵉⁿ segle.) *Jhs. Obra cabcohada maridada de nostra dona feta per Johan Foguaçot.*
Qual orador te lenguaxi diserta

178. (f. CLX v.º) *Lo dit Johan Berenguer de Masdouelles.*
Linconegut sol dell conexador

179. (f. CLXi, darrer) *Lo dit Johan berenguer de Masdouelles.*
Dels crims majors comet lo cristia
A la fi un foli blanc de guarda.

Digitized by Google

N

Barcelona, Ateneu Barcelonès, ms. n.º 1

Escrit en el XVèn segle quasi tot d'una mà sobre 236 folis de paper, de 212 × 142 mm. En alguns fulls que'l primer col·lector va deixar en blanc, una mà del XVIèn segle va escriure-hi algunes obres catalanes i castellanes. Alguns folis han estat arrencats en indrets que ja indicarem; posteriorment an aquesta mutilació, algú marcà fa pocs anys una foliació en llapiç, comptant-hi també alguns folis que estàn en blanc. Prové de la biblioteca particular de D. Miquel V. Amer, adquirida en 1889 per l'Ateneu. Relligadura estropellada antiga, de la qual sols ne resten els lligams costellers i les tapes de fusta amb rastre de pell i de tanques. En la primera guarda, de pergamí, hi ha escrit lo següent en lletra del XVIèn segle; el corc ha fet inintel·ligible lo que deixem en punts: «La ocasio de las ...as que ...as mias es | conaixent que puch de allo apartar me | dexant me voluntariament en captivitat per durable». — Hem publicat la descripció d'aquest cançoner en la *Revista de Bibliografia catalana*, 1901, pp. 12-67, i apart: *Biblioteca del «Ateneo Barcelonés». Catàleg dels Manuscrits*, Barcelona, 1902, p.p. 1-56.

1. (Fol. 1) *Mossen Leonard sos a L(?) de Valsequa sobre la pacio de Jhesu Christ.*
   Vuy gran mayti auzib uotz duna trompa
2. (f. 3.) *Altra obra feta sobre la pacio de Jhesu Christ molt deuota feta per* (en blanc el nom)
   De gran dolor cruzel ab mortal pena
3. (f. 5) *Sobre la pacio de nostre Redemtor Obra molt deuota.*
   A senyor meu com es gran pietat
4. (f. 6 v.º) *Altra obra feta per la* †
   Ador te creu verisima e sancta
5. (f. 7 v.º) *Segueix se la contemplacio dela umil Verga Maria.*
   Estant prostat axi com adoraua
6. (f. 8 v.º) *Obra de nostra dona cabcuada e maridada ffeta per mosen Johan baranger de Masdouelles caualler.*
   Vos sou sens par verge dona polida
7. (f. 9 v.º) *Lo dit mossen Johan baranguer de masdouelles Canaller.*
   Ans deu creas langelical natura
8. (f. 11) *Altra obra ffeta per lo dit mossen Johan baranguer de masdoueles caualler a honor de nostra Dona sobre lo peccat horiginal.*
   Alguns an dit e volgut sostenir
9. (f. 12) *Obra feta per lo dit mossen Johan Baranguer de masdouelles caualler sobre los Sinch senys corporals.*
   Mon creador incompres dreturer
10. (f. 13) *Lo dit mossen Johan baranguer de masdouelles sobre lo magnificat.* «Magnificat anima mea domini.»
    Per gran rao Verga dona digist
    El fragment del Magnificat que porta cada cobla va tancat entre ratlles en caire.
11. (f. 14 v.º) *Lo dit mossen Johan baranger de masdouelles solo miserere.* «Misserere mei deus secundum magna misericordiam tuam.»
    Merce de mi ajes mon sol senyor

Digitized by Google

12. (f. 18) *Obra feta per lo dit Johan baranguer de masdouelles caualler sobre la preso de Costantinoble e laors de la creu.*

Permes a Deu hauer feta preso

En acabat d'una *Endressa als jutges*, se llegeix: *Per honor. J. B. de Masdouelles.*

13. (f. 20 v.º) *Obra feta per en Johan Fogasot notari en laors dela Creu e animant los christians de anar contra lo gran turch per la preso de Constantinoble.*

Dels doctes fels congregat per posible

Al peu de la 4.ª cobla, f. 21, hi ha aquesta nota: *Aço dich per quant en lo mes de juliol del any* MCCCCLiii. *trobant me jo Johan Foguasot notari en Napols en companyia del honrat mossen Thomas Pujades consol de la mar de Barcelona e misatger per lo stament mercantivol dela dita Ciutat al S. R. Alfonso | viu los enbaxadors de Contestinoble vestits de dol ab molta dolor e congoxa dir la noua de la dita preso a la prefata M. a la qual eren venguts per demanar socos contra lo Gran Turch.*

14. (f. 22) *Obra ffiguratiua tractant de penitencia ffeta per lo dit Johan Ffogasot notari. en les dues cobles primeres de la qual es posada la ffigura e en les restans es declarada.*

Per lo cami breu sens peril dresera

15. (f. 23 v.º) *Obra capcoada maridada ffeta per lo dit Johan Fogasot notari tractant de laors de nostra dona per quant en edat pueril munta los* XV. *graons del monte syon. e suplicant la quens tornas lo Rey Alfonso qui era en Napols. e la Reyna maria qui era en Valencia. per la qual obra lo dit Johan Fogasot gonya la joya en la sglesia de sancta Anna de Barcelona en lo mes de Maig de* M ccccLiiij. *la qual yoya era vna stola de seda ab una gerilla dor ab un robi encastat. la qual Estola ab la dita gerilla lo dit Rey Alfonso per honor e deuocio de nostra dona feya per empressa.*

Qual orador te lengua xi disserta

Comença amb una corona i una altra en la Q del primer vers.

16. (f. 25) *Romans de la armada del Solda contra Rodes ffet per Ffrancesh Ffarrer.*

Qui veu present lo que may no a vist

El darrer vers de cada cobla en llatí.

17. (f. 30) *Romans fet per Johan Foguasot notari sobre la preso o detencio del illustrissimo S. don Karles Princep de Viana e primogenit Darago &c. lo qual feu en la vila de Bruxelles del ducat de Barbant en lo mes de Fabrer any* MccccLx.j.

Ab gemechs grans plors e sospirs mortals

18. (f. 35) *Obra feta per lo dit Johan Foguassot notari sobre la liberacio del dit Senyor primogenit.* «Ecce quam bonum et jocundum habitare fratres in unum.»

Infinits mals diuisions aporta

19. (f. 36 v.º) *Cobles de fortuna ffetes per mossen Jachme March.*

Quan eu cosir en los fets mundenals

20 (f. 37 v.º) *Tresfort notari.*

Gran carech han huy tuyt lom de paratge

21. (f. 38 v.º) *Lay den Pere Torroella.*

Qui volra veurun pobrestat

Digitized by Google

22. (f. 42) *Tenço moguda per Franci Johan Puculull a Johan Ffogassot scriuent a* XVI *de ffabrer any* MccccL. *e es tota unissonant.*
Qual voleu mes e sou de bon acort
Alternen les cobles firmades per en Puculull amb les den Fogaçot.
(f. 45) *Com lo dit Ff. J. Puculull elegeix arbitre per sa part mossen Lehonart Ssos ciuteda de Barchelona.*
Daço quem deits yo molt men aconort
Com lo dit J. Ffogassot ellegeix arbitre per sa part
No acaba venint blancs els folis 45 v.º - 47 v.º

23. (f. 48) *Tenço menada entre Nanthoni Vallmanya notari. en nom e per part de huna donzella de huna part | e en Johan Fogassot notari de la part altra. sobre tal cars. si la dita donzella a pendre marit | ab quals de aquests dos sera mills maridada. ab home veyll rich e de gran stat o ab home joue pobre e de gentil estat.*
En Ffogassot pus sou enamorat
(f. 51) *Com lo dit Vallmanya per part de la dita donzella pren jutge per sa part mossen Johan Boscha cuiteda de Barchelona.*
E vostre dir conech que sou cansat
(f. 51 v.º) *Com lo dit Johan Foguassot elegeix jutge per sa part Ffranci Bussot ciuteda de Barchelona.*
Ab sarrayns par ajau praticat
Cobla tramesa per lo dit Vallmanya en lo dit nom al dit Johan Boscha pregant lo vulle pendre carrech de la dita Judiccatura per part de la dita donzella.
Mossen Boscha pus sce que sots tocat
(f. 52) *Cobla tramesa per lo dit Johan Fogassot al dit Ffranci Bussot per la dita raho.*
Ab tot fins vuy no hajaxecutat
Suplicacio per part de la dita donzella presentada al Illustrissimo S. R. de Nauarra lochtinent jeneral del molt alt S. R. derago. suplicant lo que ates que los dits jutges fins asi no an sentenciat en la dita questio. plasia a la sua senyoria mudar e metrey jutge imposant a haquest pera que breument hi declar.
Princep Senyor
Hauent recors segons es estilat
(f. 53) *Prouisio feta per lo dit S. R. de Nauarra metent hi jutge micer Johan de Bellafila e que sots pena de* M. *fflorins hi declar.*
Cobla sotascrita per Vallmanya.
(f. 53 v.º) *Endresa e presentasio per les dites parts feta al dit jutge de les dites suplicacio e prouisio.*
Lo Rey molt just per tal sia spetxat

24. (El copista deixà blancs fins al f. 57; una mà de mitjan XVIèn segle hi va escriure els Goigs següents:) † Jhesus Maria fillius †
Cobles ha honor y gloria de nostro senyor Deu Jhesus Christus y de la sacratisima Verge Maria y del glorios martir sant Magi. Dictades en la vila de Santa Coloma de Queralt ha XXVIIJ *dies del mes de abrill en lany* M. DXXV. Gloria.

Digitized by Google

Lo demés del foli, recto i verso, està en blanc i en el següent, f. 55, se repeteix el mateix títol i segueix el text dels goigs de sant Magí.

Gloria teniu infinida

25. (Després de 3 planes blanques reapareix la lletra del segle xv.è f. 57) *Tenço menada entre Pere Vilaspinosa scriuent de Valencia de una part. E Johan Fogassot notari de la part altra. sobre tal cars. qual dona deu esser amada dona letje ab bon seny o jentil sens compliment de seny.*

Tant fort treball me donal pensament

Alternen les cobles den Fogaçot amb les den Vilaspinosa.

(f. 58) *Com lo dit P. Vilaspinosa elegeix per sa part jutge lo discret mossen Johan Colom* (Çalom) *preuera.*

Puys uos lunyau del ver contentament

Com lo dit J. Foguassot es molt content de la dita eleccio e louhe e aproue lo dit jutge.

Del quem dieu repos e pres granment

(f. 59) *Cobla tramesa per lo dit Pera Vilaspinosa al dit jutge pregant lo vulla pendre carech de la dita judicatura.*

Pus de virtuts vos veyg portai senyera

Cobla tramesa per lo dit Johan Fagassot al dit jutge pregant lo que declar entre ells.

A vos tenint balansa vertadera

(f. 59 v.º) *Resposta feta per lo dit jutge al dit Pera Vilaspinosa.*

Pera gentil e de bona manera

Resposta feta per lo dit jutge al dit Johan Fogassot.

Donos Johan no tinch voluntat fera

(f. 60) *Resposta feta per lo dit jutge a les parts acceptant lo dit carech.*

Assignant vos ab lo present escrit

(f. 60 v.º) *Sentencia.*

En nom de Deu qui de seny fonch primer

26. Al cap-d'avall del mateix foli hi ha una quarteta castellana que, lo mateix que algunes de les composicions següents, estàn escrites en lletra d'altra mà, però no gaire posterior.

Vos en cuyas manos vyene

4 versos.

27. (f. 61) *Romans.*

Por los montes perineos

8 versos tractant del príncep de Viana.

28. (íd.) *Escorreguda.*

Vets si es grande mi dolencia

Un aparellat i 2 cobles de 8 versos.

29. (íd.) Sepa qui li plaze crea

Una quarteta i 12 cobles de 8 versos; 2 d'elles posades al marge, oblidades pel copista. També al marge i esborrades hi ha 2 cobles, una de les quals és del *Maldezir de las donas* d'En Torroella.

30. (f. 62 v.º) *Maldezir que yso mossen Pere Torrohella de las muyeres con la respuesta de que Gomes Manricho fiso en deffension dellas*

Digitized by Google

De maldezir.
Quien bien amando persigue

23 cobles de 9 versos entre'ls «maldezires» d'En Torroella i les «respuestas» d'En Gómez Manrique, que apareixen alternades. — Les cobles d'En Torroella, que tanta celebritat tingueren en el XV[èn] segle i que's troben en diversos cançoners castellans i catalans, poden veure's publicades en l'edició del *Cancionero de Lope de Stúñiga*, Madrid, 1872, p. 395.

31. (f. 67) Nos cos huma qui bastas a compendre

32. (f. 68, canvi de lletra.)
O be puch dir que mala sort

33. (f. 72 v.º, obra tota ella ratllada i esborrada.) *Questio del amant.*
Forcem destreny molt discreta senyora

34. (rastre de 4 folis arrencats, abans de la foliació reapareixent la lletra de tot el ms.) *Obra feta per mossen Auzias March.*
Molt he tardat en descobrir ma falta

35. (f. 74) *Cobla adiuinatiua tramesa an en Rafel.*
Jerma Rafel lo nom daquella dama
Altra demanda feta al dit Rafel.
Jo de vos saber volria
(f. 74 v.º) *Resposta feta per lo dit Rafel.*
Jo no pens quentes no sia
(f. 75) *Replicacio feta al dit Rafel.*
Creure deueu entenia
Resposta ffeta per lo dit Rafel.
Qualseuol home faria
(f. 75 v.º) *Replicacio feta al dit Refel.*
Ssi vostre cap persabia

A la fi sembla que s'intentava copiar una obra de la qual no n'hi ha sinó un vers i encara esborrat.

36. (Rastre de dos folis arrencats; blanc el 76; f. 77) *Francesch farrer.*
Enamorats doleuuos de ma vida

37. (f. 77 v.º) *Cobla diuinatiua.*
Quatre vocals e tres letres ensemps

38. (f. 78) *Cobla adiuinativa.*
Un fermall se ab nou perles molt belles

39. (íd.) *Cobla sparça.*
Encalçant fuig del que attenyer volria
Al marge: *feta per mossen Johan Berenguer de Masdouelles.*

40. (f. 48 v.º) *Cobla diuinatiua.*
Vida e mort me donen molt souent

41. (íd.) *Cobla asparça.* (Pere Johan de Masdovelles)
Tot ignorant se pense molt saber

42. (f. 79) *Latouari.*
Mossen Johan pus sou desnaturat

43. (f. 79 v.º) *Cobla sparça.*
Lome donor que trenca sa paraula

Digitized by Google

44. (íd.; reprèn la mateixa escriptura de les cançons precedents castellanes.)
Muy gran fallimento
Una cobla de 4 versos i altra de 8.

45. (íd.) *Altre.*
Ahunque soy apartado
Una cobla de 4 versos i altra de 8.

46. (f. 80 v.º) *Canço.*
Ffes me ora un plazer
Una cobla de 4 versos i altra de 8.

47. (íd.) *Canço.*
Di ley vinamxi
Tres versos que intenten ésser en sicilià.

48. (íd.; dugues variants d'una mateixa quarteta castellana, encarades; comença la primera:)
Quando vos veo senyora Por la mi puerta pessar
I l'altra:
Quando vos veo senyora Por la mi puerta venir

49. (f. 81) O cruel ventura mia
Cançó en català.

50. (íd.) E desque a vos me venci
Una cobla de 3 versos i altra de 4.

51. (íd.) *Scorreguda.*
Una senyora que açi ha

52. (f. 81 v.º) Galana sou tant

53. (íd.) *Altra.*
Senyora cors magniffich

54. (f. 82) Encara que non te la digo
bien me podies entender
Cançó castellana d'un aparellat i 3 cobles de 4 versos.

55. (f. 82 v.º) *Maldit.*
Nous vullau metren amar
Cobles amb la represa «La panadera».

56. (f. 84 v.º) *Maldit.*
Nom se si ses mon seruell
Cobles amb la represa «La Panadera».

57. (f. 85 v.º) *Maldit.*
Pus que vostre fonament

58. (f. 87) *Canso feta per Johan de Masdouelles per una dama que servia qui li demanaua quala era la sua dona.*
Senyora molt singular

59. (f. 88) *Canço.*
Dexat me pardios star
Una cobla de 4 versos i altra de 8. En el *Cancionero de Stúñiga* s'inclou aquesta cançó entre les de Carvajales. Vegi's en l'edició esmentada la p. 332.

Digitized by Google

60. (íd.) *Canço.*
Y aquella del sancierro
Un aparellat i una cobla de 5 versos.
61. (f. 88 v.º) Senyores que li dire
Cançó castellana d'una cobla de 4 versos i 2 de 8.
62. (f. 89) *Canço.*
Si viuo con mal
En castellà; una cobla de 4 versos i altra de 8.
63. (íd.) *Canço.*
A vos graciosa donzella
En castellà; una cobla de 4 versos i altra de 8.
64. (f. 89 v.º) *Canço.*
Be puch penar
65. (f. 90) Ora may que fforanço
En italià; una cobla de 4 versos i 8 de 8.
66. (f. 91) Adxo visto lo mapamundi
En sicilià, lloant l'illa de Sicilia; una cobla de 4 versos i 2 de 8.
67. (f. 91 v.º) Duna vella scaxalada
68. (f. 92) *Canso.*
Ma voluntat e donada
69. (f. 92 v.º) *Canço.*
Pus que sou de mi amada
70. (f. 93) *Luys de vilarassa, les .v. ballades. La primera ab rims uniçonants croats ab un retroing.*
Començ de cas maporta pensament
(f. 93 v.º) *La segona ballada ab rims tots uniçonants quatre bordons croats dos estramps e dos dares apariats e ab un retrauig.*
Sobres damor ma tret de libertat
(f. 94) *Terça ballada. uniçonant ab rims croats dos biochs dos bordons estramps e un retronx.*
Nos pus amor sino so que jo sent
(f. 94 v.º) *Quarta ballada tota uniçonant ab rims croats e ab retroinx.*
Si com lo flach quin brega nos stat
(f. 95) *Quinta ballada ab cobles soltes e ab rims croats ab un retrony.*
Com lo posat en lestrem de la mort
71. (f. 95 v.º) *Ffeta per Pera Johan de masdouelles uniçonant mig croada e mig encadenada.*
Dona donor qui viure vol onesta
72. (f. 96) *Cobla sparça.*
Lanemorat quen temps entich amaua
73. (f. 96 v.º) *Debat de mosen Masdouelles ab amor. Parla primer lo dit Masdouelles.*
Be sabs amor que voluntat auia
Les cobles alternant Masdovelles amb Amor.

Digitized by Google

74. (f. 101 v.º) *Cobla sparça feta per mossen Johan Berenguer de Masdouelles.*
Poderos deu e hom incomprensible

75. (f. 102) *Raquesta damor de madama sens merce. treta de frances en cathala per fra Ffrancesch Oliver.*
No a gran temps caualcant yo pensaua

Al marge hi han escrits els mots *Parle l'actor* o *Parle l'amant* segons el cas. En la darrera cobla hi ha l'epígraf: *Parle l'actor a totes les dames e dona fi a la present obra.*

76. (f. 118 v.º) *Cobla sparça feta per mossen Johan berenguer de Masdouelles es retrogradada o* (al marge) *per bordons e diccions e es ab rims croats. e legint lo pla diu be e retrogradant la diu mal.*
Car fort teniu dona virtut sens frau

77. (íd.) *Altra feta per lo dit masdouelles quant fou noui mossen Guarau de Seruello* (al marge) *a la torra de mossen Sacalm en lo mes de maig any* M cccc xxxxiij.
Mossen guarau pus lo temps es vangut

78. (f. 119) *Complants per depertiments. Masdouelles.*
Un jorn mirant axi com far solia

79. (f. 120) *Cobla equiuocada feta per mosse Jacme Marc a mossen Pere March*
Sus en lo mig duna costa
Resposta feta per Pe. March a mossen Jaume March.
Blanxa y bella nes la costa

80. (f. 120 v.º; canvi de lletra pel nom del poeta.) *Cobla sparça. mossen Johan berenguer de Masdouelles.*
Qui de mius dix que fos anamorat

81. (f. 121) *Canço damor tançonada ffeta per mossen Arnau March. Parle lo seyn.*
Presumtuos cor ple de vanitats

En les cobles alternen els epígrafs *Parle lo seyn* i *Parla lo cor.*

82. (f. 122; el nom del poeta d'altra mà) *Cobla sparça. Johan berenguer de Masdouelles.*
Sostenir pot dona secretament

83. (f. 122 v.º) *Luys de Vilarasa.*
Per ben amar yo pas lo derer dan

84. (f. 123) *Mossen Pera march.*
Yom marauell com no veu qui ulls ha

85. (f. 124 v.º) *Mossen P. march.*
Lo punt c om naix comence de morir

86. (f. 126) *Mossen P. march.*
Cest qui so ffay don li deu sagir dan

87. (f. 127) *Blay casselles obra encaudenada.*
Dona gentil e daccellent natura

88. (f. 128) *Ffeta per mossen Masdouelles.*
Dins un gran prat a totes parts e cayre

Digitized by Google

89. (f. 129) *Obra feta per mossen Johan berenguer de Masdouelles sobre les morts.*
Ingreat deu sol creador

90. (f. 131) *Obra feta per mossen Jordi de sant Jordi uniçonant aperiada la meytat.*
En mal podiers enqueres en mal loch

91. (f. 132) *Conort den Ffrancesch Ffarrer.*
O bes despit e gran dolor

92. (f. 145) *Sparça Mossen Sors.*
Al qui maldiu daltri ni sabilita

93. (f. 145 v.º) *Mossen Stanya. Canço.*
Rich so denuyts e pobre de conort

94. (íd.) *Sparça. Mossen Luys de Raquasens.*
Sius par amor que agues prou durat

95. (f. 146) *Sparça mossen Sors. Leonard de Sos.*
Enamorats qui taniu prou sentit
Escrita al marge la seguent:
Resposta den Jaume Safont a la cobla de mossen Leonard de Sors.
En Leonard si be mon spirit

96. (íd.) *Sparça Valmanya.*
Mort me donau senyora vida mia

97. (f. 146 v.º) *Sparça de Valmanya.*
Per lo que veig de vos tot me reprench

98. (íd.) *Sparça mossen Auzias March.*
Tot laurador es paguat del jornal

99. (f. 147) *Sparça. Mossen Auzias March.*
Si com lo taur se va fuyt pel desert

100. (íd.) *Sparça.* (Auzias March.)
Axi com sell quis veu prop de la mort

101. (íd.) *Sparça Valmanya.*
Los damar fals merexen portar mal

102. (f. 147 v.º) *Sparça Valmanya.*
Nom plau lo tal que taniu ne manera

103. (íd) *Sparça P. dabella.*
Pus axit plau ta bandera stendre

104. (f. 148) *Sparça. Mossen Luys de Raquasens.*
No vull saber de res ne vull apendre

105. (íd.) *Sparça ffra Vilaragut.*
Certes dich pus que la millor

106. (f. 148 v.º) *Cobla sparça feta per mossen Johan baranguer de Masdouelles e tramesa ha son frare en Pere Johan de Masdouelles.*
Qui pert lo temps detras so que no val
Resposta.
No penseu jens que metre un jornal

Digitized by Google

Replicacio.
Entes aueu tant be lo jeneral

107. (f. 149) *Obra feta per en Valmanya per una senyora qui repta son anamorat de desconaxença.*
Quala es vuy que per amar languescha

108. (f. 149 v.º) *Altra obra feta per lo dit Valmanya apellat escondit ab la qual obra lenamorat demunt dit colpat se escusa de la colpa a ell imposada per sa namorada. Es la dita obra uniçonant e maridat compas.*
Qual es aquell enuajos qua bastat

109. (f. 152 v.º) *Cobla sparça.* (Al marge:) *Johan berenguer de Masdouelles.*
Depuys perti de vos ma bellaymia

110. (f. 153) *Maldit fet per Simon Pastor.*
Per diuulgar la praticha dampnada

111. (f. 154) *Canço ffeta per mossen Sors.*
Lo meu deport es poderuos mirar

112. (f. 154 v.º; amb lletra diferent el nom del poeta.) *Cobla sparça Johan berenguer de Masdouelles.*
Dona del mon nom pot jens enganar

113. (f. 155) *Mossen Auzias March. mal dit.*
Vos qui sabeu de la tortral costum

114. (íd.) *Sparça.*
A mi mateix coue que digua fora
Al marge: *Feta per mossen Johan berenguer de Masdouelles, de rims maridats semisonants e plenisonants.*

115. (f. 156) *Valmanya ma feta per una monga quim trames a hun seu anemorat.*
Si tardas veus e ffallit en respondre

116. (f. 157) *Valmanya ma feta per una monya quim trames a un seu anamorat.*
Sentir no pot un amor tan encessa

117. (f. 157 v.º) *Sparça* (D'altra mà:) *Johan berenguer de Masdouelles.*
Ja volgues deu que pusques abstenir

118. (f. 158) *Obra feta contra fortuna aduersa per lo dit Valmanya.*
Qual un de tants pora dir quel no senta

119. (f. 159 v.º) *Altra obra contra fortuna aduersa ffeta per mestre Fferrando Metge.*
Tal indispost com so nouell e tendre

120. (f. 161) *Cobla sparça.* (D'altra mà:) *Johan berenguer de Masdouelles.*
Tres anuygs tinc quem fan pensiu estar

121. (f. 161 v.º) *Vilarasa.*
Lanuys es meu e vostrel dan

Digitized by Google

122. (f. 162) *Cobla sparça ffeta per ffranci Guarau.*
De mius recort senyora vida mia
123. (f. 162 v.o) *Raquesta damor ab rims croats e encadenats ab empelt e bioch tot solt e cabfinit. feta per en Gabriel Ffarruix.*
Parla lanamorat.
Reyna de pris doctrina dels sabents
Les cobles porten l'epígraf: *Resposta de l'anemorada, Replicació del anamorat.*
124. (f. 163 v.o) *Cobla sparça.* (D'altra mà:) *Johan berenguer de Masdouelles.*
Ay las catiu be fonch maleit lo dia
125. (f. 164) *Cobla sparça Ffranci Garau.*
Cert com nous veig senyora de mon cor
126. (íd.) *Cobla sparça.*
Pusque damor vos fets marxanderia
127. (f. 164 v.o) *Cobla sparça. Ffranci Garau.*
Un gran spant de tots spants major
128. (íd.) *Cobla sparça.* (D'altra mà:) *Johan berenguer de Masdouelles.*
Anar men vull per ço prench comiat
129. (f. 165) *Conort e notificasio de la mort de la senyora.*
Preneu conort e nous doneu tristura
130. (f. 165 v.o) *Complanta de la mort.*
O mon car fill continuu per tu plor
131. (f. 166) *Ffeta per lo dit Masdouelles. Comiat.*
Elianor per tant com fos maymia
132. (f. 166 v.o) *Altra sparça.*
La miamor pus nous puch dar entendre
133. (f. 167) *Cobla sparça. mossen Luys de requesens.*
No vull anar en loch hon dames sien
134. (íd.) *Cobla sparça.*
Nunqua dire qui es la qui jo am
135. (f. 167 v.o) *Cobla sparça.* (Jordi de Sant Jordi.)
Ja donal mon nom fara del blanch groch
136. (íd.) *Altra.* (D'altra mà:) *Johan berenguer de Masdouelles.*
Pobre de joy maluolgut daymia
137. (f. 168) *Altra sparça.*
Pertir me feu per qui jo romandria
138. (íd.) *Altra.*
En lo mon trob molts homens ralladors
139. (íd.) *Altra.*
Enamorats de sentiment groler
140. (f. 168 v.o) *Altra.*
No sta bon seny a home qui molt fia
141. (íd.) *Altra.*
Retorn retorn nostra bonamistat

Digitized by Google

142. (íd.) *Cobla sparça Ffranci Garau.*
Bellesa gran vostra cors illumina

143. (f. 169) *Siruentesch fet per mossen P. dezpuig caualler.*
Pus que bondat ne abtesa

144. (f. 169 v.º) *Setja damor ffet per mossen Jordi.*
Ajustat veig damor tot lo poder

145. (f. 171) *Maldit fet per en P. Johan de Masdouelles. ab pauses tornades uniçonant mig croada e mig encadenada.*
Temps es stat que manaueu paschar

146. (f. 172) *Maldit fet per lo dit P. Johan de Masdouelles uniçonant mig croat e mig encadenat.*
Liuradeus sou a mi no per amor

147. (f. 172 v.º) *Cobla sparça Valmanya.*
Vostres viltats me foren manifestes

148. (f. 173) *Cobles ffetes per Simon Pastor.*
Omne rarum preciossum
ben lo sabes tu senyora
7 cobles de 8 versos, *fin* i *refran* de 4. En llatí i castellà.

149. (f. 174 v.º) *Cobles ffetes per mossen Luys de Requesens.*
Ans de molt temps veureu los confesos
Aquesta obra apareix tota ratllada amb tinta.

150. (f. 175 v.º) *Los anuygs de mossen Jordi.*
Anuig anamich de jouent

151. (f. 178) *Debat del cor ab lo cors tot encadenat e uniçonan ffet per en Pestrana. Lo cors.*
A vos mon cor me coue descobrir
A cada cobla alternen *Lo cors* i *Lo cor.*

152. (f. 179 v.º) *Cobla sparça.* (D'altra mà:) *Johan berenguer de masdouelles.*
De ben seruir no son las ni cansat

153. (f. 180) *Mossen Jordi de ssent Jordi.*
Tots jorns aprench e desaprench ensemps

154. (f. 181) *Johan Roquafort Solta e croada.*
Anamorat no ffou mes de Isolda

155. (f. 182) *Mossen Jordi de sent Jordi.*
Un cors gentil ma tant anamorat

156. (f. 183) *Masdouelles.*
Anuyg mostrau auer quius vulla be

157. (f. 183 v.º) *Cobla sparça. Valmanya.*
Pus que tots jorns no sesau fer gabella

158. (f. 184) *Ffeta per mossen Auzias March.*
Se com rictat no porte bens ab si

159. (f. 185 v.º) *Obra feta per mossen Johan berenguer de Masdouelles caualler per dona Alianor de Cardona Marquesa doristany. e en*

Digitized by Google

los caps dels bardons de les primeres quatre cobles es son nom o titol designat.

A vos qui sou de complida bellesa

160. (f. 186 v.º) *Mossen Johan baranguer de masdouelles. obra presentada al S. R. a Vilafrancha de penades en lany* M ccccLviiij.

Regne diuis es desolat perdut

A la fi se llegeix: *Senyor de vostra senyoria humil vassall Johan baranguer de Masdouelles.*

161. (f. 188) *Johan Foguasot. Obra unissonant.*

Si be nom sent en res lo foch damor

162. (f. 189) *Johan foguassot. Obra feta per una senyora la qual per rao de les morts ssen hauia hanar ffora Ciutat e no sabia dretament hon iria.*

Ploren mos ulls lagremes no lensants

163. (f. 190) *Obra feta per en Johan Foguasot notari e dirigida al Illustrissim S. R. Alfonso Rex darago &c. estant en Napols. sobre la molta absensia del dit S.*

Rey virtuos senyor dinsigna tera

164. (f. 191) *Ffeta per Pere Torroella.*

Si volreu anemorats

165. (f. 191 v.º) *Luys de Vilarassa. Obra uniçonant.*

Tant jo no pens que ja no puch entendre

166. (f. 192) *Sparça de Pere Torroella.*

Los frets estremps quel temporal esforca

167. (f. 192 v.º; conté dues obres d'una cobla i tornada cada una que han estat ratllades per la mateixa mà que ha escrit la *Resposta* d'En Masdovelles, que va a sota; les cobles esborrades són d'En Lluis de Valta i comencen així:)

Un castell sce no fet per mans de hom

La segona comença:

Un castell sce ab sinch perles ornat

Resposta per Johan de Masdouelles feta a la cobla demunt que lo P. luys Valta hauia tramesa.

Ffamos gentil imitant bons estils

(f. 193) *Cobla adiuinatiua.* (Escrit de la mateixa mà de les correccions) *per pera luys de Valta feta a Johan de Masdouelles tramesa.*

Un castell sce ab nou torres gentils

168. (íd.) *Sonet de P. Torroella* (De la mà de les correccions.)

Pus nous desment ignorau cal entendre

169. (f. 193 v.º) *Canço.*

Onesta dama sentida

Una cobla de 4 versos i altra de 8. En castellà.

170. (íd.) *Canço.*

Pues que non soys por a mi

Una cobla de 4 versos i altra de 8. En castellà.

Digitized by Google

171. (f. 194) *Cançο.*
Sano es a mi querer
Una cobla de 4 versos i altra de 8. En castellà.

172. (íd.) *Pere Torroella sparça.*
Per tres mitjans son poder abilita

173. (f. 194 v.º) *Cobla deuinadora de francesch Ffarrer a Valltera.*
Vuyt letres son e la maytat vocals
Resposta de Valterra.
Les letres vuyt pertides per aguals

174. (íd.) *Cobla sparça de mossen Jordi de sent Jordi.*
Nom agrat dom quen tots afers no sia

175. (Rastre d'haver estat tallats 6 folis; f. 195, tot continuant:)
Mas liuern glot qui nos pot sadollar
Ultima cobla del debat entre l'estiu e l'ivern mogut pel vescomte de Rocabertí a mossen Jacme March.

176. (íd.) *Feta per P. Anthoni tramesa a mossen miralles.*
Nou perles sce qui son molt stimades
Resposta de mossen miralles.
Les perles nou per vos auenturades

177. (f. 195 v.º) *Mossen Luys de Requesens.*
No ha molts jorns parlant ab una dona

178. (f. 196 v.º) *Ffrancesch de la Via*
Si com linfant com apren de perlar

179. (f. 197) *Leonart de Sos.*
A voluntat aconsentir molt presta

180. (f. 197 v.º) *Leonart de Sos.*
Pus amant muyr e mon pler se cambia

181. (f. 198) *Sors.*
Pasionat tench lo meu spirit

182. (f. 198 v.º) *Leonart de Sors.*
Si tot lo temps despenien pensar

183. (f. 199) *Marti Garcia.*
No puch forçar tant lo voler

184. (f. 200) *Mossen Jordi de sent Jordi.*
Pus que tant be sabets de cambiar

185. (f. 200 v.º) *Cobla sparça feta per Johan de Masdouelles.*
Si los burlats voleu burlats burlar
Tota esborrada.

186. (f. 201) *Coblas quien deue ser El galan.*
Non teniendo que façer
14 cobles de 8 versos. En castellà. Vegi's P.

187. (f. 202 v.º) *Luys de Paguera.*
Ja crech sapiau la casa

188. (f. 203) Para mientas a mis ojos
Una cobla de 4 versos, altra de 7 i altra de 4. Aquesta cançó castellana apareix escrita per una mà diferent i al cap-d'avall del foli, amb correccions.

Digitized by Google

189. (f. 203 v.º) *Feta per mossen Leonart de Sos caualler. la qual en lo quart capitol de la hobra de la nau.*
Vos feu amor lanemorat amar

190. (f. 204 v.º) *Marti Garcia.*
Per gran desir dona quim ve de vos

191. (f. 205 v.º) *Cobla sparça feta per Pere Luys Valta.*
Si lo sentit de vos qui sou sentit
Firma *P. L. V.* i al marge hi ha escrit: *jhs. cum beatissimo hieronimo.*

192. (f. 206) *Cobla deuinetiua feta per mossen Miralles.*
Un rich joyel natur a produit
Resposta feta per Johan de Masdouelles.
En tres parts es vostron nom diuisit

193. (f. 206 v.º) *Cobla adiuinatiua feta per Johan de Masdouelles tramesa a mossen Miralles.*
Un fermal sce de sinch perles hornat
Resposta feta per lo dit mossen Miralles.
Los sants pastors de la Natiuitat

194. (f. 207; a sota un títol corretgit:) *Cobla adiuinatiua feta per Johan de Masdouelles tramesa.* (Manca el nom.)
Per letres vuyt se confix lo gran nom

195. (f. 207 v.º) *Cobla sparça tramesa a P. luys Valta per mossen Miralles.*
Quant yo be pens lo que james pensaua
Resposta feta per lo dit P. luys a la desus dita cobla.
Ara recort lo qui no recordaua
Hi ha un dibuix formant creu amb la mateixa inscripció del núm. 191.

196. (f. 208) *Clamor dun anemorat de sanemorada.*
Fforçam destreny molt discreta senyora
Van duent les cobles diversos epígrafs, com: *Respon la senyora, Replica l'amant.* De la *tornada del amant* no s'en copià sinó el primer vers.

197. (f. 209 v.º; tota la plana està esborrada, però pot llegir-se lo que diu:) *Ffeta per Johan de masdouelles cobla esparça sobre hun nom de una senyora quis troba en lo primer cap del de primer bordo e principal per dita S. feta.*
Sol era yo de trebals abundat

198. (f. 201) *Cansion de Siluera.*
Pena pesar ni plazer
Una cobla de 5 versos i altra de 9.

199. (íd.) *Otra suya.*
No puedo servir
Una cobla de 4 versos i altra de 8.

200. (íd.) *Otra.*
Ya senyora bien seria
Una cobla de 7 versos i altra de 11.

201. (íd.) *Esta cobla fue enuiada a una dama por que daua muchas loo-*

Digitized by Google

res al escriuir de un jentil hombre mas no queria satisfacerlo segundo el su mereser.

Si fuesen bien fauoridas

10 versos.

202. (íd.) *Otra sparsa hadonde sse falla el nombre della en la cabesa de los siete bordones principales da cobla prasiente.*

Bien que te plasen mis males

9 versos.

203. (f. 210 v.º) *Demanda.*

Per dos estrems tinch lespirit destret

Firma: *Lo seruidor malguardonat Guardia.*

Resposta.

Dels dos combats me sembla pus estret

Firma: *Del més de tots paçionat, P. A.*

204. (f. 211) Armem nos vers crestians

Sobre la creuada contra el Gran Turch.

205. (f. 211 v.º) *Obra feta per P. luys Valta per una dama qui no volia satisfer lo voler seu e mostrauali amor.*

Com no pensau queus am extremament

206. (f. 212 v.º) *Ffeta per Johan de Masdouelles tramese a P. Anthoni.*

Claradat gran de continuu rate

Apres li trameta la dejus perque tardaua a respondra.

Pera germa hindigna de resposta

Resposta.

Del sol calor souint a mi dete

Resposta.

Lo meu senyor be veig que res no costa

207. (f. 213 en blanch; f. 213 v.º) Kar no es tu a donar benefici

208. (f. 215 v.º) Per lo gran pes de la manca bastida

209. (f. 216 v.º) Dins un castell hedificat en rocha

210. (f. 217 v.º) *Cobla feta per P. Anthoni a J. de Masdouelles.*

Trepodion | baracasin | xaxundi

Resposta feta per lo dit Johan de masdouelles al dit P. Anthoni.

Quespadanam | farup | damiacundi

Altra cobla feta per J. de Masdouelles sobre la que ell li tramesa al P. Anthoni sobre la que ell li hauia tramesa.

Títol i cobla esborrat i ratllat, no podent-se llegir el primer vers; el segón és:

Pus de trobar tens nouisim estil

211. (f. 218) *Resposta de Pere Torroella a huna letra que li ffa ffransech ffarrer demanant li que es grat.*

Pasat e fins asi sens respondre a vostra letra fransesch ffarrer no per que la mia voluntat defugis...

La lletra no és completa per mancança d'un foli després del 220 v.º, en el què trenca amb les següents paraules:

... trobantuos donchs en son seruey de reprensio qui si ab los remeys ten e si...

Aquesta lletra figura sancera en P.

Digitized by Google

212. (f. 221) *Cancion.*
Quando acabara tristura
2 versos, després 4 cobles de 4.

213. (f. 221 v.º) *Otra.*
No puedo apartar me
Una cobla de 3 versos i 4 de 5.

214. (f. 222) *Feta per Johan de Masdouelles.*
Sin causa me days tal pena
Una cobla de 3 versos i altra de 7.

215. (f. 222 v.º) *Estas dos coplas fizo un gentil hombre de casa del senyor Almirante | por la fija de miser Falcon.*
Ante vuestra senyoria
2 cobles de 10 versos.

216. (f. 223) *Cansion.*
Dizen que faguo follia
Una cobla de 4 versos i altra de 8. Es de Diego Enríquez i figura en el *Cancionero de Stúñiga;* vegi's l'edició de 1872, p. 141.

217. (f. 223 v.º) *Coblas sobre lo pater noster fetas en Barchelona per Causa de la Inquisicio.*
Pater noster podeıos

218. (f. 226) *Cansion.*
Pues me parto no partiendo
Una cobla de 5 versos y altra de 9.

219. (íd.) *Otra.*
Quanto mas miro las bellas
Una cobla de 4 versos i altra de 8.

220. (f. 226 v.º) *En nom de deu totauia quens vulla gordar e la Verga maria Libre compost en tonis per frare enselm turmeda en altra manera apellat abdela de alguns bons nudriments encara que ell los aja malseguits.*
En nom de Deu omnipotent

221. (f. 235 v.º) Daquell poch espay que tristor consent
L'autor presenta una col.lecció de refranys a una nobla dama; comença:
Amor de donzella
Es aygua n sistella
Acaba el cançoner però no aquesta obra.

O¹

Valencia, Biblioteca Universitaria, 92-6-7

Escrit per tres mans del XVèn i del XVIèn segles sobre 179 folis de paper de 287 × 203 mm. S'han relligat plegats dos cançoners o va intentar-se completar en part el més antig del qual ne mancava una gran partida. Els 179 folis, dels quals n'hi ha set de blancs, poden distribuir-se d'aquesta manera: 1.r dos blancs de guardes; 2.n tres de Taula escrita per mà del XVIèn segle; 3.r vintiún d'un cançoner de la mateixa mà de la taula, que va del j al xxi; 4.t setanta folis, cançoner del segle XVè, mancat de molts folis al principi i que apareix que va del ccccLXXXVj al DLXVj; 5.è set folis d'un cançoner intermig entre'ls dos que sembla ésser de les derreríes del XVèn segle; 6.è un foli en blanc; 7.è vintinou folis de represa del cançoner del segle XVè, que ara va del foli DLXXiiij al DCiij; 8.è quaranta un folis altre cop de la mà del segle XVIè que ocupen els marcats DCiij al

DCXXXXiij; 9.è tres folis blancs. Com se comprèn, els cançoners del XVè i el del XVIè apareixen escrits sobre diferent paper. El copista del XVIèn segle posa notes en l'antic fent constar que ja té copiada tal o qual poesía. Relligat en pergamí; al llom *Mosen Ausias March Poeta.* En el foli primer de taula hi ha l'ex-libris *Este libro es de don Ju.n de Aragon;* després hi ha el segell i l'etiqueta impresa: «Ex Bibliotheca D. D. Vincencius Blasco Academiae Valentinae Rector perpetuus, eidem testamento legavit.» — Vàrem descriure aquest cançoner en *Manuscrits catalans de Valencia* en la *Revista de bibliografía catalana,* VI, 1906 (1910) pp. 167-182. Vegi's una bona descripció en Pagès, *Les obres d'Auzias March,* I, Barcelona, 1912, p. 35, i una altra d'insuficient de M. Gutíerrez del Caño, *Catálogo de los manuscritos existentes en la Biblioteca Universitaria de Valencia,* Valencia, 1913 (1914), t. II, p. 244.

Per evitar repeticions inútils i per trobar-se tots els detalls en l'esmentada edició d'en Pagès, direm una vegada per totes que quan en els manuscrits no indiquem títol davant de cada primer vers se sobrentén que és «Mossen Auzias March».

Cançoner del segle XVIè.

1. (Tres folis preliminars de taula alfabètica a dues columnnes. Fol. 1)
   Axi com çell quin lo somnis delita
2. (f. ij) Pren men axi com a patro quen platja
3. (f. iij) Alt e amor don gran desig sengendra
4. (f. iij v.º) Molt he tardat en descobrir ma falta
5. (f. iiij v.º) Si com ryctat no porta bens en si
6. (f. vj) Ja tots mos cants me plau metren oblit
7. (f. vij) Amor se dol com breument jo no muyr
8. (f. viij) Si com hun rey señor de tres ciutats
9. (f. viiij) Lo vizcahi ques troba en Alemanya
10. (f. x) Si com als vents es donada la nau
    S'observa en nota que manca la 1.a cobla d'aquesta obra *Als fats coman.*
11. (f. xj) Pren men a mi axi com al patro quen plaja
12. (f. xij) Ja tots mos cants me plau metren oblit
13. (f. xiij) Quins tan segurs consells vas ensercant
14. (f. xiiij) Colguen les gents ab alegria festes
15. (f. xv) Ja no esper que siamat
16. (f. xvj) Mal venturos no deu sercar ventura
17. (f. xvj v.º) Si pres grans mals un be sera guardat
18. (f. xviij) Junt es lo temps que mon goig es complit
19. (f. xviiij) Si Deu del cors la miarma sostrau
20. (f. xx) Ffantasiant amor a mi deschobre
    El foli xxj v.º és blanc.
    Cançoner del segle XVè.
21. (f. CCCCLXXXXVi, tot continuant.) *Respon mossen Fenollar.*
    Per aquel senyor que usant de humanitat vol esser entre nosaltres lo fel e rebuda vostra letra Suariç...
    Lletra amorosa.
    Respon Suariç.
    Esperiencia mafferma en lo juhi meu no hauer errat...

Digitized by Google

(f. CCCCLXXXXVj v.º) *Respon mossen Fenollar.*
Ab aquella furia que de molta voluntat fa demostracio...
Acaba la carta amorosa amb una quarteta el primer vers de la qual és:
Lo suar guarex la febra

22. (f. CCCCLXXXXVij) *Mossen Ausias March.*
Dos volers son que natura seguexen

23. (f. CCCCLXXXXViiij) Per lo cami de mort e cerquat vida
24. (f. D v.º) Aquesta es perdurable dolor
25. (f. Dij) Aquelles mans que james perdonaren
26. (f. DVj v.º) Ja de amor thebeu james jo sia
27. (f. DVij v.º) O fort dolor yot prech que mi perdons
28. (f. DViij) Quim mostrara la fortuna loar
29. (f. DViiij v.º) En aquell temps senti damor delit
30. (f. DXj) No so guosat en demanar merce
31. (f. DXij) *Rims estramps de mossen Ausias March.*
Puix que sens tu algu a tu no basta

32. (f. DXV) Vengut es temps que sera conegut
33. (f. DXVj v.º) La mia por dalguna cosa mou
34. (f. DXVij v.º) Cell qui daltruy reb enuig e plaer
35. (f. DXViij) Volgra ser nat cent anys o pus atras
36. (f. DXViiij) Vos qui sabeu de la tortral costum
37. (f. DXX) Coratge meu a pendre sforç molt tart
38. (f. DXXj) Tot metge pren carrech de consciença
39. (f. DXXj v.º) Veles e vents han mos desigs complir
40. (f. DXXiij) Qui sino foll demana si menyor
41. (f. DXXiij v.º) Per molt amar ma vida es en dupte
42. (f. DXXiiij v.º) Ma voluntat amantvos se contenta
43. (f. DXXV v.º) Por de pijor a molts fa pendre mort
44. (f. DXXVj v.º) Se com lom rich qui per son fill treballa
45. (f. DXXVij) Si col malalt quel metge no es a cert
46. (f. DXXViij) Mes voluntats en gran part discordans
47. (f. DXXViiij) Algu no pot haver en si poder
48. (f. DXXViiij v.º) Nom pren axi com al petit vaylet
49. (f. DXXX) No pens algu que mallarch en paraules
50. (f. DXXXj) Tant e amat que mon grosser enginy
51. (f. DXXXij) Molt e tardat en descobrir ma falta
52. (f. DXXXiij) Axi com çell qui desiga vianda
53. (f. DXXXiiij) Entre amor so posat e fortuna
54. (f. DXXXViiij) Qual seraquell qui fora si matex
55. (f. DXXXXiiij) *Rims estramps de mossen Ausias March.*
Qui de per si ne per Deu virtuts usa

56. (f. DL) Lo tot es poch ço per que treballam

Digitized by Google

57. (f. DLX) Aquellamor hon Venus ha sa regna
En nota del segle XVIè s'adverteix que aquesta obra comença *Tot entenent.*
58. (f. DLXiij) Nom fall recort del temps tan delitos
59. (f. DLXiij v.º) Lome pel mon no muntan gran valer
60. (f. DLXiiij v.º) Yo contrafaç nau en golf perillan
Nota del segle XVIè observa que la obra comença *Sobresdolor.*
61. (f. DLXV.) O mort qui es de molts mals medeçina
Canvi de lletra; de darreries del XVèn segle.
62. (f. DLXVj) *Cobles fetes per mosen Ausias March. de la Mort.*
Cobrir no puch la dolor quim turmenta
Acaba al foli DLXXij v.º i és blanc el següent.
Reprèn la primera mà del XVèn segle.
63. (f. DLXXiiij) Si be mostrau que mi no auorriu
64. (f. DLXXV) Qui no es trist de mos dictats no cur
65. (f. DLXXV) Clamar nos deu qui mal çerqua yl troba
66. (f. DLXXVi v.º) Clar es e molt a tots los amadors
67. (f. DLXXViij) Perque mes tolt poder deliberar
68. (f. DLXXViiij v.º) Als fats coman tot quant sera de mi
69. (f. DLXXX v.º) Quem ha calgut contemplar en amor
70. (f. DLXXXij v.º) Hon es lo loch hon ma pensa repose
71. (f. DLXXXiij v.º) No pot mostrar lo mon menys piatat
72. (f. DLXXXiiij) No guart auant ne remembrel passat
73. (f. DLXXXV) O vos mesquins qui sots terra jaheu
74. (f. DLXXXVj) Tot laurador es paguat del jornal
75. (f. DLXXXVj v.º) Axi com çell quis veu prop de la mort.
76. (íd.) Tant e amat que vinch en desamar
77. (f. DLXXXVij v.º) Quant plau a Deu que la fusta peresca
78. (f. DLXXXViij) Si col malalt qui llonch temps ha que jau
79. (f. DLXXXViij) Lo temps es tal que tot animal brut
80. (f. DLXXXViij v.º) Bem marauell com layre no saltera
81. (f. DLXXXViiij v.º) Ab vos me pot amor ben esmenar
82. (f. DLXXXX) A mal estrany es la pena estranya
83. (f. DLXXXXj) Si com aquell qui per sanfinitat
84. (f. DLXXXXij) Tal so com çell qui pensa que morra
85. (íd. v.º) Ab tal dolor com lesperit sarranqua.
86. (f. DLXXXXiij v.º) Quim tornara lo temps de ma dolor
87. (f. DLXXXXV) Malament viu qui delit pert de viure
88. (f. DLXXXXVj v.º) Ceruo ferit no desiga la font
89. (f. DLXXXXVij v.º) Nos marauell algu per que menyor
90. (f. DLXXXXVij v.º) *Oracio metrificada del Glorios anachorita Honofre sant.*
Tant so deuot contemplant vostra vida.

Digitized by Google

91. (f. DC) *Demanda feta per frare Pere Martinez als trobadors de Valencia. e fon disputat en la Sala de Valencia e dona una correga dor al millor dient.*
Per dar bon past a les penses diuines
(f. DC v.º) *Resposta de maestre Roquafort.*
Segons consell de la diuina scola
(f. DCij) *Resposta den Francesch Ferrer.*
Arbitres gran leuar julhi

Reprèn fins a la fí l'escriptura i el paper del començament del manuscrit, o sía del segle XVIè.

92. (f. DCiij) Hoiu hoiu tots los qui be amats
93. (f. DCiij v.º) Alguns passats donaren si a mort
94. (f. DCiiij v.º) Tant en amor ma pensa concentit
95. (f. DCV v.º) Callen aquells qui damor an parlat
96. (f. DCVi v.º) Leixant apart lestil dels trobadors
97. (f. DCVij v.º) No sech lo temps mon pensament inmoble
98. (f. DCViij v.º) Bem ven recort lo temps tan delitos
99. (f. DCViiij v.º) Yo crit lo be sin algun lloch lo se
100. (f. DCXj) Sobres dolor ma tolt limaginar
101. (f. DCXj v.º) Lo jorn a por de perdre la claror
102. (f. DCXij) *Auzias.*
Si com lo taur se va fuyt per desert
103. (f. DCXij v.º) Molts homens oig clamarse de fortuna
104. (f. DCXiij v.º) *Auzias.*
Pujar no pot algu en mon valer
105. (f. DCXiiij v.º) Sens lo desig de cosa desonesta
106. (f. DCXV v.º) Tots los desigs escampats en lo mon
107. (f. DCXVj v.º) Sia cascu per ben ohir atent
108. (f. DCXVij v.º) *Auzias.*
Los ignorants amor e sos exemples
109. (f. DCXViiij v.º) Pahor nom sent que sobresllaus me vença
110. (f. DCXX v.º) Qui es aquell qui en amor contemple
111. (f. DCXXij v.º) Hon es lo lloch on ma pensa repose
112. (f. DCXXiij) v.º O vos mesquins qui sots terra jaeu
113. (f. DCXXiiij v.º) *Auzias.*
Lexe la sort lo seu variat torn
114. (f. DCXXVij) *Auzias.*
Tot entenent amador mi entenga
115. (f. DCXXXVj) La gran dolor que llengua no pot dir.
116. (f. DCXXXVij) Mon mal no es tant com en altre vench
117. (f. DCXXXViij) Puix me trob sol en amor a mi sembla
118. (f. CCCXXXX v.º) Prech te Señor quem faces insensible

Digitized by Google

119. (f. CCCXXXXj v.º) *Auzias.*
Puix me penit senyal es cert que baste
120. (f. DCXXXXij v.º) Que val delit puix no es conegut
121. (f. DCXXiij v.º) Si per null temps cregui ser amador
Acaba el manuscrit al foli DCXXXXiiij v.º, i en segueixen dos de blancs i tres de guardes d'altre paper.

O²

Nova York, Biblioteca de la Hispanic Society of America

Escrit en el darrer terç del XVèn segle sobre 366 planes de paper de 270 × 205 mm. Sembla haver-se alterat, al relligar-se modernament, l'orde antic d'alguns folis. S'hi noten tres escriptures però són d'una sola mà les obres d'Auzias; caplletres lleugerament colorides; lletra molt llegidora; marques de corcs i altres marques de foc hàbilment reparades. Relligat de fa pocs anys, al llom: *Cançoner llemosi del segle XV.* — Descrit primer per R. Foulché-Delbosc, *Deux chansonniers du XVᵉ siècle*, en la *Revue hispanique*, t. X (1903), pp. 335-348, amb facsímil de la 1.ª plana; després per A. Pagès, *Les obres d'Auzias March*, I, pp. 52-54. — Totes les poesíes que no duen títol se sobrentén que no és altre que *Mossen Ausias march.* A dalt de la 1.ª plana: *Cançoner de obres de m...* Auzias March.

1. (Pàg. 1) Axi com cell quin lo somnis delita
2. (p. 3) Pren men axi com al patro quen plaia
3. (p. 5) Per molt amor don gran desig sengendra
4. (p. 6) Axi com cell qui desitga vianda
5. (p. 8) Tant he amat que mon groser enginy
6. (p. 10) Molt he tardat en descobrir ma falta
7. (p. 13) Si com Rictat no porta bens ab si
8. (p. 16) Ja tots mos xants vull metre en oblit
9. (p. 18) Amor se dol com breument yo no muyr
10. (p. 20) Si com vn Rey senyor de tres ciutats
11. (p. 22) Quins tals segurs consells vas acercant
12. (p. 24) Ja no esper que sia amat
13. (p. 26) Colguen les gents ab alegria festes
14. (p. 28) Mal venturos no deu cerquar ventura
15. (p. 30) Si pres grans mals vn bem sera guardat
16. (p. 32) Junt es lo temps que mon goig es complit
17. (p. 34) Si deu del cors la mia arma sostrau
18. (p. 37) Ffantasiant amor a mi descobre
19. (p. 39) Hoiu hoiu tots los qui be amats
20. (p. 41) Alsguns passats donarensi a mort
21. (p. 43) Callen aquells qui damor han parlat
22. (p. 45) Lexant apart lestill dels trobados
23. (p. 47) No sech lo temps mon pensament inmoble
24. (p. 49) Nom fall recort del temps tan delitos

Digitized by Google

25. (p. 51) Yo crit lo be sin algun loch lo se
26. (p. 54) Sobres dolor ma tolt limaginar
27. (p. 56) Lo jorn ha por de perdre sa claror
28. (p. 57) Si com lo taur se va fuyt per dessert
29. (p. 57) Vengut es temps que sera conegut
30. (p. 60) Molts homens hog clamar se de fortuna
31. (p. 62) Lome pel mon no muntan gran valer
32. (p. 64) Sens lo desig de cossa desonesta
33. (p. 66) Tots los desigs escampats en lo mon
34. (p. 68) Sia cascu per ben hoyr atent
35. (p. 70) Ho mort qui est de molts mals medecina
36. (p. 72) La mia por dalguna causa mou
37. (p. 74) Si be mostrau que mi no auorriu
38. (p. 76) Que no es trist de mos dictats no cur
39. (p. 78) Cell qui daltruy reb anug e plaer
40. (p. 80) Volgra ser nat cent anys ho pus atras
41. (p. 82) Vos qui sabeu de la tortral costum
42. (p. 84) Coratge meu a pendre sforç molt tart
43. (p. 86) Tot metje pren carrech de conciencia
44. (p. 88) Los ignorants amor e sos exemples
45. (p. 92) Veles e uents an mos desigs complir
46. (p. 95) Bem marauell com layre no saltera
47. (p. 97) Ab uos me pot amor ben esmanar
48. (p. 99) A mal estrany res la pena estranya
49. (p. 101) Si com aquell que per sanfinitat
50. (p. 103) Tal so com cell qui pensa que mòra
51. (p. 105) Clamar nos deu qui molt cerqua e troba
52. (p. 107) Ab tal dolor com lesperit sarenca
53. (p. 109) Qui sino foll demana sim eyor
54. (p. 111) Per molt amar ma vida es en dubte
55. (p. 113) Ma uoluntat amant uos se contenta
56. (p. 115) Por de pijor a molts fa pendre mort
57. (p. 117) Si com lom rich qui per son fill treballa
58. (p. 119) Qui si no foll demana sim eyor
59. (p. 120) Si col malalt quil metge lo fa cert
60. (p. 122) Mes voluntats en gran part discordans
61. (p. 124) Ho fort dolor yot prech que mi perdons
62. (p. 126) Quim mostrara la fortuna loar
63. (p. 129) Quim tornara lo temps de ma dolor
64. (p. 132) Lo temps es tal que tot animal brut
65. (p. 133) No so gosat en demanar merce

Digitized by Google

66. (p. 135) Algu no pot auer ab si poder
67. (p. 137) Ya de amor tebeu james no sia
68. (p. 139) Nom pren axi com al petit vaylet
69. (p. 140) Clar es e molt a tots los amados
70. (p. 143) Perque mes tolt poder desliberar
71. (p. 146) Quem ha calgut contemplar en amor
72. (p. 151) Pahor nom sent que sobreslaus me vença
73. (p. 153) No pens algu que malarch en paraules
74. (p. 155) Als fats coman tot quant sera de mi
75. (p. 158) Lo tot es poch ço perque treballam
76. (p. 178) Ho quant es foll qui tem lo forçat cas
77. (p. 182) Tot entenent amador mi entenga
78. (p. 203) Ceruo ferit no desige la font
79. (p. 205) Nos marauell algu perque menyor
80. (p. 208) En aquell temps senti damor delit
81. (p. 211) Tant en amor ma pensa consentit
82. (p. 213) Qual sera quell qui en amor contemple
83. (p. 218) Hon es lo loch hon ma pensa repose
84. (p. 220) No pot mostrar lo mon meyns pietat
85. (p. 221) No guart auant ne remenbrel passat
86. (p. 224) Ho vos mesquins qui sots terra jaheu
87. (p. 226) Tot laurador es pagat del jornal
88. (íd.) Axi com cell quis veu prop de la mort
89. (p. 227) Quant plau a deu que la fusta peresca
90. (íd.) Si col malalt qui lonch temps ha que jau
91. (p. 228) Tant he amat que vinch en desamar
92. (p. 230) Lexe la sort lo seu variat torn
93. (p. 234) Aquellas mans que james perdonaren
Al marge, de lletra antiga diferent: *pres de mort de sa dama feu les seguents.*
94. (p. 246) *Ausias marc.*
Qui seraquell del mon superior
95. (p. 251) Puys me trob sol en amor a mi sembla
96. (p. 256) Que val delit pus no es conagut
97. (p. 260) Si per null temp scregui ser amador
98. (p. 262) La gran dolor que lengua no pot dir
99. (p. 264) Per lo cami de mort he cerquat vida
100. (p. 266) *Mossen johan garau en lahor de la verge maria.*
Por ab gosar ardiment he temor
101. (p. 269) *Mossen pera torroella.*
O passio qui sens poder has força
102. (p. 270) *Cobla sparsa de lahor he deslaor.*
De moltas bondats yous vetg habundosa

Digitized by Google

103. (p. 271) Ho digna preciositat
104. (p. 277) Tant mon valer ses dat amors
105. (p. 305) *Pere torella.*
Tres falliments venen de uos retraure
106. (p. 307) *Pere torrella.*
Ho passio qui sens poder es força
107. (p. 309) Per tres migans son poder abilita
108. (p. 311) Yo so partit e partint me partia
109. (p. 313) *Mossen pera torroella.*
No maiut deu si uos no maiudau
110. (p. 315) Enhamorats los qui ben amar
111. (p. 319) Qui voldra veure vn pobrestat
112. (p. 326) *Pere torrella.*
Ara pots fer amor tes voluntats
113. (p. 328) *Pere torella.*
Creume seguiu tal estil
114. (p. 329) Ab pensament que devia
115. (p. 331) Semblant mal com lo que yo sent
116. (p. 332) Maldich a mos fats e trista ventura
117. (p. 333) *Endreça.*
Ab vos me partria yo
118. (p. 334) No sent ne veg ne hoig ne conech res
119. (p. 336) *Pere torella.*
Pus nous desment ignorança lantendre
120. (p. 337) Vos maueu e podeu fer de mi
121. (p. 340) *Mossen pere torella. sparsa.*
Los frets estrems quel temporal esforça
122. (íd.) *Mossen pera torella. sparça.*
Dun cors adorn amigable gentil
123. (p. 341) *Mossen pera torroella.*
Callen aquells qui abcegats per amor
124. (p. 343) *Mossen pere torroella.*
Com tot lo temps per venir he passat
125. (p. 346) *Cobla de don jordi centelles. a la plaga del costat del Redemptor e saluador nostre jhesu christ.*
Canta lo cel ab nouell armonia
126. (p. 347) *Lay de mossen nauarro.*
Si be damor me clam souent
127. (p. 351) Noble senyor e dels pus magnifichs
Consell parlant en persona dun pare al fill.
Pus quen lo mon se fan nouells barats

Digitized by Google

O³

Madrid, Real Biblioteca, Palau, ms. 2-H-4

Escrit en el XV.^{èn} segle amb lletra bonica sobre 212 folis de paper, de 256 × 184 mm. Comprèn dugues parts d'aspecte semblant però de diferenta mà: 1.^{r}, folis 1-161, conté les obres d'Auzias March; 2.ª, 48 folis sense numerar, que contenen el *Laberinto* de Juan de Mena. Una mà del XVI^{èn} segle va escriure, en un foli preliminar, la poesía *Axi com cell qui'n lo somni s delita* sota el títol *Obras de Osias March*, va posar a la fí del ms. una *Tabla del libro de Osias March.* — Relligat amb pell, al llom: *Poesias de Ausias y Mena.* — Vàrem donar noticia d'aquest cançoner en el nostre *Manuscritos Catalanes de la Biblioteca de S. M.*, Barcelona, 1888, pp. 25-33; A. Pagès, *Les Obres d'Auzias March;* I, Barcelona, 1912, pp. 31-34, el descriu esbrinant la historia del ms. i reproduint-ne una plana en facsímil. — Quan no posem cap títol vol dir que en el llibre porta el mot *Altra.*

1. (Fol. 3 prel., lletra del s. XVI^{è}:)
   Axi com cell quin lo somnis delita
2. (f. i, començant el ms. del XV^{èn} segle:)
   Pren men axi com a patro quen plaja
3. (f. ij, correcció *Alt he*:)
   Per molta amor don gran desig sengendra
4. (f. ij v.^{o}) Axi com cell qui desija vianda
5. (f. iij v.^{o}) Tan he amat que mon grosser enginy
6. (f. iiij v.^{o}) Molt he tardat en descobrir ma falta
7. (f. vj) Si com rictat no porta bens en si
8. (f. vij v.^{o}) Ja tots mos cants me plau metre en oblit
9. (f. viij v.^{o}) Amor se dol com breument yo no muyr
10. (f. ix) Si com un rey senyor de tres ciutats
11. (f. x v.^{o}) Quins tan segurs concells vas enserquant
12. (f. xi v.^{o}, la mà del XVI^{èn} segle ha notat *no es de Ausias March*).
    Ja no esper que sia amat
13. (f. xij v.^{o}) Colguen les gents ab alegria festes
14. (f. xiij v.^{o}) Mal venturos no deu sercar ventura
15. (f. xiiij v.^{o}) Si pres grans mals un bem sera guardat
16. (f. xv v.^{o}) Junt es lo temps que mon goig es complit
17. (f. xvj v.^{o}) Si deu del cors la mi arma sostrau
18. (f. xviij) Fantasiant amor a mi descobre
19. (f. xix) Hohiu hoiu tots los qui be amats
20. (f. xx) Alguns passats donaren se a mort
21. (f. xxi) Tant en amor ma pensa consentit
22. (f. xxij) Callen aquells que damor han parlat
23. (f. xxiij) Lexant apart lestil dels trobadors
24. (f. xxiiij) No sech lo temps mon pensament inmoble
25. (f. xxv) Nom fall recort del temps tan delitos
26. (f. xxvj) Yo crit lo be sin algun loch lo se
27. (f. xxvij v.^{o}) Sobres dolor ma tolt limaginar

Digitized by Google

28. (f. xxviiij v.º) Lo jorn ha por de perdre sa claror
29. (f. íd.) *Sparça.*
Si com lo taur sen va fuyt pel desert
30. (f. íd.) Vengut es temps que sera conegut
31. (f. xxx v.º) Molts homens hoig clamarse de fortuna
32. (f. xxxi v.º) Lome pel mon no muntan gran valor
33. (f. xxxij v.º) Sens lo desig de cosa desonesta
34. (f. xxxiij v.º) Tots los desigs escampats en lo mon
35. (f. xxxiiij v.º) Sia cascu per ben oir attent
36. (f. xxxv v.º) O mort qui est de molts mals medecina
37. (f. xxxvj v.º) La mia por dalguna causa mou
38. (f. xxxvij v.º) Si be mostrau que mi no auorriu
39. (f. xxxviij v.º) Qui no es trist de mos dictats no cur
40. (f. xxxix v.º) Cell qui daltruy reb enuig e plaer
41. (f. xl v.º) Volgrasser nat cent anys o pus atras
42. (f. xlj v.º) Tot metge pren carech de conciencia
43. (f. xlij v.º) Los ignorants amor e sos exemples
44. (f. xliij v.º) Veles e uents han mos desigs complit
45. (f. xlvj) Bem marauell com layre no saltera
46. (f. xlvij) Ab vos me pot amor ben esmenar
47. (f. xlviij) A mal estrany es la pena estranya
48. (f. xlix) Si com aquell qui per sanfinitat
49. (f. l) Tal so com cell qui penssa que mora
50. (f. lj) Clamar nos deu qui molt cerqua e troba
51. (f. lij) Ab tal dolor com lesperit saranqua
52. (f. liij) Qui sino foll demana si menyor
53. (f. liiij) Per molt amar ma vida es en dupte
54. (f. lv) Ma voluntat amant vos se contenta
55. (f. lvj) Por de pijor a molts fa pendre mort
56. (f. lvij) Si com lo rich que per son fill treballa
57. (f. lviij) Si col malalt quil metge lo fa cert
58. (f. lix) Mes voluntats en gran part discordants
59. (f. lx) O fort dolor yot prech que mi perdons
60. (f. lxj) Quim mostrara la fortuna loar
61. (f. lxij v.º) Quim tornara lo temps de ma dolor
62. (f. lxiij v.º) Lo temps es tal que tot animal brut
63. (f. lxiiij v.º) No so gosat en demanar merce
64. (f. lxv v.º) Algu no pot hauer en si poder
65. (f. lxvj v.º) Ja de amor tebeu james no sia
66. (f. lxvij v.º) Nom pren axi com al petit vaylet
67. (f. lxviij) Clar es e molt a tots los amadors

Digitized by Google

68. (f. LXIX v.º) Perque mes tolt poder delliberar
69. (f. LXXj) Quem ha calgut contemplar en amor
70. (f. LXXiij) Pahor nom sent que sobreslaus me vença
71. (f. LXXiiij) No pens algu que mallarch en paraulas
72. (f. LXXV v.º) Als fats coman tot quant sera de mi
73. (f. LXXVj v.º) Qui es aquell qui en amor contemple
74. (f. LXXViiij v.º) On es lo loch on ma penssa repose
75. (f. LXXIX v.º) O quant es foll qui tem lo forçat cas
76. (f. LXXXj v.º) No pot mostrar lo mon menys pietat
77. (f. LXXXij v.º) No guart auant ne membre lo passat
78. (f. LXXXiij v.º) O vos mesquins qui sots terra jaheu
79. (f. LXXXiiij v.º) *Sparça.*
Tot laurador es pagat del jornal
80. (f. íd.) *Sparça.*
Axi com cell quis veu prop de la mort
81. (f. LXXXV) *Sparça.*
Quan plau a deu que la fusta paresqua
82. (f. íd. v.º) *Sparça.*
Si col malalt que lonch temps ha que jau
83. (f. íd.) Tant he amat que vinch en desamar
84. (f. LXXXVij) Lexe la sort lo seu variat torn
85. (f. LXXXViij v.º) Tot entenent amador mi entengua
86. (f. XCVij) Malament viu qui delit pert de viure
87. (f. XCViij v.º) Ceruo ferit no desija la font
88. (f. C) Nos marauell algu perque menyor
89. (f. Cj) En aquell temps senti damor delit
90. (f. Ciij) Qual sera quell que fora si mateix
91. (f. CVij v.º) Aquell ateny tot quant atenyer vol
92. (f. CViiij) Aquelles mans que james perdonaren
93. (f. CXVj· v.º) Qui sera quell del mon superior
94. (f. CXVj v.º) Puys me trob sol en amor a mi sembla
95. (f. CXIX) Que val delit puys no es conegut
96. (f. CXXj) Si per null temps cregui ser amador
97. (f. CXXij) Per lo cami de mort he cercat vida
98. (f. CXXiiij) Aquesta es perdurable dolor
99. (f. CXXVj) Nom clam dalgu quen mon mal haia colpa
100. (f. CXXViij) Qui de per si ne per deu virtuts husa
101. (f. CXXXiiij) Puix que sens tu algu a tu no basta
102. (f. CXXXVij v.º) La so ates don so volgut fugir
103. (f. CXXXViij v.º) Tots los delits del cors he ja perduts
104. (f. CXXXIX) Dona sius am nom graescau amor

Digitized by Google

105. (f. CXL) Entre amor so portat he fortuna
106. (f. CXLiiij v.º) Lo tot es poch ço per que treballam
107. (f. CLiiij v.º) La gran dolor que lengua no pot dir
108. (f. CLV v.º) *Mossen Pere March.*
Al punt c om naix comença de morir
109. (t. 157 v.º) *Mossen llois Pardo.*
Ymaginant e ssentit ques dolor
110. (f. íd.) *Oracio en strams feta a la sancta creu per don Jordi Centelles.*
Arbre beneyt per al gran coll scala
111. (f. 158) *Don Jordi Centelles per dona blancha de rochaberti.*
Vendida tengo vendida

Cobla castellana de 5 versos publicada en el nostre *Manuscritos catalanes de la Biblioteca de S. M.*, p. 31. — A baix del foli se llegeix: *Mosen March | apasionat de amor | a fet aso seyos | ab pior dolor*, en lletra del XVIèn segle. Després segueixen els 48 folis que contenen *El laberinto* de Juan de Mena.

O⁴

París, Biblioteca Nacional, esp. 479

Acabat d'escriure en 1541, a Barcelona, per Pere Vilasaló sobre 179 folis de paper, de 172 × 121 milímetres. Algunes caplletres ornades per l'estil d'altres col·leccions de les obres d'Auzias fetes en el XVIèn segle. La sotascripció final indica clarament el perquè va formar-se l'aplec: «Ffonch acabat de scriure lo present libre en Barcelona per mi Pere Vilasaló preuere, per seruey del Illustre senyor Almirant de Napols. a .IX. de Matx. 1541». Bonica relligadura de l'època del ms., plats gaufrats, tall daurat i treballat, amb rastre de quatre tanques desaparegudes.—Descrit per A. Morel-Fatio, *Catalogue des Manuscrits Espagnols et Portugais de la Bibliothèque Nationale*, Paris, 1892, p. 361, que dóna l'orde alfabètic dels primers versos, i especialment per A Pagès, *Les obres d'Auzias March*, 1912, p. 14, qui historía el manuscrit desde que el posseí Don Angel Delpas, marquès de S. Marçal (1540-1595) fins que Eugeni Tastú va cedir-lo en 1886 a la Biblioteca Nacional de París. — Les poesíes d'Auzias solen anar capçades pel mot *Altra* que no indicarem.

1. (Fol. 1) *Obres de Osias Marc.*
2. (f. 2) Qui no es trist de mos dictats no cur
3. (f. 2 v.º) Si com aquell quin lo somnis delita
4. (f. 3 v.º) Pren men axi com al patro quin platja
5. (f. 4 v.º) Per molt amor don gran desig sengendra
6. (f. íd.) Axi com lo qui desija vianda
7. (t. 6) Tant he amat que mon grocer enginy
8. (f. 7) Molt he tardat en descobrir ma falta
9. (f. 7 v.º) Si com rictat no porta bens ab si
10. (f. 9) Ja tots mos cants me plau metre en oblit
11. (f. 10) Amor se dol com breument jo no muyr
12. (f. 10 v.º) Si com un rey señor de tres ciutats
13. (f. 11 v.º) Quins tans segurs conçells vas encercant
14. (f. 12) Ja no esper que sia amat
15. (f. 13) Colguen les gents ab alegria festes

Digitized by Google

16. (f. 14) Mal venturos no deu cercar ventura
17. (f. 14 v.º) Si pres grans mals un bem sera guardat
18. (f. 15 v.º) Junt es lo temps que mon guotx es complit
19. (f. 16 v.º) Si Deu del cors la mi arma sostrau
20. (f. 17 v.º) Fantasiant amor a mi descobre
21. (f. 18 v.º) Hoyu hoyu tots los qui be amau
22. (f. 19 v.º) Alguns passats donaren si a mort
23. (f. 20 v.º) Tant en amor ma penssa consentit
24. (f. 21) Callen aquells qui damor an parlat
25. (f. 22) Lexant apart lestil dels trobados
26. (f. 22 v.º) No semblal temps mon pensament inmoble
27. (f. 23 v.º) Nom fall recort del temps tant delitos
28. (f. 24) Yo crit lo be sin algun loch lo se
29. (f. 25) Sobres dolor ma tolt limaginar
30. (f. 26) Lo jorn ha por de perdra sa claror
31. (f. 26 v.º) Si com lo taur sen va fuyt per desert
32. (f. 27 v.º) Molts homens hotx clamarse de fortuna
33. (f. 28) Lome pel mon no muntan gran valor
34. (f. 29) Sens lo desitx de cosa desonesta
35. (f. 29 v.º) Tots los desitx scampats en lo mon
36. (f. 30 v.º) Sia cascu per ben hoyr attent
37. (f. 31) O mort qui est de molts mals mediçina
38. (f. 32) La mia por dalguna causa mou
39. (f. 33) Si be mostrau que mi no auorriu
40. (f. 33 v.º) Lo qui dalgu reb anutx e plaer
41. (f. 34 v.º) Volgra ser nat cent anys o pus atras
42. (f. 35) Vos qui sabeu de la tortral costum
43. (f. 36) Coratge meu a pendre sforç molt tart
44. (f. 36 v.º) Tot metge pren carrech de consiença
45. (f. 37) Los ignorants amor e sos exemples
46. (f. 39) Veles e vents fan mos desitxs complir
47. (f. 40) Clamar nos deu qui molt serca e troba
48. (f. 41) Ab tal dolor que lesperit sarranqua
49. (f. 41 v.º) Bem marauell com layre no saltera
50. (f. 42 v.º) Ab vos me pot amor ben stimar
51. (f. 43) A mal estrany es la pena estranya
52. (f. 44) Si com aquell que per sanfinitat
53. (f. 44 v.º) Tal so com lom qui pensa que morra
54. (f. 45 v.º) Qui sino foll demana sim anyor
55. (f. 46) Per molt amar ma vida es en dupte
56. (f. 47) Ma voluntat amant vos se contenta

Digitized by Google

57. (f. 47 v.o) Por de peior a molts fa pendre por
58. (f. 48 v.o) Si com lo rich qui per son fill treballa
59. (f. 49) Si com aquell quel metge lo fa cert
60. (f. 50) Mes voluntats en gran part descordans
61. (f. 50 v.o) O fort dolor yot prech que mi perdons
62. (f. 51 v.o) Quim mostrara la fortuna loar
63. (f. 52 v.o) Lo temps es tal que tot animal brut
64. (f. 53) Quim tornara lo temps de ma dolor
65. (f. 54) No so gosat en demanar merce
66. (f. 55) Algu no pot hauer en si poder
67. (f. 55 v.o) Nom pren axi com al petit vaylet
68. (f. 56) Perque mes tolt poder delliberar
69. (f. 57) Ja de amor tebeu ya mes no sia
70. (f. 58) Clar es e molt a tots los amados
71. (f. 59) Que ma valgut contemplar en amor
72. (f. 60 v.o) Als fats coman tot quant sera de mi
73. (f. 61 v.o) Pahor nom sent que sobreslaus me vença
74. (f. 62 v.o) Qui es aquell qui en amor contemple
75. (f. 64) On es lo loch on ma pensa repose
76. (f. 64 v.o) No pens algu que mallarch en paraules
77. (f. 65 v.o) No pot mostrar lo mon menys pietat
78. (f. 66) No gart auant ne remembrel passat
79. (f. 67) O vos mesquins qui sots terra jaheu
80. (f. íd.) *Sparça.*
Com es aquell quis veu prop de la mort
81. (f. 68) *Esparça.*
Tot laurador es pagat del jornal
82. (f. 68 v.o) *Esparça.*
Quant plau a Deu que la fusta peresca
83. (f. 68 v.o) Tant he amat que vinch a desamar
84. (f. 69 v.o) *Sparça.*
Com lo malalt qui lonch temps es que jau
85. (f. íd.) Lexe la sort lo seu variat torn
86. (f. 71) Tot entenent amador mi entenga
87. (f. 76 v.o) Malament viu qui delit pert de viure
88. (f. 77 v.o) Ceruo ferit no desija la font
89. (f. 78 v.o) Nos marauell algu perque manyor
90. (f. 79 v.o) En aquell temps sentint damor delit
91. (f. 81) Aquelles mans que james perdonaren
92. (f. 85) Qui sera quell del mon superior
93. (f. 86 v.o) Puys me trob sol en amor a mi sembla

Digitized by Google

94. (f. 88 v.º) Que val delit puys no es conegut
95. (f. 90) Si per null temps cregui ser amador
96. (f. 91) La gran dolor que lengua no pot dir
97. (f. 92) Per lo cami de mort he cercat vida
98. (f. 93) Aquesta es perdurable dolor
99. (f. 94 v.º) Entre amor so portat e fortuna
100. (f. 98 v.º) Qual sera quell qui fora si matex
101. (f. 102 v.º) Aquell ateny tot so quatenyer vol
102. (f. 103 v.º) Qui de per si ni per deu virtuts no usa
103. (f. 108 v.º) *Orations.*
Puys que sens tu algu a tu no basta
104. (f. 112 v.º) Lo tot es poch ço perque treballam
105. (f. 121) O quant es foll qui tem lo forçat cas
106. (f. 122 v.º) Nom clàm dalgu quen mon mal aja colpa
107. (f. 124) Dona sius am nom graescau amor
108. (f. 125) Lla so ates don so volgut fogir
109. (f. 126) Com es aquell quis partex de sa terra
110. (f. 127) Puys me penit senyal es cert que baste
111. (f. 129) Cert es de mi que no men cal fer compte
112. (f. 131 v.º) Lo sinquen peu del molto ab gran cura
113. (f. 136) No cal duptar que sens ulls hom pot veure
114. (f. 137 v.º) Maleyt lo jorn quem fon donada vida
115. (f. 139) *Altres e son de la mort.*
Cobrir no puch la dolor quim turmenta.
116. (f. 146) Mon bon senyor puys que parlar en prosa
117. (f. 147 v.º) Retingam Deu en mon trist pensament
118. (f. 149) Sin algun temps me clami sens raho
119. (f. 151 v.º) Molt me par bo que pens de laltre mon
120. (f. 154) Adeu siau vos mon delit
121. (f. 161) A mi acorda un dictat
122. (f. 172 v.º) Aquell atteny tot ço que atenyer vol
123. (f. 174) *Demanda feta per mossen Ausias March a Joan Moreno.*
Ab molta raho me desanamore
Resposta.
Senyor Mossen March ja no menamore
124. (f. 176) *Corella.*
Sil ferro calt refreda la ma casta
125. (f. íd.) *Corella al senyor princep.*
Ffenix del mon de quil saber stilla
(f. 176 v.º) *Resposta del S. princep.*
Al qui de saber sus metros atilla

Digitized by Google

126. (f. íd.) *Corella al princep.*
Dun bell joyell senyor tinch inuentiva
127. (f. 177) *Obra de mossen pedro torrella.*
Quyen byen amando persigue
15 cobles de 8 versos.
Acaba el cançoner al foli 179 v.º amb el explicit d'en Vilasaló que ja hem copiat.

O⁵

Cheltenham, Biblioteca de T. Fitz Roy Fenwick, 9625 (abans a Middlehill, bibliot. de Sir Thomas Phillipps)

Acabat d'escriure en 1542 per Pere Vilasaló en 144 folis escrits més 3 de blancs de paper de 172 × 121 mm. Aspecte i relligatge semblant a O⁴. La sotascripció final és així: «Fonch acabada de scriure la present obra per mi Pere Vilasalo prevere, per manament del illustre senyor Almirant de Napols. a xxiiij del mes de abril. Any 1542. Deo gratias.» — A. Pagès, que descriu aquest ms. i al qual seguim, esbrina com va anar a raure a la venda Heber, d'on va passar a la col·lecció Phillipps, *Les obres d'Auzias March*, I, p. 49.

1. (Fol. 1) *Les obres de Mossen Ausias March.*
Axi com çell quin lo sompnis delita
2. (f. 2) Pren men axi com al patro quin platja
3. (f. 3) Per molt amor don gran desitx senjendra
4. (f. 3 v.º) Axi com çell qui desitja vianda
5. (f. 5) Tant he amat que mon groçer enginy
6. (f. 6) Molt he tardat en descobrir ma falta
7. (f. 7 v.º) Si com riquesa no porta bens ab si
8. (f. 9) Ja tots mos cants me plau metran oblit
9. (f. 10) Amor se dol com breument yo no muyr
10. (f. 10 v.º) Si com un rey senyor de tres ciutats
11. (f. 11 v.º) Quins tan segus conçells vatg ensercant
12. (f. 12 v.º) Ja no sper que sia amat
13. (f. 13 v.º) Colguen las gents ab alegria festes
14. (f. 14 v.º) Mal venturos no deu sercar ventura
15. (f. 15 v.º) Si pres grans mals un bem sera gordat
16. (f. 16 v.º) Junt es lo temps que mon gotx es complit
17. (f. 17 v.º) Si Deu del cos la mi arma sostrau
18. (f. 19) Fantasiant amor a mi descobra
19. (f. 20 v.º) Hoiu hoiu tots los que be amau
20. (f. 21) Alguns passats donaren si a mort
21. (f. 22) Tant en amor ma pensa consentit
22. (f. 23) Callen aquells que damor an parlat
23. (f. 24) Lexant a part lestil dels trobados
24. (f. 26) Nom fall recort del temps tant delitos
25. (f. 26 v.º) Jo crit lo be sin ningun loch lo se
26. (f. 28) Sobresdolor ma tolt limaginar

Digitized by Google

27. (f. 29 v.º) Si com lo taur se va fuyt per desert
28. (f. 29 v.º) Vengut es temps que sera conegut
29. (f. 30 v.º) Molts homens hotx clamar se de fortuna
30. (f. 31 v.º) Lo home pel mon no muntan gran valer
31. (f. 32 v.º) Sens lo desitx de cosa desonesta
32. (f. 33 v.º) Tots los desitxs scampats en lo mon
33. (f. 34 v.º) Sia cascu per ben hoir attent
34. (f. 35) O mort qui est de molts mals medicina
35. (f. 35 v.º) La mia por dalguna causa mou
36. (f. 37) Si be mostrau que mi no auorriu
37. (f. 38) Qui no es trist de mos dictats no cur
38. (f. 39) Cell qui dalgu reb anutx e plaer
39. (f. 39 v.º) Volgra ser nat cent anys o pus atras
40. (f. 40 v.º) Vos que sabeu de la tortral costum
41. (f. 41 v.º) Coratje meu a pendre sforç molt tart
42. (f. 42 v.º) Tot metje pren carrech de cocença
43. (f. 43) Los ignorants amor e ssos exemples
44. (f. 45) Veles e vents fan mos desitxs complir
45. (f. 46) Bem marauell com layre no saltera
46. (f. 47) Ab vos me pot amor ben stimar
47. (f. 48) A mal strany es la pena stranya
48. (f. 49) Si com aquell que per sa infinitat
49. (f. 50) Tal so com çell qui pensa que morra
50. (f. 50 v.º) Clamar nos deu qui mal serca el troba
51. (f. 51 v.º) Ab tal dolor que lesperit sarranqua
52. (f. 52 v.º) Qui si no foll demana si manyor
53. (f. 53 v.º) Per molt amar ma vida es en dubte
54. (f. 54 v.º) Ma voluntat amant vos se contenta
55. (f. 55) Por de pejor a molts fa pendre mort
56. (f. 56) Si com lo rich que per son fill treballa
57. (f. 57) Si com aquell quil metje lo fa cert
58. (f. 58) Mas voluntats en gran part discordants
59. (f. 59) O fort dolor yot prech que mi perdons
60. (f. 59 v.º) Quim mostrara la fortuna loar
61. (f. 61) Quim tornara lo temps de ma dolor
62. (f. 62 v.º) Lo temps es tal que tot animal brut
63. (f. 63) No so gosat en demanar merce
64. (f. 64) Algu no pot hauer en si poder
65. (f. 65) Ja de amor tebeu yames no sia
66. (f. 66) Nom pren axi com al petit vaylant
67. (íd.) Clar es e molt a tots los amados

Digitized by Google

68. (f. 67) Perque mes tolt poder delliberar
69. (f. 69) Quem ha valgut contemplar en amor
70. (f. 71) Paor nom sent que sobreslaus me vença
71. (f. 72) No pens algu que mallarch en paraules
72. (f. 73) Als fats coman tot quant sera de mi
73. (f. 74) Quals sera quell qui en amor contemple
74. (f. 76) Hon es lo loch hon ma pensa reposa
75. (f. 77) No pot mostrar lo mon menys pietat
76. (íd.) No guart auant ne remenbrel passat
77. (f. 79) O vos mesquins qui sots terra jaeu
78. (f. 80) *Sparça.*
Tot laurador es pagat del jornal
79. (íd.) *Sparça.*
Axi com çell quis veu prop de la mort
80. (íd.) *Sparça.*
Quant plau a Deu que la fusta peresca
81. (f. 81 v.º) Com lo malalt qui lonch temps a que jau
82. (íd.) Tant he amat que vinch en desamor
83. (f. 82) Lexe la sort lo seu variat torn
84. (f. 83) Tot entenent amador mi entenga
85. (f. 90) Malament viu qui delit pert de viure
86. (f. 91 v.º) Ceruo ferit no desija la font
87. (f. 92 v.º) Nos marauell algu perque manyor
88. (f. 94) En aquells temps sentint damor delit
89. (f. 95 v.º) Aquelles mans que james perdonaren
90. (f. 100 v.º) Qui sera quell del mon superior
91. (f. 103) *De la mort.*
Puys me trop sol en amor a mi sembla
92. (f. 105) *Quarta.*
Que val delit puys no es conegut
93. (f. 105 v.º) *Quinta.*
Si per null temps cregui ser amador
94. (f. 107 v.º) *Sexta.*
Al gran dolor que llengua no pot dir.
95. (f. 108 v.º) *Setena.*
Entre amor son portat e fortuna
96. (f. 113) *Vuytena.*
Qual seraquell que fora si matex
97. (f. 117 v.º) Per lo cami de mort he cercat vida
98. (f. 119) Aquesta es perdurable dolor
99. (f. 121) *De honor.*
Qui de per si ne per Deu virtuts no usa

Digitized by Google

100. (f. 126) *Oratio a Deu.*
Puys que sens tu algu a tu no basta
101. (f. 129) Aquell ateny tot ço que atenyer vol
102. (f. 130 v.o) *De vertader delit.*
Lo tot es poch ço perque treballam
103. (f. 139 v.o) O quant es foll qui tem lo forçat cas
104. (f. 144 v.o) Sim demanau lo greu turment que pas

O[6]

Madrid, Biblioteca Nacional, n.o 2985 (abans M.271)

Escrit, segons A. Pagès, per en Lluis Pedrol entre 1542-3, sobre 205 folis de paper, de 280 × 208 milímetres. Els mss. O[4] i O[5] essent de mà d'en Vilasaló i datats, aquest d'en Pedrol (?) ha d'ésser l'original preparat per a l'edició de Barcelona de 1543. Una segona mà, no gaire posterior, ha afegit poesíes que indicarem i fet prou nombroses correccions al primer col·lector. Relligadura de cuiro vermell amb aplicacions de bronzo i tanques. — Vàrem descriure aquest cançoner d'Auzias en el nostre *Manuscrits catalans de la Biblioteca Nacional de Madrid*, Barcelona, 1896, pp. 7-37. Vegi's sobre tot l'estudi que'n fa en Pagès, *Les obres d'Auzias March*, I, pp. 21-28.

Un foli preliminar, després del de guarda, conté, a dugues columnes, una *Taula de totes les obres son en lo present libre* per orde alfabètic de primers versos, que sembla de la mateixa mà de les correccions i de les obres afegides a la fí.

1. (Fol. 1) *Mossen Osias march.*
Axi com cell quin lo somnis delita
2. (f. ij) *Mossen Osias march.*
Pren men axi com a patro quen platja
3. (f. iij) Alt he amor don gran desig sengendra
4. (f. iij v.o) Axi com cell qui desiga vianda
5. (f. iiij v.o) Tant he amat que mon grosser enginy
6. (f. v. o) Molt he tardat en descobrir ma falta
7. (f. vj v.o) Si com rictat no porta bens ab si
8. (f. viij) Ja tots mos cants me plau metren oblit
9. (f. viiij) Amor se dol com breument yo no muyr
10. (f. viiij v.o) Si com vn rey Señor de tres Ciutats
11. (f. x v.o) Quins tan segurs consells vas ensercant
12. (f. xj v.o) Ja no esper que siamat
13. (f. xii v.o) Colguen les gents ab alegria festes
14. (f. xiij) Mal venturos no deu cercar ventura
15. (f. xiiii) Si pres grans mals un bem sera guardat
16. (f. xv) Junt es lo temps que mon goig es complit
17. (f. xvj) Si deu del cos lo mia arma sostrau
18. (f. xvij) *Estrams de mossen Osias march.*
Fantasiant amor a mi descobre
19. (f. xviij v.o) Hoyu hoyu tots los qui be amats
20. (f. xviiij v.o) Alguns passats donaren si a mort

Digitized by Google

21. (f. xx) Tant en amor ma pens ha consentit
22. (f. xxi) Callen aquells qui damor han parlat
23. (f. xxij) Leixant apart lestil dels trobadors
24. (f. xxij v.º) No sec lo temps mon pensament imoble
25. (f. xxiii v.º) Yo m recort be del temps tan delitos
26. (f. xxiiii v.º) Yo crit lo be sin algun loch lo se
27. (f. xxv v.º) Sobresdolor ma tolt limaginar
28. (f. xxvj v.º) Lo Jorn ha por de perdre sa claror
29. (f. xxvij) Si com lo Taur sen va fuyt per desert
30. (f. xxviij) Molts homens oig clamar se de fortuna
31. (f. xxviiij) Pujar no pot algu en molt valer
32. (f. xxx) Sens lo desig de cosa desonesta
33. (f. xxxj) Tots los desigs escampats en lo mon
34. (f. xxxij) *Marc.*
Sia cascu per ben hoyr atent
35. (f. xxxij v.º) O mort qui es de molts mals medecina
36. (f. xxxiij v.º) La mia por dalguna causa mou
37. (f. xxxiiij) Si be mostrau que mi no auorriu
38. (f. xxxv v.º) Qui no es trist de mos dictats no cur
39. (f. xxxvj v.º) *Marc.*
Cell qui daltruy reb enuig e plaher
40. (f. xxxvij) Volgra ser nat Cent anys o pus atras
41. (f. xxxviii) Vos qui sabeu de la tortral costum
42. (f. xxxviiij) *Mossen Marc.*
Coratge meu a pendre sforç molt tart
43. (f. xxxviiij v.º) Tot metge pren carrech de concienҫa
44. (f. xxxx) *Estrams de mossen Osias march.*
Los ignorants amor e sos exemples
45. (f. xxxxij) Veles e vents han mon desig cumplir
46. (f. xxxxiij v.º) Bem maтauell com layre no saltera
47. (f. xxxxiiij) Ab vos me pot amor ben esmenar
48. (f. xxxxv) A mal estrany es la pena estranya
49. (f. xxxxvi) Si com aquell qui per sanfinitat
50. (f. xxxxvj v.º) Tal so com cell qui pensa que morra
51. (f. xxxxvij v.º) Clamar no s deu qui mal cerca el troba
52. (f. xxxxviij v.º) Ab tal dolor que lesperit sarтanca
53. (f. xxxxviiij v.º) Qui sino foll demana si menyor
54. (f. L v.º) Per molt amor ma vida es en dupte
55. (f. Lj) Ma voluntat amant vos se contenta
56. (f. Lij) Malament viu qui delit pert de viure
57. (f. Liij v.º) Ceruo ferit no desija la font

Digitized by Google

58. (f. Liiij v.º) Nos marauell algu perque menyor
59. (f. Lvj) En aquell temps senti damor delit
60. (f. Lvij v.º) Leixe la sort lo seu variat torn
61. (f. Lviiij) *Sparça.*
Sim demanau lo greu turment que pas
62. (íd.) *De mossen Ausias March per la mort de sa muller. March.*
Aquelles mans que james perdonaren
63. (f. Lxiij v.º) *Mossen Osias march.*
Qui sera quell del mon superior
64. (f. Lxv v.º) *Estramps.*
Puix me trop sol en amor a mi sembla.
65. (f. Lxviii) Que val delit puix no es conegut
66. (f. Lxviiij v.º) Als fats coman tot quan sera de mi
67. (f. Lxx v.º) Qui es aquell qui en amor contemple
68. (f. Lxxij v.º) *March.*
Hon es lo loch hon ma pensa repose
69. (f. Lxxiij) No pot mostrar lo mon menys pietat
70. (f. Lxxiiij) *Marc.*
No guart auant ne membre lo passat
71. (f. Lxxv) *March.*
O vos mesquins qui sots terra jaheu
72. (f. Lxxvj) *Esparsa.*
Tot laurador es pagat del jornal
73. (íd.) *Esparsa.*
Axi com cell quis veu prop de la mort
74. (íd.) *Esparsa.*
Quant plau a deu que la fusta peresca
75. (íd. v.º) *Esparsa.*
Si col malalt qui lonch temps ha que jau
76. (íd.) Tant he amat que vinch en desamar
77. (f. Lxxviii) *Marc.*
Tot entenent amador mi entenga
78. (f. Lxxxiiij) *March.*
Por de pijor a molts fa pendre mort
79. (f. Lxxxv) *Marc.*
Si com lom rich qui per son fill treballa
80. (f. Lxxxvj) Si col malalt quil metge lo fa cert
81. (f. Lxxxvij) *Marc.*
Mes voluntats en gran part descordants
82. (f. Lxxxviij) O fort dolor yot prech que mi perdons
83. (f. Lxxxviiij) Quim mostrara la fortuna loar
84. (f. xc) Quim tornara lo temps de ma dolor
85. (f. xcj v.º) Lo temps es tal que tot animal brut

Digitized by Google

86. (f. xcij) No so gosat en demanar merce
87. (f. xciij) Algu no pot hauer en si poder
88. (f. xciiij) Ja de amor tebeu james yo sia
89. (f. xcv v.o) Nom pren axi com al petit vaylet
90. (íd.) Clar es e molt a tots los amadors
91. (f. xcviij v.o) Perque mes tolt poder delliberar
92. (f. xcviiij v.o) Que ma calgut contemplar en amor
93. (f. c v.o) *Estrams.*
Pahor no sent que sobres llaus me vença
94. (f. ci v.o) *March.*
No pens algu quem allarch en paraules
95. (f. cij v.o) *March.*
Si per null temps cregui ser amador
96. (f. ciij) La gran dolor que lengua no pot dir
97. (f. cv) *Stramps.*
Per lo cami de mort he cercat vida
Hi ha un títol esborrat que deia: *Rims de mossen march. Osias march.*
98. (f. cvj) Aquesta es perdurable dolor
99. (f. cviij v.o) *Marc.*
Entre amor so posat e fortuna
100. (f. cxiij) Lo viscahi ques troban alemanya
101. (f. cxiiij v.o) Vengut es temps que sera conegut
Tota la obra està ratllada i, al marge exterior, hi ha la nota: *Estas siete coplas siguientes estas duplicadas por descuydo del escritor y por estar asi en el libro de donde se a traducido este. estan otras en una obra que comiença. Si com lo taur a cartes xxvij.*
102. (f. cxv v.o) *March.*
Yo contrafaç nau en golf perillan
103. (f. cxvj) Lome pel mon no muntan gran valor
Apareix també ratllada i amb la nota al marge exterior: *esta obra que se sigue es dup.da y es en aquella que començe. Pujar no pot algu en molt valer. cartes xxviiij.*
104. (f. cxvij) Lo qui dalgu reb enuig e plaher
Ratllada i amb la nota següent al marge exterior: *Tota aquesta obra que son cinch cobles y la tornada esta duplicada y trobar se a a cartes xxxvj alla hont comence Cell qui daltruy reb anuig e plaer.*
105. (f. cxxiij) Qual seraquell qui fora si mateix
106. (f. cxxiij) *Marc.*
Aquell ateny tot quan atenyer vol
107. (f. cxxiiij) Qui ne per si ne per deu virtuts usa
108. (f. cxxx) Puix que sens tu algu a tu no basta
109. (f. cxxxv) *Marc.*
Lo tot es poch ço perque treballam
110. (f. cxlv) *Altres dressades a Mossen Borra.*
O quant es foll qui tem lo forçat cas

Digitized by Google

111. (f. CXLvij) *Altres.*
Nom clam dalgu quen mon mal haja colpa

112. (f. CXLviiij) *Altres.*
Dona sius am nom graescau amor

113. (f. CL v.º) *Marc.*
La so ates don so volgut fugir

114. (f. CLj v.º) *Marc.*
Axi com cell quis parteix de sa terra

115. (f. CLij v.º) *De la mort.*
Cobrir no puch la dolor quim turmenta

116. (f. CLxij v.º) La vidas breu e lart se mostra longa

117. (f. CLXviiij) *Marc.*
Retingam deu en mon trist pensament

118. (f. CLXXj) *March.*
Puix me penit senyal es cert que baste

119. (f. CLXXiiij) Cert es de mi que no men cal fer compte

120. (f. CLXXViij) *estramps.*
Lo cinquen peu del molto ab gran cura

121. (f. CLXXXiij) No cal duptar que sens vlls pot hom veure

122. (f. CLXXXV) Maleyt lo Jorn quem fon donada vida

123. (f. CLXXXVij v.º) Sin algun temps me clami sens raho

124. (f. CXC v.º) Molt me par bo que pens del altre mon

125. (f. CXCij v.º) Mon bon senyor puix que parlar en prosa

126. (f. CXCiiij) Mentre damor senti sa passio

127. (f. CXCVj, amb lletra que sembla de les notes:) *Demanda feta per mossen Ausias march a Joan Moreno.*
Ab molta rao me desenamore

Aquesta obra està ratllada.

128. (f. CXCVj v.º, reapareix la primera lletra) *Demanda feta per mossen March a la Señora na Tecla neboda del pare sant.*
Entrels vlls y les orelles
Resposta de la dita Señora.
Hoydes vostres rahons belles

129. (f. 197, numeració de guarisme des d'aquí fins en acabant; la lletra de la 2.ª mà fins a la fí.)
Adeu siau vos mon delit

130. (f. 199 v.º, *b*) *Altra obra.*
A mi acorda vn dictat

Les dues darreres obres van a dues columnes, acabant al foli 204, i seguint 3 folis blancs.

Digitized by Google

O[7]

Madrid, Biblioteca Nacional, n.º 3695 (abans M. 58)

Acabat d'escriure a Valencia en 1546 per Geroni Figueres, en 204 folis de 280 × 200 mm. Els folis van distribuits així: 6 de guarda i preliminars sense xifrar, 198 de marcats amb xifres romanes dels quals són arrencats els 133 i 134 i essent triplicat el f. 93, 6 de blancs a la fí. En el foli de guarda s'hi llegeix aquest rètol en lletra del XVIII[èn] segle: *Obras poeticas de Mossen Ausias March corregidas de los yerros de la imprenta por D. Luis Carroz de Villaragut: año* 1546. *Con un diccionario de las voces mas dificiles en Lemosin.* — Vàrem descriure aquest llibre en el nostre *Manuscrits catalans de la Biblioteca Nacional de Madrid*, pp. 38-50. Vegi's també A. Pagès, *Les obres d'Auzias March*, I, p. 28:

1. (Fol. prel. 1, taula alfabètica de les obres, començant per)
   A Axi com cell... a cartes ... I
2. (f. prel. 2 v.º) *Declaracio de paraules lemosines escures.*
   Avol — mal
3. (f. prel. 5) *Prolech.*
   Ab la molta affectio y estremada voluntat que la nobla dona Angela Borja y de Carroç de Vilaragut te a les maravelloses obres del gran poeta y stremat caualler Mossen Ausias March...
   Acaba d'aquesta manera:
   Escrit en Valencia per Hierony Figueres lo primer dia de Maig any M.D.xxxxvj.
   Quant no posem epígraf a les poesíes s'entén que'l que duen no és altre que *Mossen Ausias march.*
4. (f. 1; a dalt dels folis *Obres damor*) *Damor.*
   Axi com cell quin lo somnis delita
5. (f. ij) Axi com cell qui desija vianda
6. (f. iij) Amor se dol com breument yo no muyr
7. (f. iiij) Alguns passats donaren si a mort
8. (f. v) A mal estrany es la pena estranya
9. (f. vj) Ab tal dolor com lesperit Sarranca
10. (f. vij) Ab vos me pot amor ben smenar
11. (f. viij) Vençut per alt don gran desig sengendra
12. (f. viij v.º) Algu no pot hauer en si poder
13. (f. viiij v.º) *Sparça.*
    Axi com cell quis veu prop de la mort
14. (f. x) Als fats coman tot quan sera de mi
15. (f. xj) Aquelles mans que james perdonaren
16. (f. xv) Aquesta es perdurable dolor
17. (f. xvij) Aquell ateny tot quant atenyer vol
18. (f. xviij) Axi com cell qui parteix de sa terra
19. (f. xviiij v.º) Bem marauell com layre no saltera
20. (f. xx v.º) Bem ven recort lo temps tan delitos
21. (f. xxj v.º) Cert es de mi que no men cal fer compte

Digitized by Google

22. (f. xxiij v.º) *Demanda de mossen ausias march a Joan Moreno.*
Ab molta raho me desenamore
No hi ha resposta.
23. (f. xxiij v.º) *Lesperit.*
Clamar nos deu qui mal cerca el troba
Devant de la 3.ª i la 6.ª cobles *Lo cors,* devant de la 5.ª *Lesperit.*
24. (f. xxv; al foli *Obres morals.*)
Cobrir no pusch la dolor quem turmenta
25. (f. xxxij; als folis *Obres damor*)
Ceruo ferit no desija la font
26. (f. xxxiij) Cell qui daltruy reb enuig e plaer
27. (f. xxxiiij) Coratge meu ha pendre sforç molt tart
28. (f. xxxv) Clar es e molt a tots los amadors
29. (f. xxxvj v.º) Callen aquells qui damor han parlat
30. (f. xxxvij v.º) Colguen les gents ab alegria festes
31. (f. xxxviij v.º) Dona sius am nom graixcau amor
32. (f. xxxviiij v.º) Entre amor so posat e fortuna
33. (f. xxxxiiij v.º) En aquell temps senti damor delit
34. (f. xxxxvj) Fantasiant amor a mi descobre
35. (f. xxxxviij v.º) Hoits hoits tots los qui be amats
36. (f. xxxxviij v.º) Hon es lo lloch hon ma pensa recobre
37. (f. xxxxviiij v.º) Er som en temps que sera conegut
38. (f. Lj) Ja tots mos cants me plau metren oblit
39. (f. Lij) Ja de amor tebeu james no sia
40. (f. Liij) Ja no sper que siamat
41. (f. Liiij) Junt es lo temps que mos goigs son complits
42. (f. Lv; als folis *Obres morals.*)
Lo tot es poch ço perque treballam
43. (f. Lxv; als folis *Obres damor.*)
La mia por dalguna causa mou
44. (f. Lxvj v.º) Lo jorn ha por de perdre sa claror
45. (f. Lxvij) Leixe la sort lo seu variat torn
46. (f. Lxviij v.º) Los ignorants amor e sos exemples
47. (f. Lxx v.º) Lo temps es tal que tot animal brut
48. (f. Lxxj) Leixant apart lestil dels trobados
49. (f. Lxxij) Lo vizcahi ques troban alamanya
50. (f. Lxxiij) Lo cinquen peu del molto ab gran cura
51. (f. Lxxviij) *Sparça.*
Axi com cell quis veu prop de la mort
52. (íd. v.º) *Sparça.*
Si com lo Taur se va fuyt per desert
53. (íd.) *Sparça.*
Tot laurador es pagat del Jornal

Digitized by Google

54. (íd.) *Sparça.*
Sim demanau lo gran turment que pas
55. (f. LXXviiij; als folis *Obres morals.*)
La vidas breu e lart se mostra longa
56. (f. LXXXiiij; als folis *Obres damor.*)
La so attes don so volgut fugir
57. (f. LXXXiiij) Ma voluntat amant vos se contenta
58. (f. LXXXV) Molts homens oig clamarse de fortuna
59. (f. LXXXVj) Molt he tardat en descobrir ma falta
60. (f. LXXXVij) Mal venturos no deu çercar ventura
61. (f. LXXXViij) Mes voluntats en gran part discordants
62. (f. LXXXViiij) Mentre damor senti sa passio
63. (f. LXXXXj) Malament viu qui delit pert de viure
64. (f. LXXXXij v.o) Maleyt lo Jorn quem fonch donada vida
65. (f. LXXXXiij v.o) *Demanda feta per mossen ausias march. a na tecla de Borja neboda del pare Sant.*
Entrels vlls y les oielles
(f. LXXXXiij bis) *Resposta de na tecla de borja neboda de pare sant a Mossen ausias march.*
Oydes vostres rahons belles
66. (f. LXXXXiij v.o) *Sparça.*
Tot laurador es pagat del jornal
67. (f. LXXXXiiij) No so gosat en demanar merce
68. (f. LXXXXV) Nom pren axi com al petit vaylet
69. (f. LXXXXV v.o) No sech lo temps mon pensament immoble
70. (f. LXXXXVj v.o) No pens algu quem allarch en paraules
71. (f. LXXXXVij v.o) No pot mostrar lo mon menys pietat
72. (f. LXXXXViij v.o) No guart auant ne remembrel passat
73. (f. LXXXXViiij v.o) Nom clam dalgu quen mon mal haja colpa
74. (f. Cij) Nos marauell algu perquem enyor
75. (f. Ciij) No cal dubtar que sens vlls pot hom veure
76. (f. Ciiij v.o; als folis *Obres morals*)
O quant es foll qui tem lo forçat cas
77. (f. CVj; als folis *Obres damor.*)
O mort qui est de tots mals medecina
78. (f. CVij v.o) O fort dolor yot prech que mi perdons
79. (f. CViij v.o) O vos mesquins qui sots terra Jaheu
80. (f. CViiij v.o) Per molt amor ma vida es en dupte
81. (f. CX v.o; als folis *Obres morals.*)
Puis que sens tu algu a tu no basta
82. (f. CXV; als folis *Obres damor.*)
Puiar no pot algu en molt valer
83. (f. CXVj) Pren men axi com al patro quen platja

Digitized by Google

84. (f. CXVij) Perque mes tolt poder delliberar
85. (f. CXViij v.o; als folis *Obres morals.*)
Por de pijor a molts fa pendre mort
86. (f. CXViiij v.o) Pahor nom sent que sobreslaus me vença
87. (f. CXX v.o; als folis *Obres damor.*)
Puis me trob sol en amor a mi sembla
88. (f. CXXiij v.o) Per lo cami de mort he çercat vida
89. (f. CXXV; als folis *Obres morals.*)
Qui de per si ne per deu virtuts vsa
90. (f. CXXXj) *Sparça.*
Quant plau a Deu que la fusta peresca
91. (íd.; als folis *Obres damor.*)
Puis me penit senyal es çert que baste
92. (f. CXXXV v.o) Que val delit puis no es conegut
93. (f. CXXXVij) Qui seraquell del mon superior
94. (f. CXXXViiij v.o) Qui sino foll demana sim enyor
95. (f. CXXXX v.o) Qui no es trit de mos dictats no cur
96. (f. CXXXXj v.o) Quem ha calgut contemplar en amor
97. (f. CXXXXiij v.o) Quins tant segurs consells vas ençercant
98. (f. CXXXXiiij v.o) Quim mostrara la fortuna lloar
99. (f. CXXXXVj) Quim tornara lo temps de ma dolor
100. (f. CXXXXVij v.o) Qui seraquell qui en amor contemple
Devant de la cobla 4.a *Deessa de riquesa*, de la 5.a *Deu de sauiesa e Pallas de fortalesa*, de la 6.a *Deessa Damor*, de la 7.a *Deessa de viandes Deu del vi*, de la 8.a *Deu de yra Deu de batalles*, de la 9.a *Deessa de castedat.*
101. (f. CXXXXViiij v.o) Qual sera quell qui fora si mateix
102. (f. CLVj v.o) Si com aquell qui per sanfinitat
103. (f. CLVij v.o) Sia cascu per ben hoir atents
104. (f. CLViij v.o) Si be mostrau que mi no auorriu
105. (f. CLViiij v.o) Sobresdolor ma tolt limaginar
106. (f. CLX v.o) Sens lo desig de cosa desonesta
107. (f. CLXj v.o) Si col rictat no porta bens en si
108. (f. CLXiij) Si Deu del cors la mi arma sostrau
109. (f. CLXiiij) Si com vn Rey Señor de tres ciutats
110. (f. CLXV) Si pres grans mals vn bem sera guardat
111. (f. CLXVj v.o) Si col lom rich qui per son fill treballa
112. (f. CLXVij v.o) Si col malalt quil metge lo fa cert
113. (f. CLXViij v.o) Si per null temps cregui ser amador
114. (f. CLXViiij v.o) Sin algun temps me clami sens raho
115. (f. CLXXij v.o) Tot entenent amador mi entenga
116. (f. CLXXViij) Tal som com çell qui pensa que morra
117. (f. CLXXiiij) Tots los desigs scampats en lo mon

Digitized by Google

118. (f. CLXXX) Tant he amat que mon grosser enginy
119. (f. CLXXXj) Tot metge pren carrech de conciença
120. (f. CLXXXij) Tant he amat que vinch en desamar
121. (f. CLXXXiij) Tant en amor ma pensa consentit
122. (f. CLXXXiiij) Volgra ser nat cent anys o pus atras
123. (f. CLXXXV) Vos qui sabeu de la tortral costum
124. (f. CLXXXVj) Veles e vents han mos desigs complit
125. (f. CLXXXVij v.º) Yo crit lo be sin algun lloch lo se
126. (f. CLXXXViiij) La gran dolor que llengua no pot dir
127. (f. CLXXXX) *Sparça.*
Si col malalt qui llonch temps ha que jau
128. (íd.) Molt me par be que pens en laltre mon
129. (f. CLXXXXij) Mon bon senyor puis que parlar en prosa
Acaba la obra i el llibre al f. CLXXXXiij v.º

O[8]

Escorial, Biblioteca, L.iij. 26

Escrit, segons averiguacions del senyor Amadeu Pagès, envers els anys 1546 i 1547, per un Pere Turró per a us del poeta i erudit italià Lilio Gregorio Giraldi; en 232 folis de 215 × 142 mm. Es copia gaire bé exacta, fòra algún que altre italianisme i alguna nota en castellà, de l'edició de 1545, impressa a Barcelona per en Carles Amorós. Relligat en pergamí. — Descrit per A. Pagès, *Les obres d'Auzias March*, I. p. 18.

1. (Fol. 1, portada) *Les obres del valeros y extrenu caualler, uigil y elegantissim poeta Ausias march nouament reuistes y estampades ab gran cura y diligencia posades totes les declarasions dels uocables scurs molt largament en la taula.*
Igualment que en l'edició de 1545, i formant un quadrat, hi ha aquesta llegenda: *Meritament* | *Renom de fœnix home* | *Mereix qui feu* | *les obres d aquest libre.*
2. (f. 1 v.º) *Taula y alphabet del present libre.*
3. (f. 4 v.º) *Taula y alphabet dels uocables scurs.*
4. (f. 7) *Les obres del facundissim elegant uigil poeta strenu y antiquissim caualler Ausias March.*
Qui no es trist de mos dictats no cur
5. (f. 8) Axi com cell qui desija uianda
6. (f. 10) Algu no pot haver en si poder
7. (f. 11) Lo uiscahi ques troba en alemanya
8. (f. 12 v.º) Alt he amor dhon gran desig sengendra
9. (f. 13) Tant en amor ma pensa consentit
10. (f. 14) Clar es e molt a tots los amadors
11. (f. 16) Ja de amor tebeu iames yo sia
12. (f. 17) Si com un Rey senyor de tres ciutats
13. (f. 18) Nom pren axi com al petit vaylet

Digitized by Google

14. (f. 19) Leixant apart lestil dels trobadors
15. (f. 20) La mia por dalguna causa mou
16. (f. 21 v.º) Dona sius am nom graixcau amor
17. (f. 22 v.º) Sens lo desig de cosa desonesta
18. (f. 23 v.º) Tant he amat que mon gresser enginy
19. (f. 24 v.º) Tots los desigs escampats en lo mon
20. (f. 25 v.º) No pens algu quem allarch en paraules
21. (f. 27) Tot metge pren carrech de consiencia
22. (f. 28) *Esparça.*
Nom demanau lo greu torment que pas
23. (f. íd.) Si com aquell qui per sa infinitat
24. (f. 29 v.º) *Estramps.*
Fantasianta mor a mi descobre
25. (f. 31) Tal so com cell qui pensa que morra
26. (f. 32) No sech lo temps mon pensament immoble
27. (f. 33) Ceruo ferit no desija la font
28. (f. 34 v.º) Colguen les gents ab alegria festes
29. (f. 35 v.º) Prenmen aixi com a patro quen plaja
30. (f. 36 v.º) Hoyu hoyu tots los qui be amats
31. (f. 38) Si com rictat no porta bens ab si
32. (f. 39 v.º) Qui si n'es foll demana sim'enyor
33. (f. 40 v.º) *Sparça.*
Tot laurador es pagat del iornal
34. (f. 41) Axi com cell quin lo somni's delita
35. (f. 42) *Esparça.*
Axi com cell quis veu prop de la mort
36. (f. íd.) *Esparça.*
Quant plau a deu que la fusta peresca
37. (f. 42 v.º) Quim mostrara la fortuna lohar
38. (f. 44) Quins tan segurs consells uas ençercant
39. (f. 45) Mal uenturos no deu cercar uentura
40. (f. 46) Cell qui daltruy reb enuig e plaher
41. (f. 47) Pujar no pot algu en molt ualer
42. (f. 48 v.º) Si deu del cors la mi arma sostrau
43. (f. 50) Molts homens hoig clamarse de fortuna
44. (f. 51) Alguns passats donaren si a mort
45. (f. 52 v.º) Yo crit lo be si n'algun loch lo se
46. (f. 54) O mort qui est de molts mals medecina
47. (f. 55) Per molt amar ma uida es en dupte
48. (f. 56) Volgra ser nat cent anys ho pus atras
49. (f. 57 v.º) Entre amor son posat e fortuna

Digitized by Google

50. (f. 64) Sobres dolor m'a tolt l'imaginar
51. (f. 65 v.º) *Estramps.*
Los ignorants amor e sos exemples
52. (f. 68) Callen aquells qui damor han parlat
53. (f. 69) Veles, e uents han mon desig cumplit
54. (f. 70 v.º) Amor se dol com breument yo no muyr
55. (f. 71 v.º) Leixe la sort lo seu variat torn
56. (f. 73) Si be mostrau que mi no hauorriu
57. (f. 74 v.º) Retingam Deu en mon trist pensament
58. (f. 76 v.º) Lo jorn ha por de perdre sa calor
59. (f. 77) Nos marauell algu perquem enyor
60. (f. 78 v.º) Quim tornara lo temps de ma dolor
61. (f. 80 v.º) En aquell temps senti damor delit
62. (f. 82) No pot mostrar lo mon menys pietat
63. (f. 83) Molt he tardat en descobrir ma falta
64. (f. 84) La so ates d'hon son uolgut fugir
65. (f. 85 v.º) A mal estrany es la pena estranya
66. (f. 86 v.º) Tant he amat que uinch en desamar
67. (f. 88) Hon es lo loch hon ma pensa repose
68. (f. 89) *Sparça.*
Si col malalt qui lonch temps ha que jau
69. (f. íd.) No guart auant ne membre lo passat
70. (f. 90 v.º) Que m'ha calgut contemplar en amor
71. (f. 93 v.º) Vos qui sabeu de la tortral costum
72. (f. 94 v.º) Ja tots mos cants me plau metr'en oblit
73. (f. 95 v.º) Bem marauell com l'ayre no saltera
74. (f. 96 v.º) Ab uos me par amor ben smenar
75. (f. 98) Yom recort be del temps tan delitos
76. (f. 99) Si pres grans mals un bem'sera guardat
77. (f. 100) Lo temps es tal que tot animal brut
78. (f. 101) Qui es aquell qui en amor contemple
79. (f. 103) Ab tal dolor com l'esperit s'arranca
80. (f. 104 v.º) Coratje meu a pendre sforç molt tart
81. (f. 105 v.º) Junt es lo temps que mon goig es complit
82. (f. 106 v.º) Ma uoluntat amant uos se contenta
83. (f. 107 v.º) No cal duptar que sens ulls pot hom veure
84. (f. 111) Por de pijor a molts fa pendre mort
85. (f. 112) Qual sera'quell que fora si mateix
86. (f. 118 v.º) No so gosat en demanar merce
87. (f. 122 v.º) *Estramps.*
Pahor no sent que sobres laus me uença

Digitized by Google

88. (f. 124) Perque m'es tolt poder deliberar
89. (f. 125 v.º) Clamar nos deu qui mal çerca el troba
90. (f. 126 v.º) *Estramps.*
Lo cinquen peu del molto ab gran cura
91. (f. 132 v.º) Malament uiu qui delit pert de uuire
92. (f. 135 v.º) Puix me penit senyal es cert que baste
93. (f. 139 v.º) Als fats coman tot quant sera de mi
94. (f. 141) Si com lo Taur se ua fuyt per lo desert
95. (f. 142 v.º) Per lo cami de mort he cercat uida
96. (f. 144 v.º) Sia cascu per ben hoir aten
97. (f. 145 v.º) Si col malalt quil metge lo fa cert
98. (f. 147) Aquesta s'la perdurable dolor
99. (f. 149) Axi com cell quis parteix de sa terra
100. (f. 150) Cert es de mi que no men cal fer compte
101. (f. 157 v.º) Mon bon senyor puix que parlar en prosa
102. (f. 159 v.º) Tot entenent amador mi entenga
103. (f. 172) Mentre damor senti sa passio
104. (f. 174) Aquelles mans que james perdonaren
105. (f. 176) Qui ser'aquell del mon superior
106. (f. 178 v.º) Puix me trob sol en amor a mi sembla
107. (f. 181 bis) Que ual delit puix no es conegut
108. (f. 183) Si per null temps cregui ser amador
109. (f. 184 v.º) La gran dolor que lengua no pot dir
110. (f. 185 v.º) Aquell ateny tot quant atenyer uol
111. (f. 187) Qui de per si ne per Deu virtuts usa
112. (f. 198) Lo tot es poch ço perque treballam
113. (f. 206) La uida's breu e lart se mostra longa
114. (f. 212) O quant es foll qui tem lo forçat cas
115. (f. 214) Cobrir no puch la dolor quim turmenta
116. (f. 224) Nom clam dalgu quen mon mal haja colpa
117. (f. 226) Puix que sens tu algu a tu no basta

Acaba el cançoner al foli 232 recto amb el cant Esperitual i el mot *Finis*.

P

Saragoça, Biblioteca Universitaria, ms. n.º 184 (abans E-2, Tabla 2.ª)

Escrit al darrer terç del XV.ᵉⁿ segle en 319 folis de paper de 268 × 205 mm. Manquen ara els folis 1-4, 11-16 i el 114 des d'on segueix tot bé fins a la fí; la foliació va al peu dels folis i sembla feta per una mà de segle XVIIIᵉ. El manuscrit és, en general, d'una sola mà, a tota plana, amb caplletres vermelles i blaves alternades i amb tocs grocs al cap de cada bordó; no obstant, van escrits no més en tinta negra els folis 168. v.º, 169-172 que contenen les cobles d'en Torroella *Quien bien amando*, i els folis 241 v.º *(a)* i 242 *(b)* que també contenen obra castellana. Des d'el foli 271 fins al darrer no duen cap toc colorit. Els folis 298-301 són blancs; els 295-297,

302-304 i 317-318 van escrits a dues columnes; els 302-304 són de lletra diferenta. La caplletra més ornada apareix al f. 249 amb l'obra d'Auzias *Pus que sens tu.* — Relligat en pasta espanyola amb dos teixells que diuen, el superior *Poetas catalanes, Manuscrito,* i l'inferior *Biblioteca de la Universidad de Zaragoza.* El relligador va fer sang a tots els marges superiors tallant molts títols. — Aquest cançoner, prou conegut, s'ha anomenat per alguns *de Turmo* per haver pertangut en el XVIII^è segle al canonge de Saragoça Manuel Turmo y Palacios. Diverses poesíes que conté havíen estat publicades, com establim al *Repertori,* fins que varen imprimir-se totes, fò a rares exclusions, per Mariano Baselga y Ramírez, *El cancionero catalán de la Universidad de Zaragoza,* Saragoça, 1896, amb dos facsímils dels folis 99 v.º i 192 v.º Vegi's també la descripció que'n dóna A. Pagès, *Les obres d'Auzias March,* I, p. 41, amb facsímil dels folis 33 v.º i 34.

1. (Fol. 5, que es el primer que ara té'l ms., conté l'obra d'Auzias, sens cap:)
   [Si com rictat no porta bens ab si]
   No hi ha la primera cobla, començant amb la 2.ª:
   Amor no pot auer desordenat
2. (f. 6) Ja tots mos cants me plau metrenoblit
3. (f. 7) O fer dolor yot prech que mi perdons
4. (f. 7 v.º) Quim mostrara la fortuna loar
5. (f. 9, manca d'un foli)
   [Amor se dol com breument yo no muyr]
   Comença aquest foli amb la 4.ª cobla d'aquesta obra:
   Estant apart tot sol yom empaguesch
6. (f. íd.) Si com hun rey senyor de tres ciutats
7. (f. 10) Quins tan segurs consels vas enserquant
8. (f. 11-16 manquen; f. 17).
   [No sech lo temps mon pensament immoble]
   Comença el foli amb el vers 19.è:
   Per ma raho volgrauer conaxença
9. (f. 17) Jo crit lo be sin algun loch lo se
10. (f. 18 v.º) Sobres dolor ma tolt limaginar
11. (f. 19) [Molts homens oig clamar-se de fortuna]
    Comença el foli amb la cobla 4.ª:
    Nesguart del ver lo seny es oradura
12. (f. 19 v.º) Si com lo Taur sen va fuyt pel desert
13. (f. íd.) La mia por dalguna causa mou
14. (f. 21) Si be mostrau que mi no auorriu
15. (f. 21 v.º) Qui no es trist de mos dictats no cur
16. (f. 22 v.º) Ab uos me pot amor be esmenar
17. (f. 23 v.º) A mall estrany es la pena estranya
18. (f. 24, llacuna anterior a la foliació).
    [Veles e vents han mon desig complir]
    Manquen els 12 primers versos d'aquesta obra.
19. (f. 25) Bem marauell com layre no saltera
20. (f. 25 v.º) Si com aquell qui per sanfinitat
    No mes quatre versos de la 1.ª cobla.

Digitized by Google

21. (f. 26) [Ma voluntat amant-vos se contenta]
Comença el foli amb el vers 13.è d'aquesta obra:
Soll en nos dos amor se manifesta
22. (f. 26 v.o) Por de pijor a molts fa pendra mort
23. (f. 27 v.o) Per quens es tolt poder deliberar
24. (f. 28 v.o) Quem ha calgut contemplar en amor
25. (f. 30 v.o) No pens algu quem alarch en paraules
26. (f. 31 v.o) Tant en amor ma pensa ha consentit
27. (f. 32 v.o) Alguns passats donaren si amort
28. (f. 33 v.o) Mal venturos no deu sercar ventura
29. (f. 34 v.o) Si pres grans mals hun be masta guardat
30. (f. 35 v.o) Junt es lo temps que mon goig es complit
31. (f. 36). Si deu del cors la miarma sostrau
32. (f. 37 v.o) Puiar no pot algu en mes valer
33. (f. 38) Sell qui daltruy reb anuig e plaer
34. (f. 39) Hon es lo loch hon ma pensa repose
35. (f. 40) Volgra ser nat cent anys ho pus atras
36. (f. 40 v.o) Tot metge pren carrech de consiença
37. (f. 41 v.o) Aytal com çell qui pensa que morra
38. (f. 42 v.o) Ab tal dolor com lesperit saranca
39. (f. 43 v.o) Per molt amar ma vida es en dupte
40. (f. 44) Si com lom rich que per son fill treballa
41. (f. 45) Si coll malalt quil metge lo fa sert
42. (f. 46) Mes volentats en gran par discordants
43. (f. 47) Quim tornara lo temps de ma dolor
44. (f. 48 v.o) No so gosat en demanar merçe
45. (f. 49) Algu no pot hauer en si poder
46. (f. 50) Ja de amor tabeu iames no sia
47. (f. 51) Pren men axi com al patit vallet
48. (f. 51 v.o) No pot mostrar lo mon menys pietat
49. (f. 52) No guart auant ne remembrel passat
50. (f. 53 v.o) O vos mesquins qui sots terra iaheu
51. (f. 54 v.o) Tant he amat que vinch en desamar
52. (f. 55 v.o) Lexe la sort lo seu variat torn
53. (f. 57) Tot amador entenent mi entenga
54. (f. 61) Malament viu qui delit pert de viure
55. (f. 63) Entre amor so portat e fortuna
56. (f. 67 v.o) Seruo ferit no desija la font
57. (f. 69) Nos marauell algu per quem anyor
58. (f. 70 v.o) En aquell temps senti damor delit

Digitized by Google

59. (f. 72) *Mossen Auzias march per la mort de sa muller e de sanamorada.*
Aquelles mans que iames perdonaren
60. (f. 77) Qui seraquell del mon superior
61. (f. 79) [Puix me trob sol en amor a mi sembla]
Comença el foli amb el primer vers de la 13.ª cobla:
Amor es dat conexer pels affectes
62. (f. íd.) Que ual delit puys no es conegut
63. (f. 80 v.º) [Si per null temps creguí ser amador]
Comença el foli amb el primer vers de la 4.ª cobla:
Qui es aquell quen dolra abastas
64. (f. 80 v.º) La gran dolor que lengua no pot dir
65. (f. 81 v.º) Per lo cami de mort he sercat vida
66. (f. 82) [Aquesta es perdurable dolor]
Comença el foli amb el primer vers de la 4.ª cobla:
Aquella carn hon lo meu espirit
67. (f. 83 v.º) Ja no esper que siamat
68. (f. 84 v.º) Nom fall recort del temps tan delitos
69. (f. 85 v.º) Vos qui sabeu de la tortrall costum
70. (f. 86 v.º) Lo temps es tall que tot animall brut
71. (f. 87) *Mossen arnau march. de nostra dona.*
Qui pora dir lo misteri ten alt
72. (f. 88 v.º) *bernat miquell.*
A deu primer qui es causa causant
73. (f. 90) *bernat miquell.*
Per molt pensar so en vn pensament
74. (f. 91) *Tanço moguda per lo vescomta de rocaberti a mossen iacme march.*
Mossen iaume sius plats vullats triar
Les cobles parelles porten l'epígraf *Mossen iacme march*, les senasses *Lo vescomta;* les tres darreres duen la 1.ª *Lo rey*, la 2.ª *La sentencia*, la última *La condempnacio del hiuern.*
75. (f. 94) *Cobbla esparça de mossen iordi de sant iordi.*
Nom assaut dhom quen tots affers no sia
76. (f. 94 v.º) *Mossen iordi de sent iordi.*
Axi com son sus lespera los signes
77. (f. 95 v.º) *Mossen iordi de sant iordi.*
Tots iorns aprench e desaprench en semps
78. (f. 96 v.º) *Mossen iordi de Sant iordi.*
Desert damichs de bens e de senyor
79. (f. 97 v.º) *Mossen iordi de sant iordi.*
Pusque tan be sabetz de cambiar
80. (f. 98 v.º) *Mossen iordi de sant iordi.*
Jvs lo front port vostra bella semblança

Digitized by Google

81. (f. 99 v.º) *Mossen iordi de sant iordi.*
Enuig enemich de iouent

82. (f. 102 v.º) *Mossen pere march.*
Jo so marauellat com nos veu qui huls ha

83. (f. 104) *Mossen pere march.*
Al punt c om naix comença de morir

84. (f. 105 v.º) *Mossen pere march.*
Cest falç de mon nol presi hun puges

85. (f. 107) *Mossen pere march.*
Tots grans senyors qui be vol auenir

86. (f. 108, tot continuant l'obra den Vilarasa:)
[Segons los fets axis lo pensament]
El foli comença amb el primer vers de la 4.ª cobla:
Ventura donchs es tot lo meu esper

87. (f. 108 v.º) *Cobla esparça.*
Si algun dits queu sia mal perlan

88. (f. íd.) *Luis de vilarasa.*
Per ben amar io pas lo derrer dan

89. (f. 109 v.º) *Cobla esparça.*
Qui per consell dome foyll se rageix

90. (f. íd.) *Les .V. baladas de luis de vilarasa.*
Començ de cas me porta pensament
(f. 110) *La sagona.*
Sobres damor ma tret de libertat
(f. 110 v.º) *La terça.*
Nos pus amor sino ço que io sent
(f. 111) *La quarta.*
Si com lom flach quin brega nos estat
(f. 111 v.º) *La quinta.*
Com hom posat en lestrem de la mort

91. (f. íd.) *Lo iutge daurenga.*
Hanch diable no sa dormi

92. (f. 112 v.º) *Mossen luis de requesens.*
No ha molt iorns parlant ab vna dona

93. (f. 113 v.º) *Mossen luis de requesens.*
Retorn retorn nostra bona mistat

94. (f. 114) *Mossen luis de requesens.*
No se si ves no ha molts iorns passats

95. (f. 114 v.º) *Mossen luis de requesens.*
Nvnque dire qui es la que io am

96. (f. 115) *Ffransesch de la via.*
Si com linfant com apren de parlar

97. (f. 116) *Cobla deuinadora de fransesch farrer a ualtera.*
Huyt letras son e la meytat vocals

Digitized by Google

Resposta de valtera.
Les letres huyt pertidas per eguals

98. (f. 116 v.º) *Perot iohan.*
Dicatis quius ha ginyat
(f. 117 v.º) *Fransesch farrer.*
Aveu lexat vt re mi fa sol lla
Don diego.
In illo tiempo pasado
3 cobles castellanes de 9 versos.
(f. 118) *Pere torrella.*
Videbunt la gran locura
3 cobles castellanes de 9 versos.
(f. 118 v.º) *Obre ffeta per lo capella fagadell beniffíciat en la çeu barcelona.*
[No] se si ses mon seruell

99. (f. 119) [*Sors*]
Aytall es hom com se mostra perlant

100. (f. 121. Comença'l pròleg del poema *La nau* den Leonard de Sors escrit en 1448; el títol ha estat retallat pel relligador).
Ueritat vol quell ver se manifest e perço no puch negar que per tals coses dir com lo desig ma procuradas escriura...
f. 122 v.º, acaba el pròleg i comença el poema.
Per quels demes homens naturalment
f. 124 v.º, comença el capítol segón:
Pus acabat agui lo desus dit
(f. 128) *Capitoll terç qui tracte que es veritat e mostrant com deu esser timoner e guiador en la intencio de nostra consciencia.*
Lo uent se tench que may hun poch gira
(f. 131 v.º) *Capitoll quart en ques diuisat com se causa amor en nosaltres. E son offici es curar naffres deniquitat e per qui los farits del seu arch volanters se pensen. per ço es acomperat al barber.*
Anant axi fins diumenga vinent
(f. 137) *Capitoll quint en ques narrat com la maiestat del Senyor rey darago e de les duas cicilias es fora de napols per la mortaldat e com es dat pau per guiador al qui desiga honor veure.*
Callament hach lo perlar pel dormir
(f. 139 v.º) *Capitoll sisse en ques descrit lestat de la maiestat reall e las rahons qui son ditas e respostas en aquel dia.*
Axi com prest sollisital senyor
(f. 142 v.º) *Capitoll sete qui parle del redubde ques deu auer venint deuant tan singular Senyor e princep transformat en honor per sos merits.*
Esforçam deu aydam verga maria

101. (f. 147 v.º) *Leonart de sos.*
A uolentat a consentir molt presta

102. (f. 148) *Leonart de sos.*
Per vos matur desliberacio

Digitized by Google

103. (f. 149) [*Leonart de sos*]
Enemorats qui teniu prim sentit
Resposta den iacme çafont.
En leonart si be mon spirit
104. (f. 149 v.º) [*Leonart de sos*].
Si tot lo temps despenian pensar
105. (f. 150 v.º) [*Leonart de sos*].
Pvs amant muyr e mon pler se cambia
106. (f. 151)
Passionat tench lo meu spirit
107. (f. 151 v.º) *Leonart de sos.*
Lo meu deport es poder vos mirar
108. (f. 152) *Leonart de sos. coble sparça.*
Çell qui mal diu daltri ni sadelita
109. (f. 152 v.º) [*Leonart de sos*].
Cert aramor me conuendra perlar
110. (f. 153) *Leonart de sos.*
No gos mostrar ma volentat
111. (f. 153 v.º) *Leonart de sos.*
De uos me dolch qui perdeu temps en va
112. (f. 155) [*Leonart de sos*].
Jonquers amichs pus axi sabandona
113. (f. íd.) *Leonard de sos per la marquesa doristany.*
Esforç me fall volent loar a uos
114. (f. 156 v.º) [*Leonard de sos*].
Si per fallir a mi subtill enginy
115. (f. 157 v.º) *Leonard de sos gonya la goya que posa franci bussot.*
Crueltat vol que gens no siamat
116. (f. 159 v.º) *...de Cardona.* (Sors?)
Tant quant mes serch e mes veig
117. (f. 166 v.º) (*Sors*)
No sap ques fa sino çell qui deus pregua
118. (f. 167 v.º) *...de Pedralbes.*
Com porien stimar
119. (f. 168 v.º) *Coble sparça de mossen p. torroella*
Vet que me vedes venir
Cobla de 10 versos.
120. (f. 169) *...per vna sua galiota.* (Torroella)
Alta senyora comtessa
121. (f. 170 v.º) *...condicio de las donas.* (Torroella)
Quien bien amando persigue
13 cobles de 9 versos. Aquest conegut *Maldezir de las donas* se troba en els cançoners de *Stúñiga*, edició esmentada, i en *General* d'Hernando del Castillo, Valencia, 1511.
122. (f. 173) (*Torroella*).
Nom aiut deu si uos no maiudau

Digitized by Google

123. (f. 173 v.º) *Pera torroella.*
Enamorats los qui per ben amar

124. (f. 175 v.º) *Pera torroella. esparça.*
Per tres mitgans son poder abilita

125. (f. íd.) *Pera torroella.*
Tant he parlat ffauorint lo renom

126. (f. 176 v.º) *Pera torrella.*
Jo so partit e partint me partia

127. (f. 177 v.º) (Lay den) [*Pera torroella*].
Qui volra veura un pobrestat

128. (f. 180 v.º) *Pera torroella.*
Ara pots fer amor tes volentats

129. (f. 181 v.º) *Pera torroella.*
O passio qui sens poder has fforça

130. (f. 182 v.º) [*Pera torroella*].
No sent ne veig ne hoig ne conech res

131. (f. 183) *Pera torroella.*
Vos maueu fet e podeu fer de mi

132. (f. 184 v.º) [*Pera torroella*].
Pvs nous desment ignorançal entendre

133. (f. íd.) *Sparça de pera torroella.*
Los frets strems quel temporal sforça

134. (f. 185) *Pera torroella.*
Callen aquels quib seguats per amor

135. (f. 185 v.º) *Pera torroella.*
Tres ffalliments venen de vos retraure

136. (f. 186 v.º) *Pera torroella. lay.*
Com tot lo temps per venir he passat

137. (f. 188) *Pera torroella.*
Lexau lamor de parents he demichs

138. (f. 189) *Pera torroella.*
Doleu vos enamorats

139. (f. 191 v.º) [*Pere torroella*].
Tant mon voler ses dat amors

Aquest poemet colectiu porta els epígrafs de cada autor del qual en Torroella en retreu algún dictat precedits els noms pel mot *parla.*

140. (f. 206 v.º) [*Torroella*].
Passat he fins açi sens respondre ha vostre fransesch ferrer, no perque la mia volentat defugis a la comunicacio de les vostres coses...

Lletra en prosa que's retroba, incompleta, en N 211.

141. (f. 211) *mossen rodrigo diez.*
Qui pert son temps es be horat

142. (f. 211 v.º) *Mossen rodrigo diez.*
De vuy dema sen va lo temps

Digitized by Google

143. (f. 212 v.º) *Mossen sunyer.*
Mes ameria tenir febre

144. (f. 213 v.º) *Mossen sunyer.*
Mal mal | Deu li do quim fa aquest mal

145. (f. 214 v.º) *Mossen sunyer. sparça.*
Altre no se quim puxa millor dar

146. (f. íd.) *Mossen sunyer. sparça.*
Reyna de mi prech deu queus do bon iorn

147. (f. íd.) *Mossen sunyer.*
Prou li faça qui ha dit

148. (f. 215 v.º) [*Marti garcia*].
Adeu bon temps e bona sort

149. (f. 216) *Marti garcia.*
Absent de uos mon goig e be

150. (f. 217) *Lay de marti garcia.*
Desconsertat daquel saber

151. (f. 218) *Marti garcia.*
Per gran desir dona quem va de vos

152. (f. 219 v.º) [*Marti garcia*].
De ferm en ferm suy liguat ab la ferma

153. (f. 220 v.º) [*Marti garcia*].
No puix forçar tan lo voler

154. (f. 221 v.º) [*Marti garcia*].
En tal debat hay mis mon pensament

155. (f. 222 v.º) [*Marti garcia*].
Ho laç amor per que consent

156. (f. 223) *Mossen iacme scriua.*
En be fort punt suy entrat en la setla

157. (f. 223 v.º) [*Mossen iacme scriua*].
Pusque demandat mauets

158. (f. 224 v.º) *Fransesch de la via.*
No fonch donat tal joy en tot lo setgle

159. (f. 226) *Pere galuany per lo sisme.*
Pus vey lo mon es vengut en tal cas

160. (f. íd.) *Ramon çavall.*
De mal saber ab verinos coratge

161. (f. 227) *Coble ab resposta.*
Vostre donas ablatiua

162. (f. 227 v.º) *...nebot. fra Ramon roger derill. comenador de berbens del orde de sant iohan dr iherusalem. lo qual deya que li auia emprenyada. vna filla. monge del monestir del guayre.* (Arnau d'Erill).
O tu traydor qui tan souint renegues

163. (f. 232 v.º) *...preuere.*
Mare de deu sus los cels subirana

Digitized by Google

164. (f. 234 v.º) ... *pressa* xxviij. *de maig de* MCCCCL. *tres e a* xxviiij *del dit mes e any fonch pressa la ciutat dempera per lo dit turch.*
Plors plants senglots e gemechs de congoxa
Les últimes cobles d'aquesta obra duen al marge, cada una, un dels epígrafs següents: *Lo papa, Emperador, Rey dongria, Mestre de perusa, Rey de françа, Duch de burgunya, Rey de castella, Rey de portugall, Rey de navarra, Rey descocia, Rey darago, Duch de Mila, Venecians, Florentins, Genoueses, Cathalans.*

165. (f. 241 v.º) *El galan.*
Non tenendo que ffazer
14 cobles castellanes de 8 versos.

166. (f. 243) *Mossen Auzias march.*
Pus que sens tu algu a tu no basta

167. (f. 246 v.º) *Mossen Auzias march.*
Qui de per si ne per deu virtuts vsa

168. (f. 252) *Mossen Auzias march.*
Aquell ateny tot quant atenyer voll

169. (f. 253 v.º) *Mossen Auzias march.*
Qval seraquell qui fora si mateix

170. (f. 258 v.º) *Mossen auzias march.*
Coratge meu a pendre sforç molt tart

171. (f. 259, escapçada).
[Lo tot es poch ço perque treballam]

172. (f. 269) ... *feta per mossen borra.*
O quant es foll qui tem lo forçat cas

173. (f. 271) *Dança damor feta per en johan boscha.*
No sab lo cami damor

174. (f. íd.) *Altra dança feta per lo dessus dit.*
Amor ta gran senyoria

175. (f. 271 v.º) *Perot iohan per nostra dona.*
O mare de deu senyora

176. (f. 272) *Perot iohan.*
Principi de malas fadas

177. (f. 272 v.º) *Perot iohan per madama lucresia.*
En la pus alta fortuna

178. (f. 273) *Andreu de boxados.*
Pus mon cosi me trau de pressa tanta

179. (f. 274; títol tallat) No ha gran temps caualcant io pensava
Es la *Requesta d'amor de madama Sens mercé* d'Alain Chartier traduida per Francesc Oliver. Cada cobla porta al marge un d'aquests rètols: *Parla lactor, Parla lamant* o *Parla lamada.*

180. (f. 290) *Romanç dels actas e cosas que larmada del gran solda ffeu en rodas. per Ffrançesch ferrer.*
Qui veu pressent lo que may no ha vist

181. (f. 295) *Mossen auzias march.*
Cobrir no puch la dolor quim turmenta

Digitized by Google

182. (f. 302, títol escapçat).
Noble senyor e dels pus magnifichs
Cap de uirtuts linatge de moncada

En algunes cobles hi han els epígrafs següents: *Consell parlant en persona dun pare al fill, De bons costums, De humilitat, De baltat, De veritat, De fellonia retenir, De abstenirse de moltes coses, De paciencia, De conexer benefici, De consell, De regiment de casa e de vila, De muller, De joch, De mesura, De castigar lo fill, De riquesa, De diners, De iutges, Dels frares, Dels prelats, De monges, De Reys, De barons, De cauallers, Destudiants, De dir mal del mon* i *Tornada.*

183. (f. 305, titol mutilat).
Arbreçellent en bon signe plantat

184. (f. 308) *Lay de Mossen nauarro.*
Si be damor me clam souent

185. (f. 310) *Vers de la natiuitat de ihesu christ fet per mossen arnau march.*
Vn nouell fruyt exit de la rabaça

186. (f. 312 v.º) *Obra de nostra dona feta per mossen johan garau.*
Por ab gosar ardiment e temor

187. (f. 315) ... *del monestir...*
Enamorats planyeu tots e plorau

188. (f. 316 v.º) *Declaracio dada per lo Duch iohan sobre lo camp de mossen pedro de sant steue e sanxo de sarauia. E fou publicada dilluns a* XXXj *del mes de julioll de* MCCCCLX viiij *per mossen iohan peyro secretari e protonotari de sa senyoria.*
Vosaltres mossen pedro de sant steue e sanxo sarabia sabeu que lo diumenge...

Un cartell i a continuació cinc quartets llatins.

189. (f. 317 v.º) *A la verga maria.*
Molt humil mara de deu

190. (f. 318) *De santa magdellena.*
De iesus sos tant amada

Q

Paris, Biblioteca Nacional, esp. 229

Cançoner castellà i català escrit per mans diferentes però de les darreríes del XVèn segle en paper sobre 81 folis de 295 × 210 mm. Les poesíes castellanes no són escrites per mà catalana; les catalanes, que's redueixen a una sola poesía i una glosa d'una de castellana, van a la fí, folis 77-81, i són de lletra correguda com si s'haguessin afegit a un cançoner castellà que tingués fulles en blanc, propòsit no continuat perque segueixen encara 27 folis blancs del mateix paper antic.

1. (Fol. 77) *Glossa sobra los motius de Jesuchrist feta per lo comanador Stela.*
Foch diuinal cremant en lalta spera

Digitized by Google

2. (f. 79 v.º) *El C.or Stela.*
   Tan gran byen vy en vos ver
   Una cobla de 4 versos i altra de 8.—Publicat per C. B. Bourland, *The unprinted poems of the Spanish Cancioneros in the Bibliothèque Nationale, Paris,* en la *Revue hispanique,* XXI (1909), p. 555.
3. (f. íd.) *Otro suyo.*
   Soledat y nueuas quexas
   Una cobla de 4 versos i altra de 8.—Publicat per C. B. Bourland, *íd. íd.*, p. 555.
4. (f. 80) *El comenador Stela sobre biueleda si podras.*
   Limportable turment de la trista forçada pertida mia. meresca una sola smena de acabat trihumpho de virtut...
   Són 4 planes de prosa i una sola ratlla del foli 81 v.º El comentari de l'Estela és sobre la poesía d'en Joan Rodríguez del Padrón, *Vive leda, si podras.*

R

París, Biblioteca Nacional, esp. 226

Lletra del darrer terç del XVèn segle, escrit en 201 folis de paper, de 286 × 210 mm. Varen relligar-se plegats dos cançoners, 1.r català que és un fragment d'altre més extens, 2.n un de castellà. El català no comença per mancança dels primers 12 folis que han estat substituits, ara, per altres tants folis de paper blancs. El cançoner castellà és d'escriptura molt diferenta. Els títols de les poesíes catalanes van de lletra molt allargassada. — Algunes obres catalanes són publicades per C. B. Bourland, *The unprinted poems of the Spanish Cancioneros in the Bibliothèque Nationale, Paris,* en la *Revue hispanique,* XXI (1909), pp. 463-471.

1. (Fol. 13; en la caplletra A una cara).
   Abtesa gran te dauant los seus hulls
2. (f. íd.) *Hobra feta per en Leonard de sos en lo Consistori den fransi buçot que* (f. 13 v.º) *dix qui milor destroyra crueltat e guanya joya.*
   Crueltat vol que gens no siamat
3. (f. 15) *Canço ho dança feta per en leonard de Sos.*
   Per vos matur deslliberacio
   En la caplletra P hi ha una cinta amb la llegenda: *Ama si vols esser amat.*
4. (f. 16) *Ffransi Johan.*
   No sab que s fa sino cell qui deu prega
5. (f. 17) *Hobra feta per ffransi Johan puculull en lo consistori de mossen anthoni Çaplana lo qual posa una joya a qui millor diguera en laor de la creu animant los christians que anassen a la Crohada justada.*
   Qual hom sentit pora dir ni penssar·
   Lo vers tirant a la joya.
   Arbre molt sant en qual ha be granat

S

Barcelona, Arxiu del marquès de Barberà i de la Manresana

Escrit a la darrería del XVèn segle en 197 folis (53 de blancs) de paper de 218 × 145 mm. Aquest cançoner està format per 10 plegs de 10 fulles cada un, notant-se la desaparició d'un pleg entre'ls 4.t i 5.è Els plegs van cusits al llom reforçats amb dos quadrats de pell; el relligat, de l'època, és de pergamí flexible amb un tancador de baga al pla, on hi han escrites les lletres *Cançoner.* S'ha fo-

Digitized by Google

liat modernament en llapiç tots els folis útils i alguns, molt pocs, dels blancs. — S'ha donat noticia d'aquest manuscrit en Baselga, *El cancionero catalán de la Universidad de Zaragoza*, 1896, pp. 393-399, apèndix E.

1. (Fol. 1) *Cobles fetes per don* (en blanc el nom) *de la fuyta del castell de Fragua en lo temps del infortuni del illustre don Karles primogenit darago.*
   Merauellat estich de ço que hoig

2. (f. 2) *Pregunta de don diego de Castre al Principe don Karles quando el S. R. su padre le truxo presonero de la ciudat de Lerida en la qual fue tomado en lanyo* LX *el segundo desembre e fue liurado el primero de març seguiente.*
   Excellente virtuoso
   3 cobles de 12 versos la 1.ª i de 13 les 2.ª i 3.ª
   (f. 2 v.º) *Respueste del S. principe.*
   Pora tiempo quiatoso
   3 cobles de 13 versos.

3. (f. 3 v.º) *Johan de Mena.*
   Guay daquel hombre que mira
   12 dècimes i una quintilla. — *Cancionero General*, 1575, f. 48; Foulché-Delbosc, *id. id.*, 139.

4. (f. 6) *Johan de Mena.*
   Cuidar me haze cuydado
   10 cobles de 8 versos i una de 4. — Foulché-Delbosc, *id. id.*, p. 194.

5. (f. 7 v.º; cobla esparça de Joan de Mena).
   Si fueras como tu eras
   12 versos.

6. (f. 8) *Sperança de Johan de Mena.*
   A hunque soi companyon pobre
   8 versos.

7. (f. íd.) *Pregunta de Johan de Mena.*
   Desit me vos Amadores
   12 versos. — Foulché-Delbosc, *id. id.*, p. 199.

8. (f. 8 v.º) *Johan de Mena.*
   A ti sola turbacion
   11 cobles de 8 versos i «fin» de 4. — Gallardo, *Ensayo*, col. 507; Foulché-Delbosc, *id. id.*, p. 190.

9. (f. 10 v.º) *Johan de Mena.*
   Dolet vos de mis dolores
   10 cobles de 8 versos i una de 4. — *Cancionero general* de 1511, edició de 1882, t. I, p. 123.

10. (f. 12 v.º) *Los siete gozos damor de Johan Rodriguez de Padron Amador de la princessa donya Maria Reyna de Castilla.*
   Ante las puertas del templo
   7 cobles de 10 o de 9 versos, 6 de 12 i de 13, 9 de 9 a 10. — Imprès en el *Cancionero de Stúñiga*, p. 53;

11. (f. 17) *Mossen Pere Torrella.*
   Sino benina cruel
   12 dècimas i una quintilla. — Gallardo, *Ensayo*, col. 552.

Digitized by Google

12. (f. 19) *Mossen Pere Torrella.*
Aqueste tuyo mal triste
15 desenes. — Gallardo, *Ensayo*, col. 502.

13. (f. 21 v.º) *Sparça del mesmo.*
Aue con los hombres paç
9 versos.

14. (f. 22; altra esparça).
Mas embidia he daquel
8 versos.

15. (f. íd. i altra esparça).
Vet que me vedes biuir
10 versos. — Gallardo, *Ensayo*, col. 507.

16. (f. 22 v.º) *Cancion.*
Pues seruicio me desplaze
3 cobles de 4 versos.

17. (f. 23 blanc; f. 24) *Juan de Mena al Rey don Juhan de Castilla. Las trezientas coblas que le fizo por los fetxos de Castilla quando el Rey de nauarra el infante e los otros caualleros se mostraron contra el seruicio del ditxo Senyor Rey, e comienza el tractado persiguiendo la obra.*
Al muy prepotente: don Juhan el segundo
R. Foulché-Delbosc, *Cancionero Castellano del siglo XV*, I, 1912, p. 152.
f. 61 v.º, acaba: *Fue presentado el presente tractado al rey Johan en Tordesillas a vyente tres dias del mes de febrero anno del nacimiento del nuestro Senyor Jhesu Christo mill e quatrocientos cuarente tres por Juhan de mena cordoues.*

18. (f. 61 v.º) *Johan de Mena.*
Poder de gran poderio
10 versos.

19. (f. 62) *Johan de Mena.*
Mas clara que la luna
3 cobles de 10 versos. Foulché-Delbosc, *íd. íd.*, p. 182.
Segueixen 17 folis en blanc no numerats.

20. (f. 63 v.º) Vos vestir como las rosas
Una cobla de 11 versos, altra de 10 i altra de 6.
Aquí s'arrencà el pleg que manca.

21. (f. 64 v.º) *Coblas que fizo mossen Pero Torrelles catalan deziendo mal de las mugeres.*
Quien bien amando persigue
12 cobles de 9 versos. — Vegin-se P. 122.
(f. 66 v.º) *Respuesta al mal dicho de mossen pedro Torrelles catalano Quien bien amando persigue. Gomes Manrique.*
Conuiene que se castigue
12 cobles de 9 versos.
Venen ara 15 folis en blanc.

22. (f. 68 v.º) Si tu crueza me priua
5 versos.

23. (f. íd.) Pus conexeu vos am ab fermetat

Digitized by Google

24. (f. 69) *Francisco Vidal de Voyo.*
Sils trebals que dona amor

25. (f. 69 v.º) *Johan de Sencliment.*
Los fats cruels per miga de fortuna

26. (f. 71) Si vos moriu el jutgeus condemnant

27. (f. íd.) *La bella dama sens merce.*
No ha gran temps caualcant yo pensant

D'aquesta obra no n'hi ha sinó les 7 primeres cobles, però amb intent de continuar la copia's deixaren 31 folis en blanc que el modern foliador no va comptar.

28. (f. 72 bis v.º) *Letre de frar P. M. al illustre don Karles primogenit de arago quant fou detingut per lo S. R. son pare e portat en lo castel de Morella. la qual fo feta en Barcelona.* (Pere Martineç.)
Si la present mia ta excellencia veura honrade vestidura e fora lacustumat: la noua congoxa tua nouell estil me procure...

Acaba a mitjan plana següent amb aquests mots:
... que malicie no cause: de la ciutat herculea que en la libertat de ta excellentie sens james cançar treballe.

29. (f. 73) Vosaltres jovens en la pensa dels amor continuadament habita...
Letra de Exilles que fa a poliçena...
(f. 74) *Poliçena respon ha exilles.*
(f. 75) *Contencio de Aiax talamon e Ulixes. Aiax a Talamon.*
(f. 80, acaba amb aquests mots:) ...Aportare primer alegres noues a Exilles del esforçat hereu de ses armes.

Fa de pròleg d'aquestes lletres un plagi del Proemi de la *Gloria d'amor* de fra Rocaberti, que no són altres que les que escrigué Corella i que's troben en el ms. 89-4-19 de la Universitaria de Valencia, reproduides en l'edició d'en Ramón Miquel i Planas, *Obres de J. Roiç de Corella*, Barcelona, 1913, pp. 279-282. La *Contencio* figura en primer lloc en el ms. de Valencia (f. 1) i en l'edició (pp. 3-11).

30. (f. 80 v.º) *Oracio facta per materia de complanctu Amoris Anno domini* M CCCC *trigesimo In sancto justo Barchne.*

Es una obra en prosa a tall de sermó que dèu esser escrita per mossèn Bartomeu Castelló, mig en català, mig en llatí al principi, després tot és en català i en forma dialogada essent mossèn Castelló qui fa les demandes i les respostes al déu d'Amor. Acaba la obra al f. 85.

31. (6 folis blancs numerats al llapiç; f. 92) *Canso.*
La cruel fortuna mia

Es en català.

32. (f. íd.) *Cançion.*
Pues me teneys soiugado

Una cobla de 5 versos, altra de 4 i altra de 5.

33. (f. 92 v.º) James degu ama lo que no veu

34. (f. 93 v.º) No pug dir sert virtut o gentilesa

35. (f. íd.) *Esparsa.*
La virtut sou en propria forma

36. (f. íd.) *Esparsa.*
No crech al mon sia tant linda dama

Digitized by Google

37. (f. 94) *Esparsa.*
Per quem dieu que nous vull ma senyora
38. (f. íd.) *Esparsa.*
Ab pena gran mos debils sentiments
39. (f. íd.) *Esparsa.*
Ja no tench res que tot vostre no sia
40. (f. 94 v.º) *Esparsa.*
Esper esper de vostra senyoria
41. (f. íd.) *Esparsa.*
Com fel amant pres vida dasperansa
42. (f. íd.) *Esparsa.*
Del ja promes no tench mes auant cura
43. (f. íd.) *Esparsa.*
Sim tiop abssent de vostra gentilesa
44. (f. 96) En aquell jorn en queus viu ma senyora
45. (f. íd.) Cercant cami de poder esmerçar
46. (folis 97-98 blancs; f. 99) *Aquesta es la letra que fa mossen Pere Pou als enamorats e enamorades emprant los de valença contra lo falç amor de quis desig segons se veura per los deseximents dauall escrits.*
En lo temps que la desliberacio mia e dels homens guerres feye viuiem pacifich...
(f. 99 v.º, acaba el text de prosa i comencen 9 cobles de versos.)
Deseximents deseximents
Segueixen an aquests versos les següents rèpliques i respostes en prosa:
(f. 101) *Resposta del noble don Francesch de Pinos a mossen Pou.*
(f. 102) *Replica de mossen Pou a don Francesch.*
(f. 102 v.º) *Resposta de Vilademany a mossen Pou.*
(f. 103 v.º) *Resposte de mossen Almugauer a mossen Pere Pou.*
(f. 104) *Replica de mossen Pou a mossen Almugauer.*
(f. 104 v.º) *Segona resposta de mossen Almugauer.*
(f. 105) *Segona replica den Pou a mossen Almugauer.*
(f. 106) *Terça Resposta de mossen Almugauer.*
(f. 106 v.º) *Resposta den Pe Johan Ferrer.*
(f. 108 v.º) *Replica den Pou a Pe Johan Ferrer.*
(f. 109) *Segona Resposta den Pe Johan Ferrer a Pere Pou.*
(f. 110 v.º) *Segona Replica de Pou a Pe Johan Ferrer.*
(f. 112 v.º) *Resposte den Bernat Turell a mossen Pou.*
(f. 113 v.º) *Replica den Pou a Bernat Turell.*
(f. 114 v.º) *Segona resposte den Bernat Turell a mossen Pou.*
(f. 116) *Segona replica den Pou a Bernat Turell.*
(f. 117) *Resposta den Johan de Cruhilles a mossen Pere Pou.*
(f. 118 v.º) *Letre de Johan de Cruhilles a mossen Pou.*
Altre Letre de Johan de Cruhilles a mossen Pou.
(f. 119) *Replica de mossen Pou an an Johan de Cruhilles.*
(f. 120 v.º) *Segona resposte de Johan de Cruhilles a Pou.*

Digitized by Google

(f. 121 v.º) *Resposta den Johan Boscha.*
(f. 123) *Replica den Pou an an Johan Boscha.*
(f. 124) *Resposta den Franci Desvals.*
(f. 124 v.º) *Replica de mossen Pou.*
(f. 125) *Resposta de Jacme Ciualler a mossen Pou. la qual feu en nom de Bernat Turell sens que ell noy fou demanat. ab les cobles.*
En acabat de la resposta segueixen 8 versos començant per:

Amor amor jous atorch senyoria

(f. 126) *Replica den Pou a mossen Jauchme Ciualler.*
(f. 127 v.º) *Resposte de Miquel de Dous a mossen Pou.*
Després d'aquesta carta el mot *Finis.*

T

Nova York, Biblioteca de la Hispanic Society of America

Escrit per diverses mans catalanes en l'últim terç del XVèn segle sobre 312 planes de paper de 268 × 210 mm. La p. 20 és blanca. Paginat i relligat modernament, al llom duent el rètol: *Cancionero del siglo XV.* Se tracta d'un cançoner castellà escrit a Catalunya en el qual apareixen barrejades les obres dels poetes nadius de Castella amb les dels de Catalunya: solament a la fí se veuen 4 poesíes en català. — Descrit per R. Foulché-Delbosc, *Deux chansonniers du XVe siècle*, extret de la *Revue hispanique*, t. X, pp. 5-18, al qual seguim. Anotarem no més que les obres castellanes d'autor català i les escrites en català.

1. (Pàg. 101) *Obra fetcha por mossen auinyo por la viuda de ribas.*
   Ribas soys que derribays
   5 cobles de 10 versos i una de 5.
2. (p. 110) *Mossen auinyo.*
   De nueua inuencion
   7 cobles de 8 versos.
3. (p. 112) *Otro.*
   Si yo triste me partiera
   4 versos.
4. (p. íd.) *Otro.*
   Ausente de uos mi vida
   4 versos.
5. (p. íd.) *Otro.*
   Veyendo nou passo legar
   3 versos.
6. (p. íd.) *Otro.*
   Porque pierdes opinion
   6 versos.
7. (p. 113) *Otro.*
   Si el dolor de la partida
   5 versos.
8. (p. 113) *Otra diuinetiua de mossen crespi ha mossen auinyo.*
   Qual es aquella profunda cauerna
   8 versos.

Digitized by Google

(p. 114) *Respuesta por mossen auinyon.*
A todos donaua la muerte eterna
8 versos.

9. (p. 136) *Otra fetxa por mosen pedro torella.*
Sino benigne cruel
12 cobles de 10 versos i una de 5. — Gallardo, *Ensayo*, I, col. 552; *Cancionero general*, II, p. 501.

10. (p. 160) *El mal dezir de las muyeres que fizo mosen pedro torroella.*
Quien bien amando persigue
11 cobles de 9 versos. — Publ. Gallardo, *Ensayo*, I, col. 549; *Cancionero de Lope de Stúñiga*, p. 395; *Cancionero general*, I, p. 381; *Cancionero de Gómez Manrique*, I, p. 77; Baselga, *El cancionero de la Universidad de Zaragoza*, p. 152.

(p. 162) *Defensa del mal dezir de las damas que fizo mossen torroella fetxa por vn gentil hombre que se dize ropero.*
Yo non se quien soys torroellas
13 versos. — Publ. *Cancionero de Anton de Montoro*, Madrid, 1900, p. 227.

11. (p. 171) *Obra fetxa por mossen auinyon.*
Honestad y fermosura
10 cobles de 10 versos.

12. (p. 177) *Obra fetxa por un gentilhombre del adelantado de murcia por na Suaris.*
O que viva fermosura
10 cobles de 10 versos.

13. (p. 180) *Mosen pedro torroella.*
A duenya por quien virtud
4 cobles de 10 versos i una de 6. — Gallardo, *Ensayo*, I, col. 536.

14. (p. 221) *Mossen auinyo.*
Conoscida la beldad
5 cobles de 10 versos i una de 5.

15. (p. 232) *Mossen auinyo.*
Dudoso en el trobar
6 cobles de 10 versos i una de 5.

16. (p. 239) *Mossen pera torroella.*
Aqueste tuyo mas triste
15 cobles de 10 versos. — Gallardo, *Ensayo*, I, col. 502.

17. (p. 245) *Otra de mossen p. torroella que fingio desser muerto.*
Vet que me vedes beuir
10 versos. — Vegi's S_{15}.

18. (p. 248) *Mossen auinyo.*
Vn grado superlatiuo
5 cobles de 10 versos.

19. (p. 273) *Glosa feta per mossen pera torroella ha esta cobla quis seguex per la illustra senyora dona johana darago Reyna de napols.*
Entra las otras soys vos
6 cobles de 9 versos i una de 5.

20. (p. 275) *... rragona.*
Ab cor homill molt deuot e contriste
7 cobles de 8 versos i una de 4.

Digitized by Google

21. (p. 277) *Mossen auinyo.*
Los mals cuberts no porten may planyença
7 cobles de 8 versos i una de 4.

22. (p. 309) *Mossen auinyo.*
Socors de les muses nom par que fretura
5 cobles de 10 versos. Comentaris en català als marges interior i exterior.

23. (p. 311) *Mossen auinyo.*
Si nuega fos morta tornara reuiure
4 cobles de 10 versos.

U

Valencia, Biblioteca Universitaria, 88-4-19

Escrit a darreríes del XVèn segle en I + cxxxxij folis de paper, de 280 × 204 mm. Caplletretes senzilles però elegants. Potser l'escribent no acabà de copiar totes les poesíes d'en Corella, perquè en els 8 folis de la fí que va deixar en blanc els ompliren diverses mans dels segles XVIè i XVIIè Relligat en pergamí, duent al llom el rètol: *Obres de Mossen Corella* escrit de llarg a llarg en lletra gòtica; apareixent, de resultes del relligar, mossegades algunes marques de foliació. En la primera guarda hi han dos ex-libris el primer dels quals és *De la Libreria Mayansiana.* — Diverses vegades ha estat esmentat aquest manuscrit i descrit en tot o en partida; vegi'n-se principalment: Ximeno, *Escritores de Valencia*, 1747, I, p. 63; L. d'Ontalville (Pasqual Boronat) en la *Revista de Catalunya*, Barcelona, 1897, pp. 113-118, 166-173, 204, 249-261, deturant-se al nostre núm. 20; Ramón Miquel i Planas, *Obres de J. Roiç de Corella*, Barcelona, 1913, edició completa de tot aquest cançoner; J. Massó i Torrents, *Manuscrits catalans de Valencia*, en la *Revista de bibliografía catalana*, VI, pp. 146-167; Marcelino Gutiérrez del Caño, *Catálogo de los manuscritos existentes en la Biblioteca Universitaria de Valencia*, Valencia, 1913 (1914), t. III, p. 120.

En el foli preliminar obra el manuscrit una *Taula de les obres que son en lo present libre;* i en el foli I comença el text sota el títol en lletra grossa: *Obres: de Mossen Corella.*

1. (Fol. I) *Rahonament de Thelamo e de Ulixes en lo setge de Troya dauant Agameno apres mort de Achiles sobre les sues armes.*

2. (f. iv) *Plant doloros de la reyna Ecuba rahonant la mort de Priam e de Poliçena e de Astrianacres.*

3. (f. viij) *Prolech en la istoria de Josef fill del gran patriarcha Jacob.*

4. (f. xxv v.º) *La istoria de Leander y Hero.*
f. xxvi v.º, acaba el capítol IV amb 8 versos el primer dels quals és:
Tan gran dolor lo meu cor trist esquinça
f. xxvij v.º, acaba el capítol VI amb 3 versos el primer dels quals és:
Del mon nom dolch que la vida vull perdre
f. xxx, a mitjàn capítol XII, 8 versos el primer dels quals és:
Lo foch que veig ençes alt en la torre
f. xxx v.º, a mitjàn capítol XII, 4 versos el primer dels quals és:
Cuyta cos mort que lamor quet fa perdre
f. xxxiv v.º, aprop de la fí, 4 versos el primer dels quals és:
Amor cruel quils has vnits en vida

5. (f. xxxiv v.º, es illegible; aquest foli i els dos següents que havíen de contenir, segons la taula, *Les liçons de morts* i *La letra que honestat escriu a les dones,* han estat, el primer empastifat que

no sen pot llegir una paraula i els segons arrer cats. En el foli xxxvj hi ha'l final de la segona de les dites obres en l'indret:)

... esperança e caritat preclarissimes tres reynes...

i acabant:

... tant com la lengua pugua moure cridare Requiescat in pace.

6. (f. xxxvij v.º) *Tragadia rahonant un cas afortunat que a una dama li esdeuench.* [Caldesa]

f. xxxviiij, 2 cobles estrampes de 14 versos el primer dels quals és:

Mouras corrent la tremuntana ferma

f. xxxviiij v.º, una cobla estrampa de 14 versos el primer dels quals és:

Clarament veig quen la mundana orla

7. (f. xxxx) *Escriu una dona qui ha nom Veritat la present letra a les altres dones mostrant elles ser mes perfetes quels homens.*

f. xxxxv; a la fí d'aquesta obra una cobla de 18 versos estramps el primer dels quals és:

Mare daquell qui de la creu en larbre

8. (f. xxxxv v.º) *Escriu lo Princep don Carles a mossen Corella.*

(f. xxxxvj) *Respon mossen Corella.*

Acaba amb 4 versos el primer dels quals és:

Beda sou vos senyor quant vos contemple

(f. xxxxvij) *Respon lo Senyor Princep.*

(f. xxxxviij) *Respon mossen Corella a la primera replica del Senyor Princep.*

Acaba amb 12 versos el primer dels quals és:

Dun bell joyell senyor tinch inuentiua

(f. xxxxix) *Replica lo Senyor Princep a la segona resposta de Mossen Corella.*

(f. L) *Respon mossen Corella a la terça letra del Senyor Princep desdientse del que haia dit en les dos primeres.*

Acaba amb 9 versos el primer dels quals és:

Senyor del mon qui passau en saber

9. (f. Lj v.º) *Lamentacio de Mirra filla de Cinaras.*

(f. LV) *De Narciso.*

(f. LViij) *De Piramus e Tisbe.*

10. (f. LXj) *Lamentacio de Biblis.*

11. (f. LXiv) *Escriu Medea a les dones la ingratitut e desconeixença de Jeson per darlos exemple de honestament viure.*

12. (f. LXXV) *Parlament o collacio que sesdeuench en casa de Beren-Mercader entre alguns homens destat de Valencia. los quals ordenaren les istorials pohesies seguents. ço es cascu la sua en son elegant estil.*

(f. LXX v.º) *Parla Berenguer de Mercader la ouidiana poesia de Çefalo e Procha.*

(f. LXXX) *Aci Johan Escriua recita la ouidiana dolorosa faula del gran musich fill de Caliope Orfeu. lo qual ab dolorosa lamentacio per la mort de Erudiçe muller sua ab acordada musica deualla en los inferns lanima de aquella cercant recita Orfeu.*

Digitized by Google

(f. LXXXiij) *Aci Guillem de Vilarrasa semblantment recita la vulgar ouidiana faula de Silla filla del Rey Niso.*

(f. LXXXV) *Aci Lois de Castellui recita la fabulosa ouidiana istoria de Pacife muller del Rey Minos per lo desorde dela del Toro conçebent de aquell lo Minotauro estant Minos en lo setge del Rey Niso.*

(f. LXXXVj v.º) *Aci lo noble baro don Johan de Proxita recita la vulgar ouidiana poesia de Progmes e Filomena germans E Tereu cruel rey de Tarcia.*

13. (f. LXXXXj v.º) *Letra fengida que Achilles escriu a Policena en lo setge de Troya apres mort Hector.*

(f. LXXXXij v.º) *Respon Polisena.*

14. (f. LXXXXiij) *Lo Johi de Paris. Escriu Johan Escriua a Mossen Corella.*

(f. LXXXXVij; a mitjan capitol *La sentencia de Paris* hi han 6 versos començant:)

Preniu lo pom mare del gran Cupido

(f. íd. v.º) *Parla mossen Corella.*

15. (f. C v.º) *La istoria de la gloriosa santa Magdalena.*

f. CXV v.º, a la fí 5 versos-dedicació el primer essent:

Fflor donestat deuota senyora

16. (f. CXVj) *Sepultura de Mossen Franci Aguilar.*

17. (f. CXXj v.º) *La vida de la gloriosa Santa Anna.*

18. (f. CXXX; desd'aquí endavant venen les obres poètiques). *La vida de la sacratissima Verge Maria Mare de Deu Senyora nostra.*

Ans que del cel girant mogues lo vogi

19. (f. CXXXiiij) *Oracio a la sacratissima Verge Maria tenint son fill Deu Jhesu christ en la falda deuallant de la creu.*

Ab plor tan gran que nostres pits abeura

20. (f. CXXXV v.º) *De mossen Corella per Caldesa.*

Sil ferro calt refreda la ma casta

21. (f. CXXXVj v.º) *Descriu mossen Corella la sepultura de sa enamorada.*

En letres dor tendreu en lo sepulcre

22. (f. CXXXVij) *Dell mateix a sa enamorada.*

Es vostre cor d açer ab tan forts tempre

23. (f. CXXXVij v.º) *Demana mossen Fenollar a mossen Corella.*

Lo credit gran que de subtil entendre

(f. CXXXViij) *Respon mossen Corella.*

Es pietat si be y voleu entendre

24. (f. CXXXViij v.º) *De mossen Corella.*

Ab los peus verts los vlls e çelles negres

25. (f. CXXXViiij) *Dell mateix a Bernat del Bosch.*

In utroque jure gran doctor insigne

26. (f. CXXXViiij v.º) *Dell mateix.*

Mos vlls tanquats per que altra no mire

Digitized by Google

27. (f. CXL) *Cobla que legint la per larch diu contentament e legint la per mitat diu descontentament, de mossen Corella.*
De bens e plaer tostemps abundos

28. (f. íd.) *Dell mateix.*
Los qui amau preneu aquesta cendra

29. (f. CXXXX v.º) *Cobla esparça dell mateix.*
Sin lo mal temps la serena be canta

30. (f. CXXXXj) *Demanda feta per mossen Corella al S.or Princep.*
Fflor de saber de quil saber estilla
Respon lo senyor Princep.
Al que del saber sus metros atilla

31. (f. CXXXXj v.º) *Demana mossen Fenollar a mossen Corella.*
Ma voluntat no menys freda que marbre
Respon mossen Corella.
Tres causas son que ab fredor de marbre

32. (f. CXXXXij) *Dell mateix.*
No fon tan gran dels juheus la temor

33. (f. CXXXXij) *Cobla que mossen Fenollar trames a mossen Corella que legint la tota diu mal e legint la per mitat diu be.*
Un altre sen Pau no sou vos mossenyer
Aquí acaba el ms. de les obres de mossen Corella en el qual devíen haver de continuar-se altres poesíes de l'autor. Vuit folis que el primer copista deixà blancs, s'ompliren amb diverses obres als segles XVIè i XVIIè. Aquests vuit folis no són xifrats.

34. (f. 1.r) *De una monja Coblas.*
Ya no basta sufrimiento
Són 18 cobles castellanes repartides en tres columnes, que duen la data 1543.

35. (f. 1.r v.º; conté una oració llatina)

36. (f. 2.n) *A ruego pedimento y importunacion de una noble magnifica sabia y hermosa Religiosa. Diego Valles notario Valenciano compone e inventa e ordena las siguientes contrahechas a las del chiste coplas o no se que de la monja.*
En tanto merecimiento
Són 18 cobles de la mateixa mà que va escriure la poesía 34.

37. (f. 2.n v.º) *Una gentil dama Valenciana demana a un affectat criat li volgues donar trellat del chiste De la monja e trellat del contrafet per aquell en la mateixa lengua e natural lo manat respon ab les cobles metres e versos seguents.*
Si a la yra Real y a la força de amor
Són 6 cobles de 8 versos i Retoch de 2.

38. (f. 3.è-6.è v.º) *Liber secundus de Anima.*
Tractat llatí en prosa.

Digitized by Google

X

Barcelona, Biblioteca Universitaria, 21-4-1

Acabat d'escriure en 1486 per Narcís Gual en 278 folis xifrats de guarisme + 27 sens xifrar de paper, de 204 × 145 mm. Al relligar-se aquest ms. s'hi ajuntaren tres textos que no li pertanyíen. L'escrivent va intitular el seu recull *Jardinet de orats*, títol que potser havent desaparegut una portada, ha estat refeta amb lletra del XVIIIèn segle amb un resum de la taula, que's relligà a la fí en acabat dels tractats afegits. El relligat és en pergamí flexible duent al llom, a més de les signatures que tenía el ms. en la Biblioteca del Carme de Barcelona, el rètol *Jar.t de Orats.* El relligador va escapçar diversos folis, algún dels quals manca. 4 folis de guarda al principi i 4 a l'acabament, essent només el primer d'aquests darrers de paper antic. — En Villanueva, *Viaje literario*, t. XVIII, pp. 224-5, va veure aquest cançoner a la biblioteca dels Carmelites, però en porta una descripció en Ramón Miquel i Planas, *Obres de J. Roiç de Corella*, pp. xxvj-xxix. S'han publicat una bona partida d'obres d'aquest cançoner, per F. P. Briz, *Llibre intitolat Jardinet de Orats, compost de diverses strofes y rims en moltes llengues...* Barcelona, 1868 [1869] i per Antoni Bulbena, *Llibre intitulat Jardinet de Orats. Fragments inèdits...* Barcelona, Biblioteca de la «Revista de Catalunya» [1897]. Les obres d'en Corella se troben també reproduides en l'esmentada edició de les obres d'aquest autor feta per en Miquel i Planas.

En un full adobat, amb lletra del segle XVIIè se copía potser el títol primitiu que debía trobar-se estropellat; és així: [*Libre i*]*ntitulat Jardinet de* | *orats compost per diuerses* | *proses y rims En moltes lengues* | *Los principals auctors dels son* | *Mossen Joan Roig de Corella valencia* | *mossen Bernat Fenollar valencia* | *en Vidal en Verdanxa y* | *en Vilaspinosa notaris de Valentia* | *M.e Joan Scriua Caualler de Valencia* | *Lo mag.ch Comanador stela de Barch.na* | *Miquel Stela de barch.na* | *Romeu Lull catala* | *lo comanador Rochaberti catala* | *Mossen pere Torroella catala* | *Pere Johan Ferrer caualler catala* | *de Claudiano presa y de Ouidi versions* | *Francesch Alegre de barcelona* | *Guillem Oliuer de barcelona* | *lo compte de Oliua Moreno y ... scriba valencia.*

1. (Fol. 1) *La vida de sancta Anna feta per lo Magnifich mossen Joan roiz de Corella caualler de Valencia e studiant en sacra teologia dirigida a la magnifica S.ra Montpalaua de castellui.*

   N'existeix una edició, sens lloc ni data, potser Valencia 1485?; treta d'aquest ms. la publiquen Briz, *op. cit.*, pp. 5-17; Miquel i Planas, *op. cit.*, pp. 365-385.

   Segons la numeració manquen els folis 12-13 sens que's vegi rastre de la llur desaparició; seguint la taula aquests dos contenien *Figura domini nostri Jesu christo.*

2. (f. 14) *Cobles fetes per mossen fenollar e per mossen Joan Scriua caualler contemplant en Jesus trinifficat.*

   Qui deu vos contempla de la creu en larbre

   Les cobles senasses porten el nom *Mossen Fenollar* i les parelles *Mossen Johan Scriua.*

3. (f. 27) *Obre fete per lo Magnifich comenador Stela de Barcelona. Jesu christ stant nuu agenollat sobre la creu tenint dauant stesos per terra los turments de la passio diu aquestes paraules.*

   Sant deu Inmens e pare prescient

   La 2.a cobla duu l'epígraf *Respon deu lo pare.*

4. (f. 27 v.o) *Oracio feta en nom del Comenador stela a deu lo pare narrant tots los turments que Jesu christ te deuant.*

   Causa causant obrer Incomprensible

   Des de la 4.a cobla endavant totes duen un títol.

5. (f. 33 en blanc; f. 34) *Obra feta per Miquel stela de Barcelona Intitulada Comedia de la sagrada pacio de Jhesu christ.*

   Foch diuinal cremant del mes alt polo

   Al marge exterior els versícuis dels evangelis en els quals cada cobla està inspirada.

Digitized by Google

6. (f. 37) *Cobles de Romeu lull scusant se de hun mal dit quere Inculpat per una dama.*

Sius he maldit en pensar ni per obre

Aquest foli ha estat transportat del lloc on li corresponía segons la taula; està enganxat en aquest lloc.

7. (f. 124, foli mudat de lloc i enganxat aquí) *Resposta de Romeu Lull a tres cobles del S.or compte de Oliua qui mes loaria e millor la S.ra na Francina rossa. metent per joya un diamant responent per los mateixos rims.*

Comte Senyor puys virtut es la rama

8. (f. 124 v.o) *Otra respuesta de Romeu lull a las mismas coplas del S.or Conde doliua en castellan.*

Doliua vos conde senyor muy discreto

3 cobles de 10 versos.

9. (f. 37) *Obre fete per Romeu Lull responsiua com nostre dona en los vint trihumphos trihumpha. De la sua concepcio.*

Misteri gran o concebiment noble

Cada cobla porta un epígraf.

10. (f. 41 v.o) *Obra feta de strams per Romeu Lull en laors de la gloriosissima mare de deu.*

Per satisfer al que tant me obliga

11. (f. 42 en blanc; f. 43) *Questio moguda per mossen Fenollar preuere a mossen Joan Vidal preuere an Verdanxa e an Vilaspinosa notaris La qual questio es disputada per tots. e daquella sentenciat per Miquel stela. Veure.*

Per be que lo mon en tals fets huy sia

Els quatre contradictors valencians elegeixen primer per jutge Mossèn Corella, mes aquest no sentenciant elegeixen jutge en Miquel Stela de Barcelona. Gaire bé totes les cobles d'aquesta tençó porten epígrafs.

12. (f. 62) *Resposta feta per mossen Torroella al Comenador Rocha-berti Castella demposta.*

Apres que per mija dels forans sentiments e per opinades apprehencions son presentades les coses al pensament...

f. 63 v.o, acaba recomanant que «degan saber lo consell daquesta següent canso per mi fete», que té 4 versos el primer essent:

Pus nom consent sperança

Publicat per Briz, *op. cit.*, p. 92.

13. (f. 64) *Lamentacions de Mirra e Narcisso e Tisbe per mossen Corella Caualler e en sacra Theologia professor.*

A l'indret del darrer paragraf, en el qual en Corella plagía el proemi de la Gloria d'Amor d'en Rocaberti, se llegeix al marge interior: «Prouerbium vulgare: Cassa | guerres y amors | de hun plazer mil dolors».—Publicat per Briz, *op. cit.*, pp. 95-111, i per Miquel i Planas, *op. cit.*, pp. 165-190.

14. (f. 79 v.o) *Istoria de Biblis qui se enamora a Cano germa seu feta per lo R.d mestre Corella.*

Publicat per Briz, *op. cit.*, pp. 112-116, i Miquel i Planas, *op. cit.*, pp. 193-200.

15. (f. 84 en blanc; f. 85) *Tragedia de Caldesa feta per mossen Corella.*

f. 87 v.o; 2 cobles de 14 versos, essent el 1.r vers de la primera:

Mouras corrent la tremuntana ferma

Digitized by Google

A la fí altres 14 versos el primer dels quals és:

Clarament veig quen la mundana orla

Publicat per Briz, *op. cit.*, pp. 117-120, i per Miquel i Planas, *op. cit.*, pp. 123-129.

16. (f. 89) *Obre de Romeu lull contrita fogint a foll e desonest amor.*
Sin temps passat hagues hagut coneixer

17. (f. 90) *Obre contrita en strams feta per Romeu Lull.*
De bocadens postrat estich en terra

18. (f. 91) *Romeu lull clamant se com no pot fugir als lassos damor.*
Yo fuig damor per viuren libertat

19. (f. 91 bis) *Strams sobre lo desconaxent amor.*
Mon sentiment ha perdut del tot lesma

20. (f. 92) *Pensament fet per en Pere Joan ferrer Caualler.*
Publicat per en Ramón Miquel i Planas en el seu *Novelari català dels segles XIV a XVIII* [Barcelona, 1910].

21. (f. 98 v.º) *Obre feta per Romeu Lull Intitulada lo Consistori de amor.*
Lalt trihunphant cupido deu de amor

22. (f. 102 v.º) *Cobles de Romeu Lull de hun procceheix amor.*
Fantesiant molt souint en amor

23. (f. 103 v.º) *Cobles de Romeu lull requerint o accitant a sa dama en amarlo.*
Lexem estar amor nom dones guerre

24. (f. 104 v.º en blanc; f. 105) *Faula de les amors de Neptuno y diana ab la transformacio de aquella en Rocha per la ira de Cupido. feta per Claudiano poeta y transladada en vulgar cathalana lengua.*
Publicat per en Ramón Miquel i Planas en el seu *Novelari Català* [Barcelona, 1911].

25. (f. 116 v.º en blanc; f. 117) *Platica de amor scrit per manament del Rey Don Johan de Inmortal record per Ffrancesch Alegre.*
Communis omnium animancium est compunccionis appetitus procreandi causa. Et eadem cura eorum que procreata sunt. .p.º officiorum.
Natura discreta S.or molt excellent ab degut orde ordena les coses necessaries...

26. (f. 124 apareix tallat amb estisores i se troba ara enganxat abans del f. 37; f. 125, títol escrit al marge interior:) *Cobles castellanes scrites ab molt elegant stil per la Senyora Dezuall.*
El dolor de mi cuydado
Una cobla de 4 versos i 4 de 8. — Publicat per Antoni Bulbena, *Libre intitulat Jardinet de Orats* [1897], p. 8.

27. (f. 125 v.º; títol il·legible malmès per l'humitat i mig tallat pel relligador; en la taula apareix el títol següent:) *Part de hun proces Judiciari o criminal fet per huna Senyora con la menen a sentenciar. en castella.* — Pregon.
Manda amor y su justicia
Plana a dues columnes comprenent 4 cobles de 10 versos, amb alguns epígrafs. — Publicat per Antoni Bulbena, *op. cit.*, p. 10.

Digitized by Google

28. (f. 121, a 1 columna). *Lhiameta a Grimalte dezia la seguente coble.*
Si los gozos desseados
2 cobles, la primera de 11 versos i l'altra de 10.

29. (f. 125 v.º; al marge inferior hi ha aquesta i la vinenta cobla:) *Romeu Lull.*
A un que fama offende
5 versos.

30. (f. íd.) *Otra.*
Si por ser de vos amado
12 versos.

31. (f. 126, marge inferior:) *Romeu lull.*
Venci por no ser vencido
Una cobla de 5 versos i altra de 9. — Publicat per Antoni Bulbena, *op. cit.*, p. 11.

32. (f. 126, marge exterior) *Mote con coble.*
Guay de mi triste catiuo
Una cobla de 5 versos i altra de 9. — Publicat per Antoni Bulbena, *op. cit.*, p. 12.

33. (f. íd.) *Otra por absencia depertida.*
Ffenescer veo mi vida
Una cobla de 5 versos i altra de 9. — Publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 12.

34. (f. 126 v.º, a 2 columnes) *Esto fue unes Justes. o torneig en Barcelona a 22 dabril any* 1486. *y son estos los motiuos y ximeres.*
Cada taulager porta una quarteta castellana en la cimera. — Tot publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 13.

35. (f. 127 v.º, a 2 columnes) *Glosa sobre la insigna cancion De vos y de mi quexoso.*
Por las ancias de quereros
12 cobles de 8 versos. — Publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 15.

36. (f. 128, *b*) *Cancion.*
Quien tanto veros desea
Una cobla de 4 versos i altra de 8. Després ve la *Glosa sobre la cancion*, de 11 cobles de 8 versos. — Tot publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 18.

37. (f. 129, *a*) *Mote Ay que mal hize en miraros. — Glosa.*
Para jamas olvidaros
Una cobla de 5 i altra de 9.
Sigue otra glosa sobre esta cancion que hizo Pinar.
Despues de veros ausente
14 cobles de 10 versos. — Tot publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 22.

38. (f. 130, *b*) *Glosa de este Mote que una dona com si leuaua. Ya mi ver nunqua vos viera.*
Pues no consiente ventura
Una cobla de 5 i altra de 10. — Publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 27.

39. (f. 130, *b*) *Mote A la postre se vera.*
Si vuestro tanto querer
Una cobla de 5 i altra de 10 versos.

40. (f. 130 v.º, *a*) *Mote Ni sabel dolor que siento.*
Encubre su gran valer
Una cobla de 4 versos i altra de 8. — Publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 27.

Digitized by Google

41. (f. íd. *b*) *Mote Con fuersa damor forsada.*
Con un dolor que no fue
Una cobla de 4 i altra de 8. — Publicat per Bulbena, *op. cit.*, p. 28.

42. (f. íd.) *Mote Con un forçado querer.*
Si quexa damor fatigua
Una cobla de 4 i altra de 8. — Publicat per Bulbena, *op. cit*, p. 28.

43. (f. 131, títol retallat pel relligador) *Istoria de Leander hi de Hero feta per mestre corela.*
f. 132, 8 versos començant per aquest:
Tant gran dolor lo meu cor trist esquinsa
f. 133, 3 versos el primer dels quals es així:
Dell mon nom dolch que ma vida vul perdre
f. 136, 8 versos el primer essent:
Lo foch que veig ences en la torra
f. 137, 4 versos començant per:
Cuyta cors mort que la amor quet fa perdre
La obra no acaba per mancança dels folis 141-144. — Publicat per Bulbena, *op. cit.*, pp. 29-46, i per Miquel i Planas, *op. cit.*, pp. 95-119.

44. (f. 144, a 2 columnes) *Cobla.*
Pulcris es ut yduonea
Y por mi tanto querida
13 cobles de 4 versos combinades de llatí i català.

45. (f. 144 v.º) *Encontra de amor fet per mossen Joan scriua. ab hunes cobles de les Catherines.*
Pessant jo per lancontrada
(f. 145, marge exterior) Les Caterines. Semblen Regines
La darrera cobla tallada pel relligador.

46. (f. 146 v.º) *Apellacio de Verdanxa he primerament endressa lo seu dir a mossen Fenolar.*
Qui creu del tot son adjutori
En part repetició del foli 59.

47. (f. 148 v.º) *Mossen Ff. Corella.*
Si ferre calt refreda la ma casta

48. (f. 149 v.º) *Letre damor de mossen Xerabia a dona Brianda.*
Besant vos les mans discreta Sra. yo blanch paper...

49. (f. 150 manca; f. 151) *Visio del judici de Paris fet per mossen Joan Scriua ab la allagoria de aquell feta per mossen Corella.*
Publicat per Ramón Miquel i Planas, *Les obres de J. Roiç de Corella*, pp. 285-306. — Al foli 157 hi han els 6 versos el primer dels quals és:
Preniu lo pom mare del gran Cupido
Manquen els folis 162-163 que conteníen: *Letra de amor per Mestra Corella a Caldesa, Letra del predit a ella mateixa* i el començament dels *Versets fets per Joan Moreno a huna filla del Governador de Valencia:*

50. (f. 164; el primer de l'obra esmentada den Juan Moreno que ara apareix es així:) Lo be queus vull e may repose
Acaba amb una cobla de 8 versos el primer vers de la qual és:
Puix en tal temps la serena be canta

Digitized by Google

51. (f. 164 v.º) *Obra feta per Romeu Lull trobant se fortunat en Amor | loa e comenda aquell.*
Sin algun temps damor me so clamat

52. (f. 165) *Obre feta per Romeu Lull per la mort de la que en strem amaua.*
Vengut es temps quen amar dare terme

53. (f. 166) *Prolech en la Istoria de Josep fill del gran patriarcha Jacob ordenada per mestre Roiz de Corella.*
Publicada aquesta obra per R. Miquel i Planas, *op. cit.*, pp. 31-91.

54. (f. 193 v.º) *Obra feta per Johan moreno. en persona de huna nobla he deuota Senyora. dona Violant [durrea] continuant en lo present.*
Jo si bem tinch per indigna seruenta

55. (f. 194 v.º) *Cobles de Mossen Corella a caldea.*
Ma gran caritat amor he larguesa
(f. 195) *Resposta de Caldesa a mossen Corella.*
Ma calitat fent vos empresa

56. (f. 196) *Cobles sparses a Caldesa.*
Calda cremant que no sentiu iuern
6 de les 7 cobles estàn capçades per rètols dels 6 vicis.

57. (f. 197 v.º) *Letre de mossen Corella ha Yolant durleda.*
Són dues lletres amoroses publicades per R. Miquel i Planas, *op. cit.*, p. 389.

58. (f. 198) *Mossen Corela.*
Una sou vos lo remey de ma vida

59. (f. 198 v.º) *Mossen Fenolar.*
Quasi libert content de ma ventura
Al capdevall del mateix foli hi ha escrit en lletres grosses: *Finite sunt opere multos | scripte a Narciso Guall | signum.*

60. (f. 200 manca; f. 201) *Obra feta per Johan moreno per los vells.*
Ab tot que ja esperiments

61. (f. 204) *Cobles de Romeu Lull. dolent se de una dama quil hauia dexat o desdenyat.*
Puys nom voleu prech la mort tost me vulla

62. (f. 205) *Colloqui e rehonament fet entre Dues dames. la huna casada. laltre de condicio beata. al qual colloqui se applica huna altre dama vidua. Lo qual hoyt per hun vellet fonch descrit per ell lo rehonar de quiscuna comensant a parlar ell en stil de semblants paraules.*
Diuendres sant
die honest de dol e plant

63. (f. 226 v.º blanc; f. 227) *Romiatge de la casa Sancta de Jherusalem ab les perdonanses de aquella. fet per Mossen Guillem Oliuer ciutada de Barcelona.*
No acaba per mancar el foli 238. Parteix dia 1 Març 1464.—Publicat per mossèn Jaume Collell, *Catalunya à Palestina*, I, Barcelona, 1900, pp. 4-28.

Digitized by Google

64. (f. 239) *Somni de Ffrancesch Alegre recitant lo proces de una questio anemorade.*

Al foli 249, *Fi de la present obra endressant la Anthonio Vidal o demanant li consell;* al verso del mateix foli: *Resposta y consell de Anthoni Vidal.* — Publicat per Ramón Miquel i Planas, *Novelari Català*, 1910.

65. (f. 253 v.º) *Rehonament fingit entre Ffrancesch Alegre y Speransa trames per ell a una dama.*

Acaba amb 12 versos castellans. — Publicat per R. Miquel i Planas, en el seu *Novelari Català*, 1910.

66. (f. 256 v.º) *Requesta de Amor recitant una altercacio entre la voluntat y la reho feta per Francesch Alegre.*

Acosten se a vos ten gran nombre de virtuts per lo que valeu...

67. (f. 258) *Prosa feta per Romeu Lull Intitulada Lo despropriament de amor.*

Publicat per R. Miquel i Planas en el seu *Novelari Català*, 1910.

68. (f. 263 v.º) *Cobles de Romeu lull querelant se de cruel e desconaxent amor.*

Glorios es lom qui no sent amor

69. (f. 264 v.º) *Altres del predit. Cobles fetes per gelosia de la que en strem amaue.*

Ab gran sfors quasi forci natura

70. (f. 265 v.º en blanc; f. 266) *Romeu Lull. Laors del Illu.*^{mo} *S.*^{or} *duche de Calabria en Castellan.*

Que fazeis o trobadores

9 cobles de 8 versos, a dugues columnes.

71. (f. 266 v.º, a 2 columnes) *Cansons Ytalianes fetes per Romeu Lull trobant se desdenyat de una dama.*

Si un tempo te fuy grato

Una cobla de 4 versos i 8 de 8.

72. (f. 267) *Stranbotto de eodem.*

Non voler dar ad chi non prezil dono

8 versos.

73. (f. íd.) *Altre canzone.*

Non mente quel muchanticho

Una cobla de 4 versos i 3 de 8.

74. (f. íd.) *Stranbotto.*

Pregho seruo pare non me gradito

8 versos.

75. (f. íd.) *Altra.*

Chi ciecho prende per guida

Una cobla de 4 versos i 5 de 8.

76. (f. 267 v.º) *Stranboto.*

Nel diauolo serue ne ad dio

8 versos.

77. (f. 267 v.º) *Canço de quatre lengatges.*

Dite dia tantiguay

12 versos.

Digitized by Google

78. (f. 268) *Cançion Castellano.*
Pues mi muerte desseays
12 versos.

79. (f. 268 v.º en blanc; f. 269) *Letre de Romeu Lull tremesa alguns perticulars fent los demanda qual forma o ymatge al uniuersal honor dar se pot.*
Si la natural cupiditat: en les humanes pençes...
(f. 270) *Resposta de Ffrancesch Alegra a la demanda de Romeu Lull.*
(f. 273) *Replica de Romeu lull a la resposta de Ffrancesch Alegre.*
(f. 274) *Resposta de Mossen Pere torroella a la demanda de Romeu Lull.*
Firma: *del vostre germa Pere torroella.*

80. (f. 277, invisible; escriptura diferent:) *Del Rey de Francia de la entrada que ffeu en Napols.*
Rey frances de la gran sira
Una cobla de 4 versos i 12 de 8, a dugues columnes. El f. 278 és blanch.

81. (El primer dels tres textes afegits al relligar-se'l *Jardinet* comença així:) Aquesta es la sancta pistola que nostra senyor trames per lo seu Angell...

Aquesta *Epistola del sant Diumenge* és de lletra de la primera meitat del XVèn segle i ocupa viij folis marcats que, per tenir repetit el iij, ne resulten 9. Acaba d'aquesta manera:

... E qui creura aquesta pistola E los manements seguira E lo seruehi de deu fera E a la ayglesia ira E als pobres almoyna farra ho donera. la mia benedicsio aura in secula seculorum amen.
Qui scripsit scribat semper cum domino viuat Amen.

El verso està ple de notes i proves de ploma sens importancia.

82. El segón text és el *Libre dels bons amonestaments* d'en Turmeda escrit a mitjàn del XVèn segle. Aquest quadern tenía primitivament 12 folis; és inútil el primer, essent el darrer esqueixat. Cada plana conté 6 cobles essent cada una separada per una ratlla vermella; a cada majúscula un toc groc. Al f. 1.er, com a tall d'ensaig, només hi va escrit els dos versos: «No vulles jurar falsament. Ne per diners fer trayiment»; al verso no hi ha sinó: «En nom de deu tota via quens vulla guiar ab la verge maria».

(f. 2.n) *En nom de deu tota via quens vulla guiar ab la verge maria. Libre compost per ffrara Entelm turmeda de alguns bons amonestaments Jat sia que ell los haja mal seguits En pero pensen hauer algun merit per diuulgarlos a la gent prech Deu per ell quell deix ben finar Amen.*
En nom de deu Omnipotent

Acaba el recto del f. 11.è:
En paradis sia Amen.
Deo grasias.

Al verso del mateix foli hi ha escrit en lletra antiga *Jardinet de orats.* 1486. esborrat i repetit a sota en lletra del segle XVIIè.

83. (Tercer text afegit al relligar; es una *Vida de Santa Barbara* escrita a mitjan XVèn segle però copiant una traducció força anterior; comprèn ara 7 folis en 18 capítols)

Digitized by Google

Prolech en la vida de sancta barbara filla del rey diescorus.
Com sia clara speriencia...

Acaba amb una *Oracio beate barbare.* Al capdevall del foli 7.[è] hi ha escrit en lletra del XVI.[èn] segle: *Fonch acabat de scriure lo present libre Intitulat Jardinet de Orats en lo any M.cccc.86.*

84. Va relligar-se a la fí, ocupant 4 folis sens marcar, la taula del cançoner de mà d'en Gual que és qui l'ha escrit quasi tot. Té interès per haver dessaparegut alguns folis i per haver estat altres posats fòra del seu, coses que ja hem fet observar al seu lloc. Comença d'aquesta manera: *Rubrica de Totes les obres contengudes en lo present libre escrites de ma de mi Narcis gual notari del qual son scrites lany de la natiuitat de nostre Senyor* 1.4.8.6.

Acaba aquesta taula amb tres títols que no hi figuren ara:

Letres de Amor fetes per Romeu Lull dirigides a Serena D.. 277
Letre de Amor del predit Romeu Lull a ella mateixa....... 278
Altres letres a ella mateixa............................ Ibidem

El darrer foli verso és blanc.

Y

Lo Conort den Francesch Ferrer

Així mateix com se donaren les sigles α i β, a continuació dels cançoners provençals per indicar dugues obres poètiques on diversos fragments de trobadors són citats, designarem per Y i Z dos poemes catalans que contenen troços trets de poetes.

El primer en data és un poema que no'ns ha arribat: la *Passió d'Amor* de mossèn Jordi de Sant Jordi, que sabem que contenía fragments d'en Guillem de Bergadà, d'en Pau de Bellviure i d'en Pere March, entre altres. La sola noticia que tenim d'aquest poema ens la dóna el marquès de Santillana en la seva interessant carta al conestable de Portugal. «Fizo la Pasion de amor, en la qual copiló muchas buenas canciones antiguas, asy destos que ya dixe (els tres esmentats) como de otros.»

En el *Conort* en Francesch Ferrer va seguir potser les petjades del gran poeta ancestor seu Jordi de Sant Jordi. No describim l'idea general del poema que's trobarà en el *Repertori* i comença amb el vers

O be's despit e gran dolor

Els tretze poetes i els llurs fragments son aquests:

1. *Mossen Berenguer de Vilaragut.* A dieu prey me fira lam
   10 versos.
2. *Mossen Proxita.* Trasit mauetz dona desconaxent
   8 versos.
3. *Mossen Jacme Scrivà.* Amor amor quis vullaus do lauzor
   8 versos.
4. *Mossen Jordi.* Pus axi be sabets de cambiar
   8 versos.
5. *Mossen Corella.* Gens no cregau que la vostra honor
   8 versos.
6. *Mossen Pere de Queralt.* Sis pogues fer que tot quant ne hagut
   8 versos.
7. *Frare Basset.* Per gran rayso cruel dona malvada
   8 versos.
8. *Lo Mercader Mallorqui.* Cercats duy may ja siats bella e pros
   10 versos.

Digitized by Google

9. *Bernat del Ventadorn.* De les dones me desesper
8 versos. — 4.ª cobla de l'obra «Quan vey la lauzeta mover».

10. *Masdovelles.* Digats mi donchs pençats vos queus servesca
8 versos.

11. *Mossen Auzias March.* Quant hoireu alcavota provada
8 versos.

12. *Mossen Sentelles.* Donosa sou bella sens gens uffana
8 versos.

13. *Pau de Bellviure.* Per fembra fo Salamo enganat
9 versos.

Entren per fí altercant amb el rei en *Joan Boccaci* i en *Servari* sens que cap fragment se'n retregui.

Z

«Tant mon voler» den Pere Torroella

En aquest llarg poema en Torroella retreu textes de poetes catalans, provençals, francesos i castellans: els fragments retrets són en nombre de 28. Comença així:

Tant mon voler ses dat a mors
Que tots quants dits de trobadors
Lig ne recort
En mon parer, facen report
De ço que nemorat soport.

Els retrets o fragments són els que segueixen, precedits sempre pel mot *parla* precedint el nom de cada poeta, àdhuc cada vegada que reprèn a parlar el mateix Torroella.

1. *Parla mossen Jacme March.*
Un sobtos pler mes vengut per lo veure
8 versos.

2. Torní als drets comendaments | de *layn xertier.*
Parla Xartier. Amour es cruzel lizongier
8 versos.

3. *Parla Pere Vidal.* Quant hom es en attruy poder
8 versos. — Anglade, *Les poesíes de Peire Vidal,* París, 1913, p, 122.

4. *Parla Vilarasa.* Si com lo foch sencen ab fumament
8 versos.

5. *Parla mossen Arnau March.* Tot hom se guart de mi
7 versos.

6. *Parla Mexaut.* En li na rien de contrefayt
5 versos.

7. *Parla mossen Auzias March.*
Alt he amor dun gran desig sengendre
8 versos.

8. *Parla Lope d'Estuenyega.* Bien quanto mi desear
12 versos. — *Cancionero de Stúñiga, íd. íd.,* p. 39; 4.ª cobla de l'obra «Si mis tristes pensamientos».

Digitized by Google

9. *Parla Ponç d'Orteffà.* Si nay perdut mon saber
8 versos.

10. *Parla Marti Garcia.* Lo voler pot be son dan
8 versos.

11. *Parla Alfonço Alvarez.* Ha gran error Quien por amor
14 versos.

12. *Parla Inyego Lopes.* Por amar no sabiamente
4 versos. — J. Amador de los Rios, *Obras de Iñigo Lopez de Mendoza*, Madrid, 1852, p. 443.

13. *Parla mossen Jordi.* James guasanye tant en re
10 versos.

14. *Parla Blanquasset.* Ab tal voler feu amor atorgar
8 versos.

15. *Parla misser Oto.* Nul ne set en cest libre lire
10 versos.

16. *Parla Johan de Torres.* O mal ditxa fermosura
4 versos.

17. *Parla Arnau Deniell.* Si ben fonch lonch sper nom embargua
8 versos.

18. *Parla Bernat del Ventadorm.* Com me sove vos clam e vull
8 versos.

19. *Parla Francesch Ferrer.* Si donal mon se teny per ben servir
8 versos.

20. *Parla Johan de Mena.* Si en algun tiempo dexado
9 versos.

21. *Parla Francesch de Mescua.* Anuig al mon per fort que sia
4 versos.

22. *Parle Masias.* No por quel merecimiento
8 versos. — Gallardo, *Ensayo*, col. 532, segona cobla.

23. *Parla Vaqueras.* S eu no son rich contra vostra rīcor
8 versos. — Bartsch, *Grundriss*, 392. 13; 4.ª cobla.

24. *Parla Johan de Duenyas.* Amor temor e cordura
4 versos.

25. *Parla mossen Johan de Castellvi.* Amor es tal que son poder
5 versos.

26. *Parla Santaffé.* Si mi senyora laguada
9 versos. — Gallardo, *Ensayo*, col. 518, terça cobla.

27. ... E com Guillem de Bergeda | En un complant que damors fa | Planyent rahona.
Parla Guillem de Bergeda. Axi com cell qui del tot s'abendona
11 versos.

28. ... Per ço dich quaix al punt derrer | Part d'aquell lay que dix Fabrer | Ab greu dolor.
Parla Febrer. O Deu a qui dire ma lengor
7 versos.

Digitized by Google

III

Altres manuscrits contenint poesies

a

Perpinyà, Arxiu departamental, registre I del notari Joan Francesch Burgat, anys 1557-1570

Es una fulla de pergamí que havía servit per a cobrir el registre notarial. Provenía d'un cançoner gran foli del qual aquesta fulla n'era la 50.^{ena}, L; és escrit a dugues columnes per mà del XIII^{èn} segle, d'un bell aspecte, amb caplletretes rojes i blaves alternades. — Ha estat publicada per Alart, *Un fragment de poésie provençale du* XIIIe *siècle*, en la *Revue des langues romanes* de Montpeller, volum. IV (1873), pp. 228-239.

1. (Es un fragment de 200 versos del poema d'en Ramón Vidal de Besalú, *So fo e·l temps c'om ara jays*, que comença, col. 1.ª:)

E li respon... ors
Un playt fan dompnas qu'es folors.

Acaba aquest fragment:

Vos sabetz de qual o vueilh dir

Aquests 200 versos corresponen als 574-775 de l'edició d'en Cornicelius, Berlín, 1888.

b

Barcelona, Academia de Bones Lletres

Com **a** també es una fulla de pergamí havent servit de cobertes a un llibre sense importancia vingut de Mallorca; és escrit a dugues columnes envers mitjàn segle XIV^{è} i per estar tallades les dugues cares de dalt dels folis no's pot saber si provenía d'un cançoner, per més que'l gran format ho fa presumir. Caplletretes i calderons vermells i blaus alternats: en conjunt són vuit columnes. — Va esser descobert i publicat pel Sr. Ernest Moliné y Brasés, *Textes catalans-provençals dels segles* XIII^{è} *i* XIV^{è}, en el *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, t. VI (1911-1912), pp. 457-469; i *Adició als textes catalans-provençals*, en *íd.*, *íd.*, VII (1913-1914), pp. 137-140.

Se tracta també d'uns fragments del poema d'en Ramon Vidal de Besalú, *So fo e·l temps c'om era jays*, amb la particularitat notable de contenir 170 versos inèdits. Els coneguts corresponen als versos 1285-1316, 1322-1346 i 1354-1385 de l'edició d'en Cornicelius, Berlín, 1888. El primer vers que apareix és així:

1. La domna failhic, so es uers

c

Barcelona, Arxiu de la Corona d'Aragó, manuscrit de Ripoll, n.° 129

Els tractats que'ns interessen ocupen 12 folis de paper (els 19-30 del manuscrit) de 225 × 155 mm., escrits per una mà de la primería del XIV^{èn} segle. El fragment no comença ni acaba, està relligat junt amb altres textos i va esser publicat sencer i estudiat per en Jordi Rubió i Balaguer, *El manuscrit* 129 *de Ripoll*, en la *Revista de Bibliografía catalana*, V, 1905 [1911], pp. 285-378, al qual seguim. — Els folis 186-187 contenen un fragment del *Dictat* de Ramon Lull, incomplet per mancança de folis anteriorment a la foliació, que és moderna; va acompanyat d'una exposició. Tot ha estat publicat pel mateix Sr. Rubió i Balaguer, *Fragment d'un manuscrit Lulià*, en els *Estudis*

Digitized by Google

Universitaris catalans, IV (1910), pp. 124-128. Havía donat noticia d'aquest manuscrit en Rudolf Beer, *Die Handschriften des Klosters Santa Maria de Ripoll* (Sitzungsberichte der kais. Akademie der Wissenschaften in Wien, Philosoph.-Hist. Klasse, vol. 155, 3.ª part), 1907-1908, II, p. 112.

1. (fol. 19, tot continuant) *Temps.* | Temps coue aguardar que lus temps sia semblans ab lautre...
(f. 25) Espleguon les regles de trobar.
Són les regles escrites per en Jofre de Foixà.

2. (f. 25 v.º) *[Aqueste]s son les diferencias entre les cançons tençons siruentesch cobles uers dances, [desda]nces e uiaderes.*
Es un tractat poètic que cita les següents obres d'autors catalans:

1) *G. de Cabestany.*
Er... y quem uenguts als jorns lonchs
Només aquest vers. Com a mostra de cançó.

2) Li dolç cossire
Només aquest primer vers. Com a mostra de cançó.

3) Una tenço ben fayta de mos xans
Només aquest primer vers. Com a mostra de tençó.

4) *P. de Vilademany.*
De lorde suy del noble infant en Pedro
Només aquest primer vers. Com exemple de cobles.

5) *Capela de Bolquera.*
Li fayt deu son escur
Només aquest primer vers. Com exemple de vers.

6) *Capela de Bolquera.*
Ffis vos suy ayman
Una cobla de 8 versos i altra de 10. Com exemple de dança.

7) Per uos suy en greu turment
2 primers versos. Com exemple de viadera.

8) *G. de Capestayn.*
Li dolç cossire
Els 4 primers versos. Com exemple de rimes croades.

9) Merçe prey vos vença
4 versos. Com exemple de rimes leonines.

10) (Capellà de Bolquera.)
Ffis vos suy ayman
Els 4 primers versos. Com exemple de rimes dobles.

11) Dompna de me merceus prenya
3 versos. Com exemple de rimes closes.

12) (Guillem de Cabestany.)
Er uey quem uenguts als jorns lonchs
Els 2 primers versos. Com exemple de rimes doblades.

13) *Capela de Bolquera.*
Li fayt Dieu son escur
Només aquest primer vers. Com exemple de rimes adjectivades:

Aquest tractadet cita també: 2 poesíes de Riambau de Vaqueres, les d'en Pere Cardenal, una d'en Folquet de Marsella i una de n'Arnau Daniel.

Digitized by Google

3. (f. 27; segueix una col·lecció de poesíes) *Dancia.*
Amorosa mayhorquina
Reprobatur dupliciter; prius sic.
En frayre en la diuina
Secunda reprobatio.
Rayso tot xant jen afina
Responsio siue defensio ad utrumque.
Bels aymis qui ben divina
4. (f. 27 v.º) *...hec due cuble: responsio et innasio.*
Ayman suy bel joy e lalba
Responsio ad istos uersus.
Axi con çel qui bes xalba
5. (f. íd.) *Dancia retronxada.*
Nom pux daymar uos estrayre
6. (f. 28) *Alia dancia retronxada* (capellà de Bolquera).
Ffis uos suy ayman
7. (f. íd.) *Dancia* (Dalmau de Castelnou).
Dompna de mi merceus prenya
Acaba aquesta poesía amb la nota: *Responsiua istius dancie, que atribuitur Andalmau de castel nou, ist in quinto folio, et incipit:* Senyer ualor nom ensenya.
8. (f. 28 v.º) *Dancia.*
[Gen]til dompna sens erguyl
9. (f. íd.) *Dancia uirginis gloriosa.*
Xi con la flors ben olen
10. (f. íd.) *Dancia Petri Alamayn.*
Ay senyer saludar mets
11. (f. 29) Guays e jausents xanti per finamor
El darrer vers és: «merces a sobs de frayr uguo prior».
12. (f. íd.) *Cancio aiectivata.*
Le guay dolç cors a quuy ses junt
El darrer vers és: «tort ne fa gran a me franceschi».
13. (f. 29 v.º) Narchiprestre si deus bonauentura
Responsio ad predictam.
Los fylls Nohe les terres per mesura
14. (f. íd.) (Capellà de Bolquera).
Li fayts dieus son escur
15. (f. 30) Mi dons que us aym ses bausia
16. (f. 30 v.º) *Capellani di Bolquera. Cancio aiectivata.*
Li fayt dieu son escur
17. (f. íd.) Lassa mays magra ualgut
18. (f. 186) *A conexer Deu en lo mon comense lo dictat de Remon.*
A cels qui dien que prouar
(f. 187) *De la exposicio dels comensaments dest dictat.* Com cascune proposicio daquest dictat sia posade en .II. veses decleramle...
Aquest fragment comprèn 28 versos del *Dictat* i de l'exposició no n'hi ha sinó un foli.

Digitized by Google

d[r]

Palma de Mallorca, Biblioteca Provincial

Notable manuscrit del XIVèn segle de 212 folis de paper enterc, de 273 × 210 mm. Arbres i pintures als folis. 1. «Larbre de les virtuts divines», 2 i 3, recto i verso, total 6 arbres. Pintures fetes amb traça representant Gentil i els tres savis en diferentes actituts; als folis 18, 33 i 56, els arbres són de plana i les pintures de mitja. Caplletres colorides i títols i calderons vermells. Relligat en pergamí flexible. — Descripció detallada feta per Mateu Obrador en *Obras de Ramón Lull: Libre del Gentil e los tres savis. Libre de la primera e segona intencio. Libre de mil proverbis*, Palma de Mallorca, 1901, p. LXI. Vegi's també A. Morel-Fatio, *Romania*, XI, p. 188.

1. (Fol. 4) *Aci comenca lo libre del gentil e dels tres sauis lo hu dels quals era iudeu. laltre xristia. e laltre sarray.*

   Com ab los infels ajam participat lonch de temps..

   Acaba al f. 72 i són blancs el verso i tot el 73.

2. (f. 74) *Aquest es lo desconort que Mestre Ramon Luyl feu en sa uellesa Con viu que lo papa ne los altres senyors del mon no volgueren metre horde en conuertir los Infaels segons que ell los requeri moltes e diuerses uegnades*

   Deus ab vostra virtut començ est desconort

   Acaba al f. 85 v.º: «Ffo ffet agloria e alahor de nostre senyor deu en lany MCCLXXXXV.»

3. (f. 85 v.º) *Aquests son los Cent noms los quals Mestre Ramon lull ha fets dels quals ha fets cent psalms los quals se poden cantar axi com los psalms de dauid e prouerbis.*

   No hi ha sinó la taula a 3 columnes.

4. (f. 86) *Cobles les quals feu Mestre Ramon lull sobre lart de lalquimia de la qual art feu hun libre apella[t] de quinta eessencia.*

   Amor me fay ayco rimar

5. (f. 86 v.º) *Aquest libre qui apres se seguex feu Mestre Ramon lull. lo qual se apeyla libre de consolacio dermita. En lo qual son los capitols dauayl seguens.*

   Segueix la taula a 2 columnes.

   Deus glorios de tot bens habondos per vostra sauiesa e amor comensam aquest libre qui es de consolacio Dermita.

   Per .I. boscatge anaua Ramon trist e consiros...

6. (f. 94 v.º) *Aquest libre qui apres se segeix es de primera e de segona jntencio lo qual feu maestre Ramon luyl de Mallorques. Lo qual libre es depertit en .V. parts ço es assaber Diuisio Deu Creacio Incarnacio Temptacio En la qual part de temptacio a XXX. Robriques ho XXX capitols los quals son aquests.*

   Segueixen a 2 columnes.

   (f. 95) Deus jntelligible e amable jnfinidament .j. homenet no conegut pobre de virtuts e damichs jndigne per colpes e peccats fa ab vostra virtut aquest libre dintencio al seu amable fill per tal que jntencio per gracia vostra lendres en vos conexer amar e honra[r] e seruir e benehir e vera jntencio sia en est mon en la altesa e honor que li coue...

Digitized by Google

Del proambol.

Considerant e jaent en mon lit...

7. (f. 117 v.º) *Aquest libre es dels Mill prouerbis que feu Maestre Ramon luyll en lo qual ha los capitols seguents.*

Segueixen a 2 columnes.

(f. 118) Com lom sia creat per coneixer e amar e membrar e honrar e serujr deuper aço fem aquests Mill prouerbis ab que donem doctrina com hom se sapia hauer en la ffi a la qual es creat...

Primo de Deu.

Ages .j. alegre per ço car deus es tot bo e complit.

(Acaba f. 138 v.º) Aquests prouerbis feu e dicta Maestre Ramon lull de Mayorcha venent doltra mar En lany de nostre seyor deus ihesuxrist MCCC e dos.

Ffinito libro sit laus gloria xpo Amen.

8. (f. 139) *Aquesta taula es deles paraules ho dels vocables qui son en lati en totes les sues arts e libres que Maestre Ramon luyll ha fetes les quals declaram açi a aquells aquelles paraules que decorreguen a aquesta taula hon son declarades E si la paraula comença en .a. ho en .b. ho en .c. enserquen la en aquestes Robriques ho en aquesta taula en aquella letra en que comença vermella.*

Amatiua se diu damar axi com de veure se diu visitiua

9. (f. 143) *[R]amon quals son los començaments de medicina...*

Folis 145 i 146, blancs.

10. (f. 147) *Comença lo quint libre de vida hermitana en qual manera blanquerna renuncia al papat.*

Blanquerna papa. enuellehi e remembra lo desig que solia hauer de esser en vida hermitana...

Folis 192 v.º i 193 r.º, blancs

11. (f. 193 v.º) *Incipit liber primus de Miseria humane condicionis Editus a domino lotario diachono. Rubrica primi libri Incipit.*

(f. 203) Incipiunt Rubrice secundi librj...

Acaba al f. 212 v.º i segueix una taula en lletra del segle XVIII^è escrita sobre un full de paper de guarda: «Indice de los tratados contenidos en este libro manuscrito de Raymundo lullo Malorquin.»

d²

Palma, Col·legi de la Sapiencia

Lletra del segle XIV^è en 101 folis de pergamí marcats només fins al L, de 240 × 182 mm., escrit a 2 columnes.—Descrit, utilitzat i reproduída la làmina més important per mossèn M. Costa i Llobera, en *Obras de Ramón Lull: Arbre de Filosofia d'Amor*, etc., Palma de Mallorca, 1901, p. 481.

1. (Fol. prel. v.º, pintura reproduída en l'edició; f. 1) *Deus ab uostra amor comensa larbre de filosofia damor.*

Ramon estant a paris...

(f. XLviiij *a*) *De la fi de larbre de filosofia damor.*

En R. ac finit...

Digitized by Google

2. (f. íd. *b*) *Del cant de Ramon.*
Son creat e esser mes dat
(f. L *a*, acaba) Laus tibi xpē qm̄ liber explicit iste.

3. f. íd. i notes amb fragments del Consili, i segueixen 3 folis amb pintures dels arbres amb rastre d'un foli esqueixat, més 2 folis blancs.

4. (f. 56.e no marcat) *Libre del gentil e los tres sauis.*

d^{3}

Roma, Biblioteca Chigi, E. 4-118

Lletra de les darreríes del XIV^{èn} segle o primería del següent en 96 folis de paper de 215 × 145 milímetres. Títols i caplletres alternades de blau i vermell. — Publicat en gran part per Karl Bartsch, *Zur catalanischen Litteratur* en el *Jahrbuch für romanischen Literatur*, XI, pp. 61-64.

1. (Fol. 1) *Cant de Mestra Ramon lull de Mallorques lo qual se canta per manera de salmodia.*
Som creat e esser mes dat
(f. 2 v.º, acaba) Deuots leyals humils tements
A procurar sos honraments. Amen.

2. (f. 2 v.º, fragment) *Aquests son los cents noms de deu los quals...*
Segueixen les rúbriques completes fins al 3 v.º Del f. 4 al 12 en blanc, potser destinats a escríure-hi els Cents noms de Deu.

3. (f. 13) *Tabula generalis magistri Raymundi llull.* Aquest libre es apellat Taula general feta e ordonada...
Al verso 4 figures, una d'elles giratoria; f. 14: «Principia generalia»; 14 v.º, «Principia accidentalia»; f. 15, comença propiament la obra:
Deus bone in virtute tue magne bonitatis incipit Tabula generalis ad omnes sciencias.
Datat: començat al port de Tuniç, Setembre de 1292; acabat a Nàpols, Octava Epifanía.

d^{4}

Munic, Biblioteca Real, Ms. Lat. 10,538

Escrit per diverses mans de la segona meitat del XIV^{èn} segle, en 212 folis de paper. Títols i caplletres vermelles. — De la Biblioteca Palatina.

1. (Fol. 1) *Logica nova.*

2. (f. 97) *Lectura compendiosa super artem inueniendi veritatem.*

3. (f. 103) *Compendium Logice Algazellis.*

4. (f. 127 *a*, a dugues columnes) *Logica en rims.*
Deus per far a uos honrament
De logica tractam breument
(f. 138 v.º, acaba, restant incomplert) Desitg uos dich sensual
Quatra cantos ha son cotral...

5. (f. 161) *Ars iuris.*

Digitized by Google

6. (f. 156) *Modus applicandi novam logicam ad scientiam iuris et medicinae.*
7. (f. 175) *Liber consequentia fidei et intellectus.*
8. (f. 179) *Demonstratio per equiparantiam.*
9. (f. 183 v.º) *Utrum veritatis fidei catholice sint per viam rationis inquirende.*
10. (f. 188) *Ars amatiua de be amar.*

d[5]

Milà, Biblioteca Ambrosiana, Ms. H. 8 inf.

Escrit al XIVèn segle en 123 folis útils de paper de 20 × 14 cm., mancant els 4 primers i estant suplerts per uns altres 4 de moderns. Entre'ls folis 6-7 sembla haver-hi una llacuna, car el sentit s'interromp. Alguns folis malmesos apareixen apedaçats. Títols i calderons vermells, caplletres colorides. Relligat en pergamí recobrint cartró, al llom: *Horæ B. M. Virginis.* — Nota treta de las que deixà en Mateu Obrador publicades en l'ANUARI DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, Barcelona, 1908, p. 605.

1. (Fol. 1) *Hores de Ntra. Dona.*
   Són diferents de les rimades.
2. (f. 51) *De consolacio dermita.*
3. (f. 73) *Peccat de Adam.*
   Un senyor rey qui be senten
4. (f. 79) *Libre de oracions e contemplacions del enteniment.*

d[6]

Roma, Convent de S. Isidro i S. Patrici, I/18

Escrit al XIVèn segle en CV folis numerats al verso i fins al XXXV al recto, de 213 × 148 mm. de paper. Caplletres, títols i calderons vermells. Notes de posseidors, entre elles una de Mn. Gabriel, que'l compra 12 Abril 1485, al foli de guarda posterior. Relligat amb posts de fust estropellat amb indicis de pell verda.

1. (Fol. 1) *Aquest libre qui primer se seguex es de la primera e segona intencio lo quall es depertit en* V. *parts.*
2. (f. XXXV) *Aquests verssos devall scrits qui son per nombre* .CC. *feu lo venerable mestra ramon lull a perpeya a requesta dell rey de Mallorques qui no uolia ha sever deus com remania scusat de la perdicio dels homens quis seguex per lo manament que deus feu a adam savent deus que adam passaria lo manament per lo quall tant hom seria dempnat...*
   Hun senyor rey qui be senten
   Se marauella fort souent
   (f. XXXViij v.º, acaba) Desamor e mi peccador. Amen.
3. (f. íd.) *Aquest libre qui apres se saguex feu mestre ramon lull lo quall se apella libre de consolacio dermita...*
4. (al f. L segueixen obres de Sant Bernat de Claresvalls.)

Digitized by Google

d[7]

Roma, Convent de S. Isidro i S. Patrici, I/22

Escrit al xv[èn] segle en 82 folis (12 preliminars i el 81 en blanc) de paper i pergamí, de 220 × 150 mm. Caplletres i títols vermells. Notes marginals. Relligat amb posts recubertes de pergamí.

1. (Fol. 1) *Deus qui es ens perfectum et prima causa omnium encium per tuam virtutem et veritatem et ad tuum honorem incipimus inuestigare principium philosophia.*
Mallorca 1300.

2. (f. 82 a dugues columnes, fragment del cant de Ramon en paper enganxat sobre'l foli) *Cant de mestra ramon lull de mallorques. Lo qual se cante per manera de salmodia.*
Son creat e esser mas dat
(f. íd. *b*) Hom que uage aytant gran be far
A la fi res no (interrupció).

d[8]

Roma, Convent de S. Isidro i S. Patrici, I/43

Escrit al xv[èn] segle en paper, tot a ratlla plena i a 2 columnes els rims, de 57 folis (repetit el 40) de 220 × 150 mm. Títols i caplletres vermelles. Havía pertangut al bisbe Bellver, segle xvi[è].

1. (Fol. 1) *Deus per vostra virtut veritat e amor comensa aquest libre lo qual apellam libre que deu hom creure de deu.*
Datat a Alleas d'Armenia, Janer 1302. Posseidor antic: «Aquest libre es de fra ramon Pujol ermità de sent honorat.» Fol. 14 v.º, blanc.

2. (f. 15, títol preàmbol amb lletra posterior) *Deus ab vostra virtut començ aquest libre qui es dels vostres cent noms.*
(Lletra antiga) Com los sarrayns entenen provar lur lig esser donada per deu...
(f. 16, com a prosa) O ens diuinal tu est deu per obrar
que en tu has axi con est deu per estar
(f. 57 v.º, acaba) es fet a vosta honrament. Amen.
Laus et honor dei essentie diuinisque personis et dignitatiuus... et sempiternam glorificacionem amen.
1 foli blanc.

d[9]

Roma, Biblioteca Corsini, 44. A. 3 (abans 1362)

Escrit d'una sola mà a principi del xv[èn] segle a 2 columnes en xv + cclxxiiij folis (8 en blanc al mig) de 303 × 225 mm. Títols i caplletres vermelles i alguna que altra blau-verdoses, mancant aquestes en el darrer terç del llibre. Diversos dibuixos. Relligat en pell verda.

(Fol. 1 prel.) Opera Raymundi Lullii (verso i 1 en blanc).
1. (f. vi) Llegenda de Sant Silvestre.

Digitized by Google

2. (f. xiij) Llibre de les maravelles: «*Aci començan les rubriques del libre de marauelles...*»

3. (f. ccxxxv) *Deus qui en sobirana bellesa verificats ab perfeccio los actes de vostres excellents dignitats a donar llaor honrament e honor comensa lo bostre seruidor qui es home pobre peccador est libre qui es contra antixrist.*

   Del prolech. Con lo mon sia començat a coneixer e a amar nostre Senyor...

4. (f. ccLiij) *Aci comença la logica del gatzell.*

   Deus per fer a uos honrament
   De logica tractant breument

   (f. ccLxx, acaba)

   A la verge qui al cor meu
   De la qual nasch home e deu.

   Blanc el verso.

5. (f. ccLxxj. Fragment d'una obra que comença:) «Deus es aquell ens en qui bonesa granesa eternitat poder sauiesa volentat...»

d[10]

Roma, Convent de S. Isidro i S. Patrici, 1/95

Escrit en el xv[èn] segle en 47 folis (+ 5 de blancs) de paper de 282 × 212 mm. Caldcrons i tocs vermells. Ex-libris d'en Bellver.

1. (Fol. 1) Jhesus. A conexer deus en lo mon
   Començal dictat de Ramon
   A ceyls qui dien que prouar

   Acaba amb el vers:

   Encara volem demostrar

   restant enlaire per mancar la part inferior del foli.

2. (f. 1 v.º) Jhs. *Dela exposicio dels començaments dest dictat.*

   Com cascuna proposicio dest dictat sia possada en .ij. versets declaram la per ço que sia entes ço que la proposicio significa...

   Datat a Barcelona, 1299.

3. (f. 20) ¶ *Deus a vostra honor començem les oracions de Ramon.*

   ¶ Con molts homens desijen saber auer manera per la qual sapien molt de pregar deus...

   Datat a Barcelona, 1299.

4. (f. 43, a 2 columnes) Un senyor rey qui be enten
   se maravell molt souen

   (f. 44 *b*, acaba) Lo qual vos senyer en amor
   Desamor e mi peccador. Amen.

   Segueixen algunes oracions.

Digitized by Google

d[II]

Roma, Biblioteca Vaticana, lat. 9344

Lletra del xv[èn] segle, escrit en 216 (del 14 al 229, mancant els 13 primers) folis de paper i pergamí, 217 × 148 mm.

1. (Fol. 14) Jhesus. *Liber de jentili et tribus sapientibus.*
2. (f. 74, al marge) 3° *liber quinque sapientum.* Deus abundans et perfectus in omnibus in virtute tue gracie jncipit disputatio quinque homjnum sapientum.
   Datat, Nàpols, 1294.
3. (f. 102 v.°) Deus cuius honor et gloria minime terminatur cum vestri benedictione atque iuuamine liber incipit sancti spiritus.
4. (f. 108 v.°) Gloriose deus amore tui honore et reuerencia Incipit liber iste per quem quisque potest discernere que lex melior maior et clarior ac verior habeatur.
   Datat, Mallorca, Febrer 1313.
5. (f. 111 v.°) Deus cum tua altissima gracia et benediccione jncipit liber qui est de participacione xristianorum et sarracenorum...
   Datat, Mallorca, Juliol 1312.
6. (f. 116) Deus cum tua altissima sapiencia et profunda incipit liber differencie correlatiuorum diuinarum dignitatum.
   Datat, Mallorca, Juliol 1312.
7. (f. 118) Deus cum tua sapiencia et karitate gracia et benediccione jncipit liber qui est de conueniencia quam habent fides et intellectus in obiecto.
   Datat, Montpeller, Mars 1309?
8. (f. 121 v.°) Deus cum tua benedictione jncipit iste liber qui est de disputatione intellectus et fidei.
   Datat, Montpeller, Octubre 1303.
9. (f. 138) Deus in virtute tua jncipimus istam librum ad probandum aliquos articulos fidei catholice per sillogisticas raciones.
   Datat, Gènova, Febrer 1304.
10. (f. 148 v.°) Deus ad laudem tuam et cognicionem omnipotentis virtutes tuæ jncipit liber de disputatione fidelis et infidelis.
11. (f. 182, escrita a tall de prosa) *Aquest es lo desconort que maestre Ramon lull feu en sa vellesa com viu que lo papa ne los altres senyors del mon no volgueren metre orde en conuertir los jnfeels segons que ell los requeri moltes e diuerses vegades.*
   (f. 182 v.°) [D]eus ab vostra virtut comens est desconort
   (f. 189 v.°, acaba) Aquest bell desconort do al sant spirit
   ¶ Ffo fet a gloria e a lahor de nostre senyor deu en lany mil docents vuytanta sinch.
12. (f. 189 v.°) *Del Cant de Ramon.*
   Fon creat e esser mes dat | a procurar sos honraments.
   ¶ Laus et honor essencie dei...

Digitized by Google

13. (f. 190) *A conexer deu en lo mon | comença lo dictat de Ramon.*
A cells qui dien que provar
(f. 191, acaba) On hauets fayt vostre poder

14. (f. íd.) Istud est prohemium magistri thome lemiesier canonici atrabatensis in medicina magistri et hoc supra librum gentilis et trium sapientum.

15. (f. 204) *Del consili que feu maestre Ramon luyl mallorqui.*
Vn consili vull començar
(f. 207 v.º, acaba) Lo consili no sera bo ¶ Senyor deus pluia. que Ramon se huia car lo mal puia &c.

16. (f. íd.) Deus omnipotens qui es presens esse existens in eternum... Jncipit iste liber super psalmum quicumque vult...

d[12]

Roma, Biblioteca Vaticana, Vat. lat. 10275

Escriptura del xv^en segle, 1 + 201 folis numerats, útils fins al 185, de paper i pergamí, de 168×125 mm. Títols, caplletres i calderons vermells. Notes marginals. Tot a plana plena, excepte el «Cant de Ramon», que és a 2 columnes. La part inferior del manuscrit malmesa per la humitat. Foli 1, nota del posseidor Ballver.

1. (Fol. 1) Jhesu xriste gloriose in quo universo creati nobilitas ac perfeccio virtute persistunt... placeat tibi benigne salvator illuminare indignum famulum tuum ut te amando et diligento recipiat seculares et jacobite prologus.

2. (f. 25) Un rescripte del rei Martí sobre la Immaculada Concepció publicat per Gazulla, *Los reyes de Aragón y la purísima Concepción de María Santísima*, en el *Boletín de la Academia de Buenas Letras de Barcelona*, t. IV, p. 120.

3. (f. 26 v.º) *Cant de mestre remon lull de malorques lo qual se canta per manera de salmodia.*
Som creat e esser mes dat.
S'interromp en:
Hom que vay culint gran be far.
A la fi res no...

4. (f. íd.) Ad honorem laudem et amorem solius domini dei nostri jhesu xristi Raymundus quorundam amicorum suorum religiosorum devictus instancie...
Es la vida de l'Anònim.

5. (f. 38) Jncipit liber sextus de institutione et peculiaribus gestis monachorum carmelitarum.

6. (f. 41) Expositio Ave Maria facta a beato Thoma.

7. Constitutio synodi Basileensis de Immaculata conceptione Virginis Marie.

8. (f. 46) In nomine unigeniti Marie virginis incipit tractatus de concepcione eiusdem inviolate Marie editus a fratre Petro aureoli ordinis minorum...

Digitized by Google

9. (f. 103) Jhs. A honor et gloria de la verges Maria fas aquest libre appellat benedicta tu in mulieribus...
Datat a Valencia, Kalendes d'Octubre 1335.

10. (f. 159) (Dugues oracions) De adorar lo precios cors de jhesu xrist...

11. (f. 160 v.º) En lo nom de la santa trinitat pare fill e sant sperit e de la sagrada e molt humil verges mare seva sia lo nostre comensament e la nostra fi Amen.
Assi comenca .I. sollempna e molt contemplacio (*sic*) e devot tractat del special misteri de la molt alta... lo qual ha fet e compost lo molt honorable e molt reverent maystre ramon lull maystre en sacra theologia...

12. (f. 181 v.º) Diverses oracions seguides d'una certificació del notari Mateu Nebot de que aquest volum era de l'Arxiu de la *Universitat de Mallorca* i que fou entregat en 1 Desembre 1616 a fra Joan Riera, doctor teòleg definidor de l'ordre franciscana de Mallorca.

d[13]

Londres, Biblioteca del Museu Britànic, Add. 16, 431

Escrit al segle xvè en 143 folis de paper, en 4.t menor. De la llibrería del duc d'Altaemps.

1. (Fol. 4) *Libra de Home.*
2. (f. 77 v.º) *Desconort den Ramon Lull.*
Deus ab vostra vertut comens est desconort
3. (f. 99 v.º) *Assi comensa la tersa part del sobradit libre del hom qui es de la sua oracio la qual dona doctrina com ell sapia deu loar.*
4. (f. 121 v.º) *Libre de consolacio dermita.*
Datat a Messina «en lo mes de gost en lany de mil CCCXIII».
5. (f. 132) *Liber de efficiente et effectu, scil. Disputatio inter Raymundistam et Averroistam.*
Acabant així: «Averroista et Raymundista finierunt istum librum, et ipsum venerande facultati Parisiis obtulerunt, ut ab ipsa daretur juditium super hiis que dexerunt. Liber autem Parisiis est finitus ad laudem et honorem Dei, mense Madii, anno Domini millesimo CCCº undecimo.»

d[14]

Londres, Biblioteca del Museu Britànic, Add. 16, 432

Lletra del xvèn segle, escrita sobre 32 folis de paper en foli. De la llibrería del duc d'Altaemps, amb armes als plans de la relligadura.

1. (Fol. 2) *Libre de primera e sagona intencio.*
Deu intelligible e amable infinidament. hun homanet no conagut pobre de virtuts e de amichs...

Digitized by Google

2. (f. 16 v.º) *Aquests versos deuall scrits qui son per nombre* CC *feu lo venerable mestra Ramon Lull a perpenya a requesta del Rey de Mallorques qui volia saber Deus com Romania scusat de la perdicio dels homens quis saguex per lo manament que Deus feu a adam sabent Deus que adam passaria son manament per lo qual tant hom seria dampnat. Encara vol saber per que Deus no forma los homens en gracia per tal que no posquessen peccar e per consaguent haguessen gloria. Les quals demandes li foren declarades segon deuall se...*

Hun senyor Rey qui be senten

3. (f. 18) *Libra de consolacio de ermita.*

Acaba: «En lany de nostro senyor Mil CCCXV. fina sos dies mestra Ramon lull en la ciutat de Mallorques segons es stat atrobat en hun libre molt antich en lo peu del demunt dit libre o tractat appellat de Consolacio dermita.

4. (f. 24 v.º) *La vida e actes del Reuerend mestra Ramon Lull.*

Es la vida de l'Anònim en vulgar.

d[15]

Londres, Biblioteca del Museu Britànic. Add. 16, 430

Escrit al xvèn segle sobre 83 folis de paper en 4.t menor. Prové de la llibrería de Joan Angel, duc d'Altaemps.

1. (Fol. 2) *Larbre de philosophia damor.*
2. (f. 82) *Del cant de Ramon.*

Son creat e esser mes dat

d[16]

Palma, Bibliot. de la Causa Pía Luliana

Segle xvè, en 8.u, 199 folis de pergamí marcats de llapiç i forma i aspecte de devocionari, 125 × 97 mm. i caplletretes colorides i ornaments. Relligat en pell vermella, segle xixè.

1. (Fol. 1) *Deus ab ta virtut comença aquest libre qui es dels C. noms de deu.*

Com los sarrayns entenen prouar...

Primera feria matines O deus.

O ens diuinal tu es deu per obrar

(f. 118) Explicit psalterium raymundi in quo sunt centum nomina xpi uirtuossissima ualde.

En lletres grosses.

2. (f. 119) *Deus en nostra uirtut comença ramon aquestes hores de nostra dona sancta maria e cantense al so dels hymmes.*

A honor del maior senyor

(f. 180 v.º) Expliciunt orationes.

3. (f. 181) *A deus facam oracio per samor e quens perdo.*

Són diverses oracions fetes per Ramón Lull.

Digitized by Google

4. (f. 197) *Simballium Athanasij.*
Quicumque vult saluus esse...

d^{17}

Palma, Biblioteca particular del Sr. Estanislau Aguiló

Lletra del XV^{èn} segle, escrit tot a 2 columnes sobre 58 folis sens marcar, de pergamí i de 230 × 165 mm. Caplletres vermelles i blaves, les capitals ben ornades. Relligat pergamí. Descrit per Mn. Costa i Llobera en *Obras de Ramón Lull: Arbre de filosofía d'Amor*, etc., Palma de Mallorca, 1901, p. 484. Fol. 1 prel. s. XVIII, el títol sobre un escut de dugues creus i sis plagues: «Libre de Amor compost per Lo Illuminat Dr. lo sacro y venerable martyr Ramon Lull Mallorqui.»

1. (f. 1.^{r} *a*) *Deus ab uostra amor comença larbre de filosofia da mor.* Ramon estant a paris...
2. (f. 52.^{è} *b*) *Del cant de Ramon.*
Son creat e esser mes dat
3. (f. 53.^{è} *a*) *Del consili que ffeu Maestre Ramon lull malorqui.*
Un consili uull començar
(f. 58 v.º *b*, acaba deixant-lo enlaire al punt «De Oracio», 26.ª cobla):
Si al consili ha mayso
Lo consili no sera bo.

d^{18}

Palma, Societat Arqueològica Luliana

Relligats plegats 2 manuscrits: un del XV^{èn} segle, de 36 folis de pergamí sens marcar, amb títols i caplletretes vermelles; altre de 24 folis sens marcar, lletra del XVI^{èn} segle: relligats junts en pergamí flexible. Mida, 200 × 145 mm.

1. (Fol. 1.^{r} de pergamí) *Deus en virtut de ta gran aiuda e benedictio Comencam aquest tractat en qui pro[ue]m per rahons necessaries los articles dela fe catholica.*
A ns que prouem los articles...
2. (f. 1.^{r} de paper) *De Oracio.*
Vull departir oratio en nou maneres e veges
Primer es de so que deu es
Sagona de ço de que es
. . . .

Forma la 5.^{a} part de la *Medecina del peccat.* Tota és a una sola columna de vers, exceptuant aquest final que forma un cap de 2.ª columna al foli darrer recto:

Si en el ay falit
Sia sancta maria...
E per samor sia am...
Amen.

Els punts corresponen a mots tallats pel relligador.

Digitized by Google

d[19]

Palma, Biblioteca Provincial

Escrit en 1502 sobre 90 folis marcats, de paper, de 220 × 156 mm. Relligat en pergamí flexible.

1. (Fol. 1 v.º) Jhesus xps Maria salus any 1502.
Aquest libra qui primer sa saguex es de primera e segona jn tencio lo qual es de partit en sinch parts so es a saber diuisio deu, creacio, encarnacio, temptacio en la qual part de temptacio atrenta rubricas o trenta capitols los quals son aquests quissaguexen.
(f. 64 v.º, acaba) tement econaxent eamant nostra Senyor deus amen.

2. (f. 65) *Aquests vesos deual scrits qui son per nombre CC ffeu lo venerabble mestra ramon lull a per panya araquesta del rey de mallorques qui volia saber deus com romanja scusat dela perdisio dels homens quis saguex per lo manament que deus ffeu a adam sabent deu que adam pesaria lo manament per lo qual tant home seria dempnat e en cara vols saber per que deus no confforma los homens en gracia per tal que no poguessen peccar e per consaguent aguessen gloria Les quals demandes li fforen de clarades Segons deual se conte.*
hun Senyor Rey qui be sen ten

3. (f. 70 v.º) *Aquest libre qui apres sa saguex feu mestra ramon lull lo qual se apella libre de consolacio dermita en lo quall ha los Capitols Saguents.*
(f. 89 v.º, acaba) ...fonch acabat de scriure diuendres lo primer de Agost a xij ores del dia any M CCC XXX.

4. (f. 90) *Aquestes son les quatre virtuts quis apellen per los doctors cardinals ho morals les quals son dades aregiment del cors e ab lo proisme les quals son aquestes e son dades per deu a cascu sens algun merit precedent primo Justicia trempansa prudencia effortalesa.*

d[20]

Palma, Societat Arqueològica Luliana (abans den G. Rosselló)

Lletra del xvi[èn] segle, mancat de començament; de 9-81 + 19 folis útils de paper, de 140 × 100 mm. Relligat en cartronet. En 2 folis de guardas, en lletra moderna espanyola, diu el primer: «Manuscrito del siglo XIV muy raro; pues los opúsculos que contiene no se sabe ecsistan tal como aquí se leen»; el segón: «Los Cent Noms de Deu y Las horas de Madona Santa María Escrits en vers llemosí per lo Ylluminat Doctor Beato Ramon Lull». — 3 folis més en blanc i comença, tot continuant, al punt:

1. (Fol. 9) Car deus es singular en Valor
A el partay singular honor
Que sia a totes maior.
O estant [9]
O Rey qui est deus en estant

Digitized by Google

(f. 81 v.º, acaba) ...deu gran e sempiternal glorificatio e resurectio. Amen.

2. (f. 1 segona numeració; nota de possessió d'en Saguí: «Est io. saguini») *Deus en vostra virtut comensa Ramon aquestes horas de nostra dona sancta maria. E canten se al so dels hymnes.*

A honor del maior senyor

(f. 19 v.º) De la fi de aquest Libre.

Les vij hores son finidas

4 versos i «Deo gratias».

d[21]

Milá, Biblioteca Ambrosiana, D. 465 inf.

Miscellanea escrita per mà del XVIèn segle, de format gran foli i de paper. Ha estat descrit i publicats els proverbis rimats per A. Morel-Fatio, *Proverbes rimés de Raimond Lulle*, en *Romanía*. XI (1882), pp. 188-202.

1. (Fol. 338) Proverbii di Raimondo Lullio.

(f. 339) *Deus ab vertut de ta bondat sens la qual nigu es bo fer los proverbis seguents.*

Proverbis fas d'ensayament
per que hom vinga a salvament
Los quals vol tremetre Remon
a tots los homes de aquest mon

(f. 344 v.º, acaba:)

Guardet no fassa dejunar
hiporesia ni plorar.

A lloor e gloria de Deu omnipotent y de la inmaculada mara sua y a utilitat dels cristians fenexen los proverbis de Remon Lull los quals sotmet a correccio de santa mare yglesia romana.

2. (f. 345) Alcuni Proverbi cavati da un esemplar di Jacº Contarini, cioè il pº. foglio.

Si tot letra no say eu Guilem de Cerveyra

d[22]

Palma, Biblioteca Provincial

Manuscrit del XVIèn segle, de 127 folis sens marcar, de paper, de 134 × 103 mm. S'han reunit 2 manuscrits en un sol volum relligat en pergamí; el 1.r, de 72 folis; el 2.n, de 55. En 1 foli de guarda hi ha la taula de les obres contingudes, de lletra del segle XVIIIè.

1. (Fol. 1.r) *Deus omnipotens cum tua gratia et amore benedictione facimus lecturam artis que intitulata es breuis pratica artis generalis.*

Ocupa tot el 1.r manuscrit.

2. (f. 1.r del text de mà d'en Nicolau de Pax ?) *Deus cum gratia tuj lumjnjs et virtute Jncipit liber de lumjne.*

Digitized by Google

3. (f. 5.è, segueix rastre de 5 folis arrencats; f. 6.è v.º) *Ars generalis es quoddam donum domini ut sit humano intellectui generali instrumentum neccessario cognoscendi veritatis ensium in quibus quiescat et ab oppinionibus et erroribus per verum intelligere sit remotus.*
Després del f. 16.è ne vénen 2 de blancs.

4. (f. 19.è) Jhs xps. *Aquest es lo desconort que m. ramon lull feu ensa vellesa quant veya que lo papa e tots altres senyors del mon no volgueren metre orde en conuertir los infells segons que ell los requeri moltes vegades.*
Obreta en rims llemosins feta per .m. ramon lull doctor Ill.t traduhyda del tot en... yen part en mots vsats seruada de punt a punt la sustancia.
Deus ab vostra virtut començ aquest desconort
per consolacio mia e per comptar lo gran tort e mancament
Com a prosa, copia lliure segons sembla indicar la nota precedent.

5 (f. 35.è v.º) Jhs maria jnmaculata. *Deus cum tua sanctisima sapientia voluntate prudentiaque iusticia jncipit liber de predestinatione et libero arbitrio.*

6. (f. 43.è v.º) *Pratica in artis breuis abreuiata et incepta primo aprilis anno 1535 valentie.*

7. (f. 44.è v.º) *Este es el desconuerto de mastre ramon lull echo ensu vegez viendo que el papa y los otros Señores del mundo no quisieron poner horden en la conuersion delos jnfieles segun que el los requirio muchas vezes.*
Dios con vuestra virtut empieso ste desconuerto...
y por recomptar el mancamiento grande
Es en prosa.

d[23]

Palma, Biblioteca Provincial

Lletra del segle XVIIè; 66 folis de paper, de 205 × 155 mm. Els 66 folis, marcats o no, van repartits així: 16 sens marcar + 1 de blanc + 22 marcats + 11 sens marcar + 1 de blanc + 1 de portada + 8 de marcats + 1 de blanc + 5 sens marcar. Relligat en pergamí.

1. (Fol. 1.r) *Domine Deus noster Jesu Christe ad laudem tuam, reuerentiam et honorem, incipit iste liber de fine nominatus.*
Datat, Montpeller, Abril de 1305.

2. (f. 10.è v.º; a dugues columnes,) *Aquest es lo desconort que mestre Ramon Lull feu en sa vellesa...*
Deus en vostre virtut començ est desconort

3. (f. 14.è) *Comiença el desconsuelo que Raymundo Lullio Doctor illuminado compuso en su senectud...*
Dios con vuestra virtud comienço este desconsuelo...
Es en prosa. F. 16è v.º, acaba la traducció.
Aloor y gloria de Dios omnipotente y de la virgen y madre gloriosa Sancta Maria señora nuestra aqui fenece este piadoso y

Digitized by Google

triste desconsuelo, traduzido en lengua Castellana por el Mag.co y virtuoso Nicholas de Pax Patricio Mallorquin.
V.t G. fortisa vic.s generalis

4. (foli blanc; f. 1) *Proces orijinal deles Hobres fetes per diuersos Trobadors en Lehor dela Vida Doctrina e mort del Egregi e gran monarcha Jlustre Ramon lull Doctor illuminat Nat enla Jnsigna Ciutat de Mallorques.*

Diumenge a xv de Maig any de nostre S.or Deu Jesuchrist festa gloriosa de sincogesma Mill sinchcents e dos.
Dich M.D.ij.
Ditor ala honra primer en orde Anthoni Maçot
Ditors al premi Joanot Manorcha
Jordi alver notari
Gaspar Vari.

Libell posat per Anth.i Maçot Seruent dresat als trobadors dela present Ciutat de Mallorques e dequal sauol altra part Sots a ij delmes de Abrill any 1502.

Són 22 folis marcats, més 11 sens marcar, que contenen poesíes endreçades a Ramon Lull; més 1 foli en blanc.

5. (foli-portada en blanc; f. 1) *Aquests versos deuall scrits...*
Vn Senyor Rey qui be senten

6. (f. 4) A conexer Deu en lo mon
Comens'al dictat de Remon

7. (1 foli blanc; al següent) *ex monasterio de Poblet.*
Jn festiuitate Beato Raymundi lulli martiris cathalanis. .

8. (2 folis sense marcar) *Del cant de Ramon.*
Son creat e esser mes dat

9. (3 folis de versos castellans dedicats a Ramon Lull).

d[24]

Palma, Biblioteca Provincial

Acabat d'escriure en 1623 pel prevere Hug Berard sobre 51 + 19 folis de paper de 164 × 104 mm. Relligat en pergamí flexible. 4 folis de guarda al principi i 22 d'inútils a la fi. Al prin. f. 1: «Es de la Llibreria del Con.t de S.t Ffran.ch de Palma.»

1. (Fol. 1 prim.) *Liber celeberrimi, ac doctissimj viri martyris* [dos mots esborrats, un d'ells «Beati»] *Raymundy Lulli* (d'altra lletra) *de illei eiusdem vulgari sermone scriptus.*

Deu intelligible e amable e nfinidament vn homenet no conegut, pobre de virtuts e de amichs, indigna per culpes e pecats, fa ab vostra virtut aquest libre de Jntencio al seu amable fill...
Del Preambol.
Considerant e jaent en mon lit...
(f. 46 v.o, acaba'l llibre l'escrivent: «Finis 11 Jan.ri 1623»).

Digitized by Google

2. (f. 47) *Aquests versos deual scrits qui son per nombre docents feu lo Venerable mestre Ramon Lull a pavia a requesta del Rey de Mallorques, qui volia saber...*
Vn señor Rey qui be sen ten
Se marauella molt souent...
(f. 51, acaba) desamor a mi peccador.
3. (f. 1, segona numeració) *Aquest Libre qui apres se saguex feu Mestre Ramon Lvll, lo qual se apella, libre de consolacio de armita, en lo qual ha los capitols seguents.*
(f. 18 v.°, acaba així el copista) Finis die 16 Januarij 1623 ad hugone Berardo pro.
4. (f. 19) *Consectari de quatra virtuts, so es Justicia, trempansa, prudencia e fortalesa.*
Aquestes son les quatra virtuts quis apellen per los doctors, cardinals...
Acaba al verso del mateix foli.

d[25]

Munic, Biblioteca Real, lat. 10591

Lletra de diverses mans del segle XVII[e], de 465 folis de paper de 279 × 200 mm. De la Biblioteca Palatina.

1. (Fol. 1) *Disputatio quinque hominum sapientum.*
2. (f. 82) *De XIV articulis fidei catholice.*
3. (f. 333 *a*) *L. de Dieu.*
4. (f. 381) *L. de consolacio.*
5. (f. 392 *a*, a dugues columnes) *Desconort.* Aquest es lo desconort que Mestre Ramon Lull feu en sa vellesa, com viu que lo Papa ne los altres Senyors del mon no volgueren metre orde en convertir los infels segons que ell los requeri moltes e diverses vegades.
Deus ab vostra virtut comens est desconort
(f. 406 *b*, acaba) Aquest bell desconort do al sant sperit.
Fo fet a gloria e a laor de Nre. Senyor deu en lany Mil docents vuytanta sinch.
6. (f. 406 *b*) *Cant de Ramon.* Del Cant de Ramon.
Fon creat e esser mes dat
7. (f. 408 *a*) *Dictat de Ramon.* A conexer Deu en lo mon. Comença lo dictat de Ramon.
8. (f. 411 *a*) *Del Consili. Del Consili que feu Maestre Ramon Luyll Mallorqui.*
Un consili vull comensar
9. (f. 418) *Lecturam ad declarationem artis generalis.*
10. (f. 430) *Ars Predicationis.*
11. (f. 445) *Ars iuris particularis.*

Digitized by Google

d^{26}

Munic, Biblioteca Real, lat. 10596

Escrit per diverses mans del segle XVII[è] en 138 folis de paper de 273 × 197 mm. De la Biblioteca Palatina.

1. (Fol. 1) *Demonstratio per acquiparantiam.*
2. (f. 8) *De substantia et accidente.*
3. (f. 12, a dugues columnes) 100 *noms de Deu. Deus ab vostra virtut Comens aquest Libre qui es dels vostres* 100 *Noms.* Com los Sarrayens entenen provar lur lig esser donada per Deu...
   O Deus. O ens divinal, tu est Deus per obrar
   Els versos apareixen escrits a tall de prosa. Acaba f. 46 v.º:
   es fet a vostra honrament. Amen.
   Laus et honor dei essenciae divinisque personis et dignitatibus earum, et recordemur et amemus Jesum Natzarenum et Mariam virginem Matrem eius. Et spectemus et desideremus Carnis resurrectionem, et in celo coram Deo magnam et sempiternam glorificationem. Amen.
4. (f. 47) *De Sta. Trinitate.*
5. (f. 57) *Lectura super figuras artis demonstratiue.*

d^{27}

Munic, Biblioteca Real, Ms, 612, Hissp. 69

Escrit al segle XVII[è] sobre 286 folis en 4.[t] major. De la Biblioteca Palatina.

1. (Fol. 1) *Dictat de la Trinitat.*
2. (f. 6 v.º) *Lo llibre de Maravelles.*
3. (f. 226) *Tractat de Astronomia.*
   Nota treta d'en M. Obrador, ANUARI DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, 1908, p. 599.

e

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. núm. 309

Se troba als folis XXXV v.º i XXXVj r.º un text de la primería del XIV[èn] segle, volum 2.[n] de la col·lecció de textos titulada *Rebuig d'arxiu*, en paper de 212 × 144 mm. Els versos escrits com a prosa.

1. (Fol. XXXV v.º) Tres letres say que fan hom mal traser
   Es una endevinalla ocupant 2 ratlles.
2. (f. íd.) *Hoc dixit monacus de fuxano.*
   Subra fusa ab cabirol.
   Són 8 versos.

Digitized by Google

Responcio sibi facta.
Truge velle morta a dol.
Són 7 versos.

3. (f. xxxvj) Jo vi sens uls murir un mort
Endevinalla de 3 versos.

f

Barcelona, Biblioteca Provincial Universitaria, 21-2-17

Escrit a les darreríes del segle XIV[è] a dugues columnes les poesíes i a tota plana les obres en prosa, sobre x + cccviij folis de paper, de 295 × 225 mm. Els deu folis preliminars no foliats contenint les poesíes són escrits per la mateixa mà que les obres històriques que omplen tot el manuscrit. Torres Amat (*Diccionario*, p. 207), Briz (*Lo llibre dels Poetas*, 1867, p. 50) i Milà (*Jahrbuch*, V, p. 160 i *Obras completas*, III, p. 325) han publicat fragments d'aquestes poesíes; Massó Torrents (*Dos poemes catalans* del XIV[èn] *segle sobre la vida de la gent de mar*, en *Revue hispanique*, X, pp. 241-251) dóna sencers els numeros 2 i 3.

1. (Fol. 1 *a* preliminar, tot continuant per mancar el començament)
Qui fo ab ells
Es un poema extravagant del qual ne resten 164 versos.
2. (f. 3 *a* prel.) Car say que caminant
Poema de 568 versos endreçat a un Vilaruhir.
3. (f. 9 *b* prel.) Per so com mariner
Poema de 92 versos que no acaba, endreçat a Berenguer Simón.
4. (f. 1 del text; versió catalana de les *Gesta Comitum Barcinonensium* publicades per Marca, *Marca hispanica*, columna 537).
5. (f. xj; la crònica d'en Bernat Desclot fins al capítol CXXXIV de les edicions).
6. (f. cxxj; la crònica d'en Ramon Muntaner desde'l capítol CXIX fins a la fi.)
Pels textos històrics dels números 4-6, així com per la descripció del present manuscrit, vegi's la nostra *Historiografía de Catalunya en català durant l'època nacional*, Nova York-París, 1906, pp. 13, 47, 57.

g

Roma, Biblioteca Vaticana, lat. 3824

Acabada d'escriure la primera part a Montpeller en 1305, probablement per mà catalana sobre 237 folis en 4.[t]. La segona part, escrita potser per la mateixa mà en època diferent i en tinta més clara, comprèn 26 folis. Tot el manuscrit conté només obres d'Arnau de Vilanova, exceptuats els folis 235-237, on hi ha una dança del rei Jaume II amb comentaris del mateix mestre Arnau. Cesare de Lollis, que ha publicat la poesía (*Ballata alla Vergine di Giacomo II d'Aragona*, en la *Revue des langues romanes*, XXXI, 1887, pp. 289-295), creu que podría el present llibre ésser escrit a la vista d'Arnau de Vilanova i per orde del rei Jaume II.

1. (Fol. 235) *Incipit dancia illustris regis Aragonum cum comento domestici servi ejus.*
Mayre de Deu e fylha
Una cobla de 4 versos, 3 de 10 i altra cobla de 4. A la fi de cada cobla ve el *Comentum* llatí.

Digitized by Google

(f. 237 recto, acaba) Explicit dancia cum comento. Deo gracias. Scriptum correctum ac completum fuit hoc volumen in Montepessulano, in vigilia pentecostes. Anno domini M.º CCCº quinto.

Vegi's també Menéndez Pelayo, *Arnaldo de Vilanova*, 1879, p. 33, i *Historia de los Heterodoxos españoles*, t. I, p. 463.

h

Valencia, Biblioteca Capitular de la Seu

Lletra del segle XIVè, de CXLIX folis de paper, de 218 × 140 mm. Conté diverses obres llatines i, relligat modernament, duu el rètol escrit: «Miscelanea Christiana». Vegi's la nostra descripció en *Manuscrits catalans de Valencia*, en la *Revista de bibliografía catalana*, III (1903), p. 82.

1. (Fol. xxxi) Has videas laudes Qui sacra virgine gaudes Et venerando piam Et studeas laudare mariam.
Lirs virginals mayres de Deu e filla.
5 cobles de 8 versos i 2 de 4. En els dos darrers versos se llegeix la menció: «Que d'Aragó lo rey n'Anfols s'estenda Pels infels tost e·ls torn al sant batisme.» Deu tractar-se de la creuada preparada per Alfons *el Benigne* (1327-1335); vegi's Miret i Sans, *Negociacions diplomàtiques d'Alfons III de Catalunya-Aragó ab el rey de França per la croada contra Granada* (1328-1332), en l'ANUARI DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, Barcelona, 1908, pp. 265-336.

j

Palma, Llibrería del Sr. Estanislau Aguiló

Tres fulles provinents de tres cançoners diferents en paper. Les dugues primeres del segle XIVè tenen uns 19 × 15 cm., son els nostres núms. 1 i 2. La terça fulla és de lletra de mitjan segle XV, té uns 215 × 245 mm., és el nostro núm. 3. Totes tres fulles estan en mal estat i son de difícil lectura.

1. De mala reyl partec erguyl
E de mala reyl ix mal fuyl
Se conserva rastre de 20 versos al recto i d'altres 20 al verso.

2. ..... se es greu causa per proar
..... ans ..... de .....
Que no saben li angel seu.
Deus creure primerament
Hi ha rastre de 18 versos al recto i de 19 al verso d'aquesta obra.

3. Rey darago ab tota ma desferra
Eu prench comiat e lex la vostra terra
Rey darago
Segueixen 9 cobles de 4 versos i el bioc Rey d'Aragó a cada una.

k

Catania, Real Universitat dels Estudis, Biblioteca Ventimigliana, Cod. 92 (abans segn. XI, F. IV)

Escrit en la primería del XVèn segle sobre 215 folis de pergamí de 305 × 225 mm. D'aquests folis n'hi han 199 numerats antigament que contenen la crònica d'en Ramón Muntaner, precedida per 9 folis i seguida de 7 sens marcar. En el recto de la primera plana que serveix de guarda, una mà del XVèn segle ha escrit una oració llatina; i en el verso, una altra mà de les darreríes del

Digitized by Google

xv^ên^ segle o de la primería del xvi^è^ va escriure, una sota de l'altra, aquestes inscripcions: «no ha seso que baste | johanot de castelvj | por tal suerte he ventura | Luis de Castellvj.» Al 2.^n^ foli sens marcar comencen les rúbriques de la crònica d'en Muntaner, que omplen fins al 8.^è^, deixant blanc el 9.^è^. Descripció enmatllevada a Paolo Savj-Lopez, *La lettera epica di Rambaut de Vaqueiras in un nuovo manoscritto*, Halle del Saale, 1905. Arístide Raimondi ha publicat totes les poesíes, *Relazioni fra Sicilia e Catalogna*, en l'*Archivio storico per la Sicilia orientale*, anno XI, fasc. II, Catania, 1914, pp. 231-258.

1. (Fol. x, on comença la numeració antiga) En nom de nostre senyor ver deus...

   Es la crònica d'en Muntaner, que comença amb una preciosa caplletra miniada, i que acaba al foli 199 v.º, restant enlaire per pocs mots per mancança d'un foli.

2. Acabament d'una carta, datada 31 d'Agost de 1307, dirigida per la Companyía Catalana de Romanía an en Ramon Muntaner.

3. (f. 200.^è^ no marcat, escrit d'altra mà a quatre columnes) *Açi comença lo dictat de ffraire ancelm turmeda en altra manera appellat abdalla. lo qual feu en tunjs en lo temps de març* M.CCC.vij *segons dit de alguns proffetes e estrolechs de algunes cosses les quals se deuen esdeuenjr del fet dela esgleya e regidos de aquella e de alguns prjnceps e senyors e lurs terres e provjncjes e ylles ques ha esdeuenir en aquelles.*

   Les prometences
   E greu sentences

4. (f. 202.^è^) *Dispensacio dela senyora de Moxen.*

   Reuerent payre sant

5. (f. 203 v.º *a*) *Lo retraig que feu en rjenbau de vaqueras al marques de mon ferrat per quel volia matar. ço es per ques jahia ab madona betriu germana del dit marques e per aço dejus... scapa.*

   Valent marques senyor de monferrat

   Publicat per Savj-Lopez, *La lettera epica* cit. Vegi's també el nostro *Riambau de Vaqueres en els manuscrits catalans*, p. 454.

6. (f. 205^è^ recto) *Deljt e honor que a ffet mossen jacme march estant enlo setge de moruedre.*

   Ço ffo al mes de Julioll

l

Madrid, Biblioteca Nacional, 10264 (abans I i-65)

Relligats ensemble dos manuscrits del xv^ên^ segle, en conjunt de 106 folis de 290 × 210 mm. El primer manuscrit és una novela francesa; el segón, es en català. No hi han títols ni caplletres. Relligat modernament en pergamí. Descrit per Mario Schiff, *La bibliothèque du marquis de Santillane*, París, 1905, p. 380.

1. (Fol. 1, tot continuant) Ducs qui couperes estoyent et aucuns des autres grans seigneurs...

   Novella francesa que en Schiff ha titolat pel nom dels dos amadors *Roman de Liesse et Cardenois*. Els folis 74 v.º, 75-77 són blancs.

Digitized by Google

2. f. 78, comença el manuscrit català amb la taula dels *Ensenyaments de bona parleria* que constitueixen el llibre octau de Tresor de mestre Brunet Latini. Vegi's l'edició d'aquesta traducció catalana publicada segons una versió de Barcelona per J. B. Codina Formosa, pbre., en el *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, I (1901-2), pp. 181, 246, 315, 377, 424; II (1903-4), pp. 52, 94, 157, 203, 279, 427 i 475.
3. (Els folis 95-97, blancs; f. 98 v.º) *Mossen aznar pardo.*
   O deu e quin sospirar
4. (f. 99 v.º) *Lo Canbiador de Jordi de Sant Jordi.*
   Pus que tanbe sabets de cambiar
5. (f. 101 blanc; 102) Per que deu no volch que tu...
   Són 6 lletres amoroses en prosa acabant totes de la mateixa manera.
6. (f. 105 v.º) [A] mor de cor hafectuos

m

Barcelona, Llibrería Dalmases, n.º 159

Manuscrit del xv^èn^ segle contenint diversos tractats, sobre 236 folis de paper, de 410×286 mm. En gran part del llibre, tot a 2 columnes, boniques caplletres colorides. Relligat en pergamí; escrit al llom: «Bartolomeus a Pisis. Summa de casibus constientiæ. De Gratiis. B. V. in eius mors. 40 octauas catalanas y algunas butllas pontifi. M. S.»

1. (Fol. 1, esplèndida caplletra Q. Copiem els epígrafs d'una taula que hi ha en la guarda primera) Fr. Bartholomeus de Pisis ord. ffr. Predicatorum. Summa de Casibus Conscientiae.
2. (f. ccviij) De Gratiis Specialibus Beatisima Virginis Marie circa ejus mortem.
3. (f. 220) Coranta octauas catalanas ala lamentable perdua de Constantinopla.
   Aquest text, que vé després d'un rastre de 3 folis arrencats sense que alterin la paginació, no du cap títol i comença tot seguit amb el primer vers. A dalt de tot la data 1453 en lletra del segle xvi^è^.
   Plors plants sanglots e gemechs de congoxa
   Són 40 cobles de 8 versos i *tornada* de 4. Acaba al foli 221 r.º, *a.* No hi ha res de color.
4. (f. 221 v.º Algunes butlles.)
5. (f. 230) Qualseuulla persona qui dira Quinze pater noster en remembrança dels .XV. turments dela passio de Jhesuchrist. Nostre Senyor li fara las gracias dejus scrites.
6. (f. 230 v.º, columna 1.ª) Aquesta es la uida e orda del uiure que ordona mestre P. de ebano metge singular e famos dela ciutat de bulunya a quescuna persona qui vol be gouernar la sua vida e estar sa.

n

Barcelona, Biblioteca Provincial Universitaria, 20-4-21

Col·lecció de diversos escrits copiats quasi tots per mà del cronista Pere Miquel Carbonell a les darreríes del xv^èn^ segle, en 5 + LXXXij folis de paper, de 232 × 180 mm. Relligat en pergamí flexible; al llom escrit: «Carbonell, autografos suyos».

Digitized by Google

1. (Fol. 4 preliminar) Vers compost per lo gran Phisich mestre ferrando de Aerue Mestre en arts, e en Medicina Ciutada de Barcelona natural dela vila de Eora del Regne de Valentia. En lo qual tracta de ffortuna. E fon fet stant pestilent la Ciutat de Barcelona. Es lo present vers scrit en una post ligada en les rexes del altar maior dela Seu de Barcelona. En lo peu del qual hi trobareu continuat lo nom del Autor en quattre bordons composts e scrits per Pere Michael Carbonell. Archiuer del Rey nostre Senyor e notari publich de Barcelona.

   Tal indispost qual so nouell e tendre

2. (f. 5 prel.) Auctoris nomen per mi aiustat vt supra.

   Ferrando diu derue qui ta polida

O

Barcelona, Biblioteca Provincial Universitaria, 21-4-11

Escrit per dugues mans del XV^{èn} segle sobre LXXXXVij folis de paper de 138 × 95 mm. Han estat arrencats els folis XLViij, XLIX i LX-XLLiij. Cusit ara a la rústega sens rastre de relligadura; al llom escrit: «Serradell. Poesies.» En un foli de guarda, en lletra de mitjàn segle XIX^{è}: «Testament poètic del famos Serrallonga y Complans en la presa de Constantinopla. Dit autor fou natural de Vich. Añy 1419.»

1. (Fol. 1) *Prolech e introduccio del testament den Serradell de Vich.*

   Vn jorn cansat de treballar

   El *testament* comença al f. iiij v.°, acabant al f. XLij d'aquesta manera:

   Tota la nit vau caminar
   Tro fuy aci
   E ueus ço quez stat de my.

   Vndecima mensis desembris anno 1452. Deo gracias.

2. (folis XLiij-XLiiij blancs; f. XLV, d'una altra mà) *Complants dela presa de Contestinoble.*

   Plors plants senglots e gemechs de congoya

3. (folis LV v.° i LVj blancs; f. LVij) Primerament dich que alguna cosa no es vill sino aquela que deu no fa ço es peccat.

   Es un tractadet sobre'l pecat d'orgull amb cites curioses, i que's detura per no haver-se acabat de copiar al f. LViiij, que té blanc el verso.

4. (folis LiX-LXXiij manquen, amb rastre d'haver estat retallats; f. LXXiiij, tot continuant un poema en codolada)

   Per sercar lo loc on seria
   Aquest rey gran

   Es el sermó dit del Bisbetó, publicat en el *Recull de textes catalans antichs*, anys 1910-1912. Acaba al darrer foli útil del llibre, que és el LXXXXVj.

P

Barcelona, Biblioteca Provincial Universitaria, 21-2-9

Lletra del XV^{èn} segle, escrita tota a dugues columnes sobre CLXXViij folis de paper, de 280 × 212 mm. Relligat en pergamí flexible, al llom un rètol enganxat amb la inscripció escrita: «Sent Pere

Digitized by Google

Pascual Opusculos. Romans per la preso del princep de Viana». En la primera guarda hi ha escrit en lletra del segle XVIIIe: «Obra de S. Pere Pasqual» i començen tot seguit les Rúbriques en la lletra de tot el llibre.

1. (Fol. ij *b*) Disputa del bisbe de Jaen contra los Jueus sobra la fe catholica.
2. (f. xciij v.º *a*) Segexen se los .XII. articles de la fe, ço es lo Credo in deum fet per los .XII. apostols.
3. (f. xcvj *b*) Aci comensen los .X. manements de la lig.
4. (f. xcvij v.º *a*) La letra que trames un Jueu a un altre jueu en que aprouaue la sancta fe Catholica.
5. (f. xcvij v.º *b*) Aci comensa lo libre dels sermons de sent Augusti.
6. (f. cx v.º *b*) Aci parla de quatre maneres de mort.
7. (f. cxiij *b*) Humilia de sent Gregori.
8. (f. cxxij *a*) Açi comensa un altre sermo.
9. (f. cxxv *b*) Com la noble sepultura no nou ni val als peccadors ne pobre sepultura no nou als justs.
10. (f. cxxviij *a*) Libre del plant del mon e deles miseries de aquell quels homens sostenen.
11. (f. clv v.º *b*) Contra los infels qui dupten en lo poder de Deu.
12. (f. clvj *b*) Aço es lo libre de natures de besties e daucells E de lur significacio.
13. (f. clxxv *b*) In Inici sancti euangeli secundum Johannem.
14. (f. clxxv v.º *a*) Exposicio del pater noster.
15. (f. clxxvj) *La seguent obra es stada feta sobre la preso del illustre Senyor Don Karles fill del serenissim senyor en Johan segon Rey de Arego qui essent a leyda presona lo dit fill seu el feu star pres al castell de Morella. Empero per los fels Cathalans dela dita preso fo deliurat segons deuall se segueix.*

    Ab gemechs grans plors e suspirs mortals

    Es obra, sense que consti aquí, d'en Joan Fogaçot. Per manca d'algun foli acaba tot el manuscrit deixant aquesta poesía al primer vers de la 7.ª cobla que és així:

    Recorregam donchs ab deuocio

q

Valldemoça, Mallorca, Llibrería del Sr. Isidro Bonsoms

Traducció catalana del *Decameron* d'en Joan Boccaci acabada d'escriure a Sant Cugat del Vallès en l'any 1429, sobre 9 + cccxxiij folis de paper, de 295 × 216 mm. Va ésser descrita primer per Miss Carolina Brown Bourland, *Boccaccio and the Decameron in Castilian and Catalan literature*, en la *Revue hispanique*, Nova York-París, t. XIII (1902), i publicada sencera per nosaltres en 1910 formant el volum XIX de la Bibliotheca hispanica. Fins al f. clxxxij va escrit a tota plana amb caplletres colorides i calderons; des d'aquell foli fins a la fi la lletra sembla més correguda i va escrita a dugues columnes. La particularitat d'aquesta traducció és que de les deu cançons que posa l'autor a la fi de cada jornada, no'n porta sinó quatre, escrites a tall de prosa, però aplicades, no tenint res que veure amb cap de les originals. Són aquestes:

Digitized by Google

1. (Fol. XXXV v.º) ...cantant Emilia amorosament la seguent canço:
Eu am tal que es bo e bel
12 versos.
2. (f. CLXXXX) ...Dioneo, oynt aço, leixant star les burles, presta ment en tal guisa comença a cantar:
No puch guarir dela nafra preyon
Són 5 cobles de 8 versos i una represa de 4.
3. (f. CCiiij v.º) ...Al qual Lisa, sombrient, respos que volentera, e ab suau veu comensà en tal guisa:
No puch dormir soleta, no.
16 versos.
4. (f. CCLXviij v.º) ...comendà a Phamphilo que degués cantar una cançó, lo qual liberalment començà:
Pus que vuyt jorns stich senyora
Que no·us mir.
Una cobla de 4 versos i 3 de 5.

r

París, Biblioteca Nacional, lat. 6652

A la fi hi va enganxat un full de pergamí, escrit per mà catalana del XV^{èn} segle. Va donar-lo a conèixer i publicar-lo Paul Meyer, *Plainte de la Vierge*, en la *Romania*, X (1881), p. 223.

1. (Fol. 91) De grieu dolor cruzel ab mortal pena

s

Roma, Biblioteca Vaticana, lat. 4806

Escrit per una sola mà envers 1492 sobre 119 folis de paper, de 282 × 192 mm. Es el poema *Spill o Llibre de les Dones* d'en Jaume Roig, descrit primer per Antoni Bastero i Lledó, *Crusca provenzale: tavola dei Poeti Provenzali della età d'oro*, Roma, 1724, p. 88; després per A. Morel-Fatio, *Rapport... sur une mission philologique à Valence*, París, 1885, p. 20, i per Roc Chabas en la seva edició, *Spill o Libre de les dones de Mestre Jacme Roig*, Bibliotheca hispanica, Barcelona, 1905, p. 363.

1. (Fol. 1 *a*) *Consulta.*
Magnifich mossen iohan
ffabra caualler ualent
Blanc el verso, al f. 2 hi ha el «Tema Sicut lilium...» i segueix tot seguit el prefaci:
Deu creador
Unich senyor

t

Barcelona, Arxiu de la real capella del Palau

Lletra de les darreríes del XV^{èn} segle, de 13 folis útils + 30 de blancs de paper tots sens marcar, de 290 × 215 mm. Va cubert de pergamí. — El llibre va esser descrit pel P. Ignasi Casanovas, *Còdecs de l'Arxiu del Palau*, en la *Revista de bibliografia catalana*, VI, p. 32; i publi-

Digitized by Google

cat sencer per Ramón Miquel y Planas, «*Escacs d'Amor*» *poema inèdit del* xv^{èn} *segle,* en *Bibliofilia* (1914) cols. 413-440, amb reproducció en facsímil de les dugues primeres planes i comentaris de l'escaquista Sr. Josep Paluzie.

1. (Fol. 1) *Hobra Intitula[da] Scachs damor feta per don franci de Castelui e narcis vinyoles: e mossen fenollar sots lo nom de tres planetes ço es Març, Venus e Mercuri per conjunccio e influencia dels quals fon jnuentada.*

   Vé tot seguit la distribució del joc que duu aquests tres epígrafs: *Don franci de Castellui porta lo joch de Març, Narcis vinyoles porta lo joch de Venus, Mossen fenollar diu los efectes de Mercuri.* Al peu de la plana hi ha aquesta observació: *Les cobles son totes encadenades ab nou bordons en cascuna portant orde de sequencia sots quatre tres y dos. y axis deuen escriure: e legir en lo epitafi de les quals veureu lo seny literal sumat. ço es. lo joch dels scachs e les pasions.* — Al verso comencen així cada un dels tres autors la primera cobla:

   Castellui. Trobant se Març Ab Venus en un temple
   Vinyoles. Per exercir Venus la sua gloria
   Fenollar. Mercuri prest en sos modos y vias

u

Barcelona, Biblioteca Capitular de la Seu, cod. 6

Lletra del xv^{èn} segle anterior al 1439, escrita sobre cviij folis de paper de 280 × 210 mm. Una mà posterior ha refet els folis j, ij, xvij i xviij; els folis lxxxiij i lxxxiiij manquen i foren substituits al relligar-se'l volum per 2 folis blancs, en l'indret on trenca la historia de Joan Garí. Caplletres colorides. Relligat amb posts recubertes de pell, estropellades, perdudes la meitat dels dos plans. Al llom un paper enganxat on hi ha escrit: «Molts miracles de nostra Senyora.» Al foli l en lletra grossa i negra se llegeix: «Aquest libre ha donat en julia dez Roure notari publich a la present Libraria de la Seu de Barcelona a xviij de Nohembre Any de Natiuitat de nostre Senyor M.CCCC. trente nou.»

1. (Fol. 1) Fou un Pintor qui tostemps quant pintaua la ymage de la verge Maria cantaua e salegraua e pintaua la ymage ten be e tan perfetament que aço era gran merauella...

   Segueixen 98 miracles de la Verge, alguns dels quals passen a Barcelona i a Lleida.

2. (f. lxxxv, tot continuant materia, després dels dos folis blancs) del dit ffrare Johan gari. e considerant en qual manera poguera enderrocar lo dit ffrare Johan. en los dits dos peccats entra en lo cors de una gentil donzella. filla del comte de Barcelona...

3. (f. lxxxviiij, tot seguint d'acabada la llegenda de Joan Garí) *Jhs. En lo seguent Compendi aparen e son contenguts tots los actes seguits en e per la gloriosa Verga maria del comensaments del mon fins en la natiuitat del glorios ffill Seu.*

   Vierge de les viergens flor de les fflors

   2 versos i 20 cobles de 4.

4. (f. lxxxxij manca; f. lxxxxiij) *Canso Antiga feta ahonor de la Gloriosa humil Verga Maria.*

   Flor de paradis Regina de bonayra

   18 cobles de 6 versos. Entremig hi manca el f. lxxxxv.

Digitized by Google

5. (f. LXXXXVij) *Enterpretacio del nom de Maria.*
Mayre de dieu stiell del albe pura
5 cobles de 4 versos.

6. (f. LXXXXVij v.º) Ramon Lull. Era .I. clerga fill de .I. pobre home lo qual era de baix afer...
Segueixen 22 miracles i llegendes alguns potser trets d'obres de Ramón Lull.

V

Barcelona, Llibreria Dalmases, n.º 2

Escrit a la primera meitat del XVèn segle, en paper i en foli. Descrit i publicat el text den Turmeda per Ramon d'Alós, *Les profecies den Turmeda* en la *Revue hispanique,* XXIV (1911), pp. 480-496. El manuscrit, segons l'Alós, conté les obres següents: 1. Recognaverum proceres. — 2. Diverses constitucions de Jaume II. — 3. Recopilacions de dret públic sobre jueus, etc.— 4. Corts de Montçó, Lleida, Barcelona, Montblanch.— 5. Els Usatges seguits de comentaris de Pere Albert. — 6. Una crònica de diversos reis. — 7. Notes sobre l'estat general de l'iglesia, cardenals, diòcesis de tot lo mon, indulgencies de S. Pere de Roma. — 8. Anals de fets eclesiàstics i civils que acaben amb el rei Martí. — 9. Notes analístiques de Barcelona. — 10. Profecíes den Turmeda. — 11. Fragment del Lucidari de 1415. — 12. Extracte de la crònica de Roderic de Tolèdol. — 13. Alguns folis de les Gesta Comitum Barcinonensium en català.

1. (Fol. 298 v.º *a*) *Profecies que frare Encelm Turmeda feu en el any MCCCCV. en Tunis de Barberia ço es de algunes coses esdeuenidores.*
Les prometençes
e greus sentencies.

X

Ager ? antiga col·legiata

En Villanueva (*Viage literario,* t. IX, p. 148) cita un epistolari, en pergamí, del XIIIèn segle (?) i, sens indicar el foli, publica un Plant de Sancta María (p. 281).
No sabem on ha anat a raure aquest manuscrit.

1. *Planctus Sanctae Mariae virginis metro vernaculo scriptus ante sec. XIII.*
Augats Seyos qui credets Deu lo payre
9 cobles de 5 versos i a cada una la represa «Oy bels fyls cars | Molt mes lo iorn doloros et amars».

Y

Montserrat, Arxiu del monestir

Manuscrit gran foli del XVèn segle, titulat llibre vermell, tot en pergamí, amb algunes pintures amb retrat d'Alfons IV *el Magnànim.* Hem vist aquest esplèndit llibre, però no n'hem pogut pendre nota bibliogràfica. Conté 6 cantilenes llatines i dugues de catalanes; algunes de les llatines tenen títol català, p. e.: *Canço del aue Maria a ball redo, A la virginitat de Maria a ball redo, A madona la verge maria.* La primera cobla de cada obra va amb notació musical.

Digitized by Google

1. *Ballada dels goyts de nostra dona en vulgar cathallan a ball redon.*
   Los set gotx recomptarem
   Una cobla de 4 versos i 7 de 6 amb el chor «Ave maria gracia plena | Dominus tecum virgo serena».
2. (Sense titol)
   Emperayritz dela ciutat iozosa
   14 cobles de 4 versos.

Z

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. n.° 3. — Valencia, Biblioteca Municipal

Són dos cançonerets sagrats de vides de Sants que's completen, I i II, tots dos havent estat publicats per la Societat catalana de Bibliòfils, Barcelona, 1912. — I. Escrit a les darreríes del XVèn segle sobre 91 folis de paper marcats modernament amb llapiç, de 194 × 130 mm. Correccions. Al foli 4, sota'l títol del primer goig, hi ha escrit l'ex-libris «De la Librería Mayansiana». Relligat en vedell groguenc per en Pere Salva, amb la seva marca als plans que'l descriu en el séu *Catálogo* n.° 541: al llom el mateix títol donat per en Salvà, *Cobles | a diversos | Sants.* Descrit en el *Butlletí de la Biblioteca de Catalunya*, n.° 1 (1914), p. 24. — II. La mateixa escriptura i particularitats de I, però 119 folis, mancant-n'hi un entre'ls 113 i 114. Descrit en la *Revista de bibliografia catalana*, VI, p. 238. Relligat en pergamí flexible duent al llom: *Poesies Valencia. T. II.* i també el mateix ex-libris de I. Cedit a la Biblioteca Municipal de Valencia per Josep Enric Serrano i Morales. Probablement aquests goigs són escrits per en Miquel Ortigues, notari de Valencia (vegi's el nostre *r*), excepció dels nums. 56-59, que segurament són obra d'un poeta de més volada.

I. Manuscrit de Barcelona:

1. (fol. 1) *Cobles fetes en laor de senta Maria egipciaqua.*
   Reuerent egipciaqua
2. (f. 4) *Cobles fetes en laor de la gloriosa verge maria intitulada de montserrat.*
   Puix que mare tan honrada
3. (f. 8 v.°) *Cobles fetes en laor del confessor e bisbe Sent Marti.*
   Puix sou sacerdot y bisbe tan digne
4. (f. 13) *Cobles fetes en laor del glorios sent Johan euangeliste.*
   Sent johan euangeliste
5. (f. 17) *Cobles fetes en laor del beneyt sent Gil.*
   Puix de tanta reuerencia
6. (f. 22) *Cobles fetes en laor del glorios apostol sent Jaume.*
   Apostol molt sant de gran sapiencia
7. (f. 25 v.°) *Cobles fetes en laor del glorios Sent agosti.*
   Ornat sou de virtuts tantes
8. (f. 29 v.°) *La salue regina ordenada en cobles.*
   Puix que sou verge maria
9. (f. 31) *Cobles fetes en laor del glorios sent berthomeu.*
   Antorcha de fe apostol benigne
10. (f. 35) *Cobles fetes en laor del glorios sent Thomas apostol.*
   Puix vostra virtut lo mon tot esmalta

Digitized by Google

11. (f. 39 *Cobles fetes en laor del glorios apostol sent Andreu.*
Puix vostra virtut a tots nos conuida

12. (f. 43) *Cobles fetes en laor del glorios protomartir sent Esteue.*
O ver prothomartir de molta constancia

13. (f. 47) *Cobles fetes en laor del glorios martir sent ypolit.*
Puix veig sou dotat de gracia tanta

14. (f. 50) *Cobles fetes en laor del glorios sent vicent martir.*
Martir molt sant fortissim y admirable

15. (f. 54) *Cobles fetes en laor del glorios sen ffrances.*
Puix entrels sants sou vos de valor tanta

16. (f. 58) *Cobles fetes en laor del glorios confessor sent domingo.*
Puix sou sant tan venerable

17. (f. 63) *Cobles fetes en laor del glorios sent breç.*
De tantes virtuts portau vestidura

18. (f. 66) *Cobles fetes en laor del glorios arquebisbe sen thomas de canturberi.*
O sant excellent thomas canturberi

19. (f. 69) *Cobles fetes en laor dels gloriosos apostols sent felip e sent jacme.*
Apostols insignes de gran reuerencia

20. (f. 72) *Cobles fetes en laor del glorios sent march euangeliste.*
Puix vostra valor tan gran es y tanta

21. (f. 75) *Cobles fetes en laor dels gloriosos Sent Simo y sent judes les quals son estades ja fetes en laor de sent felip y sent jacme.*
Apostols beneyts Simo y sent judes

22. (f. 78) *Cobles fetes en laor del glorios sent luch euangeliste.*
Puix sou lum dela fe nostra

23. (f. 81) *Cobles fetes en laor dela beneyta senta marta.*
Puix seruis ab amor tanta

24. (f. 85) *Cobles fetes en laor del glorios sent thomas de agui.*
Puix tant clarament se mostra

25. (f. 89) *Cobles fetes en laor del glorios bisbe sent basili.*
Loar vull la vida de vos sent basili

II. Manuscrit de Valencia:

26. (f. 1) *Cobles fetes en laor del glorios sent Pau primer hermita.*
Dels sants hermitans puix sou la bandera

27. (f. 7) *Cobles fetes en laor de la gloriosa senta barbera.*
Puix entre les vergens sou verge stimada

28. (f. 14) *Cobles fetes en laor de la beneyta senta Tecla.*
Tecla verge gloriosa

29. (f. 21) *Cobles fetes en laor del glorios Sent Macia.*
Qui pot loar molt la gran valor vostra

Digitized by Google

30. (f. 27) *Cobles fetes en laor del glorios aposto' y euangelista sent Matheu.*
Apostol insigne y molt venerable
31. (f. 35) *Cobles fetes en laor del beneyt apostol sent bernabeu.*
Puix als cels ab tanta gloria
32. (f. 43) *Cobles fetes en laor del sant ladre appellat dimas.*
Puix veig que dels fels portau la bandera
33. (f. 49) *Cobles fetes en laor de la beneyta senta Eularia.*
Beneyta Eularia qui dins barcelona
34. (f. 55) *Cobles fetes en laor del glorios sent blay.*
Sant de molta reuerencia
35. (f. 63) *Cobles fetes en honor del glorios sent honorat.*
Entrels sants puix sou tan digne
36. (f. 71) *Cobles fetes en laor del glorios apostol sent Pau*
Puix apostol tan insigne
37. (f. 79) *Cobles fetes en laor del glorios sent Jordi.*
Entrels cauallers insignes
38. (f. 87) *Cobles fetes en laor del benauenturat sent Anthoni de Padua.*
Puix sou de Jhesus seruent tan dignissim
39. (f. 93) *Cobles fetes en laor dela gloriosa verge senta apollonia.*
De tanta valor beneyta us contemple
40. (f. 99) *Cobles fetes en laor del glorios caualler sent lazer.*
Mirant que del rey Jhesus ver Messies
41. (f. 105) *Cobles fetes en laor de la gloriosa senta magdalena en altra manera ordenades.*
Del gran rey Jhesus puix fos tan amada
42. (f. 115) *Cobles fetes en laor del glorios abat sent machari.*
Puix fos vencedor daquel aduersari
43. (f. 121) *Cobles fetes en laor dels gloriosos tres reys de Orient.*
Gaspar rey de gran prudencia
44. (f. 129) *Cobles fetes en laor del benauenturat Sent Anthoni.*
Pare sou tan venerable
45. (f. 137) *Cobles fetes en laor del glorios martir sent Sebastia.*
Puix del poble sou deffensa
46. (f. 145) *Cobles fetes en laor del beneyt sent lois bisbe.*
Loem vostra virtut santa
47. (f. 153) *Cobles fetes en laor dela gloriosa verge senta juliana.*
Mirant que vences la fort gent pagana
48. (f. 159) *Cobles fetes en laor del benauenturat Sent Amador.*
Dotat vos contemple de gracia tanta
49. (f. 167) *Cobles fetes en laor dela beneyta senta Agnes.*
Puix de deu sou tan amada
50. (f. 175) *Cobles fetes en laor dela beneyta senta margarita.*
Margarita molt benigna

Digitized by Google

51. (f. 183) *Cobles fetes en laor dela beneyta senta lucia.*
Lucia verge molt pura

52. (f. 191) *Cobles fetes en laor dela gloriosa senta Catharina de Çena.*
Les virtuts de vos son tantes

53. (f. 199) *Cobles fetes en laor del benauenturat Sent Guillem.*
Puix sou tan insigne y tan comendable

54. (f. 207) *Lo credo in deum ordenat en pla en obres rimades.*
Per ordenar saluacio
y dels peccats remissio
complidament

55. (f. 212) *Cobles fetes en laor dels gloriosos nostre pare Adam e nostra mare Eva.*
Les grans laors qui recitar poria

56. (f. 219) *Cobles fetes en laor de la gloriosa verge Maria de Pietat. ab set virtuts contraries als set peccats mortals ab les quals aquella per pietat nos deslliura de aquells. Ordenades [metaforicament] sobre lo exercici de la mar e art dels nauegants en aquella.*
Exordi. Los nauegants en mar de crims molt alta

Les altres cobles porten els epígrafs següents: *Humilitat contra superbia*, *Liberalitat contra auaricia*, *Castedat contra luxuria*, *Mansuetut contra la ira*, *Abstinencia contra gola*, *Amor contra enueja*, *Solicitut contra perea*, *Tornada* i *Endreça*.

57. (f. 226) *Cobles fetes sobre la aparicio que feu nostre senyor Deu Jhesu Christ a la beneyta Mare lo jorn de Pasqua quant fonch resucitat.*
Ja consumat aquell tan gran misteri

D'aquesta obra no n'hi ha sinó 4 cobles per mancament d'un foli que priva de principi a la composició següent.

58. (f. 229, tot continuant) [*Cobles fetes en laor del sant Nom de Jhesus.*]
Daquest mon trist qui staua de lum pobre

59. (f. 231) *Cobles fetes en laor dela santa Vera Creu.*
O arbre sant quins dau lo fruyt de vida

IV

Els impresos

a

Sens lloc ni any, però Valencia, per Lambert Palmart, 1474

En 4.t, sens foliació, reclams ni signatures; lletra romana, 56 folis impresos + 8 de blancs; 7 quaderns: 4 de 10 folis, 1 de 12, 1 de 8, 1 de 6. Es el primer llibre imprès a Espanya; l'únic exemplar conegut en la Biblioteca Universitaria de Valencia. — Vegi's Salvà, *Catálogo*, n.º 301; Serrano y Morales, *Diccionario de las imprentas que han existido en Valencia*, Valencia, 1899, p. 434; Haebler, *Bibliografía ibérica del siglo XV*, La Haya, 1904, n.º 488. Edició sencera publicada per Francisco Martí Grajales [*Primer libro impreso en España*] *Les Trobes en lahors de la*

Digitized by Google

Verge Maria, Valencia, 1891. — «Les obres o trobes deuall scrites les quals trac | ten de lahors dela sacratissima verge Maria | foren fetes e ordenades *per* los trobadors dei*us* e | en cascuna deles dites obres scrits r*es*ponents a | una sente*n*cia d*e*l mes prop insertal libel | o cartell ordenat p*er* lo uenerable mos*en* Bernat | fenollar preuere e domer dela Seu d*e*la insigne | Ciutat de Valencia de manament e ordinatio | del Spectable senyor frare Luis despuig Me | stre de Mnntesa e Visrey en tot lo Regne de | Valencia Lo qual senyor com adeuot dela uer | ge Maria posa en la dita Ciutat de Valencia | una Ioya a tots los trobadors a onze dies del | mes de Febr*er* Any d*e*la natiuitat d*e* n*ost*re senyor | Mil. CCCC.LXXiiij. co es hun troç d*e* drap | de uellut negre apte o bastant p*er* hun gipo qui | mils lohara la uerge Maria en qual seuol len | gua, la qual Ioya per adir en aquella fonch lo | dit dia posada en la casa d*e*la co*n*fraria de sant | Iordi dela dita Ciutat Iutgada a .xxv. del | mes de Mars del dit any Lo tenor o seria del | dit Cartell es lo mes prop seguent.»

1. (Fol. 1.r v.o) *Lo cartell.*
   Lalta sens par humil verge Maria
   Acaba al foli següent sotescrivint: «Frare luis desp[uig] Mestre de munte[sa] Virrey en lo regn[e] De Valencia.»

2. (f. 2.n v.o) *Resposta del noble don iordi sentelles tirant a la ioya en lahor dela verge maria.*
   De fe damor la mes encesa flama

3. (f. 3.r v.o) *Resposta de mestre corella ab rims estrams en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
   Terme perfet del etern consistori

4. (f. 5.è) *De mossen Bernat fenollar. preambol dreçat al spectable senyor frare Luis despuig mestre de Muntesa e Visrey en lo Regne de Valencia*
   Mirant senyor de molta reuerencia

5. (f. 5.è v.o) *Respon sols per honor en lahor dela verge Maria.*
   Puix deu ia mes les gracies nos dona

6. (f. 6.è v.o) *Respon mossen ffranci de Castellui en lahors dela verge Maria tirant ala ioya.*
   Mare del fill al qual fou vera filla

7. (f. 8.è) *Ell mateix mossen Franci de castellui caualler per honor dela Ioya en lahor dela verge Maria en leygua castellana.*
   Del gran redemptor madre hi esposa

8. (f. 9.è) *Resposta de mossen barcelo Caualler per la Ioya en lahor dela verge Maria.*
   Obriu obriu senyora vostres coffrens

9. (f. 10.è) *Ell mateix mossen barcelo caualler per honor dela Ioya en lahor dela verge Maria en lengua Castellana.*
   O virgen santa senyora

10. (f. 11.è v.o) *Resposta de mestre alcanyiç mestre en medicina en laors dela verge Maria per la Ioya.*
    Per vos loar he mester vostra força

11. (f. 12.è v.o) *Resposta de mossen Iohan de nagera peruere en lahor dela verge maria per honor dela Ioya.*
    Molt mes quespectable senyor virtuos

Digitized by Google

12. (f. 13.e v.^{o}) *Resposta del honorable e discret en berenguer cardona en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Sagrat vaxell archiu sobreycellent

13. (f. 15.^{e}) *Lo mateix berenguer cardona ala honor.*
Mare de deu eternalment preuista

14. (f. 16.^{e}) *Resposta de Pero pereç notari en lahor dela verge Maria ala Ioya.*
Qui satraueix vostres lahors comptar

15. (f. 17.^{e}) *Resposta den Iohan verdanxa notari ala Ioya en laor dela verge Maria.*
Pont del gran cel de parahis escala

16. (f. 18.^{e}) *Resposta feta per Iohan moreno notari en persona de vna noble e deuota senyora apellada yolant lo qual nom esta scrit en los principis deles seguentes cobles. e parla ella en lahors dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Yo si bem tinch per indigne seruenta

17. (f. 19.^{e} v.^{o}) *Respon Nanthoni Vallmanya notari en lahor dela verge Maria e per honor dela Ioya en rims capfinits maridats encadenats e ab retronxa.*
Sou vos sens par verge dona polida

18. (f. 21.^{e}) *Resposta feta per luis monyoç notari en lahor dela verge Maria per honor dela Ioya.*
Verge sens par deles castes pus casta

19. (f. 22.^{e}) *Respon Iohan gamiça notari en lahor dela verge Maria per honor dela Ioya.*
A tu macost mare del creador

20. (f. 23.^{e}) *Resposta de Arcis vinyoles en lengua toscana en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Dilecta da dio obediente ançilla

21. (f. 24.^{e} v.^{o}) *Lo mateix Arcis vinyoles respon en lahor dela verge Maria per honor dela Ioya.*
O pur engast del alt caruoncle feta

22. (f. 25.^{e} v.^{o}) *Resposta de sobre uero en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Perque lohar pugua vostra senyoria

23. (f. 27.^{e}) *Resposta de lançol en lahor dela Verge Maria tirant ala Ioya.*
Alt en lo cel la geraxia canta

24. (f. 28.e) *Resposta de Genis fira en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Ans que peccant general malaltia

25. (f. 29e) *Resposta de Miqualot pereç en lahor dela verge Maria tirant ala yoya.*
Del mes alt cel haueu vbert la porta

Digitized by Google

26. (f. 30.è v.º) *Respon Bernadi vallmanya scriuent en lahor dela verge maria tirant ala Ioya.*
Por ab gosar ardiment e temor

27. (f. 31.è v.º) *Resposta de mestre Pere de ciuillar argenter en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Al tempo que febo su gran claridat

28. (f. 32.è v.º) *Resposta de mestre Lorenç diamant mestre descriuere en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Lo tant alt grau pura verge maria

29. (f. 33.è v.º) *Resposta den Iohan de sent climent nahiper en lahor dela verge Maria per honor dela Ioya en rims estrams.*
Sancta dels sancts pus sou vengudal segle

30. (f. 34.è v.º) *Resposta den berthomeu saluador studiant en lahor dela verge Maria per honor dela Ioya.*
A vos qui nou cors ha glorifficada

31. (f. 35.è v.º) *Resposta de Iohan verdanxa menor de dias en lahor dela verge Maria en rims estrams ala Ioya.*
Port de virtuts no perillosa plasa

32. (f. 36.è v.º) *Resposta feta per en Luis catala en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
En tantes parts vostra bondat destilla

33. (f. 37.è v.º) *Resposta de Berthomeu dimas en lahor dela verge Maria en rims strams per la Ioya.*
Sim atreuesch entrar lescura silua

34. (f. 38.è v.º) *Resposta de hun Castella sens nom lo qual dix en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
O misterio muy profundo

35. (f. 40.è) *Resposta de Vilalba en lahor dela verge Maria dita per honor.*
Alta sens par santa verge Maria

36. (f. 41.è) *Resposta de Iohan del bosch ciutada de xatiua en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Flach es lenginy si vos no maiudau

37. (f. 42.è) *Resposta de gaçull en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Mare de deu esser no merexque

38. (f. 43.è) *Resposta de Luis garcia scriuent en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
A vos per lohar dels angels senyora

39. (f. 44.è v.º) *Resposta den bernat deçpuig en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Descuredat tenint la pensa llesa

40. (f. 45.è v.º) *Arcis vinyoles per honor en lahor dela verge Maria.*
Mare de deu qui sols pogues merexer

41. (f. 47.è) *Respon Ieronim monço per honor e en lahor dela verge Maria*
Al enteniment si gracia laffina

Digitized by Google

42. (f. 48.è) *Respon Franccesch de sant ramon per honor e en lahor dela verge Maria.*
Qual dignitat ab la vostres egual

43. (f. 49.è) *Resposta den Matheu esteue en lahor dela verge Maria per honor dela Ioya.*
Lo gran estat de vostre alt linatge

44. (f. 50.è v.º) *Respon mestre Pere alcanyiç metge de xatiua per honor dela Ioya en lahor dela verge Maria. — Cobla esparsa inuocant auxili diuinal.*
Altisme deu vos qui sou nostra vida

En acabat d'aquesta vé propriament la obra sota l'epígraf *Resposta*.

45. (f. 52.è) *Respon mestre Iacme roig mestre en medecina en lahor dela verge Maria tirant ala Ioya.*
Visrey pel Rey nostre Iohan altissim .

46. (f. 53.è) *Respon mestre Pere bell en lahor dela verge Maria dient ala Ioya.*
Clara virtut mirall de sancta vida

47. (f. 54.è) *Respon mossen Iohan vidal preuere dela Seu de Valencia en lahor dela verge Maria dient ala Ioya.*
Parlar de vos alta senyora nostra

48. (f. 55.è) *Respon la gloriosa verge Maria presentant la sua coronacio als seus deuots per honor dela Ioya.*
Los quins desiau loar

Són uns goigs firmats per *Mossen fenollar*.

49. (f. 56.è v.º) Venguda la Iornada als demunt nomenats dehidors assignada ahoyr sentencia qui mils dells hauia lohada la verge Maria per los dits senyor Visrey e mestre de muntesa e Iutges per sa spectabitat assumps ques comptaua .xxv. dies del mes de Març any demunt dit Mil .cccc.Lxxiiij. dia dela Incarnacio fonch donada e premulgada la deuall inserta sentencia per los demunt dits Iutges en presencia del dit spectable senyor Visrey e dels reuerents senyor Bisbe de Cristonopol e mestre Marti enyego Canonge dela Seu e de mossen Bernat fenollar e mossen Iohan vidal preueres. e per los dits Iutges presos per assessors en poder del discret Nanthoni cendra notari rebuda e testifficats instants e aquella publicar requirents los demunt scrits trobadors o la mes part de aquels aqui presents constituits fonch lesta e ordenada la dita sentencia de manament del dit senyor e Iutges per lo uenerable mossen Bernat fenollar preuere e domer de la dita Seu sots forma seguent dins la casa dela confraria de sant Iordi dela dita Ciutat de Valencia.
(f. 57.è) *Sentencia.* Dacte semblant tan virtuos
(f. 58.è v.º) *Disposicio.* Vist que sens vos nostre cor se reffreda

b

Valencia, per Lambert Palmart, 1487

En 4.t petit, lletra gòtiga, signatures a-i totes de 8 ff. Gallardo, *Ensayo de una biblioteca española*, t. II, Madrid, 1866, col. 793, descriu llargament aquest llibre, però cap altre bibliògraf l'ha vist ni en Serrano Morales, ni n'Haebler. — (a_{ij}. lletra vermella) «Comença la obra dela sacratissima concepcio dela intermerada mare de deu examinada e dignament approuada per molts mestres en sacra theologia diuulgada e publicada en la insigne ciutat de Valencia dins la casa de la loable confraria della gloriosa senyora nostra. En lo any de nostre senyor deu jesu crist fill

Digitized by Google

seu mil CCCCLXXXVj jorn de la sua purissima conceptio a instancia del noble mos Ferrando dieç preuere affectat seguidor de sa magestat per qui foren donades quatre joyes segons se mostra per quatre prolechs cascu per son orde. E comença lo primer». Acaba al verso del darrer foli: «A laor e honor dela purissima conceptio de la verge maria: e a instantia del noble mossen Ferrando dieç preuere: foren emprentades y acabades les jaents obres per lambert palmart alemany en la insigne ciutat de Valencia. En lany dela natiuitat de nre senyor deu mil CCCCLXXXVij a xiiij dies dabril vespra de pascua de resurrectio».

1. (a_{ij} v.º) *Ferrando diez preuere.*
   Perque moltes obres detinguen la plaça
2. *Respon. Mossen Jeronim Fuster tirant al radix jesse. E guanyal.*
   No copia en Gallardo el primer vers.
3. (b_{i}) *Respon mossen Pere de Anyo preuere tirant al radix.*
   Lum diuinal del etern foch encesa
4. (b_{iij}) *Comencen les cobles del honrat en Vilaspinosa tirant al radix.*
   No porta en Gallardo el primer vers.
5. (b_{5}) *Cobles de Vinyoles tirant a la joya praderia.*
   Mirant lo cel brodat destelles clares
6. (b_{7}) *Cobles de Vallmanya al radix fetes ab laue Maria per lo cap dels bordons.*
   Aquella gran força tan fort queus defensa
7. (c_{ij}) *Cobles de Miquel Miralles tirant a la joya radix.*
   Los daurats grius de febo no volauen
8. (c_{iiij}) *Comença la obra de frare Bosch del orde de la Verge Maria de Muntesa comanador de Onda tirant a la joya del robi, e guanyal.*
   Lobra maior que deu etern ha feta
9. (c_{7}) *Respon Arnau de Cors al cartell del reuerend mossen Ferrando Diez tirant al robi.*
   Causa tan gran produint tal effecte
10. (d_{j}) *Cobles de Vallmanya tirant a la joya del robi.*
   Lenteniment mirant la prescientia
11. (d_{iij}) *Exordi o principi fet per Jaume Deolesa, mallorqui, dressat al molt digne posedor ensemps e jutge dela joya mossen Ferrando Diez, preuere.*
   Si quab virtut se condona
12. (d_{iiij}) *Resposta feta per Jaume Deolesa, mallorqui, a la demanda e joya posada per lo noble e molt digne preuere mossen Ferrando Diez tirant a la joya del robi.*
   En lohar vos amor esforçs me dona
13. (d_{6}) *Mossen Ramon Viuot, caualler mallorqui, tirant a la joya del robi.*
   Hauent a parlar yo de vostralteza
14. (e_{ij}) *Comença Luys Cathala tirant al robi.*
   Venint en lo mon superna rehina
15. (e_{5}) *Comença Johan Tallante tirant al robi.*
   Per ser tan preclara la mas que perfeta

Digitized by Google

16. (e_7) *Comença Franci Johan tirant al robi.*
Aquell potent e sobre tot poder

17. (f_j) *Respon Lois Roiç al marçapa e guanyal.*
Misteris profundes los angels cantauen

18. (f_{iij}) *Respon lo reuerent Mossen Fenollar preuere tirant al marçapa.*
Ya los grans rius de vostres bens corrien

19. (f_5) *Respon Vinyoles tirant al marçapa.*
Non po sentire lo insensibil morto
En italià.

20. (f_8) *Respon Hieronim de Vich tirant al marçapa.*
Baix daci baix hon vivim per reviure

21. (g_{ij}) *Respon Don Georgi Centelles tirant al marçapa.*
Conuit inmortal en capça molt pura

22. (g_{iiij}) *Respon mestre balaguer, mestre en sacra theologia e en medecina al marçapa.*
Continuant segons que joya mana

23. (g_7) *Respon mossen Guillem mercader tirant a la carta de nauegar, e guanyala.*
La trinitat de son alt consistori

24. (h_j) *Respon mossen Pere de Anyo, preuere, tirant a la carta de nauegar.*
Daquell gran diluui hon hom se negaua

25. (h_{iij}) *De Miralles a la carta de nauegar, e dona la present obra passat lo temps.*
Ans de crear los cels, lum ni planetes

26. (h_5) *Respon Baltasar Johan Balaguer tirant a la carta de nauegar.*
Puix lo parlar del cor demostral titol

27. (h_8) *Respon Franci de Vilalba a la carta.*
Ans que la lum mostras lo primer dia

28. (i_5) *Respon mossen Blay Assenci tirant a la honor.*
Ans quel etern nostra fragil natura

29. *Oratio Guillermi Raymundi Centelles.*

c

Valencia, a despeses den Jaume de Vila, 1493. (Reimpressió: Valencia, per Joan Navarro, 1564)

| En 4.t, en lletra gòtiga, 82 folis sens marcar, sign. a-h_8 i-l_6; caplletres i títols vermells. (a, portada) «La hystoria de la passio de nostre | mestre e redemptor Jesuchrist: ab | algunes deuotes contemplacions | en cobles: seguint lo sagrat euan | gelista sanct Johan». Un gravat i orla. A la fi un colofó en vers (vegi's el n.º 5). — Publicat en 1911 com a folletó de la revista valenciana *Lo Rat Penat.*

1. (a_{ij} verso) *Endreça. Ala molt illustre e deuotissima senyora Dona ysabel de Billena: digna Abadessa del monestir de la sancta Trinitat de Valencia. Mossen Fenollar:*

Digitized by Google

Daquella tan alta tan fort y gran çoca
Martineç.
A vos que poblau lo cel de fels pobles

2. (a_{iij}) *Comença la hystoria dela passio del nostre mestre e redemptor Jesuchrist ab algunes deuotes contemplacions seguint lo sagrat euangelista sanct Johan. Parlant per aquell Pere martineç: e per tots los altres mossen Bernat Fenollar. La sglesia.*
Mostrant vn greu planyer lo cel y la terra

A més de l'epígraf *La sglesia* hi han els següents: *Lo euangelista, Lo iesus, Los iuheus, Lo lector, La hostiaria, Lo Pare, Lo ministre, Los ministres, Lo cunyat de Malcus, Lo Pilat, La justicia, La Misericordia, Humanal linatge, La Verge Maria* i *Lo Euangeli.*

3. (k_{ij}) *Contemplacio a Jesus crucifficat feta per Mossen Johan Scriua mestre racional e per Mossen Fenollar. Fenollar.*
Qui deu vos contempla de la creu en larbre

4. (l_{iiij} v.º) *Oracio a la sacratissima verge Maria tenint son fill deu Jesus en la falda deuallat dela creu ordenada per lo molt reuerent mestre Mossen Corella.*
Ab plor tan gran que nostres pits abeura

5. (a la fi) *Jacobo de vila.*
A gloria gran: daquella sagrada

Són 10 versos que serveixen de colofó; els altres 9 són aquests: «Cruel passio del rey eternal | Jacobo de vila ab penssaffectada | Tenint dins Valencia la sua possada | Per dar als deuots past celestial | La obra present per esser molt pia | Ha fet empremptar de bon cel mogut | Y fon acabada del tot loncen dia | Del mes de giner any mil que corria | Quatre cents noranta e tres de salut.»

d

Valencia, per Lop de la Roca, 1497. (Reimpressió: Barcelona, per Carlos Amorós, 1532)

En 8.ᵘ constant de 2 obres independents destinades a continuar-se, boniques làmines: I, Lo proces de les olives, ad_8 e_{10} i II, Lo somni de Johan Johan, AF_8 G_{10}. — Exemplar sancer en la Biblioteca Mazarina, París. — Impresos íntegralment els dos textos per Ramón Miquel i Planas, *Cançoner satírich valencià*, Barcelona, 1911, pp. 3-186.

1. (a_j) Lo proces deles oliues e disputa dels Joue*n*s hi dels vells. Fet per alguns trobadors auant nomenats. e lo sompni de Joha*n* Johan.

(a_j v.º gravat interessant representant els autors ; a_{ij}) *Lo proces de les oliues. Demana lo reuerent mossen Fenollar al honrat y discret en Johan Moreno.*
Da vos y de mi lo temps assegura

Intervenen en el *Procés*, a més d'en Fenollar, el magnífic mossèn Jaume Gaçull, miçer Verdencha, el discret en Joan Moreno, el magnífic Narcís Vinyoles, en Baltasar Portell.

(e_{10} recto acaba) Deo gracias. A laor y gloria de nostre saluador y rede*m*ptor iesucrist n*ost*re fonch acabada la p*re*sent obra

Digitized by Google

a xiiij. dias del mes *de* october del any dela incarnacio sua Mil .cccc.xcvij. Estampat *per* Lope dela Roca alamany En la insigne ciutat de Valencia.

2. (A_1) La present obra ha fet lo magnifich mossen jaume gaçull caualler. Lo sompni de johan johan.

Gravat sota aquest títol i altre ocupant tot el verso.

(A_{ii}) *Lo sompni de johan johan.*

Considerant quant dignament

Quasi tot el llarc poema en codolada.

(G_{10} acaba) Ad laudem z honorem domini nostri iesu christi eiusq*ue* gloriose matris virginis marie: fuit impressum in ciuitate valentie. Per Lupum de roca alemanum. Die .xxv. octobris. Anno domini .M.cccc.xcvij.

Al verso se repeteix el gravat de l'esquena de la portada.

e

Valencia, per Pere Tringer, 1498

En 4.t de 48 ff. signatures a-f_8. Títol xilogràfic: «Obra allaors Del | benauenturat lo | senyor sa*nt* xstofol.» Al peu una imatge i al verso una estampa del sant orlada. Sign. a_{ij}: «Lo darrer jorn del mes dagost del any Mil.cccc.LXXXVIIj. dins la parroquial sglesya de sent johan en la ciutat de Valencia fon aparellada insigne plasça axi ornada de tapesceria com de diuerses presones donor en la qual se porta vna singular y ben feta praderia de molts ramellets excellents peuets y olos suauissimes per honrrar en la sua ymatje o figura al benauenturat martir caualler de jesus monseñor Sant Cristofol en or pur maçis marauellosament obrada. Lo qual estimat joyel fon donat per lo magnifich En pere Gisquerol menor de dies al qui millor en cobles diria laos del predit glorios sant satisfent ala molta deuocio quel sobre dit li porta e jat sia que de aço alguns dies abans fossen fets y possats per los lochs publichs de la ciutat ben ordenats libells. empero aquell dia del consistori ensemps ab lo libell per part dels Reuerents e magnifichs jutges fon lesta e presentada la preposicio del tenor seguent.» A la fi, F_8 v.°, acaba així: «Ahonor e gloria dela satissima trinitat: e lor del bien auenturado sent Cristofol font acabat de emprentar la present obra per pere tringer libreter En la molt insigne e noble Ciutat de Vale*n*cia a iij de febrer Any dela natiuitat de nostre senyor deu Jhesu christ Mil y .cccc.LXXXXVIIj.» Al peu una imatge. — Unic exemplar conegut a la Biblioteca Nacional de Madrid, (I. 1757) procedent de les vendes Salvà i Heredia.

1. (a_{ij}) [Preposició].

Vist que lasgleya militant

2. (a_5) *Libell.*

Veniu veniu virgilis y petrarques

Vé aquest títol: «Segueixense les obres dels dehidors agraduades per son orde ço es primera la del guanyador. e apres tantost la obra dignament coronada e axi les restants com a mes dignes finament examinades ala obra del pris mes acostades jatsia quels dehidors ala honor no sien entenssos en senblant agraduacio».

3. (a_5 v.°) *Obra de lois Roiç ab la qual guanya la jouya.*

Apres daquell tan rich virginal temple

4. (a_7 v.°) *Obra coronada del venerable mosen pere danyo preuere.*

Aquell sol clar de resplandor eterna

5. (b_i v.°) *Obra de pere martinez ala joya.*

Palma tenint ihesus alt en la çima

Digitized by Google

6. (b_{iij} v.º) *Obra den lois garcia notario.*
Mayor de tots creats de vna pasta

7. (b_5) *Obra de baltasar johan balaguer.*
O lum tan gran que torba y enluerna

8. (b_7) *Obra del gran trobador miquel miralles.*
Temple guarnit de real disciplina

9. (b_8 v.º) *Obra de ausias de sant johan.*
Si dels infels polifemo y golies

Hi ha el títol: «Segueixense les obres fetes ala honor del glorios sant cristofol. les quals puix no tiraren ala joya no son possades en lorde dels danunt escrits deydors. es la primera del noble don ferrando diez».

10. (c_{ij} v.º) *Obra del noble don ferrando diez preuere ala honor.*
Lor fi de pes requer balança fina

11. (c_{iiij} v.º) *Obra del manifich narcis vinyoles a la honor.*
Vos qui portas aquella bala rica

12. (c_6) «La seguent cobla fon feta per hun home de sciencia digne presona molt deuot al glorios sant no volent esser nomenat puix tirant ala honor no volia esser admes a la joya».
Obra sens titol a la honor.
Per saisfer a vos qui dau la joya

13. (c_8) Hi ha el títol: «Lestes o publicades les obres damunt escrites foren fetes les seguents gracies per los Reuerendissims y magnifichs jutges. assignant lo dia dela judicatura».
Gracies. Axius dexau a tots contents

14. (d_{ij} v.º) «Segueixse la sentencia publicada per part dels Reuerendissims y magnifichs jutges a huyt dies del mes de setembre jorn dela natiuitat dela gloriosa verge maria en presencia de tots los damunt dits dehidos y de moltes presones donor e gran poble ajustats per hoyr les laos del glorios sant. y lo meneig de tan loable exerçici dins la sgleya del benaventurat sent johan apres vespres».
Sentencîa. En nom daquell gran jutge just

15. (d_8 v.º) «Lesta e publicada la desus incertada sentencia en aquella mateixa hora per lo venerable mossen pere danyon preuere fon posada lapellacio seguent».
Volen los furs dels passats reys

16. (e_{iij} v.º) «Lesta la sobredita apellacio per lo venerable mosen pere danyo posada ans dela prouesio sobre aquella fahedora per los Reuerendissims y magnifichs jutges fon request lo discret en lois Roiz guanyador dela joya de sus mencionada si volia dir o respondre alguna raho fent per la part y dret seu a la scriptura que hoyt hauia. lo qual dix que presumint mosen anyo qui deuia guanyar hauia ordenat aquell libell difamatori hi ell dit lois roiz presumint de aquella desordenada malicia hauia preparat condigne resposta del tenor seguent».
Totes les coses daquest mon

17. (e_7 v.º) «Prouesio feta per los Reuerendissims y magnifichs jutges sobre les scriptures desus dites denegant lapelacio al venerable mossen pere danyo preuere com aquella no fos de admetre per certs sguarts possant callament perdurable entre ell yl discret en lois roiz notario guanyador dela joya damunt mencionada».
Puix nos funda sobre raho

18. (f. v.º) «Aquell dia mateix de viij. de setembre apres de tot lo contengut en lo preincert proçes foren lestes per diuersos eleguants trobadors les obres deius mencionades ço es tres cobles cascu en lahor del loat sant glorios cristofol tirant

Digitized by Google

a vn bel marçapa per joya lo qual guanya lo digne jeronim marti estudiant e axi es primer registrada la sua obra y ordenadament agraduades les altres segons lo valer de aquells no hauent esguart al mereixer dels estimats dehidors».

Obra de jeronim marti ab la qual guanya lo marçapa.

Qui pot loar lo grau de vostra fama

19. (f_{ij}) *Del magnifich Narcis vinyoles.*
Del zodiach on son los dotze signes

20. (f_{iij}) *De Jaume ferrer estudiant.*
Velera nau de sant peregrinatge

21. (f_{iij} v.°) *De baltazar iohan balaguer.*
Loant tal sant o sol luna y esteles

22. (f_{iiij} v.°) *De pere martinez.*
Torre de ffe ab grans virtuts

23. (f_5) *De ffrancesch burgunyo.*
Calle ma beu puix que loar no basta

24. (f_6) *Den lois Garcia notario.*
Canbi paras contral sathan quins postra

25. (f_6 v.°) *De mosen dimas ala honor.*
Hon deu esta localment se nomena

26. (f_7 v.°) *Sentencia breuement ordenada en lo johi del marçapa.*
Dificil cossas ben jutgar

27. (f_8) *In laudem beati Cristophori Carmina heroica.*
Maxime diuorum Cristophore vertice maior

27 versos.

f

Valencia, per Lambert Palmart, 1490

En 8.u, lletra gòtica, 8 ff. sens marcar, sign. A_8. (a_i) «Omelia sobre lo psalm de profundis». Espai blanc i comença'l text. El colofó es així: «Omelia feta per lo venerable mossen jeronim fuster beneficiat en la seu de valencia. compilada de vna largua exposicio composta per ell dit mossen fuster. E per lo magnifich y venerables mossen galvany de castelui, mossen pere adria, E mossen pere anyo sobre lo psalm de profundis. La qual omelia fonch empremptada per lambert palmart alemany. al quinzen dia de abril. any mil .cccc. noranta». Al peu una estampa puntillada representant la Mare de Deu amb un bisbe i un cavaller en actitut pregant. — Serrano, *Diccionario*, p. 452, *Haebler*, núm. 285. No havent vist l'imprès, seguim als bibliògrafs i an en Rafel Ferrer i Bigné, *Poetas valencianos de los siglos* XIII, XIV *y* XV, en el *Boletín de la Sociedad Económica de Amigos del pais de Valencia*, t. XVI, Valencia, 1873, p. 75.

No hem pogut inquirir quina era la contribució den Galvany de Castellví, en Pere Adrià i en Pere Anyó.

1. (a_r sota'l títol) En la fonda, trista e plorosa vall de llagrimes...
Es obra en prosa den Geroni Fuster, desprès segueix una obra en vers del mateix autor comentant en set cobles els set versícols del psalm.

2. En lo mes baix daquella vall escura

3. *Fi de la obra endreçada a la verge Maria.*
A tu puix tu verge la mes diuina

Digitized by Google

g

Valencia, per Nicolau Spindeler, 1499

En 4.t, lletra gòtiga, 16 ff., signatures a-b_8. «Omelia sobre lo psalm del Miserere mei | deus: Ordenada per lo Magnifich mossen | Narcis vinyoles ciutada de Valencia.» La obra és en prosa i vers. A la fi, b_8 v.º: «A honor lahor e gloria del nostre rede*m*ptor Jesus y dela intermerada verge Maria mare sua sacratissima senyora nostra Fon estampada la present obra enla jnsigne ciutat de Valencia a xxiiij d*e* Juliol de lany d*e* gracia Mccccxcix p*er* Nicolau spindeler.» Al verso una estampa. — Unic exemplar conegut en la Biblioteca Universitaria de Valencia (92-3-52).

1. (a_{ij}) *Omelia sobre lo psalm de Miserere mei deus.*

A costant se los dies de la nostra fragil e miserable vida al derrer terme...

Es un comentari en prosa i vers a cada versícul del dit psalm. Els comentaris poètics començen ab els versos següents:

O immortal y mort per mos delictes
(a_{ij} v.º) Fruyt diuinal collit dumana planta
(a_{iij}) Que may sens tu senyor a tu no miren
(a_{iiij}) Donchs capita donam les armes tues
(a_{iiij} v.º) Y axi senyor tinch ferma la sperança
(a_5) Fill de peccat y nat de inconstancia
(a_5 v.º) Tuns has donat senyor ampla carrera
(a_6) Sera fet net mon esperit immunde
(a_6 v.º) Atenyeran aquells goigs mes orelles
(a_7 v.º) Mos mals escrits en compte del diable
(a_8) Cream senyor hun cor de nova pasta
(b) En aquell jorn amarch de dol e dira
(b v.º) Just sacerdot ministre sens cautela
(b_{ij}) Los meus cinch senys rebelles flachs y pobles
(b_{iij}) Curam los vlls ab lunguent o colliri
(b_{iij} v.º) Sens tu senyor que so yo sino cendra
(b_{iiij}) Mos donatius que son ni mes offertes
(b_{iiij} v.º) Senyor immens deu meu nom desempares
(b_5) Syon som tots ab laygua del babtisme
(b_5 v.º i darrer) Quant me veuras apparellat a rebre

2. (b_6) *Contemplant en lo crucifixi.*

Alçant los vlls en creu per a mirarte

3. (b_7) *Obra feta per lo dit Magnifich mossen Narcis vinyoles responent a vna joya ques dona aqui millor diria quina dolor senti la mare de deu quant encontra son fill Jesus ab la creu al coll quel duyen a crucificar.*

La nau Jesus daquell port se partia

h

Valencia, 16 febrer 1495. (Reimpressió: Valencia, 6 novembre 1495).

En foli, lletra gòtiga, de CLXXiiij ff. marcats i 2 sense; sign. A-U_3 AA-BB_3, a 2 columnes. «Lo quart del Cartoxa» en xilografía. Fol. II v.º: «Comença lo quart del cartoxa arromançat per lo Reuerent y magnifich mestre ioan roiç de corella caualler e mestre en sacra theologia.» A la fi:

«Ad laudem et honorem dni nostri iesu christi eiusq. virginis mariæ matris suæ fuit impressum in ciuitate vrbis valentiæ die xvj februarij Anno dni. MccccLxxxxv.» — Salvà, *Catálogo*, n.º 3434, Serrano, *Diccionario*, p. 7, Haebler, *Bibliografía*, n.º 376.

1. (Fol. BB v.º, desprès de la Taula) *Oracio ala sacratissima verge Maria tenint son fill.*
   Ab plor tan gran que nostres pits abeura

j

Sens lloch ni any, però Barcelona, Pere Posa, abans de 1498

En 4.t, lletra gótiga, 42 ff. sens marcar, sign. a-d8 e10, en blanc e9 v.º i e10. Unic exemplar conegut, que havía vist en Mariàn Aguiló, en la Biblioteca Colombina, de Sevilla; antigues cotes: E-FF, tab. 174, N. 18. Publicat i descrit per primera vegada per en Ramón Miquel i Planas, *El «Llibre de Fra Bernat» d'en Francesc de la Via*, en *Bibliofilia*, Barcelona, 1914, cols. 547-580 i 598. Aquest autor, per bones confrontacions tipogràfiques, creu aquest llibre eixit de l'obrador d'en Pere Posa.

1. (a1) *Libre de fra Bernat | compost per Franceschc | dela via per pendre solaç.*
   Lay quant los gats van en amor
   Cridant e faent gran remor
   Per los taulats
   Poema en codolada de 2095 versos, que acaba:
   (e9) Moltes veus ellam ha pregat:
   Quey torn souint.
   Animen caualcant tot gint:
   Vers gerona.
   Es stat fet lo present tractat per | pendre solaç. Enlo qual se desco | bren dels engans e burles: que les | dones males e no les bones so | len fer.

k

Valencia, per Joan Jofre, 1505

En 4.t, lletra gótiga, 62 ff. sens marcar, sign. A-G14 H6: «La vida de | Santa mag | dalena en | Cobbles.» Títol en grans lletres demunt d'un escut d'armes dintre d'orla; al verso un gravat representant l'autor escrivint enfront d'una imatge de Santa Magdalena. A6: «A lahor y gloria de nostre senyor deu y de la gloriosa intemerada mare sua fon feta la present obra per lo magnifich mossen iaume gazull caualler lany mil quatrecents noranta e sis la qual ha fet estampar frare gabriel pellicer ermita de la ermita de la benauenturada Santa Maria Magdalena de mocoro la qual esta en la baronia dentença en lo terme de la vila de mora de Ebro del molt illustre Senyor duch de Cardona Estampada en la insigne ciutat de valencia per ioan iofre acabada a xv de març Any m d e cinch.» — Unic exemplar conegut a la Biblioteca Nacional de Madrid, provinent de les d'en Salvà i Heredia. Salvà, n.º 630, diu que no coneix cap imprès tan illustrat i tan variadament orlat. En una plana hi ha el gravat i en la d'enfront la cobla.

1. (aij) Ab tot quant ab tan autentichs actes

Digitized by Google

l

Valencia, per Joan Jofre de Brianço, 1511

En 4.t, de ccxxxviij ff. marcats + 12 sens marcar, sign. a-z A-I_8 K_{10}, 2 gravats més 31 estampes. A sota d'un gravat: «La Vida de la sera | phica s*anct*a catherina | de Sena ara nouame*nt* per vn deuot affe | ctat religios della complidament arro | mancada: e de moltes istories istoriada. | E no resme*n*ys per vn reuere*nt* mestre en sacra theologia | molt be e molt diligentment corregida y examinada.» Al verso una estampa amb inscripció. a_{ij}: «prolech. Escriu lo segue*nt* prolech a la reuere*nt* priora del monestir de les monges dela benauenturada sancta Caterina de Sena aquel lo nom del qual esta escrit en les capletres dels capitols de la present istoria.» El nom que forma és: «Frare Thomas de Vesach ma arromançada.» El llibre original és de fra Ramón de Capua. Acaba f. ccxxxviij v.º: «A honor lahor e gloria de nostre senyor deu ihesu christ e de la intemerada e sacratissima verge tostemps maria mare sua e senyora nostra: e per augment de deuocio de la seraphica e benauenturada sancta catherina de sena fon acabada destampar ab priuilegi la present hystoria della en la noble e insigne ciutat de Valencia per Johan ioffre de brianso dimecres a xvij de setembre del Any de la natiuitat. M. D. xj.» A sota la marca de l'impressor. Després del colofó segueixen 20 folis sens numerar que contenen poesíes, que és el que'ns interessa, amb el títol: «Obres fetes en lahor dela seraphica senta catherina de sena enlo seu sagrat monestir deles monges dela insigne ciutat de valencia per diuersos trobadors narrades en lo dia de sent miquel del any m. d. xj. Essent iutges lo reuerent frare Balthasar sorio mestre en sacra theologia e vicari general dels frares observants del orde de preycadors. E lo reuerent senyor canonge fira y lo noble don francisco fenollet.» A sota un gravat i al verso una estampa. Totes les obres foren reproduides en facsímil per en Sancho Rayón, a Madrid.

1. (a_{ij}) *Libell qui millor dira ala joya en lahor dela seraphica senta catherina ordenat per lo senyor mossen Iheroni fuster mestre en sacra theologia.*
   Asserenau los nuuols del entendre
2. (a_{iij}) *Vicent ferrandis brodador a la joya y guanya.*
   Velera nau talladan bona luna
3. (a_{iij} v.º) *Narcis Vinyoles ala Ioya.*
   Espill inmens hon vos mirau senyora.
4. (a_5 v.º) *Pere marti ala joya.*
   Real ciutat pel rey etern fundada
5. (a_7) *Pere Soriuella ala joya.*
   Simbol perfet de molt dolçarmonia
6. (b v.º) *Andreu pineda notari ala joya.*
   Gran temps apres que palma de victoria
7. (b_{ij}) *Miquel garcia ala joya.*
   Fort y guarnit castell inexpugnable
8. (b_{iij} v.º) *Jeroni fabra ala joya.*
   En lo temps bell de nostra primauera
9. (b_v) *Obra coronada ala honra de pere gomis not.*
   Pera passar daquest golf miserable
10. (darrer pleg sens sign.; sentencia)
    Dels richs tresors del clar entendre
    los qui teniu molt que despendre

Combinació de cobles sisenes i de codolades.

Digitized by Google

m

Valencia, per Cristofol Coffman, 1511. (Reimpressions i afegiments: Tolèdol, 1527; Sevilla, 1540, Anvers; 1557)

En foli, lletra gòtiga, 8 ff. sens marcar de portada i taula + 234, sign. A-Y AA-GG_8 i 2 ff. sense sign. (folis 233 i 234). Portada amb gran caplletra: «Cancio*ne* | ro gene | ral de mu | chos y diuer | sos autores. | Cum pre | uilegio.» El colofó és així: «La presente obra intitulada Cancionero General, copilado por Fernando del Castillo. E impresso enla muy insigne cibdad de Valencia de Aragon por Christofol Kosman aleman de basilea. Con preuilegio Real que por espacio de cinco años en Castilla y de diez en Aragon no pueda ser todo ni parte del ni traido de otra parte a ser vendido por otras personas que por aquellas por cuyas despensas esta vez se imprimio so las penas infraescritas Es asaber de diez mil marauedis enlos reynos de Castilla y de Aragon de cien ducados y perder todos los libros. Acabose a xv dias del mes de Enero enel año de nuestra salud de mill y quinientos y onze. A loor y gloria del que biue y reyna.» — D'aquest gran Cancionero castellà se'n va publicar una edició en 1882 per la Sociedad de Bibliófilos españoles, de Madrid, *Cancionero general de Hernando del Castillo segun la edicion de* 1511, con *un apéndice de lo añadido en las de* 1527, 1540 *y* 1557. Firma el pròleg José Antonio de Balenchana. No havent tingut a mà les altres s'utilitzen en aquesta edició les de Tolèdol 1527, de Sevilla 1540 i d'Anvers 1557. Seguirem aquesta publicació de 1882, extraient nota de les obres catalanes que conté.

1. (vol. II, p. 144) *Glosa suya* (Mossèn Crespí) *á vna cancion que hizo mossen Jordi de Sant Jordi en lengua valenciana.*
   Esperança res no dona
   Són 3 cobles de 4 versos i la *Glosa* d'En Crespi ne té 6 de 8.
2. (íd., p. 299) *Obres de Vicent Ferradis en lengua valenciana, en que ague joyas y en totas fon guanyador. E aquesta es en honor del suauissim Nom de Jesus.*
   Nom sobre'ls noms cridat pels alts misteris
3. (íd., p. 300) *Del mateyx, en honor del glorios Nom de la Sagrada Verge Maria.*
   Nom entre'ls noms excels, nom de Maria.
4. (íd., p. 302) *Del mateix, en honor del benauenturat ladre, lo glorios Sent Dimas.*
   Ans qu'el gran sol de resplandor eterna
5. (íd., p. 445) *Sola, feta per los tres damunt dits* (Mossèn Fenollar, Don Francès de Castelluí e Vinyoles) *cascu un verso.*
   Vos sou quant yo parle la veu que rahona.
6. (íd., p. 516) *Obra de Mossen Vinyoles, desdenyat de sa enamorada; en lengua valenciana.*
   Pensant en vos tresor de ma ventura
7. (íd., p. 519) *Resposta del mateix, á vna Senyora que li demaná qual es major dolor: perdre sa namorada per mort, ó per noues amors.*
   Mirant en vos, examen de pintura
8. (íd., p. 538) *Demanda adeuinatiua de Mossen Fenollar á Don Franci de Castelluí é á Vinyoles.*
   Diuersament un nom se recita
   Respon Don Franci de Castelluí.
   Dins lo meu cor a fulles d'or escrita
   Respon Mossen Vinyoles.
   Mon esperit està plé de sospita

Digitized by Google

9. (íd., p. 539) *Sola de Vinyoles.*
Bell papagay ab penes d'esperança

10. (íd., p. 540) *Sola, feta per los tres damunt dits, cascú vn verso* (Mossen Fenollar, Don Franci de Castelluí e Vinyoles).
Vos sou quant yo parle la veu que rahona

Vegi's el núm. 5.

11. (íd., p. íd.) *Demana Mossen Fenollar á Vinyoles.*
Del nom gentil de vna gentil dama
Respon Vinyoles.
Tal animal no's posa may en rama

12. (íd., p. 542) *Demanda feta per Miquel Perez a Juan Verdancha.*
D'amor los conbats en calcen la mida
Resposta de Verdancha.
Dolors y treballos, sospirs fora mida

El nostre núm. 1 és l'únic que's troba inclòs en la primera edició del Cancionero d'Hernando del Castillo, Valencia, 1511; les demés obres valencianes són afegides en les de Tolèdol 1527, Sevilla 1540 i Anvers 1557.

n

Valencia, per Joan Jofre, 1515

En 4.t, lletra gòtica, 31 ff. sens marcar, sign. A-C_8 D_7. «Obres contemplatives y de molta| deuocio nouament trobades en|loors de la sanctissima creu ab|altres piadoses cobles de la in|temerada verge Maria de les|dolors y de la soledat molt|vtils y profitoses al a sa|lut de les animes y con|sciencies nostres ab|vns versos latins|loant al sacra|tissim arbre de la vera| creu». Acaba D_7, amb el calofó: «A .xij. del mes de Febrer del any de la natiuitat de nostre senyor y Redemptor desu Jesus mil sinchçents e quinze per los magnifichs jurats de la insigne çiutat de Valencia: fon otorgat priuilegi a Jaume Beltran e vicent Ferrandis ab acte rebut per lo discret en jaume eximeno Notari escriua de la sala e continuat en lo degut libre de aquella en lo desusdit dia e any que ningu no gose Estampar ni fer estampar les preçedents obres dins la contribuçio de dita ciutat fins a passada Pasqua de resurrectio del any Mil. D. e xvj. E aço a pena de dos çents floris e tot lo que delles sera estampat e foren impresses e acabades de impremir en la çiutat de Valençia per Johan Joffre a .xv. de Febrer any M. D. e xv». Diverses estampes. Serrano, *Diccionario*, p. 232.—Forma part del volum conegut pel Nazareno llegat a la Biblioteca Universitaria de Valencia (92-3-52) per Vicent Hernandez y Mañez, així com *g*.

1. (A_{ij} v.º) *Preambol. Comença lo prolech Beltran a la molt Reuerent prioressa.*
Aquell fenoll tendre ab rames molt belles
Ferrandis.
A vos digne anna torrella discreta

2. (A_v) *Cobles en honor y gloria de iesus salvador nostre y de la sua santissima creu: en les quals se reciten moltes excellencies. y laors de aquella. fetes per Jaume beltran y Vicent Ferrandis.*
Innoca ferrandis.
A vos etern princep clar sol de justicia
Innoca beltran.
A vos quels imperis teniu tots sots mesos

Digitized by Google

3. (C_j) *Versos deuotissims a la creu contemplant los sagrats misteris de aquella.*
Jam vexilla crucis procedeũt salus vnica mũdi

4. (C_{ij} v.º) *A la sacratissima verge Maria de les dolors contemplacio feta per lo mateix Jaume beltran.*
Mar damargors profunditat de penes

5. (D) *Estrams fets per lo mateix jaume Beltran en vna joya ques dona a qui millor ajudaria a planyar y plorar a la sacratissima e inmaculada verge maria de la soledat.*
Feu tots tenors ab so de moltes lagrimes

(D_v) «Dona fi a la obra ab aquesta deuota contemplacio al crucifix».

6. (D_6) *Laors al molt suauissim y dolç nom de Jesus fetes per Jaume Beltran. en vna Joya ques dona en la parrochial esglesia de sancta creu. ahon molts bons trobadorş. y digueren loant lo cada hu de aquella millor manera o estil que sabe y pogue.*
Si vull loar la molta exçellençia

o

Valencia, per Francisco Díaz Romano, 1531

En 4.t, lletra gòtiga a 2 columnes, 140 ff. marcats, amb salt del foli 104-106. — Portada a 2 tintes, gravat amb inscripció en vermell al voltant i a sota: «*Libre de consells*: fet per lo ma | gnifich mestre Jaume roig Los | quals son molt profitosos y salu | *dables axi peral* regiment y or | *de* de *ben viure com* per *a augmentar* | *la deuocio ala puritat* y *concepcio* | dela sacratissima verge Maria». La cursiva indica tinta vermella; tota la portada dins orla. A la fi: «Deo gratias. Fonch stampat lo present libre en la insigne ciutat de Valencia per Francisco Diaz Romano al studi general a .xxx. de Juny Any .M.D.xxxj.» Al colofó segueix un full amb una estampa. Al verso de la portada comença el «Prolech. Al molt spectable y en totes obres nobles y virtuosissim senyor don Hieronym de Cabanyalles...»

1. (Fol. 2 v.º sens nom d'autor, com el pròleg) *Als peritissims lectors.*
Criat en la patria ques diu lemosina
no vol aquest libre mudar son lenguatge

2. (f. 4) *Consulta de Mestre Jacme Roig a Mossen Joan Fabra.*
Magnifich Mossen Joan

3. (f. íd.) Primera part. *Comença lo libre de les dones: ordenat per lo magnifich en Jaume Roig doctor famos de la serenissima senyora reyna dona Maria: es exemplar e de consells per ell donats a son nebot en Balthasar Bou senyor de Callosa qui molt amaua...*
Prefaci. Deu creador

Descriuen aquesta edició *Catálogo de Heredia*, n.º 1838; Serrano y Morales, *Diccionario*, p. 106; Chabas, *Spill o Libre de les Dones per Mestre Jacme Roig*, Barcelona, 1905, p. 367.

p

Valencia, per Joan de Arcos, 1561 (Reimpressió: Barcelona, el mateix any 1561)

En 8.u, de 138 ff. Són 6 de preliminars i 18 que contenen la disputa de Viudes y Donzelles. Després del colofó alguns exemplars tenen fulls sens numerar que contenen altres textos que anotarem. Portada a dos tintes: «*Libre deles* | *dones, mes verament* | dit de consells profitosos y sa-

ludables, axi per | al regiment y orde de la vida humana, com pera | aumentar la deuocio de la inmaculada *Concep* | *cio de la sacratissima verge Maria*, fet per lo | magnifich mestre *Jaume Roig*. Ara nouament | corregit y esmenat de moltes faltes, y de nou | affegit *la disputa, o proces de viudes y donze* | *lles*; fet per los Magnifichs *mossen Iaume siu* | *rana generos*, y *mestre Llois Ioan Valenti*, | doctor en Medicina, ab una sentencia | del honorable y discret *Andreu* | Marti Pineda Notari.» Una estampa i al peu: «En Valencia. | Per Ioan de Arcos, a les spatles del | studi general. 1561.» — Vegi's Salvà, n.º 194; Chabas, p. 377; Miquel i Planas, *Cançoner satirich valencià*, Barcelona, 1911, pp. vij-xxxij.

1. (a_{ij}) *Onofre Almudeuer al lector.*
Si molt te conforten ab dolca fragancia
Segueix el Proleg i els versos de l'edició de 1531, *p* 1.
2. (f. 6) *Consulta...*
Magnifich Mossen Joan
3. (f. 7) *Comença lo libre de les dones ordenat...* Prefaci.
Deu creador
4. (f. 131) *Comença lo proces, o disputa de viudes y donzelles, ordenat per los Magnifichs mossen Iaume Siurana Generos, y mestre Lluys Ioan Valentí doctor en Medicina, ab vna sentencia ordenada per lo Honorable y discret Andreu Martí Pineda Notari. Impresos ab licencia. — Demanda feta per mossen Iaume Siurana a mestre Lloys Joan Valentí.*
Puix sou la font clara brollant abundosa
Després d'aquesta obra hi ha el colofó: «Impresso en Valencia, en casa de Ioan de Arcos, a les espatles del estudi general. Any. M.D.LXI. Venense en casa de Olzina llibrer damunt la Deputacio.» La impressió de Barcelona, per en Jaume Cortey, del mateix any 1561, acaba aquí. Afegides a l'edició valenciana solen anarhi, amb els folis sens marcar, les obres següents:
5. (f. 1.r n. m., «Epistola proemial als lectors»; f. 2.n) *Lo proces de les oliues. — Demana lo reuerent mossen Fenollar al honrat y discret en Joan Moreno.*
De vos y de mi lo temps assegura
6. (f. 40.è v.º) *Comença lo Somni de Ioan Ioan* (per lo magnifich mossen Jaume Gaçull cavaller).
Considerant quant dignament
7. (sign. G_7 v.º) *La Brama dels llauradors del orta de Valencia, contra lo Venerable mossen Bernat Fenollar, preuere. Hordenada per lo Magnifich mossen Iaume Gaçull, caualler.*
Estant de repos vetlaua ma pensa
A la fi un altre colofó: «Fon estampat lo present llibre en la insigne ciutat de Valencia, en casa de Ioan de Arcos, a les espatles del estudi general. Any. M.D. LXI.» — No tractarem de les altres edicions de l'Espill o Llibre de les dones d'en Jacme Roig; són aquestes: la d'en Carles Ros, Valencia 1735; la d'en Briz, Barcelona 1865, i la d'en Roc Chabas, d'interès erudit i bibliogràfic, Barcelona, 1905.

q

Destinem aquesta sigla a totes les edicions que de les poesíes d'Auzias March varen fer-se al XVIèn segle, que no farem sinó enumerar perquè poden trobar-se estudiades i descrites en l'edició que n'ha fet el Sr. Amadeu Pagès, publicada per l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS en dos volums,

Digitized by Google

Barcelona 1912-14. Fóra superfluitat detallar les obres que en cada edició gaire bé sempre són les mateixes. Trametem, doncs, als manuscrits O[1]-O[9] i a l'edició d'en Pagès, I, pp. 55-83. Les edicions fetes al XVIèn segle, sense comptar les traduccions, són aquestes cinc:

q[1], Valencia, per Joan Navarro, 1539; amb la traducció castellana d'en Baltasar de Romaní, suprimint en el text original totes les tornades.
q[2], Barcelona, per Carles Amorós, 1543.
q[3], Barcelona, per Carles Amorós, 1545.
q[4], Valladolid, per Sebastián Martínez, 1555.
q[5], Barcelona, per Claudi Bornat, 1560.

Fins al segle XIXè no s'han reimprès les poesíes d'Auzias: editada per en Briz, Barcelona 1864; per en Fayos, Barcelona 1884; per en Bulbena, Barcelona 1888. En aquesta present centuria se'n han publicat: la d'en Barrera, Barcelona 1909 i l'esmentada d'en Pagès, la única feta a la vista de tots els manuscrits.

r

Barcelona, per Johan Rosembach, 1528

En 8.u, lletra gòtiga, de 24 ff. sens marcar, sign. a-b$_8$ c$_3$. — Portada dintre d'orla: «Plant dela ver | ge Maria ab les dolors: ela | hors de aquella: e la visitacio | de sancta Elizabeth. E altres | hobres fetes en lahor del sa | grament del altar: e de Joa | chim e sancta Anna: e de sant | Miquel: e de sant Onofre: e | lo Credo in deum: ab vna pro | testacio: la Aue Maria: lo Pa | ter noster: e la Salue regina. | Ab les hystories correspone*n*ts.» Al verso de la portada una estampa del Christ sens inscripció. Acaba, c$_6$: «A lahor e gloria de deu omnipotent e dela gloriosa e humil verge Maria mare sua senyora nostra. Feneix lo present tractat appellat plant dela verge Maria: enlo qual ha moltes deuotes orations e contemplations de la passio de Jesuchrist. Estampat enla insigne ciutat de Barçelona per Mestre Johan Rosembach Alemany a .v. del present mes de Aguost, Any Mill .d. e .xxviij.» Al peu d'aquest colofò la gran marca dels cervos de l'impressor. Unic exemplar conegut en la Biblioteca Colombina de Sevilla. — El descriu Gallardo, *Ensayo*, III, Madrid, 1888, col. 1020. Publicat sencer per En Ramón Miquel i Planas en *Bibliofilia*, 1915. — La primera edició va esser impresa a Valencia per Joan Jofre, amb la circumstancia de constar l'any 1511 en la portada i el de 1512 en el colofó. Se'n conserva un exemplar en la Biblioteca Universitaria de Valencia i en parlen Fuster, *Biblioteca Valenciana*, I, p. 297, i Serrano Morales, *Diccionario*, p. 226. Però l'edició de Barcelona, a més de contenir més obres, dóna el nom de l'autor, Miquel Ortigues, notari de Valencia; a Catalunya varen imprimir-se posteriorment moltes edicions populars. L'amic Miquel i Planas es el qui ens dona la noticia.

1. (a$_{ij}$) *Plant de la sacratissima verge maria senyora nostra: contemplant lo seu glorios fill Jesus redemptor nostre crucificat. Ab algunes deuotes contemplations, Ordenat per lo discret en Miquel ortigues notari de Valentia. Comensa lo introit.*
   Estant la verge gloriosa
   La obra té 24 epígrafs i porta 6 gravats, un d'ells repetit en a$_{iij}$ v.º, a$_{iiij}$ v.º, a$_5$, a$_7$ v.º i a$_8$ que acaba el poema.
2. (a$_8$ v.º) *Coples ala sacratissima verge Maria.*
   Los grans turmens: qui recitar poria
   Porta tornada acabant amb el mot «amen».
3. (íd.) *Coples de la sacratissima verge Maria senyora nostra contemplant lo seu glorios fill Jesus mort: e posat sobre les sues castes faldes.*
   Mirau tots la gran dolor
   Hi ha tornada i oració, un gravat en B.
4. (B$_{ij}$) *Cobles en lahor dela Sanctissima verge Maria mare de Jesus.*
   Mare sou tan estimada
   Hi ha oració i un gravat al començar.

Digitized by Google

5. (b_{iii} v.º) *Cobles dela visitacio dela benauenturada sancta Elizabeth mare del glorios sanct Johan baptista.*
Dignament fos visitada
Acaba amb tornada i oració.

6. (b_{iiij} v.º, a sota un gravat) *Cobles en lahor del sanct sagrament del altar.*
Tres actes molt grans: damor yo contemple

7. (b_6, a dalt d'un gravadet) *Cobles en lahor dels beneuenturats sanct Joachim e sancta Anna pare e mare dela sacratissima verge Maria senyora nostra.*
Qui pot dir lahors condignes
Acaba també amb oració.

8. (b_8, a dalt d'un gravat) *Cobles en lahor del glorios e benauenturat princep sant Miquel defenedor deles animes nostres.*
Lohem vos ab alegria
Acaba amb oració.

9. (c_i el títol al capdevall de la plana) *Lahors de sanct Onofre.*
Tanta es ta excellentia
Acaba amb oració.

10. (c ij v.º, a dalt d'un gravadet) *Lo pater noster.*
O Deu immens de israel

11. (c iij, a dalt d'un gravadet) *La aue Maria.*
Puix molt vos plau lo presentar

12. (íd.) *La Salue regina.*
Puix per vos verge Maria

13. (c iij v.º, a dalt d'un gravadet) *Lo credo in deum ab vna necessaria y molt deuota protestacio.*
Per obtenir saluacio

14. (c_5, a dalt d'un gravadet) *Oratio ales plagues de Jesus.*
Gracies vos fas senyor
Acaba amb oració. Així com a la fi de cada obra hi va imprès el mot «amen», a l'acabar aquesta obra, diu: «Deo gratias», i segueix al foli següent el colofó que ja hem notat.

S

Barcelona, per Duran Salvanyach, 1527

En 8.ª, lletra gòtiga, 16 ff. sens marcar, sign. AB_8. — Portada: «Libre compost per frare Ençelm Turmeda abla ora | cio del angel Custodi.» A sota el títol gran marca de l'impressor. A la fi, B_8: «Fonch estampat lo present tractat en la Insigne Ciutat de Barçelona per Duran saluanyach En la*ny* Mil. D. e xxvij. a .iiij del mes de sete*m*bre.» — Exemplar únic conegut en la Biblioteca Colombina, Sevilla. Anotem aquesta edició dels amonestaments d'en Turmeda, probablement primera, per totes les innombrables que s'han imprès continuament a Catalunya.

1. (a_i, al verso de la portada) *En nom de deu sia: e dela gloriosa e humil verge Maria libre compost en Tuniç per lo. Reuerent pare frare Encelm. Turmeda: en altra manera Anomenat Abdalla de alguns bons ensenyamens: jatsia que ell mal los haja*

Digitized by Google

seguits Empero pensen hauer algun merit de diuulgar los ala gent. E per que deu lo deixe ben finar axi com lo seu cor ab gran esperança desija. Amen. — Comença la hobra.

En nom de deu omnipotent
(acaba, B_{iiij}) en paradis sia. Amen.

2. (íd.) *Conmemoracio de sanct miquel.*

O Princep glorios sanct miquel. duch deles celestials companyes...

Es una oració en prosa. Al verso, a dalt d'una estampa, el rètol: «Surgite mortui: venite ad iudicium.»

3. (B_5) *Al jorn del Judici. Parra qui haura fet seruici.*

Un Rey vindra perpetual

4. (B_6 v.º) *Oracio del Angel custodi.*

O Sanct Angel meu. a tu me ha donat deu...

Oració en prosa.

5. (B_7) *De sancto Sebastiano. anima.*

Oració en llatí.

6. (B_8) Deuota oracio que deu dir qualseuol christia o christiana...

Al peu d'aquesta oració, que no ocupa sinó 14 ratlles, vé el colofó que ja hem copiat.

t

Diverses poesíes impreses

Anotem sota aquest epígraf diverses poesíes de les quals o bé ignorem la primera vegada que han estat impreses o que amb caràcter isolat han estat publicades modernament per algún investigador. Hi incloem també les poques *epistolæ fartitæ.* En nota indiquem, quant les sabem, les fonts manuscrites.

Posseím una nota, que copiarem d'una que'ns facilità el Pare Cruselles, malaguanyat arxiver del monastir de Montserrat, de dugues poesíes que's diuen impreses a Barcelona en 1582; la nostra diligencia no ha bastat a descubrir aquesta impressió.

1. *Virolay de madona sancta Maria.*

Rosa plasent soleyl de resplandor

Es el conegut Virolay de Montserrat, publicat per en Villanueva, *Viage*, VII, p. 152 i d'ell, entre altres per en Balaguer, *Trovadores*, I, p. 180. — Són 4 cobles de 4 versos.

2. *Cobles de la Mare de Deu de Montserrat.*

Verge humil digna de gran lausor

Se tracta d'una recomposició quasi dels mateixos versos del Virolay, però en 4 cobles de 3 versos.

Anotarem ara 2 *epistolæ farcitæ*:

3. *Aquest es lo plant de sant Esteve.*

Esta liço que legirem

Aquesta coneguda paràfrasi en vers vulgar de l'epístola de St. Esteve, de qual n'existeixen estats en llenguadocià i en provençal, se troba en els següents indrets a Catalunya: Vich (Villanueva, *Viage*, VI, p. 258), Elna (Delhoste, *Noëls catalans*, en la *Société... des Pyrénées Orientales*, 1865, p. 174) i Valencia (Massó Torrents, *Manuscrits catalans de Valencia*, en la *Revista de Bibliografía Catalana*, III, p. 77). Pot veure's la versió provençal en Bartsch, *Chrestomathie*, p. 22, i sobre aquesta i la francesa, ja més diferent, vegi's *Romania*, I. p. 363; II, p. 95; X, p. 518, i XXVIII, p. 431. També Milà, *Trovadores*, ed. 1889, p. 494.

Digitized by Google

4. (f. 123 v.º) Quan ay lo mon consirat

Se troba en el ms. 105 de la Biblioteca Nacional de Madrid. Publicat per Massó Torrents, *Manuscrits catalans de la Biblioteca Nacional de Madrid*, Barcelona, 1896, p. 56.

5. (Poesia a la Verge).

Flor de lir e de gracie delegansa

La publica en Milà, *Trovadores*, ed. de 1889, p. 494; dient-la treta d'un manuscrit del segle XIVè o del XVè.

6. (f. 53 v.º) *Aci comensen los vii goy de le verge Marie et altres orations en rimes.*

Sancta Maria Verge puella

La publica en Pròsper de Bofarull, *Documentos literarios en antigua lengua catalana* (siglos XIV y XV), Barcelona, 1857, p. 152, treta del manuscrit de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, St. Cugat, «Miscelanea ascetica».

7. (f. 490 v.º) Pertir me vay lenguint e sospiran

El publica Milà, *Trovadores*, ed. de 1889, p. 492, tret del manuscrit Ripoll 183, Arxiu de la Corona d'Aragó.

8. El diable tench son camí

Fragment de 236 versos d'un poemet que no comença ni acaba, desaparegut de l'Arxiu de la Parroquia de Freixanet on se trobava, publicat per l'Ernest Moliné i Brasés, *Textes catalans provençals dels segles XIIIè y XIVè*, en el *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, any XII, n.º 48, 1912.

V

Els tractats gramàtics i poètics

a

Barcelona, Arxiu de la Corona d'Aragó, Sant Cugat, n.º 13

Escriptura de la segona meitat del XIVèn segle. 5 folis de taula + 5 de blancs + 141 de text marcats modernament en llapiç; la taula no condueix a cap foli. Els folis tenen 342 × 258 mm. Tot el llibre escrit a 2 columnes, títols vermells, caplletres i calderons de vermell i blau alternats; algunes caplletres són més importants, són les que comencen les parts 1.ª, 3.ª i 4.ª Les parts en les quals apareixen dividides les Lleis d'amor: Iª al fol. 1; IIª al f. 25 v.º a; IIIª al f. 36 *a*; IIIIª al f. 39 *a*; Vª al f. 98 v.º *b* i VIª al f. 137 v.º *b*. — En un foli de guarda s'ha conservat una carta dirigida al P. Jaume Caresmar que diu així: «Est llibre fou compost per un Anonym Provençal en lo sigle xiiij. en que flori la Gaya Siencia. Esta escrit en llengua catalana, per raho de aver se introduhit la llengua catalana enla Provensa ab temps que sos Princeps foren Catalans, Comptes, o descendents dels Comptes de Barcelona: be que te veus mescladas proprias dela llengua de aquell pays. Lo titol dela obra es: *Las lleys de amors*. Enseña y dona reglas pera *trobar*, y fer Coblas, y altres generos de Versos: y estos Poetas, se deyan Trobadors.» — Relligat en pergamí; al llom: *Las ll* | *de* | *antor*. En la part inferior del llibre taques d'humitat. — Probablement és el primer llibre adquirit o fet copiar pel Consistori del Gai Saber de Barcelona. — Publicat, segons el ms .de Tolosa, per M. Gatien-Arnould, *Las flors del Gay Saber estiers dichas Las leys d'amors* (Monuments de la littérature romane, I), 3 vols., Tolosa, sens data (abans de 1848).

(Fol. 1 prel. taula) Assi comensan las leys damors.
(Acaba la taula) De pedas. Deo gracias.
(f. 1) Ayssi comensan las leys damors
Tres cauzas son necessarias enfar obra...

Digitized by Google

(f. 1 v.º *a*) En la primjera tractare delas manjeras de trobar per mjels declarar aquest trobar de que entendem aysi parlar.

(f. 25 v.º *a*) ij^a part. Tractat hauem de rims et ara deuem tractar de coblas... [*De coblas e primieramens ques cobla e quens bordos deu hom hauer almay e quens almens*].

(f. 36 *a*) *Complida es la segonda partida e ayssi comensa la tersa on deuem trattar de verses chansos e dautres dictatz.*

iij part. Ayssi comensa la tersa partida de nostres leys damors e deuem aysi tractar de verses...

(f. 39 *a*) *De las .VIII. Partz doracio en general.*

iiij part. Ayssi comensa la quarta parts de nostres leys damors on deuem tractar segon lorde presuppauzat de las .viij. partz doracio...

(f. 98 v.º *b*) *La quinta partz de vicis e de figuras, e primjeramen de barbarismes.*

v. part. Ayci comensa la quinta pars de vicis e de figuras...

(f. 137 v.º *b*) *Assi comensa la seyzena partz de nostres leys en la qual son pauzadas alcunas doctrinas et alqun essenhamen.*

vj. part. Ayci comensa la seyzena partz enla qual deven trattar e pauzar algunas doctrinas et alquns ensenhamens per adoctrinar et essenhar cels que han bon coratge de dictar en tornans per qual manjera poyran trobar e dittar non contrastan que lor natura sia trop dura adaysso far...

(f. 141 v.º a, acaba:) ...Et aquest vici deu hom trop esquiuar en verses et en cansos et en autres dictatz pero en nouas rimades maiormen quan son longas no engendra tan gran vici coma en los autres dictatz principals dels quals hauem tractat lassus.

Deo gracias.

β

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. n.º 239

Escriptura de les darreríes del XIV^èn segle, de CLXXXiiij folis de paper, de 284 × 208 mm. Escrit a 2 columnes exceptuant el darrer tractat (Diccionari d'en Jaume March) que és desd'a tota plana fins a 6 columnes; títols i calderons vermells aixi com també les caplletretes. — Va veure aquest llibre describint-lo en Villanueva, *Viage literario*, XVIII, pp. 203-233. N'existeix una copia del segle XVIII^è, vegi's el nostre γ. Probablement, com α, pertanyía al Consistori del Gai Saber de Barcelona.

1. (Fol. 1 *a*) *Mirall de trobar.*

En lletra del copista de γ i esborrat deia: «Lo Autor de esta Obra fou Johan de Castellnou.» Al mig altre nom esborrat.

Comença lo miraylls de trobar o de versifficar o de rimar. Car en axi si hom mira o regarda sas faysos en vn Mirayll tot en axi pot hom veser e regardar en aquest petit scrit la manera de trobar o de rimar o de versifficar. on cascus se guart que nou vulla scriure o transladar si nou enten Car en axi con hom pot vn Mirayll leu rompre e greument refer se pot aquest scrit leu corrompre e greument refer o esmenar.

(El f. ij v.º es blanc; f. xj *b*) E axi son finides e complides les doctrines e les figures les quals en berenguer de noya ha fetes.

Digitized by Google

2\. (El verso blanc; f. xij *a*) *Regles den joffre de foxa.*
Co en Ramons Vidals de besuldu en art de trobar sauis e entendens veses motz dels trobadors fallir...
(f. xxiij *a*) E axi son complides les regles den Jaufre de foyxa.
La col. *b* i tot el verso blancs.

3\. (f. xxiiij) *Regles den Ramon vidal.*
Perço com eu Ramon vidals ay vist e conegut...

4\. (f. xxviiij *a*, sense gaire separació) *De doctrina de compendre dictats.*
Aço es manera de doctrina per la qual poras saber e conexer que es canço. vers. lay...
(f. xxxj *b*) E axi son complides les dites regles ordenades per doctrina en trobar per la qual doctrina cascus qui be les gart e les veja si es subtils dentencio pora leugerament venir a perfeccio dela art de trobar.
El verso és blanc.

5\. (f. xxxij *a*) *Rubriques del compendi.*
Capitol de replicacio... (Segueix la taula).
(f. xxxiij *a*) *Compendi.*
A dalt d'aquest títol, en lletra del copista de γ, hi ha escrit: «De Mossen Juan de Castellnou uno de los siete mantenedores del Consistorio de Tolosa de la Gaya ciencia».
Aquest es lo compendis dela conexensa dels vicis ques podon esdeuenir en los dictats del gay saber Axi fora sentença Com en sentença. Aci comença la primera partida on son contenguts e declarats li vici que hom pot trobar fora sentença. lo qual compendi ha feyt Mossen Johan de castellnou vs dels vij. mantenedors del Consistori de Tholosa dela gaya sciencia de trobar.
(f. LVj *b*) Aci feneix lo Compendis de Mossen Johan de castellnou.
En tot el tractat no's parla per res d'ésser dedicat an en Dalmau de Rocabertí.

6\. (f. LVj v.º *a*) *Proemi de Doctrina de cort.*
En lo nom de Dieu ques subirans
(id.) *Començament de* doctrina *prouincial vera e de rahonable locucio.*
Tot en aysi com lo Rubis
(LXiij v.º *b*) Acabada es la doctrina de cord prouincial e de vera e rahonable locucio.
Es el tractat de Terremagnino de Pisa.

7\. (f. LXiiij, a tota plana la capçalera) *Comença lo doctrinal de de trobar am la glosa correccio e declaracio sua.*
En nom de Dieu per confermar ço ques bien dig en aquesta obra per declarar ço ques escur. per soplir so que es deffectiu per corregir ço ques mal pausat contra Art de trobar. E quantra les leys damors. E per ço que de error nos pusca seguir error. E per sostener e mostrar la veritat dela sciencia de trobar. Ad honor del mout aut poderos Senhor mon senhor lenffant en Peyre del mout aut poderos Senhor en Jayme de bona memoria Rey Darago fill. per la gracia de deu Comte de Riba-

Digitized by Google

gorça e Dampuries. yeu Johan de castellnou vuelh far aquesta obra apelhada glosari Sobre aquest doctrinal ab paraulas planas E ses rima e ses ornat de Rethorica. Exceptat que rima el dit ornat yeu puesca allegar reprehenden ço que sera contra deuer pauzat: Jassi ayso quen lo proces daquest glosari yeu entenda Segon mon poder guardar bon cas.

Al marge exterior hi ha escrit en lletra moderna: «Autor Juan de Castellnou». Fins aquí a tota plana, reprenent a 2 columnes amb el primer vers d'en Ramón de Cornet, seguit de la glosa d'en Castellnou. El copista de γ va saltar el nom de l'infant en Pere, falta que en Chabaneau, al publicar el Doctrinal, va suplir; vegi's, *Deux manuscrits provençaux du XIVe siècle*, Montpeller, 1888, p. 216.

Quar sabers mo permet

Veus frevol comenssament qar a lanzar de si e no de Dieu comenssa.

(f. LXXXij, acaba) De tot ço que yeu Johan de Castellnou hay dig vulh estar a correccio de nostras leys E za demanda del dit senyor enffan pregan Dieu que li do bona vida el onga ab creyshamen de gloria e donor amen.

8. (f. LXXXij *a*) Las flors del gay saber
Qi las voldra saber

7 versos i tot seguit vé el començament:

Ayci comensso las flors del gay saber. E primier le proleg.

Ayxi creys saubers quil ensenya
Com fay le fochs on mays la lenya...

L'autor se nomena al vers: «Perque yeu Gm molinier.» Les flors del Gay Saber acaben així:

(f. CLVij *a*) So es saber la violeta
Fflor neta.

Ffinito libro reddatur gloria christo. Amen.

Els folis CLViij i viiij són blancs. Es la segona obra den Guillem Molinier.

9. (f. CLX, a tota plana) Presentacio de prolech del libre de concordances appellat Diccionari ordenat per en Jachme march a instancia del molt alt e poderos Senyor en pere per la gracia de deu Rey de Arago E fon feyt en lany M.CCC.LXXj.

Aquí hi ha escrit en lletra moderna: «Autor Jacme o Jaume March.»

Dreyt e rayso ha mos .v. sens forcats
E mon senyor a cuy me suy donats

El diccionari està en alguns folis a 4, a 5 i àdhuc a 6 columnes. Acaba al foli CLXXXiiij v.°, que és el darrer i únic de pergamí, amb la «Cobla quen Jachme march feu per exempli», el darrer vers de la qual és:

Sino seram del tot mortal la playa. | Jacme March.

Aquest nom va escrit en tinta més negra.

γ

Madrid, Biblioteca Nacional, Ms. n.° 13405

Copia de β executada a Barcelona al XVIIIèn segle sobre 224 folis de paper, sens numerar, de 374 × 265 mm. Bona escriptura, gairebé tota a 2 columnes; cada plana va enquadrada de ratlla vermella. Relligat en pergamí; al llom «Castellnou». Prové de la llibrería del marquès de la Romana i de la del ministeri de Foment. — En Milà i Fontanals va estudiar aquest manuscrit,

Digitized by Google

Antiguos tratados de Gaya Ciencia, en la *Revista de Archivos, Bibliotecas y Museos*, 1876, i *Obras completas*, III, pp. 279-293; en Paul Meyer va publicar sencers i estudiar els quatre tractats dels nostres números 3, 4, 6 i 2, *Traités catalans de Grammaire et de Poétique*, en *Romania*, VI (1877), pp. 341-353 (I. *Raimon Vidal. Las Reglas de Trobar*), pp. 353-358 (II. *Doctrina de compondre dictats* que atribueix també an en Ramón Vidal), VIII (1879), pp. 181-210 (III. *Terramagnino de Pise. Doctrina de Cort*), IX (1880), pp. 51-70 (IV. *Jaufre de Foxa*). En Gabriel Llabrés ha publicat, sens dupte segons aquesta copia, el primer tractat *Poèticas catalanas d'en Berenguer de Noya y Francesch de Olesa*, Palma [Santander], 1909.

1. (Fol. 1.r) *Mirall de trobar.* Lo Autor de esta Obra fou Joan de Castellnou. — Comensa lo Mirayll de trobar o de versifficar o de rimar...
   A la fi resta blanc el verso.
2. (f. 13.è) *Regles den Jofre de Foxa.*
   Lo en Ramon Vidals de besuldo en art de trobar savis e entendens...
   A la fi resta blanc el verso.
3. (f. 25.è) *Regles den Ramon Vidal.*
   Per ço com eu Ramon Vidal ay vist e conegut...
4. (f. 30è. *a*) *De doctrina de compondre dictats.*
   Aço es manera de doctrina per la qual poras saber...
5. (f. 33.è) *Rubriques del Compendi.* Capitol de replicacio...
   (f. 34.è) De Mossen Joan de Castellnou uno de los siete mantenedores de Consistorio de Tolosa de la Gaya ciencia.
   Compendi. Aquest es lo compendi de la conexença dels vicis...
6. (f. 63.è) *Proemi de doctrina de Cort.*
   En lo nom de Dieu ques subirans
7. (f. 72.è) *Comence lo doctrinal de trobar am la glosa o correccio e declaracio sua.*
   En nom de Dieu per confermar ço ques bien dig...
8. (f. 93.è *a*) Las flors del gay saber
   Qui las voldra saber
9. (f. 167.è blanc; f. 168.è, a tota plana) Presentacio de prolech del Libre de Concordanses appellat Diccionari ordenat per en Jachme March a instancia del molt alt e poderos Senyor en Pere per la gracia de Deu Rey de Arago. E son feyt en lany M.CCC.LXXj.
   A la fi d'aquest tractat i del manuscrit vé un foli blanc.

8

Florença, Biblioteca Laurenziana, Plut. XLI, cod. 42

Es el cançoner que hem notat *P*3, del XIVèn segle i de mà italiana. Vegi's també Guessard, *Grammaires provençales de Hugues Faidit et de Raymond Vidal de Besaudun*, Paris, 1858 (II) i Stengel, *Die beiden ältesten provenzalischen Grammatiken Lo donatz provensals und Las Rasos de trobar*, Marburg, 1878 (B).

1. (Fol. 79 *c*) *Razos de trobar.*
   Per so qar ieu Raimonz uidals ai uist et conegut...

Digitized by Google

ε

Florença, Biblioteca Riccardiana, n.° 2814 (abans 486)

Lletra de les darreríes del XVIèn segle; tres parts en 4.t tenint en conjunt 172 folis o 344 planes de paper. Relligat en pergamí. La 1.a part, pp. 1-66 són copia del cançoner d'en Bernat Amorós. Stengel, *íd. íd.*, publica tot aquest text de les Razos.

1. (Pàg. 167, 2.a part, diverses poesíes, entre elles:)
   Ab [lo] cor trist enuironat desmay
2. (3.a part, f. 15 *b*, seguint al Donatz:) *Las razos de trobar de R. Vidal.*
   Peso qe eu en raimons uidals hai uist et conogut...

ζ

Roma, Biblioteca Vaticana, Barberini, plut. 45, cod. 80

Conté una copia, feta al XVIèn segle, de δ, en paper, del Donatz i de les Razos.

1. (Fol. 44) *Razos de trobar.*
   Per so qar ieu Raimonz vidals ai vist et conegut...

η

Florença, Biblioteca Marucelliana, Trib. 2, Scaf. B, vol. 17

Conté copies dels tractats de δ.

1. (?) *Razos de trobar.*
   Per so qar ieu Raimonz vidal ai vist et conegut...

θ

París, Biblioteca Nacional, lat. 7534

Altra copia de δ executada a Italia, al XVIIIèn segle, en 65 folis de paper en foli petit. Conté també el Donatz, les Razos i el glosari provençal-italià.

1. (Fol. 36) *Razos de trobar.*
   Per so qar ieu Raimonz vidal ai vist et conegut...

ι

Barcelona, Arxiu de la Corona d'Aragó, Ripoll, ms. 129

Es el manuscrit descrit en **c**.

1. (Fol. 19) [*Regles de trobar* den Jofre de Foixà].
2. (f. 23 v.°) Aquestes son les diferencies entre les cançons, tençons, siruentesch, cobles, uers, dances, desdances e uiaderes.

Digitized by Google

κ

Barcelona, Biblioteca Provincial Universitaria, 21-3-8

Es del XIVèn segle, de mà d'un Francesc Roig sobre xxxviiij folis marcats més 1 de blanc al principi, de pergamí, de 220 × 145 mm. Caplletretes i calderons en color blau i vermell alternats. En el recto del foli blanc de pergamí hi ha escrit en lletra del XVIèn segle: «Lo compendj della Conexensa Es de francisco Ramon fiueller» i del XVIIè «Jesus. Jesus Maria Joseph Espos de Maria». — Relligadura en pergamí caiguda; al llom papers enganxats que, a més de cotes antigues, porta escrit «Castelnou. Poesia».

(Fol. j) Aquest es lo compendi dela conaxensa dels vicis que poden sdeuenir en los dictats del gay saber Axi fora sentença con en sentença. E axi es la primera partida on son contenguts e declarats los vicis que hom pot atrobar fora sentença lo qual compendi ha feyt Johan de Castellnou un dels .vij. mantenedors del Consistori de Tolosa dela gaya sciencia al Noble e discret en Dalmau de Rochaberti fill que fou del molt Noble en Dalmau de bona memoria vezcomte de Rochaberti.

Car mant hom dupte quals son aquelles letres que muden lur so...

(f. xvij v.º, al cap d'avall:) Açi comença la segona part del compendi on son monstrats e declarats Lj uicis que poden esdeuenir en sentencia.

(f. xxviij) Ayçi comença la terça partida del compendi on son contengudes algunes diffinicions e atresi causes pertanyents al art de trobar.

(f. xxxvij v.º) Açi comença la quarta partida del compendi dels dictats no principals.

(f. xxxviij v.º) Rayso perque los dictayres del compendi no ses gardas dels uicis fora sentencia per tot son proces.

En acabat segueix la taula que acaba al f. xxxviiij, amb aquest colofó:

Ffinito libro sit laus et gloria xpo
Quj dedit explevit laudetur mente fideli
viuat in celis ffranciscus rubei nomine felix. Amen.

λ

Palma, llibrería del Sr. Estanislau Aguiló

En el cançoner E 15 hem descrit el text del *Compendi* de les lleis del gai saber fet per en Johan de Castellnou, dedicat an en Dalmau de Rocabertí. Per manca de començament no hi ha la dedicatoria, però aquesta apareix al principi de la Terça partida, f. xxvj v.º

μ

Sevilla, Biblioteca Colombina

Lletra del XIVèn segle en paper sobre 35 folis més dos de blancs, el darrer dels quals duu la nota d'en Ferràn Colón, de 293 × 220 mm. Caplletres i títols en tinta vermella i blava; probablement l'exemplar destinat al rei Pere III de les Cerimonies. En el primer foli nota per mà del XVIèn segle: «Jacme March. ars rithmoris in catalan.» A sota, en lletra del canonge Gálvez, segle XVIIIè, hi ha escrit: «Jacme March. Arte de Rimas en Catalan. Escrito en el año 1371, de orden del Sr. Rey D. Pedro de Aragon». Al verso del darrer foli blanc, la nota d'en Ferràn Colón: «Este libro costó ansi enquadernado .12. dineros en Barcelona por Junio de .1536. y el ducado vale .288. dineros.»

Digitized by Google

1. (Fol. 2) *Libre de concordances de Rims e concordans apellat Diccionarj e primerament tracte deles vocals e apres deles mudes seguent lorde del A. b. c.*

El diccionari va escrit a 4 columnes.

(f. 32) Presentacio e prolech del libre de concordances appellat diccionarj ordenat per en Jacme march a instancia del molt alt e poderos senyor en pere per la gracia de deu Rey darago e fou fet en lany .M.CCC.LXXj.

(f. 33) Prolech e destinacio de Rima e de consonança leyal.

(f. 33 v.º) De Rim leyal.

2. (f. 34, amb lletra posterior, darrers del s. XVè) *Jesus et maria et iheronimus est...*

De moltes bondats vos ves habundosa

3. (id.) *Oracio al clau de ihesus.*

No sens turment dolor incompherible

Descripció treta de la que feu en Josep M.ª Valdenebro y Cisneros, insertada per en Baselga, *El cancionero catalan de la Universidad de Zaragoza*, 1896, p. 384.

V

Escorial, Biblioteca de S. Llorenç, M. I. 3

Escrit a les darreríes del XIVèn segle, segurament per la propria mà de l'autor en Luis d'Averçó, sobre 277 folis de paper de 300 × 222 mm. Apareixen notes i fulls afegits; la obra no acaba, car al verso del darrer foli hi ha el reclam *compolso*, que correspondría al foli següent. Títols i caplletretes en vermelló. Relligat modernament en pergamí.

(Fol. I, adobat, en vermelló) Açi comença lo prolech del primer libre apellat Torcimany lo qual tracta dela sciencia gaya de trobar lo qual ha compilat Lujs dauerço Ciutada de barcelona per instruccio dels no sabens ne enteses en dita art. he aquest prolech conte .xii. capitols segons ques demostre en sa ordinacio. — Capitol primer del prolech.

(f. 3 v.º, vermelló) Aci comença la taula dela ordinacio del prezent libre la qual taula es ordonada en .iii. partidas segons ques seguex.

(En negre) Per tal que lo present libre apelhat torçimany sia trobat en ordinacio. jon vulh fer .iij. partidas e cascuna partida ab ordinacio diuisire segons que en la prezent taula trobarets ordonat. e de cascuna partida diuisida deu migançant tractare segons que la propria sentençia ho requerra. E la primera partida sera diuisida en .xii. partz en la prezent necessaries a saber.

Segueix la taula de tot el llibre.

(f. 18) Segona partida. En la segona partida daquest libre sera la difinicio de trobar. e aquella sera diuisida en altres .xii. partz. las quals en aquesta art son necessaries de saber.

(f. 100) Terça partida. E la terça partida del prezent libre apelhat torçimany sera diuisida en tres parts tan solament las quals seran concloziuas en la prezent obra.

La primera part tractara de algunas figuras de locuçio. e de las flors de retoriqua.

Digitized by Google

(f. 151) La Segona part tractara que es sonança ne consonança. ne leonismitat de rim (*al marge*) cors dacordança de diccio.

(f. 158) La Tercera e derrera part tractara de les dicçions plenisonans e semisonans. e en aquesta part sera enclos per plenisonança e semisonança. tot lo diccionari.

El diccionari, deu vegades més extens que'l d'en Jacme March, comença propriament al foli 159 v.º i és tot a tres columnes. Se veu que encara manca bona part del diccionari per estar truncada l'obra.

Palma, Biblioteca Municipal (del fons Jaume Garau).

Lletra del XVIèn segle sobre 25 folis de paper, de 20 ½ × 17 cm. Sembla quen posseeix un altra copia manuscrita la familia Olesa. — Anotem aquest tractat retraçat de l'any 1538 perque és un exemple claríssim de la supervivencia de les tradicions de l'Escola de Tolosa en les terres catalanas adhuc en èpoques de decadencia poètica decidida. — Han publicat aquesta nova art de trobar Bernat Schädel, *Un art poètique catalan du XVIe siècle*, en les *Mélanges Chabaneau*, Erlangen, 1906, pp. 711-735; i Gabriel Llabrés, *Poèticas catalanas d'en Berenguer de Noya y Francesch de Olesa*, Palma [Santander], 1909, pp. 41-103. N'havía donat extractes molt abans en Joaquim M.ª Bover, *Biblioteca de escritores baleares*, Palma, 1868, t. II, p. 6.

(Fol. 1) *Cant del autor de la excellentia del home inventor de totes les Arts.*
Aquell qui sap quant noble cos'es l'homa

8 cobles de 8 versos i tornada de 4.

(f. 2 v.º) *Del mateix Autor en llahor del Art.*
Qui vol sens estudiar

2 cobles de 6 versos.

(f. 4 v.º) *Prefacio del Auctor.*
Encara tinguan los homens natural dispositio pera dictar ab rima...

(f. 5) Part primera, en la qual se possen las deffinitions de las dictions comunes del Art.

(f. 11) Segona part, Ahon se tracta dels vicis del Art.

(f. 18 v.º) Tercera part, en la qual se tracta dels compassos e figures de les cobles.

(f. 25 v.º, acaba amb 4 versos el darrer dels quals es:)
en lo que yo defraude son voler.

TAULES

ELS MANUSCRITS I LES IMPRESSIONS

AGER? — Ex-collegiata, x.

BARCELONA. — Biblioteca de Catalunya, A, H^a, H^b, K, L, M, e, z, β. — Biblioteca Provincial i Universitaria, X, f, n, o, p, ϰ. — Biblioteca Capitular de la Seu, u. — Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès, N. — Academia de Bones Lletres, b. — Arxiu de la Corona d'Aragó, c, α, ι. — Arxiu del Palau, t. — Llibrería Dalmases, m, v. — Arxiu del marquès de Barberà, S. — Llibrería del Sr. Baldiri Carreras, G. — Librería del Sr. Salvador Babra, D^3.

BERLÍN. — Biblioteca Real, N^2.

CARPENTRAS. — Biblioteca de la ciutat, F^b.

CATANIA. — Biblioteca Ventimigliana, k.

CHELTENHAM. — Llibrería de Mr. T. Fitz Roy Fenwich, *N*, O^5.

ESCORIAL. — Biblioteca de S. Llorenç, O^8, ν.

FLORENÇA. — Biblioteca Laurenziana, *P*, *U*, *c'*, δ. — Biblioteca Riccardiana, *Q*, ε, — Biblioteca Marucelliana, η.

LONDRES. — Biblioteca del Museu Britànic, d^{13}, d^{14}, d^{15}.

MADRID. — Biblioteca Nacional, C, O^3, O^7, l, γ. — Biblioteca de S. M. el Rey, O^3,

Digitized by Google

MILÀ. — Biblioteca Ambrosiana, *G*, d^{5}, d^{21}.
MÒDENA. — Biblioteca Estense, *D*, a^{1}.
MONTSERRAT. — Arxiu del monestir, y.
MUNIC. — Biblioteca Real, d^{4}, d^{25}, d^{26}, d^{27}.
NOVA-YORK. — Hispanic Society d'America, O^{2}, T.
OXFORD. — Biblioteca Bodleiana, *S*.
PALMA DE MALLORCA. — Biblioteca Provincial, d^{1}, d^{19}, d^{22}, d^{23}, d^{24}. — Societat Arqueològica Luliana, D^{5}, d^{18}, d^{20}. — Collegi de la Sapiencia, d^{2}. — Causa Pia Luliana, d^{16}. — Llibrería del Sr. Estanislau Aguiló, E, d^{17}, j, λ. — Llibrería del Sr. Jaume Garau, ξ.
PARIS. — Biblioteca Nacional, *B, C, E, I, K, M, R T, f'*, F a, J, O^{4}, Q, R, r, θ.
PERPINYÀ. — Arxiu departamental, a.
ROMA. — Biblioteca Vaticana, *A, H, L, O, g'*, D^{1}, D^{2}, D^{6}, d^{11}, d^{12}, g, s; Barberini, *b', e'*, ζ. — Biblioteca Chigiana, *F*, d^{3}. — Biblioteca Corsini, d^{9}. — Biblioteca del convent dels SS. Isidre y Patrici, D^{4}, d^{6}, d^{7}, d^{8}, d^{10}.
SARAGOÇA. — Biblioteca Universitaria, P.
SEVILLA. — Biblioteca Colombina, μ.
VALENCIA. — Biblioteca Universitaria, O^{1}, U. — Biblioteca Capitular de la Seu, h. — Biblioteca Municipal, z.
VALLDEMOÇA. — Llibrería del Sr. Isidre Bonsoms, q.
VENECIA. — Biblioteca Marciana, *V*, B.

ANVERS. — 1557, *m*.
BARCELONA. — 1498? *j*; 1527, *s*; 1528, *r*; 1532, *d*; 1543, q^{2}; 1545, q^{3}; 1560, q^{5}; 1561, *p*; 1582, *t*.
SEVILLA. — 1540, *m*.
TOLÈDOL. — 1527, *m*.
VALENCIA. — 1474, *a*; 1487, *b*; 1490, *f*; 1493, *c*; 1495, *h*; 1497, *d*; 1498, *e*; 1499, *g*; 1505, *k*; 1511, *l*, *m*; 1515, *n*; 1531, *o*; 1539, o^{1}; 1561, *p*.
VALLADOLID. — 1555, *q*.

LLISTA ALFABÈTICA

Els noms dels poetes van de VERSALETES. Aquests han de cercar-se per llurs noms, no pels sobrenoms, cognoms o llinatges: així GUILLEM DE CABESTANY i no Cabestany, Guillem de; AUZIAS MARCH i no March, Auzias; se trobarà però a tot nom una referencia. Se consideren també poetes, i van en versals, els autors d'una sola poesía encara que llurs noms se citin sovint en el present treball, p. e. CARLES DE VIANA.

Els anònims van registrats pel primer vers aparent quan són obres poètiques, pel títol quan se tracta d'obres en prosa. Primers versos i títols van en lletra *cursiva*.

Els autors d'obres en prosa, posseidors de llibres, autors citats i demés van compostos de rodó. Aquests han de cercar-se només pel nom de casa o llinatge, no pel nom de fonts.

Els noms s'han adaptat a la ortografía actual en la present llista, així p. e.: Berthomeu, Loys, Luis, Jacme, Johan, Scriua, Stela, se converteixen en Bartomeu, Lluís, Jaume, Joan, Escrivà, Estela. Quan els manuscrits o les estampacions presenten variants massa importants d'un nom, se marquen entre parèntesi a continuació del nom triat.

A, senyor meu, com és gran pietat, N 3.
A vos, graciosa donzella, N 63.
Ab cor homill, molt devot e contriste, T 20.
Ab lo cor trist e'nvirollat d'esmay, G 2, ε 1.
Abella, Pere de = Pere.
Abellà, Ramon de = Ramon.
Abtesa gran té davant los seus hulls, R 1.
Acompanyat d'un amorós desir, Hª 152.
Acors son belh car de mercè, Hª 1.
Ador-te, creu verissima e sancta, N 4.
Adrià, Pere = Pere.
Adxo visto lo mapamundi, N 66.
Aerve, Ferrando de = Ferrando.
Aguilar, Franci = Franci.
Aguiló, Estanislau, E, d^{17}, j, λ.
Aguiló i Fuster, Marian, Hª 25, Hᵇ 42, K, *j*.
Agustí, Libre dels sermons de sent, p 5.
Ahunque soy apartado, N 45.
AIMERIC DE BELENOI, *f'* 1.
AIMERIC DE PEGUILLÀ, *A* 12, *C* 60, *D* 26, 31, 37, *I* 20, *K* 14, *M* 5, *Q* 2, *R* 7, *a'* 13, *g'* 5, Hª 96.
Al rey Jesus donada la sentencia, J 7.
ALAIN CHARTIER, J 190, K 2, N 75, P 179, S 27, Z 2.
Alart, Julià Bernat, a.
Alegre, Francesch = Francesc.
Alemany, Pere = Pere.
ALFONS D'ARAGÓ, el Cast, I de Barcelona, *C* 57, *I* 9-10, *K* 8-9, *R* 3, *c'* 2.
Alfons d'Aragó, el Benigne, III de Barcelona, h 1.
Alfons d'Aragó, el Magnànim, IV de Barcelona, N 13, 15, 163, P 100, y.
ALFONÇO ALVAREZ, Z 11.
Almudever, Onofre = Onofre.
ALMUGAVER, S 46.
Alós, Ramon de, v.
Altaemps, Joan Angel, duc de, d^{13}, d^{14}, d^{15}.
Alvarez, Alfonço = Alfonço.
Alver, Jordi, d^{23} 4.
Amatller, Teresa, A.
Amer, Miquel Victorià, N.
Amescua, Johan de = Joan.
Amic e Melis, Hᵇ 42.
Amor, com fayts amar ten aut?, Hª 63.
Amor de cor hafectuós, l 6.
Amorós, Bernat, *R*, a^{1}, ε.
Amorós, Carles, O^{8}, *d*, q^{2}, q^{3}.
Amorosa mayhorquina, c 3.
Anch hom no vi pus prim arquier, E 10.
ANDREU DE BOXADORS, P 178.
ANDREU D'ESPENS, M 58, 73, 89-90.
ANDREU FEBRER, Hª 64-77, Z 28.
ANDREU MARTÍ PINEDA, *l* 6, *p* 4.
Angel custodi, Oració del, *s* 4.
Anthoni Pere = Pere.
ANTHONI VALLMANYA, J 125-126, 157, 159, 162, 182-184, 268-272, 275-278, K 203, 221-239, N 23, 96-97, 101-102, 107-108, 115-116, 147, 157, *a* 17.
ANTHONI VIDAL, X 64.
Aorlach, Guillem Borsac de = Guillem.
Aragó, reis de = Alfons, Ferràn, Jaume, Pere.
Arbr'excellent en bon signe plantat, P 183.
Arcos, Joan de, *p*.
Armem-nos, vers chrestians, N 204.
ARNAU, Hª 31.
ARNAU DE CORS, *b* 4.
ARNAU DANIEL (Deniell), A 204-211, Hª 60, Z 17, c 2^{12}.
ARNAU D'ERILL, P 162.
ARNAU MARCH, Hª 153-155, J 81, K 149, N 81, P 71, 185, Z 5.
ARNAU DE MARULL, *U* 1, *c'* 1, Hª 34.

Digitized by Google

Arnau de Vilanova, g.
Assenci, Blay = Blay.
Athanasij, Simballium, d^{16} 4.
Atressi'm pren com la mola com mol, H^a 32.
Augats, seyós, si credets Deu lo payre, x 1.
Aurenga (Aurena), Jutge de = Jutge.
Auzias March, J 9-15, 17-29, 31-37, 176, 185, 191-225, 227-230, 232-235, K 3-9, 11-17, 19-23, 25-65, 67-70, 72-75, L 9, 58, 68-69, 86-103, N 34, 98-100, 113, 158, O^1 1-20, 22-89, 92-121, O^2 1-99, O^3 1-107, O^4 1-123, O^5 1-104, O^6 1-130, O^7 4-129, O^8 4-117, P 1-70, 166-172, 181, Y 11, Z 7.
Ausias de Sant Johan, *e* 9.
Averço, Luís de, v.
Avinyó, J 243-244, 246-250, 252-254, K 212, T 1-8, 11, 14-15, 18, 21-23.
Ay hulhs traydors com m'avets trayts, H^a 140.
Ayman suy Beljoy e l'alba, c 4.
Azaïs, Gabriel, *α'*.
Aznar Pardo, l 3.
Babra, Salvador, D^3.
Balaguer, *b* 22.
Balaguer, Baltasar Johan de = Baltasar.
Balaguer, Víctor, t 1.
Baltasar Joan Balaguer, *b* 26, *e* 7, 21.
Barberà i la Manresana, marquès de, S.
Barbieri, Joan Maria, *e'*.
Barceló, *a* 8-9.
Barrera, Jaume, *q*.
Bartomeu Castelló, M 50, S 30.
Bartomeu Dimas, *a* 33, *e* 25.
Bartomeu Salvador, *a* 30.
Bartsch, Carles, *L, P, Q, V, b', e', f', α'*, H^a 31, 33-34, 44, 60-62, 82-83, 96, *Z* 3, 23, d^3, *t* 3.
Baselga y Ramírez, Marian, P, S, T 10, μ 3.
Basset, Johan = Joan.
Bastero i Lledó, Antoni, s.
Be puch penar, N 64.
Beer, Rudolf, c.
Belenchana, José Antonio, *m*.
Belha'naissi crey mey jorn finiran, H^b 1.
Bell, Pere = Pere.
Bellafila, Johan de = Joan.
Bellver, Antoni, D^2, d^8, d^{10}, d^{12}.
Bellviure, Pau de = Pau.
Beltran, Jaume = Jaume.
Benet de Saint-More, A 284.
Beneyt es, senyó Deu..., D^3 12.
Berart, sò de, D^1 3.
Berard, Hug, d^{24}, 3.
Berbesill, Ricard de = Ricard.
Berenguer Cardona, *a* 12-13.
Berenguer Mercader, U 12.
Berenguer de Noya, β 1, γ 1.
Berenguer de Palasol (Palou), *A* 8-10, *C* 1-11, *D* 1, 27-29, *E* 1-7, 15, *H* 9-10, *I* 11-14, *K* 10-13, *R* 11-23, *f'* 1-3, *α* 4.
Berenguer de Vilaragut, Y 1.
Berguedà, Guillem de = Guillem.
Bernadí Vallmanya, *a* 26, *b* 6, 10.
Bernat de Claresvalls, Sant, d^6 4.
Bernat Despuig, *a* 39.
Bernat Fenollar, O^1 21, U 23, 31, 33, X 2, 11, 59, t 1, *a* 1, 4-5, 48-49, *b* 18, *c* 1-3, *d* 1, *m* 5, 8, 11, *p* 5, 7.
Bernat Martí, *C* 45-48, *E* 8-14, *R* 10, a^1 10-11, *α* 5.
Bernat Metge, H 9-10.
Bernat Miquel, P 72-73.
Bernat de Pal... (Bernat de Mallorques, lo Mercader mallorquí), H^a 93, 138, Y 8.
Bernat de Penasac, A 267.
Bernat Serra, J 83, K 151, L 81.
Bernat de So, E 1.
Bernat Turell, S 46.
Bernat de Vinclera, o 1.
Bernat de Ventadorn, *B* 5, A 217-220, H^a 54, 61, 83, Y 9, Z 18.
Bertoni, Giulio, *G, Q*, a^1.
Bertran de Born, A 127-128.
Bertran d'Espanya, A 279.
Bertran del Falgar, A 277, 285.
Bertran de Sant Roscà, A 273-275.
Besalú, Ramon Vidal de = Ramon.
Bien que te plasen mis males, N 202.
Bistor de Rossello, Ramon = Ramon.
Blanch, Johan = Joan.
Blancasset, *P* 2, H^a 44, Z 14.
Blasco, Vicent, O^1.
Blay Assenci, *b* 28.
Blay Ceselles (Seselles, Çaselles, Cessolles), J 136, 147, K 181, 193, L 5, 74, N 87.
Boccaci, Joan, q.
Bofarull, Pròsper, *t* 6.
Bolquera, capellà de = Volquera.
Bona dompna..., veser, H^a 48.
Bonet, Jacme = Jaume.
Bonsoms, Isidro, A, q.
Borja y de Carroç de Vilaragut, Àngela, O^7.
Bornat, Claudi, q^5.
Born, Bertran de = Bertran.
Bornell, Guerau de = Guerau.
Boronat, Pasqual, U.
Borsac d'Aorlac, Guillem = Guillem.
Boscà, Joan = Joan.
Bosch, *b* 8.
Bosch, Bernat del, U 25.
Bosch, Johan del = Joan.
Boter, Ramon = Ramon.
Bourland, Carolina Brown, Q 2-3, R, q.
Bover, Joaquim M.ª, ξ.
Boxadors, Andreu de = Andreu.
Briz, Francesc Pelagi, X, 1, 13-15, f, *p* 7, *q*.
Brunet Latini, l 2.
Buch, en, F^b 8.
Bulbena, Antoni, X, 26-27, 31-36, 37-38, 40-43, *q*.
Burgat, Joan Francesch, *a*.
Burgunyó, Francesch = Francesc.
Bussot, Franci = Franci.
Cabanyalles, Hieronym de, *o*.
Cabestany, Guillem de = Guillem.
Cabrera, Guerau de = Guerau.
Cadenet, H^a 33.
Calba, Bernat, M 167.
Caldesa, U 20, X 15, 55-56.
Can vey en Peyronet ploran, H^a 81, 134.
Canello, U. A., A 206.
Capdull, Pons de = Pons.
Capellades, Ramon de, *V*.
Capua, Ramon de, *l*.
Car no es tu a donar benefici, N 207.
Car say que caminant, f 2.
Carbonell, Pere Miquel, n 2.
Cardenal, Pere = Pere.
Cardona, Berenguer = Berenguer.
Cardona, Eleonor de, marquesa d'Oristany, J 79, 89, K 116, 157, L 19, M 161, N 159, P 113, 116.
Cardona, Ramon de = Ramon.
Caresmar, Jaume, *α*.
Carles, príncep de Viana, J 2-4, M 164-166, N 17-18, 27, O^4 125, S 1-2, 28, U 8, 30.
Carreras, Baldiri, G.
Carroç de Vilaragut, Lluís, O^7.

Digitized by Google

CARVAJALES, N 59.
Casanovas, Ignasi, t.
Castel de Amor, F^b 4.
Castellnou, Dalmau de = Dalmau.
Castellnou, Johan de = Joan.
Castellnou, Ramon de = Ramon.
Castelló, Barthomeu = Bartomeu.
Castellví, Franci de = Franci.
Castellví, Galvany de = Galvany.
Castellví, Johan de = Joan.
Castellví, Lluís de = Lluís.
Castellví, Montpalaua de, X 1.
Castillo, Hernando del, *m*.
Castre, Diego de = Diego.
Català, Lluís = Lluís.
Català, Pere = Pere.
Caterina, Santa, *l*.
Cendra, Antoni, *a* 49.
Centelles (Sentelles), Y 12.
Centelles, Jordi = Jordi.
Centelles, Ramon = Ramon.
Cervelló, Guerau de, J 100, K 133, M 140.
Cervera, Guillem de = Guillem.
CERVERÍ DE GIRONA, *C* 29-44, *R* 26-42, A 1-104, B 2, C 2-6, H^a 92.
Ceselles, Blay = Blay.
Chabaneau, C., *A* 1, 8, 13, *K* 1, 8, 10, 16, *T*, A 130, 244, H^b 38, β 7.
Chabas, Roc, s, *o* 3, *p* 7.
Chartier, Alain = Alain.
Chronica dels comtes de Barcelona e dels reys d'Aragó, f 4.
Ciàmpoli, Domenico, B.
Ciurana, Jaume = Jaume.
Civaller, Jacme = Jaume.
Civillar, Pere de = Pere.
Claudiano, poeta, X 24.
Climent XII, papa, *K*.
Cobles de la ballesta, H^a 25.
Cobles divinatives, N 37-38, 40.
Cobles ha honor y gloria de n. s. Deu Jhesus Christus, N 24.
Cobles sobre lo Paternoster fetes a Barcelona per causa de l'Inquisició, N 217.
Codina i Formosa, J. B., l.
Codony, Anthony del, J.
Coffman, Cristòfol, *m*.
Colocci, Angelo, M.
Collell, Jaume, X 63.
Colloqui e rahonament entre dugues dames..., X 62.
Colon, Ferràn, μ.
Comedia de la Gloria d'Amor, J 8.
Comes, Vicens = Vicens.
Contarini, Jacobo, B.
Contra los infels..., p 11.
Constans, C., N^2.
Corbiac, Pere de, D.
CORELLA, de Barthomeu de mossèn, J 116, K 165.
CORELLA, Y 5.
Corella, Johan Roiç de = Joan.
Cornet, Ramon de = Ramon.
Cornicelius, Max, *β'*.
Cors, Arnau de = Arnau.
Cortey, Jaume, p 4.
Costa i Llobera, Miquel, d^2, d^{17}.
Crescini, Vicenzo, *V*, A.
CRESPÍ, T 8, *m* 1.
Cristòfol, Sant, *e*.
Cruhilles, Johan de = Joan.
Crusellas, F. de P., *t*.
Çacalm, M 140.
Çacoma, Johan, J 279.
Çafont, Jacme = Jaume.
Çaguda, Pere pau, J 279.
Çalom, Johan = Joan.
Çaplana, Anthoni, R 5.
Çavall, Ramon = Ramon.
DALMAU DE CASTELLNOU, c 7.
DALMAU DE ROCABERTÍ, E 15.
Dalmases, m, v.
Daude de Prades, *b'*.
De gran dolor cruzel ab mortal pena, L 55, N 2, r 1.
De institutione et peculiaribus gestis monachorum carmelitarum, d^{12} 5.
De mala reyl partec erguyl, j 1.
De moltes bondats vos ves habundosa, μ 2.
De quatre maneres de mort, p 6.
D'aquell poc espay que tristor consent, N 221.
D'aquest mon trist qui stava de lum pobre, z 58.
Declaració dada per lo duch Johan sobre lo camp de mossèn de Sant Steve e Sanxo Sarabia, P 188.
Delhoste, *t* 3.
Delpas, Angel, O^4.
Dels richs tresors del clar entendre, *l* 10.
Desclot, Bernat, f 5.
Despuig, Bernat = Bernat.
Despuig, Lluís = Lluís.
Despuig, Pere = Pere.
Destret d'amors ni clam a vos, F^a 2.
Deus... asau que puxa dir, H^a 35.
Desvalls, Franci = Franci.
Dezvall, senyora, X 26.
Devota oració..., *s* 6.
Diaz Romano, Francisco, *o*.
Di ley vinamxi, N 47.
Diamant, Llorenç = Llorenç.
DIEGO DE CASTRE, S 2.
DIEGO ENRIQUEZ, N 216.
DIEGO VALLÈS, U 36-37.
Diez, Ferrando = Ferrando.
Diez, Rodrigo = Rodrigo.
Dificil cosa's ben jutgar, *e* 26.
Dimas, Berthomeu = Bartomeu.
DIONÍS GUIOT, J 142, K 188.
Dins un castell hedificat en roca, N 209.
Dispensació de la senyora de Moxèn, k 4.
Disputació d'en Buch ab son cavall, F^b 8.
Dompna, de me mercè ·us prenya, c 2^{11}.
Dous, Miquel de = Miquel.
Duenyas, Johan de = Joan.
Duhamel, F^b.
D'una vella scaxalada, N 67.
D'un xipelet de set flors enramat, H^a 142.
E desque a vos me rendi, N 50.
E quant m'es greu quant no remir, H^a 139.
El dolor de mi cuydado, X 26.
Emperayritz de la ciutat joyosa, y 2.
EMPURIES, Ponç Hug IV, comte de, P 1.
ENCELM TURMEDA, F^b 11, 12, N 220, X 82, k 3, v 1, *s* 1.
En lo mon trob molts homens ralladors, N 138.
En nom d'aquell gran jutge just, *e* 14.
Enamorats de sentiment grosser, J 117, K 166, N 139.
Enamorats, planyeu tots e plorau, P 187.
Encara que non te la digo, N 54.
Enigmes, H^a 43.
Enyego, Martí, *a* 49.
Eras diray ço que ·us dey dir, H^a 59.
Eras quant vey arbres e brotz florir, H^a 2.
Eres quant vey los arbres gen florir, H^a 143.
ERILL..., de, H^a 151.
Erill, Arnau de = Arnau.
Erill, Ramon Roger de, P 162,

Digitized by Google

Ermengau de Bezers, Matfre = Matfre.
Escondit, E 7.
Escrivà, Jacme = Jaume.
Escrivà, Johan = Joan.
Espanya, Bertran de = Bertran.
Espens, Andreu de = Andreu.
Esta liçó que legirem, *t* 3.
Estanya, J 245, K 213, N 93.
Estant prostat, axi com far solia, N 5.
Estela, comanador, Q 1-4, X 3-4.
Estela, Miquel = Miquel.
Esteve, Sant, *t* 3.
Esteve, Matheu = Mateu.
Estúñiga, Lope de = Lope.
Evangeli de St. Joan, D^3 10, p 13.
Eximeno, Jaume, *n*.
Exposició del Pater noster, p 15.
Fabra, Jeroni = Jeroni.
Fabra, Joan, *o* 2.
Fagadell, capellà, P 98.
Falcon, N 215.
Falgar, Bertran del = Bertran.
Fayos, Francesc, *q*.
Febrer, Andreu = Andreu.
Fenollar, Bernat = Bernat.
Fenollet, Francisco, *l*.
Ferran d'Antequera, rei d'Aragó, H^b 6, J 1.
Ferrandiç, Vicent = Vicent.
Ferrando d'Aerve, metge, J 186, N 119, n 1-2.
Ferrando Diez, *b* 1, *e* 10.
Ferrari de Ferrara, *D*, 33.
Ferrer, Francesch = Francesc.
Ferrer, Jaume = Jaume.
Ferrer, Joan Ramon = Joan.
Ferrer, Pere Joan = Pere.
Ferrer y Bigné, Rafel, *f*.
Ferruç, Gabriel = Gabriel.
Fes me ora un plazer, N 46.
Festa, J. B., *b'*.
Figueres, F 43-44, H^b 36-37, K 81-82.
Figueres, Geroni, O^7.
Fira, Genís = Genís.
Fiveller, Francisco Ramon, *x*.
Flor de lir e de graci'e d'elegansa, *t* 5.
Flor de paradís, regina de bonayra, u 4.
Foces, Tomas Periç de = Tomas.
Fogaçot, Johan = Joan.
Foix, Roger Bernat III, comte de, *I* 17, 19.
Foix, comte Gastó de = Gastó.
Foixà, Jofre de = Jofre.
Folquet de Marsella, H^a 45-46, c 2^{13}.
Formit de Perpinyà, *E* 4.
Foulché-Delbosc, Ramon, O^2, S 3-4, 8, 17, 19, T.
Francesch, c 12.
Francesch, H^b 42.
Francesc Alegre, X 25, 64-66, 79.
Francesc Burgunyó, *e* 23.
Francesch Ferrer, J 168-170, 187, K 210-211, L 54, N 16, 36, 91, 211, O^1 91, P 97-98, 140, 180, Y 1-13, Z 19.
Francesch Martí Gralla, J 62, K 99, L 44, M 73, 103, 105.
Francesc de Mescua, Z 21.
Francesc Oliver, J 190, K 2, N 75, S 27.
Francesc de Pinós, S 46.
Francesc de Sant Ramon, *a* 42.
Francesc de la Vía, H^a 160, H^b 2, N 178, P 96, 158, *j* 1.
Franci Aguilar, U 16.
Franci Bussot, N 23, P 115, R 2.
Franci de Castellví (Francès), t 1, *a* 6-7, *m* 5, 8, 10.
Franci Desvalls, S 46.
Franci Gueran, J 89-91, 93, 127-129, K 156-160, 162, 174-176, N 122, 125, 127, 142.
Franci Johan, *b* 16.
Franci Johan Puculull, N 22, R 4-5.
Franci de Vilalba, *a* 35, *b* 27.
Francina Rosa, na, X 7.
Francisco Vidal de Voyo, S 24.
Frare menor, *R* 50.
Frare de Joy e Sor de Plaser, E 8, F^a 1.
Frederic III de Sicilia, *P* 1.
Fulvio Orsini, *K*, *M*, *O*.
Fuster, Geroni = Jeroni.
Gabriel Ferruç (Ferruix), H^b 3-8, J 160, K 201, N 123.
Gabriel Moger, H^b 7.
Galana sou tant, N 52.
Gallardo, Bartomeu Josep, S 8, 11, 15, T 9-10, 13, 16, Z 22, 26, *b*, *r*.
Galvany, Pere = Pere.
Galvany de Castellví, f.
Gamiça Johan = Joan.
Gaçull, Jaume = Jaume.
Gazulla, Faustí, d^{12} 2.
Garau, Jaume, *ξ*.
García, Luis = Lluís.
García, Martí = Martí.
García, Miquel = Miquel.
Gastó, comte de Foix, A 270.
Gatien-Arnould, *α*.
Gauchat, L., *H*.
Gauseran, Pere de = Pere.
Genís Fira, *a* 24, *l*.
Gentil dompna sens erguyl, c 8.
Gibert, Pere = Pere.
Gil y Gil, Pau, A.
Giraud, Charles, *f'*.
Giraldi, Lilio Gregorio, O^8.
Girona, Manuel, A.
Girona, Cerverí de = Cerverí.
Gironella, Guillem Ramon de = Guillem.
Gisquerol, Pere, *e*.
Gomez Manrique, N 30, S 21.
Gomis, Pere = Pere.
Gralla, Francesch Martí = Francesc.
Granson, Otó de = Otó.
Grau, Josep, G.
Gregori, Humilia de sent, p 7.
Gröber, Gustau, *D*, *F*, *Q*, *α*.
Grützmacher, *G*, *L*, *Q*, *U*, *V*.
Gual, Narcís, X, 84.
Guardia, L 53, N 203.
Guerau, Franci = Franci.
Guerau de Bornell, *D* 31, *K* 15, *Q* 3-5, *K* 15, A 129-203.
Guerau de Cabrera, *D* 32.
Guerau, Johan = Joan.
Guerau de Massanet, H^a 125, 137, H^b 8.
Guessard, F., *δ*.
Guillem de Berguedà, *A* 12-25, *C* 12-19, 60, *D* 2, 9-23, 26, 30, 33-34, 37, *G* 1, *F* 2, *H* 3-4, 11-14, *I* 20, 22-36, *K* 14, 16-30, *M* 1-2, 5, *O* 1, *R* 4-9, 55-56, *T* 1-4, *a'* 5-9, 13, *e'* 4-7, *g'* 1-2, 5, *α* 1, A 280-283, H^b 13, K 183, Z 27.
Guillem Borsac d'Aorlac, A 271-272.
Guillem de Cabestany, *A* 1-7, *B* 1-5, *C* 20-22, *D* 3-8, 35-36, *E* 16-19, *F* 1, *H* 1-2, 6-8, *I* 1-8, *K* 1-7, *L* 3, N^2 1, *Q* 1, 3-5, *R* 1-2, 46-49, *S* 1, *T* 5-9, *U* 1-2, V 1-7, a^1 1-4, *b'* 1, *c'* 1, *e'* 1-3, *α* 2-3, A 153, H^a 26, c 2.
Guillem de Cervera, B 1, C 1, d^{21} 2.

Digitized by Google

Guillem Magret, *E* 15.
Guillem Ramon de Gironella, E 20-22.
Guillem de Masdovelles, M 50, 52, 55-57, 59, 69, 91, 94-99, 141-142, 163.
Guillem Mercader, *b* 23.
Guillem Oliver, X 63.
Guillem de Sant Lesder, A 212-216, H^a 62.
Guillem Tinter, L 53.
Guillem Torroella, C 7, E 14, F^b 1, H^b 14.
Guillem Vetzinas, A 278.
Guillem de Vilarasa, U 12.
Guiot, Dionis = Dionis.
Gutierrez del Caño, Marcelino, O^1, U.
Haebler, Conrad, *a*, *b*, *f*, *h*.
Heber, R., *N*, O^5.
Herberg, Hug, A.
Heredia, Ricard, *o* 4.
Hernandez y Mañez, *n*.
Hüffer, Franz, H^a 26.
Huntington, Archer M., A.
Iñigo Lopez, marquès de Santillana, Z 12.
Isabel Suaris, J 273, O^1 21, T 12.
Isabel de Villena, *c* 1.
Ja consumat aquell tan gran misteri, z 57.
Ja no es hom ten prous ne tan presan, H^a 57.
Jam vexilla crucis procedeunt salus unica mundi, *n* 3.
Jaume II d'Aragó, g 1.
Jaume Beltran, *n* 1-2, 4-6.
Jaume Bonet, H^a 158-159.
Jaume Civaller, S 46.
Jaume Ciurana (Siurana), *p* 4.
Jaume Çafont (Safont), N 95, P 103.
Jaume Escrivà (Scribà), H^b 22, P 156-157, Y 3.
Jaume Ferrer, *e* 20
Jaume Gaçull, *a* 37, *d* 2, *p* 7.
Jaume March, E 2-4, G 1, J 16, 30, 97, 140, K 10, 18, 24, 163, L 4, 78, N 19, 79, 175, P 74, Z 1, Y, k 6, β 9, γ 9, μ.
Jaume d'Olesa, *b* 11-12.
Jaume Ripoll, H^b 8.
Jaume Roig, s 1, *a* 45, *o* 2-3, *p* 2-3.
Jaume Rovira, H^a 138, H^b 39.
Jaume de Tolosa, A 268-269.
Jaume de Vila, *c* 5.
Jeanroy, A., A, H^a 47, 58.
Jeroni Fabra, *l* 8.
Jeroni Fuster, *b* 2, *f* 1-3, *l* 1.
Jeroni Martí, e 18.
Jeroni Monçó, *a* 41.
Jeroni de Vich, *b* 20.
Joan I d'Aragó, X 26.
Joan II d'Aragó, M 119, 164-165, N 160.
Joan Basset, H^a 111-130, Y 7.
Joan de Bellafila, N 23.
Joan Blanch, A 276.
Joan Boscà (Boschà), M 58, 74, N 23, P 173-174, S 46.
Joan del Bosch, *a* 36.
Joan de Castellnou, A 232-243, E 15, β 5, 7, γ 5, 7, ϰ, λ.
Joan de Castellví, Z 25.
Joan Roiç de Corella, O^4 125-126, S 29, U 1-33, X 1, 13-15, 43, 47, 49, 53, 55-58, *a* 3, *c* 4, *h* 1.
Joan de Cruhilles, S 46.
Joan Çalom, N 25.
Joan de Duenyas, Z 24.
Joan Escrivà, U 12, 14, X 2, 45, 49.
Joan Ramon Ferrer, H^a 93.
Joan Fogaçot (Foguassot), J 2-3, 161, 279, K 202, L 17, 53, M 117, N 13-15, 17-18, 22-23, 25, 161-163, p 15.
Joan, Franci = Franci.
Joan Gamiça, *a* 19.
Joan Garí, u 3.
Joan Guerau (Garau), O^2 100, P 186.
Joan Berenguer de Masdovelles, J 45-80, 94, 99-115, 188, 256-263, K 83-126, 132-148, L 18-52, 82-85, M 1-49, 51, 53-54, 57-93, 99-140, 143-176, 178-179, N 7-11, 39, 58, 72-74, 76-78, 80, 82, 88-89, 106, 109, 112, 114, 117, 120, 128, 131-132, 136-137, 152, 156, 159-160, 167, 185, 192-194, 196-197, 207, 210, 214, Y 10.
Joan de Mena, O^3, S 3-9, 17-20, Z 20.
Joan Moreno, O^4 123, O^6 127, O^7 22, X 50, 54, 60, *a* 16, *c* 1, *d* 1, *p* 5.
Joan de Nagera, *a* 11.
Joan d'Olivella, H^a 158, H^b 8.
Joan, Perot = Perot.
Joan de Próxita, U 12.
Joan Rocafort, J 115, K 198, N 154.
Joan Rodriguez de Padron, S 10.
Joan de Sanassas, H^a 110.
Joan de Sentcliment, S 25-26, 33-45.
Joan de Sentcliment, *a* 29.
Joan Tallante, *b* 15.
Joan de Torres, Z 16.
Joan Valentí, H^a 93.
Joan Verdanxa, *a* 15, 31, *m* 12.
Joan Vidal, X 11, *a* 47.
Joana d'Aragó, reina de Nàpols, T 19.
Joanot de Castellví, k.
Jofre de Foixà, *C* 52-54, *R* 43-45, c 1, e 1-3, β 2, γ 2, ι 1-2.
Jofre, Joan, *k*, *l*, *n*.
Jofre Rudel, A 229-231.
Jordi Centelles, O^2 125, O^3 110-111, *a* 2, *b* 21.
Jordi de Sant Jordi, H^a 78-80, 132-133, 148, J 84-87, 92, 121, 130-131, 133, 140, 148, K 152-155, 161, 170, 178-180, 186, 194, L 6-7, 62-65, 71, 76-77, 79-80, N 90, 135, 144, 150, 153, 155, 174, 184, P 75-81, Y 4, Z 13, l 4, *m* 1.
Joseta?, H^a 144.
Justes o torneig en Barcelona..., X 34.
Jutge d'Aurenga (Aurena), H^a 55, P 91.
Kehrli, H., *H*.
Kleinert, Max, A.
Kolsen, Adolf, A 131-145, 147-150, 153, 155-186, 189-198, 220.
La cruel fortuna mia, S 31.
La mi'amor, pus no·us puch dar entendre, J 123, K 172.
Lambert, G. A., Fb.
... l'amorosa questa, H^a 150.
Lançol, *a*, 33.
L'altrier al mes d'Abril, E 12.
Lassa, mays m'agra valgut, c 17.
Lavaud, R., A 204.
Letre d'amor de mossen Xerabia a dona Brianda, X 48.
Letres amoroses, l 5.
Liber secundus de Anima, U 38.
Libre dels mariners, F^b 7.
Libre de natures de besties, p 12.
Libre del plant del mon, p 10.
Libre de tres, F^b 6.
Lirs virginals, mayres de Deu e filla, h 1-2.
Lhiameta a Grimalte..., X 27.
Lollis, Cesare De, *A B*, *H*, *O*, *b'*, g.
Lop Gurrea, M 164.
Lope d'Estúñiga (Estuenyega), Z 8.
Los set gotx recomptarem, y 1.
Los set goyts de la Verge Maria, D^3 11.
Lotario diacono..., d' 11.
Lucrecia d'Alagno, P 177.

Digitized by Google

Lull, Ramon = Ramon.
Lull, Romeu = Romeu.
Llabrés, Gabriel, C, γ, ξ.
Lleonard de Sors (Sos), J 226, 264-266, K 66, 214-217, N 1, 22, 92, 95, 111, 179-182, 189, P 99-118, R 2-3.
Llorenç Diamant, *a* 28.
Llorenç Mallol, G 3-4.
Lluís de Castellví, U 12, k.
Lluís Català, *a* 32, *b* 14.
Lluís Despuig, *a* 1.
Lluís García, *a* 38, *e* 6, 24.
Lluís Manyoç, *a* 18.
Lluís de Paguera, N 187.
Lluís Pardo, O^3 109.
Lluís de Requesens (Requasens), J 119-120, 124, 237, 239-240, 251, K 168-169, 173, N 94, 104, 133-134, 141, 149, 177, P 92-95.
Lluís Roiç, *b* 17, *e* 3, 16.
Lluís Joan Valentí, *p* 4.
Lluís de Vilarasa, J 82, 88, 158, 238, K 150, 156, 200, L 57, 60, 67, N 70, 83, 121, 165, P 86-90, Z 4.
Lluís de Vich, M 165-166.
Lluís Ycart, H^a 98-109.
Ma voluntat he donada, N 68.
Mac Carthy, comte, *N*.
Maçot, Antoni, d^{23} 4.
Madre, por no me dar nada, H^a 24.
Magdalena, Santa, *k*.
Magret, Guillem = Guillem.
Mala dompna, fals vos suy e ginyós, H^a 28.
Mallol, Lorenç = Llorenç.
Mallorques, Constança, la reyna de, H^a 56, q 1.
Manorcha, Joanot, d^{23} 4.
Mansana, Josep, A.
Mantz homens son en est mon quez stan, H^a 29.
Manyoç, Luís = Lluís.
Marcabrú, *R*.
March, Arnau = Arnau.
March, Auzias = Auzias.
March, Jacme = Jaume.
March, Pere = Pere.
Mare de Deu, sus los cels subirana, P 163.
Mayre de Dieu, estiell de l'albe pura, u 5.
Maristany, Pere Grau, A.
Marsella, Folquet de = Folquet.
Martí, rei d'Aragó, M 142, d^{12} 2.
Martí, Bernat = Bernat.
Martí García, J 141, 171-172, 242, K 187, N 183, 190, P 148-155, Z 10.
Martí Grajales, Francisco, *a*.
Martí, Jeronim = Jeroni.
Martí, Pere = Pere.
Martí Torrelles, M 164.
Martinez, Pere = Pere.
Martinez, Sebastian, q^4.
Masdovelles, Guillem de = Guillem.
Masdovelles, Johan Berenguer = Joan.
Masdovelles, Pere Johan = Pere.
Masias, Z 22.
Massó Torrents, Jaume, A 126, 262, H^a 86, H^b 42, K, L 70, N, O^1, O^3, 111, O^6, U, f, 6, q, *t* 3-4.
Mataplana, Uc de = Uc.
Materó, planys den, F^b 3.
Mateu Esteve, *a* 43.
Matfre Ermengau de Bezers, F^b, *α'*.
Maury, marquès de, A.
Maxime divorum Christophori vertice maior, *e* 27.
Mayans y Siscar, Gregori, z.
Mena, Johan de = Joan.
Menendez Pelayo, Marcelino, g 1.
Mercader, Berenguer = Berenguer.
Mercader, Guillem = Guillem.
Mercè prey vos vença, c 2^9.
Metge, Bernat = Bernat.
Mexaut (Guillem de Machaut), Z 6.
Meyer, Paul, *R*, *S*, *f'*, F^a, r, γ.
Milà i Fontanals, Manuel, A, H^a, K, 183, L, f, *t* 3, 5, 7, γ.
Miquel, Conmemoració de sant, *s* 2.
Miquel, Bernat = Bernat.
Miquel García, *l* 7.
Miquel i Planas, Miquel, S 29, U, X, 1, 13-15, 20, 24, 43, 53, 57, 65, 67, s, *d*, *j*, *p*, *r*.
Miquel de Dous, S 46.
Miquel Estela, X 5, 11.
Miquel Miralles, *b* 7, 25, *e* 8.
Miquel Ortigues, P 189-190, z 1-56, *r* 1-14.
Miquel Pereç (Miqualot), *a* 25, *m* 12.
Miracles de Nostra Dona, H^b 41, u 1-2, 6.
Miralles, N 176, 192-193, 195.
Miralles, Miquel = Miquel.
Miret i Sans, Joaquim, h 1.
Moger, Gabriel = Gabriel.
Moliné i Brasés, Ernest, b, *t* 8.
Molinier, Guillem, α, β 8, γ 8.
Monço, Jeronim = Jeroni.
Monge de Foissan = Jofre de Foixà.
Monge de Montaudó, *R* 23.
Montargell, H^a 91.
Montaudó, Monge de = Monge.
Montaut, Ramenat de = Ramenat.
Morel-Fatio, A., F^a, F^b, J, O^4, d^1, d^{21}, s.
Moreno, Joan = Joan.
Mulet, Joan Bta., D^6 9.
Muntaner, Ramon, f 6, k 1-2.
Mussafia, A., *D*, *b'*, *e'*.
Muy gran fallimento, N 44.
Nagera, Johan de = Joan.
Napolsky, Max von, A 222-225, 228.
N'archiprestre, si Deus bona ventura, c 13.
Narcís de Sant Deunís, H^a 160.
Narcís Vinyoles, t 1, *a* 20-21, 40, *b* 5, 19, *d* 1, *e* 11, 19, *g* 1-3, *l* 3, *m* 5-11.
Navarro, J 163, K 204, O^2 126, P 184.
Navarro, Joan, *c*, q^1.
Nebot, Matheu, D^6 9.
Niestroy, E 9.
Noble senyor e dels pus magnifichs, O^2 127, P 182.
No me le digays mal, H^a 85.
No ·m puix d'aymar-vos estrayre, c 5.
No sens turment, dolor incomprensible, μ 3.
Non tenendo que façer, N 186, P 164.
No puch dormir soleta, no, q 3.
No puch guarir de la nafra preyon, q 2.
No puedo apartarme, N 231.
No's cos humà qui bastas a compendre, N 31.
No se si ses mon servell, N 56.
No'stà bon seny a home qui molt fia, J 118, K 167, N 140.
No ·us vullau metr'en amar, N 55.
Nostradamus, Joan de, *f'*.
Noulet, J. B., A 244-248, 251-257, 259-262.
Noya, Berenguer de = Berenguer.
O arbre sant qui ·ns dau lo fruyt de vida, z 59.
O banch segur en qui lo preu se pague, J 6.
O, be puch dir que mala sort, N 32.
O cruel ventura mia, N 49.
O misterio muy profundo, *a*.
Obrador Bennassar, Mateu, d^1, d^5, d^{27} 3.
Ochoa, Eugeni de, J.
Olesa, Francesch de, ξ.

Digitized by Google

Olesa, Jaume de = Jaume.
Oliva, Victor, F^b 4.
Oliva, comte de, X 7-8.
Olivella, Johan de = Joan.
Oliver, Francesch = Francesc.
Oliver, Guillem = Guillem.
Olivier, lo templier, *R* 24.
Onesta dama sentida, N 169.
Onofre, Sant, O^1 90.
Onofre Almudever, *p* 1.
Ora may que foranço, N 65.
Oristany, marquesa de = Cardona, Eleonor de.
Ortafà, Pons de = Pons.
Ortigues, Miquel = Miquel.
Otó de Granson, H^b 15-35, Z 15.
Ovidi, H^b 13.
Pagès, Amadeu, A, J, L, O^1-O^8, *q*.
Paguera, Luis de = Lluís.
Pakscher, A., *A*.
Palasol, Berenguer de = Berenguer.
Palmart, Lambert, *a*, *b*, *f*.
Para mientes a mis ojos, N 188.
Pardo, H^a 84, 131.
Pardo, Aznar = Aznar.
Pardo, Lois = Lluís.
Partir me vay lenguint e sospiran, *t* 8.
Pastor, Simon = Simon.
Pau de Bellviure, J 137, K 182, L 75, Y 13.
Pax, Nicolau de, d^{22} 2, d^{23} 3.
Pedrol, Luis, O^6.
Pelaez, M., *c'*.
Pellicer, Gabriel, *k*.
Penasac, Bernat de = Bernat.
Per lo gran pes de la manca bastida, N 208.
Per satisfer a vos qui dau la joya, *e* 12.
Per sercar lo loc on seria, o 4.
Per so com mariner, f 3.
Per vos suy en greu turment, c 2^7.
Pere d'Abella, J 231, K 71, N 103.
Pere Adrià, *f*.
Pere Alcanyiç, *a* 44.
Pere Alemayn, c 10.
Pere Anthoní, N 176, 203, 206, 210.
Pere de Anyó, *b* 3, 24, *e* 4, 15, *f*.
Pere d'Aragó el Catòlic, I de Barcelona, *D* 31, *I* 21, *K* 15.
Pere d'Aragó el Gran, II de Barcelona, *C* 58, *I* 15, 18.
Pere d'Aragó el de las Cerimonies, III de Barcelona, G^1, β 9, γ 9, μ 1.
Pere d'Aragó, comte de Ribagorça i d'Empuries, fill de Jaume II, β 7, γ 7.
Pere Bell, *a* 46.
Pere Cardenal, *D*, H^b 40 !, c 2^{13}.
Pere Català, H^a 49-53.
Pere del Civillar, *a* 27.
Pere Despuig, J 149, K 196, L 8, N 143.
Pere de Ebano, m 6.
Pere Johan Ferrer, S 46, X 20.
Pere Galvany, P 159.
Pere de Gauseran, K 183.
Pere Gibert, J 4.
Pere Gomis, *l* 9.
Pere March, E 5-6, F^a 4, H^a 36-42, J 97, 143-145, K 163, 189-192, L 1-3, 78, N 79, 84-86, O^3 108, P 82-85, Y.
Pere Martí, *l* 4.
Pere Martineç, O^1 91, S 28 ?, *c* 1-3, *e* 5, 22.
Pere Johan de Masdovelles, J 95-96, 101, 152-154, K 127-131, 134, L 12-16, N 41-43, 71, 106, 145-146.
Pere Oriol, d^{12} 8.
Pere Pasqual, Sant, p 1-4 ?
Pere de Portugal, conestable, M 169, 172.
Pere de Queralt, J 132, K 179, L 66, Y6.
Pere Pou, S 46.
Pere Salvatge, *C* 59, *I* 16.
Pere Sorivella, *l* 5.
Pere Torroella, J 38-42, 138-139, 164-167, 181, K 76-80, 184-185, 205-209, L 56, 59, 61, N 21, 30, 129-130, 164, 166, 168, 172-173, 211, O^2 101-124, O^4 127, P 98, 119-140, S 11-16, 21, T 9-10,13, 16-17, 19, X 12, 79, Z 1-28.
Pere Tresfort (Trasfort), H^a 146-147, J 151, K 197, L 11, N 20.
Pere Luís de Valta, N 167, 191, 195, 205.
Pere Vidal, *c'* 2, E 11 ?, H^a 96 !, 149 !, Z 3.
Pere de Vilademany, c 2.
Pere Vilaspinosa, N 25, X 11.
Pereç, Miquel = Miquel.
Pereç, Pero = Pero.
Perellós, Elfa de, M 148.
Periç de Foces, Thomas = Tomas.
Pero Pereç, *a* 14.
Perot Johan, P 98, 175-177.
Perpinyà, Formit de = Formit.
Perque..., H^a 97.
Petrus Berzoli de Eugubee, *P*.
Pestrana (Pastrana), J 150, K 196, L 10, N 151.
Peyres de..., H^a 95.
Peyronet, H^a 81, 134.
Piaget, A., H^b 20, 23, 25-26, 30-32, 34.
Piero del Nero, a^1, *c'*.
Pillet, Alfred, N^2.
Pineda, Andreu Martí = Andreu.
Pinós, Francesch de = Francesc.
Pistoleta, E 9, H^a 86, H^b 13, L 70.
Phillips, Thomas, *N*, O^5.
Pius VI, papa, *M*.
Pla, Joaquim, *e'*.
Plors, plants, senglots e gemechs de congoxa, P 164, m 3, o 2.
Pons de Capdull, *b'*, A 221-228.
Pons d'Ortafà, *C* 55-56, *R* 11, *b'* 2, H^a 87, 136, H^b 13, Z 9.
Por los montes Perineos, N 27.
Portell, Baltasar, *d* 1.
Posa, Pere, *j*.
Prades, Daude de = Daude.
Procés judiciari o criminal..., X 26.
Prohens, Jaume Antoni, D^3.
Prophecies de Merlin, *T*.
Proxita, H^a 3-23, Y 2.
Proxita, Johan = Joan.
Pou, Pere = Pere.
Puculull, Franci Johan = Franci.
Pues me parto no partiendo, N 218.
Pues me teneys soiugado, S 32.
Pues que non soys por a mi, N 170.
Puiggarí, Pere, J.
Puix no·s funda sobre rahó, *e* 17.
Pulcris es ut yduonea, X 44.
Pus conexeu vos am ab fermetat, S 22.
Pus que d'amar vos fets marxanderia, J 122, K 171, N 126.
Pus que sou de mi amada, N 69.
Pus que vostre fonament, N 59.
Pus que vuyt jorns stich, senyora, q 4.
Puys par d'amors fis pretz es mantengutz, H^a 145.
Quan ay lo mon consirat, *t* 4.
Quando acabará tristura, N 212.
Quando vos veo, senyora, N 48.
Quanto mas miro las bellas, N 219.
Queralt, Pere de = Pere.

Digitized by Google

Questió del amant, N 33.
Qui fo ab ells, f 1.
RAFEL, N 35.
Raimondi, Aristide, k.
RAMENAT DE MONTAUT, A 263-264.
RAMIS, J 267, K 218.
Ramon d'Abellà, M 141.
RAMON BISTOR DE ROSSELLÓ, *F* 3.
RAMON BOTER, J 173-175, 177, 180.
Ramon Centelles, *b* 29.
RAMON DE CARDONA, J 134-135, L 72-73.
RAMON DE CASTELLNOU, *C* 23-28, *R* 51, a^1 12.
RAMON DE CORNET, A 244-266, H^b 38.
RAMON ÇAVALL, P 160.
RAMON LULL, D^1 1-3, D^2 1-7, D^3 1-9, D^4 1-14, D^5 1-12, D^6 1-9, c 18, d^1 1-10, d^2 1-4, d^3 1-3, d^4 1-10, d^5 1-4, d^6 1-3, d^7 1-2, d^8 1-2, d^9 1-5, d^{10} 1-4, d^{11} 1-16, d^{12} 1, 3-4, 9-12, d^{13} 1-5, d^{14} 1-5, d^{15} 1-2, d^{16} 1-3, d^{17} 1-3, d^{18} 1-2, d^{19} 1-4, d^{20} 1-2, d^{21} 1, d^{22} 1-7, d^{23} 1-9, d^{24} 1-4, d^{25} 1-11, d^{26} 1-5, d^{27} 1-3, u 6.
Ramon Pujol, d^8 1.
RAMON VIDAL DE BESALÚ, *C* 49-51, *L* 2, *N* 1, *P* 3, *R* 53-54, 57, *β* 1-3, a 1, b 1, β 3-4, γ 3-4, δ 1, ε 2, ζ 1, η 1, θ 1.
RAMON VIVOT, *b* 13.
Rebolledo, Rodrigo, M 164.
RECULAIRE, *A* 11, *D* 25, *L* 1.
REGEDELH, H^a 99.
Regual de Peralta del Costeya, Johan, M 1.
Requesens, Luis de = Lluís.
Requesta d'un frare a una monge, H^b 12.
Reverent payre sant, k 4.
Rey d'Aragó, ab tota ma desferra, j 3.
Rey francès de la gran sira, X 80.
Rey qui vilan pug'en honor, H^a 30.
RIAMBAU DE VAQUERES, A 105-126, H 86-88, 136, L 70, c 2^{13}, k 5.
Ribas, Viuda de, T 1.
Ricart, J 279.
RICARD DE BERBESIL, H^a 82, 135.
Rios, José Amador de los, Z 12.
Ripoll, Jacme = Jaume.
Roca, Lope de la, *d*.
ROCABERTÍ, lo vescomte de, G 1, N 175, P 74.
ROCABERTÍ, fra, J 8, K 1.
ROCABERTÍ, fra Hug Bernat de, comanador de Fambra, J 236.
Rocabertí, comanador, castellà d'Amposta, X 12.
Rocabertí, Dalmau de = Dalmau.
Rocabertí, Dalmau de, β 5, γ 5, κ, λ.
Rocafort, Johan de = Joan.
Rocafort, maestre, O^1 91.
RODRIGO DIEZ, P 141-142.
Rodríguez de Padron, Johan = Joan.
Roiç, Luis = Lluís.
Roig, Francesc, κ.
Roig, Jacme = Jaume.
Roman de Liesse et Cardenois, l 1.
Romans Facet, F^b 9.
Roman de Troie = Benet de Saint-More.
ROMEU LULL, X 6-10, 16-19, 21-23, 29-33, 35-42, 51-52, 67-79.
ROPERO, T 10.
Ros, Carles, *p* 7.
Rosa plasent, soleyl de resplandor, *t* 1.
Rosembach, Johan, *r*.
Rosselló, Geroni, D^3, D^5.
Rossi, G., *D* 33.
Roure, Julià dez, u.
Rovira, Jacme = Jaume.
Rubió Balaguer, Jordi, H^a, H^b, K, L, M, c.
Rudel de Blaia, Jofre = Jofre.
Salvà, Pere, z, *a*, *k*.
Salvador, Berthomeu = Bartomeu.
Salvanyac, Duràn, *s*.
Salvat, Onofre, D 1.
Salvatge, Pere = Pere.
Salverda de Grave, J. J., H^a 47, 58.
Sanassas, Johan de = Joan.
Sancho Rayon, *l*.
Sancta Maria, verge puella, *t* 6.
Sancta pistola que Nostre Senyor tramès per lo seu angell, X 81.
Sano es a mi querer, N 171.
SANTAFFÉ, Z 26.
Santangelo, Salvatore, *U*.
Santillana, marquès de = Iñigo Lopez.
Sant Circ, Uc de = Uc.
Sant Deunís, Narcís = Narcís.
Sant Johan, Ausias de = Ausias.
Sant Jordi, Jordi de = Jordi.
Sant Lesder, Guillem de = Guillem.
Sant Ramon, Francesch de = Francesc.
Sant Roscà, Bertran de = Bertran.
Savj-López, Paolo, k.
Schädel, Bernat, ξ.
Schiff, Mario, l.
... se es greu per causa proar, j 2.
Sebastiano anima, De sancto, *s* 5.
Seguí, Joan, d^{20} 2.
Sent Climent, Johan de = Joan.
Senyora, cors magnifich, N 53.
Senyora graciosa, E 12.
Senyores, que li dirè?, N 61.
Sepa que li plaze, crea, N 29.
Serra, Bernat = Bernat.
Serra, Jacinto, A.
Serradell de Vich = Bernat de Vinclera.
Serrano i Morales, Josep Enric, z, *a*, *b*, *f*, *h*.
Serverí de Girona = Cerverí.
Sete Savis, F^b 5.
Sevilla, Eduard, A.
Si fuesen bien favoridas, N 201.
Si 'm cavalquan un bon mayti, F^b 2.
Si tu crueza me priva, S 22.
Si tot mi suy, pres de la mort, F^b 3.
Si vino con mal, N 62.
Sicilia, Frederic de = Frederic.
SILVERA, N 198-200.
Silvestre, Llegenda de Sant, d^9 1.
SIMON PASTOR, J 273-275, K 219-220, N 110, 148.
So, Bernat de = Bernat.
SOBREVERO, *a* 22.
Soffritz que'us vays... de l'als suy duptayre, H^a 27.
Sorió, Balthasar, *l*.
Sorivella, Pere = Pere.
Sors, Leonart de = Lleonard.
Spindeler, Nicolau, *g*.
Stengel, Edmund, *A*, *F*, *H*, *P*, a^1, *c'*, δ, ε.
Stimming, Albert, A 127, 229.
Storia de l'amat Frondino e de Brisona, F^a 5.
Stronski, Estanislau, A 45-46.
Suaris, Isabel = Isabel.
Suchier, Hermann, *N*.
SUNYER, P 143-147.
Tallante, Johan = Joan.
Tant so devot contemplant vostra vida, O^1 90.
Tastú, Eugeni, O^4.
Tastú, Josep, J.
TECLA DE BORJA, O^6 128, O^7 65.
Terramagnino de Pisa, β 6, γ 6.

Digitized by Google

Terré, Johan, M 1.
Teulié, H., D 33.
Thoma, Expositio Ave Maria facta a beato, d[12] 5.
Thomas, Antoine, A 127.
Tinter, Guillem = Guillem.
Tiraboschi, Girolamo, *e'*.
Tolosa, Jacme de = Jaume.
TOMAS PERIÇ DE FOCES, A 265-266.
Torrelles, Martí = Martí.
Torres Amat, Fèlix, *e'*, G, J, f.
Torres, Johan de = Joan.
Torroella, Guillem = Guillem.
Torroella, Pere = Pere.
Totes ensemps no valen tant com una, Ha 141.
Tots los delits e pensa ten joyosa, J 156, K 199.
Tresfort, Pere = Pere.
Tringer, Pere, *e*.
Turell, Bernat = Bernat.
Turmeda, Encelm = Encelm.
Turmo y Palacios, Manuel, P.
Turró, Pere, O[8].
UC DE SENT CIRC, Ha 47, 58.
UC DE MATAPLANA, *A* 26, *D* 24, *P* 2, *R* 52.
UGO, prior, frayre, c 11.
UGUET, *A* 11, *D* 25, *L* 1.
Una senyora que açí ha, N 51.
Un rey vindrà perpetual, *s* 3.
Unes noves vull començar, Fa 3.
Urrea, Violant de = Violant.
Valdenebro y Cisneros, José M.ª, μ 3.
Valencia, Alguns homens de, Fb 10 (1-7).
Valentí, Joan = Joan.
Valentí, Luis Johan = Lluís.
Vallês, Diego = Diego.
Vallmanya, Anthoni = Antoni.
Vallmanya, Bernadí = Bernadí.
Vallseca, L. de, N 1.
Valta, Pere Luis de = Pere.
VALTERRA, N 173, P 97.
Vaqueres, Riambau de = Riambau.
Vari, Gaspar, d[23] 4.
Vega y Sentmanat, Josep, Ha, Hb, K, L.
Ventadorn, Bernat de = Bernat.
VERDANXA, X 11, 49.
Verdanxa, Johan = Joan.
VERDÚ, J 241.
Verge humil, digna de gran lausor, *t* 2.
Vesach, Thomas, *l*.
Vet si es grande mi dolencia, N 28.
Vetzinas, Guillem = Guillem.
Vía, Francesch de la = Francesc.
VICENS COMES, Hb 11.
VICENT FERRANDIÇ, *l* 2, *m* 2-4, *n* 1-2.
Vich, Jeronim de = Jeroni.
Vich, Luys de = Lluís.
Vida de Santa Barbara, X 83.
Vidal, Anthoni = Antoni.
Vidal de Besalú, Ramon = Ramon.
Vidal, Johan = Joan.
Vidal de Voyo, Francisco = Francisco.
Vidal, Pere = Pere.
Vierge de les viergens, flor de les flors, u 3.
Vila, Jaume de = Jaume.
VILADEMANY, S 46.
Vilademany, Pere de = Pere.
Vilalba, Franci de = Franci.
VILARAGUT (Vilagut), fra, J 98, K 164, N 105.
Vilaragut, de, M 1.
Vilaragut, Berenguer de = Berenguer.
Vilarasa, Guillem de = Guillem.
Vilarasa, Luis de = Lluís.
Vilarnau (Villarnaud), lo trobaire de, *M* 3-4 *g'* 3-4.
Vilasaló, Pere de, O[4], O[5].
VILASPINOSA, *b* 4.
Vilaspinosa, Pere = Pere.
Villanueva, Jaume, X, x, *t* 1, 3, β.
Villena, Isabel de = Isabel.
Vinclera, Bernat de = Bernat.
Vinyoles, Narcís = Narcís.
Violant d'Urrea (Yolant d'Urleda), X 54, 57.
Vivot, Ramon = Ramon.
VOLQUERES, capellà de, Ha 90, c 2, 6, 14, 16.
Vos, en cuyas manos vyene, N 26.
Vostre dona's ablativa, P 161.
Xi com la flor ben olen, c 9.
Ximeno, Vicent, U.
Y aquella del sancierro, N 60.
Ya no basta sufrimiento, U 34.
Ycart, Luis = Lluís.
YVANY, Ha 156-157.

Digitized by Google

ADICIONS

Durant l'impressió d'aquest llibre, que s'acabà de corretgir en agost de 1914, hem observat les següents omissions

D[7] (p. 55)

Madrid, Biblioteca Nacional, I i-171

Escriptura del XV[èn] segle, 139 folis sens numerar més 3 de guardes al començament i 3 a la fí coberts de dibuixos astrològics; tot pergamí de 121 × 86 mm.; rúbriques i caplletres colorides.

1. (Fol. 1) Com los sarrains entenen provar...
(f. 98[a] v.º, acaben els Cent noms de Deu.) Es fet a vostre honrament.
2. (f. 99[a], títol en lletra vermella.) Deus ab vostra virtut comença Ramon aquestes ores de na Maria santa Maria e canten se ab lo dels hymnes.
A honor del maior senyor.
(f. 133[a] v.º) ... en la gloria tu loor. Amen.
3. (f. 134[a], d'una altra mà.) Nota que en la missa solenne son representades vint coses per les quals es significada la vida de nostre senyor Jhesu Christ.
(f. 139[a], en vermelló i lletra més moderna.) Horas deuotisimas dels cent noms de Deu axí mateix y son les hores de la Verge María fetas per maestre Ramon Lull doctor illuminat.

(Nota treta de Mario Schiff, *La bibliothèque du marquis de Santillane*, París, 1905, p. 385).

F[b] (p. 60, línia 19, afegir-hi)

Carpentras, Biblioteca, Ms. n.º 381

5 bis. (Fol. CLXXXVIIJ *a*). *Aquesta es la profecia feta per Lasa de les coses ques deuen seguir en les terres damunt dites.*
En nom de la essencia.

(Publicada per Jordi Rubió i Balaguer, *Un text català de la Profecia de l'Ase de Fra Anselm Turmeda*, en els Estudis Universitaris Catalans, volum VI (1913) pp. 9-24).

d[28] (p. 225)

Berlín, Biblioteca Real, Ms. hisp. Quart. 63

Escrit al XV[èn] segle sobre 41 folis numerats modernament més 2 de blancs a la fí, de paper de 206 × 145 milímetres; epígrafs i caplletres de vermellò, algunes amb l'espai per omplir. Relligat en pergamí amb el rètol mig esborrat al llom: «Raim. Lulli Opuscula». — Al fol. 1, en lletra del segle XVIII[è]: «Opera Raymundi Lvlii Quorum materia sequens pagina indicat». Al començament i a la fí l'ex-libris estampat: «Di casa Minutoli Tegrini». A dalt del f. 43 v.º, en lletra de principis del segle XVI[è]: «Soluj Minchecto scriptorij Maioric...»

1. (Fol. 1.) *Libre de primera e segona intencio.*
(En vermell:) Quest libre qui primer se seguex es de primera segona Intencio lo qual es departit en V. parts...
2. (f. 28.) *L. de consolacio dermita.*
Quest libre qui apres se seguex feu mestre Ramon Lull, lo qual se apella libre de consolacio darmita...
3. (f. 37.) *Virtuts cardinals.*
Questes son les .iiij. virtuts quis apellen per los doctos Cardinals o morals...
4. (f. 38, en vermelló:) quests versos deuall scrits qui son per nombre .cc. feu lo venerable mestre Remon llull a perpeya a raquesta del Rey de mallorques...
Hun senyor Rey qui be senten

Digitized by Google

(f. 41 v.º) A honor del sant sperit
Llo qual ros senyor en amor
De sa mor a mi peccador. Amen.
(Nota facilitada pel nostre amic Jordi Rubió).

d[29]

Maguncia, Biblioteca del Seminari

Escriptura del XV[en] segle sobre 120? folis de paper i de pergamí, de 37 × 26 cm. En pergamí tota la part catalana del manuscrit, que havía estat tramès an en Salzinger des de Barcelona. Caplletres i epígrafs colorits. Relligat en rústega.

1. *Ars generalis* Raymundi Lullii.
2. *Ars generalis* Raymundi Lullii cum tractatibus eiusdem artis generalis in quibus explicatio et aplicatio reperitur.
3. *Liber de confessione.*
4. *Liber de homine.*
5. *Art demostrativa.* Deus qui sots clarificament de tot enteniment con vos conex e qui sots benehuyransa de tota volentat con vos ama. ab la vostra alta molt virtut gracia e benediccio comensa esta art demostrativa...
   Acabada es la art demostrativa la qual metem en guarda e en ajuda de nostre senyor Deus. Finito libro sit laus et gloria christo.
6. (Segueixen 100 versos a dues columnes:)
   Deus ab joy xant per vos discorrens
   (acaben)
   Fenides son les regles deus ne sia lausats.

(Nota treta d'Adam Gottron, *L'Edició maguntina de Ramón Lull*, Barcelona, 1915, p. 81).

d[30]

Sevilla, Biblioteca Colombina

Sens altre detall del manuscrit n'Adolf Helfferich, *Raymond Lull und die Anfänge der catalonischen Literatur*, Berlín 1858, p. 109, porta alguns versos de la Lògica del Gazzali en rims, el primer i darrer dels quals són:

De logica tractam breument...
De la qual nasquet hom e Deu.

(Vegi's, en l'ANUARI DE L'I. D'E. C. 1913-4, p. 329, Rubió i Balaguer, *La lògica del Gazzali posada en rims*).

r' (p. 232)

Barcelona, Arxiu de la Corona d'Aragó, Sant Cugat, 27

Copiada en lletra del segle XVe en el verso del darrer foli, a 2 columnes de pergamí, de 296 × 202.

Plantz de madona sancta Maria.
De gran dolor cruzel ab mortal pena

(Publicada per en Manuel de Bofarull, *Troballes d'arxiu*, en la *Revista Catalana*, Barcelona, 1892, pp. 400-402).

b (p. 242)

Valencia, per Lambert Palmart, 1487

L'amic S. Miquel i Planas, tantes vegades citat en el present treball, ha trobat en la Biblioteca Universitaria de Barcelona un exemplar d'aquest llibre de tan extremada raresa, i ens comunica les fotocopies que n'ha tret. Elles ens permeten fer algunes correccions, particularment en el colofó, que corretgirem en les errades. Les poesíes podem completar-les així:

Digitized by Google

1. (a$_{ij}$, la primera obra den Ferrando Dieç convocant els poetes a concurs, comença amb el vers:)
Lobrer etern fundant natura humana
2. (a$_6$ v.º, el primer vers:)
Dins en larchiu deles diuines faldes
4. Lo verb etern egual deu ab lo pare
7. (c$_{iiij}$ v.º, després d'aquesta poesía segueix la sentencia al radix i una obra endreçada als poetes, signades per en Ferrando Dieç, i en acabat, la «Inuocatio Arnaldi Cossi maioricanum ciuis ad beatissimam virginem Mariam», de 8 versos llatins.)
8. (Abans del mot *Comença*:) *En lahor dela purissima conceptio de Maria demostrant aquella esser exempta dela macula original.*
18. (f$_{iij}$ v.º, abans del mot *Respon*:) *En lahor dela humil verge Maria prouant la sua purissima conceptio.*
24. (Abans del mot *Respon*:) *A honor e lahor dela purissima conceptio dela verge Maria.*
27. (Seguint a l'obra d'en Vilalba, venen, i$_{ij}$, la sentencia al robí i la crida que comença: «Les obres dalt han son etern principi», totes dues den Dieç.)
29. (i$_7$, firma aquesta lletra llatina en prosa el mateix Dieç.)

f (p. 248)

Valencia, per Lambert Palmart, 1490

Havent-nos l'amic Sr. Miquel i Planas facilitat les fotocopies de totes les notables impressions contingudes en la collecció el *Natzaré* de la Biblioteca Universitaria de Valencia, hem pogut millorar i puntualitzar la noticia de la «Omelia sobre lo psalm de profundis», p. 248, que restablim així:

1. (A$_j$ sota'l títol) En la fonda trista e plorosa vall de llagrimes...
Es obra en prosa i vers den Geroni Fuster comentant en set cobles de 10 versos els set versícols del psalm.)
En lo mes baix daquella vall escura
(a$_{iij}$ v.º) Puix que yo trist peccant obri la porta
(a$_{iiij}$ v.º) Si dins lo loch escur de trista pena
(a$_v$ v.º) No es tan gran senyor per molt que sia
(a$_6$) Puix quen la creu morint per culpes mies
(a$_7$) Si be perdut mon temps en males obres
(a$_7$ v.º) Bastaua sols per a poder saluar nos
2. *Fi della obra endreçada a la verge maria.*
A tu puix tu verge la mes diuina
(A sota els 10 versos el mot «Finis».)

u (p. 259)

El Sermó d'en Muntaner

El Sermó que feu en Ramón Muntaner en dotze cobles monorimes de vint versos ha estat imprès nou vegades procedint gairebé totes de la primera impressió, amb dues excepcions. Els manuscrits que'ns conserven el Sermó són els següents: *1)* de Madrid, Biblioteca Nacional n.º 1803, acabat d'escriure en 1342; *2)* de Barcelona, Biblioteca de Catalunya n.º 4, acabat d'escriure en 1353; *3)* de Catania, Biblioteca de la Universitat Cod. Vent. 92; aquest darrer essent l'únic que no ha estat utilitzat per cap editor. El Sermó duu en *1* aquest epígraf: *Recompta lo sermo que yo Ramon Muntaner trames al senyor rey per lo passatge de Sardenya e Corsega per raho de conseyll donar al senyor infant Namfos, o almenys a fer recordar totes les coses.* El manuscrit 2, que duu epígraf a cada cobla, comença així: *Con en Ramon Muntaner trames una letra de ministracio al Senyor Enfant Nanfos per lo passatge de Sardenya com se degues capdellar.* El primer vers del Sermó es aquest:

En nom d'aycell ver Deus qui feu lo cell e'l tro

Posem les edicions per orde de publicació: *1)* Valencia viuda de Joan Mey, 1558, *Chronica...*, folis ccxxvj-ccxxix recto; *2)* Barcelona, Jaume Cortey, 1562, *Chronica...* folis ccxix verso-ccxxij verso; *3)* París, Verdière, 1827 *Chronique*, traducció den Buchon deixant el Sermó en sa llengua original, t. II, pp. 346-353; *4)* Leipzig, per Karl Lanz, 1842, traducció de la *Chronik* exceptuant el Sermo, t. II, pp. 252-259; *5)* Stuttgart, per Karl Lanz, 1844, *Chronik*, edició del text original seguint l'edició de Valencia, pp. 487-493; *6)* Barcelona, Jepús, 1860, text original i traducció, *Crónica*, pp. 516-522; *7)* Montpeller, 1879-1881, edició den Manel Milà i Fontanals del *Sermó den Muntaner*, en la «Revue des langues romanes», t. XVI, 1879, pp. 218-231, t. XVII, 1880, pp. 38-41, i t. XIX,

Digitized by Google

pp. 5-12; *8)* Barcelona, La Renaixensa, 1886, *Crónica*, pp. 525-532; *9)* Barcelona, Jochs Florals, 1895, edició den Sanpere i Miquel, *Les armades de Salou y Port-fangós*, pp. 440-456.

v

Valencia, 1521

En el diverses vegades anomenat llibre dit *Natzaré* de la Biblioteca Universitaria de Valencia, hi ha un pleg de 4 pp. que porta el títol: «Contemplacio en honor y Re | uerencia d'les set vegades quel nostre redemptor Jesus escam | pa la sua preciocissima sanch ab les propietats de cascuna feta | per Andreu marti pineda notari». A la fí solament la data «1521».

1. (A_i) *Proposa y exortacio.* Rey eternal baxas en est baix çentre

Son 10 cobles de 10 versos.

x

Valencia, incunable?

En la mateixa collecció *Natzaré*, en la qual se troben també les impressions dels nostres *y* i *z*, hi ha un pleg de 16 pp. havent perdut la primera i la darrera, tenint dues signatures a_{ij} repetides i res mes; l'autor degué declarar-se en la portada.

1. (A_{ij} primera) *Prolec de vna no poch deuota adoració de Nre | redemptor crucificat endreçada ala senyo | molt virtuosa dona ysabel de Castellui viuda.*

Es una obra en prosa amb poesíes de 10 versos i amb estampes.

(A_{ij} prim. v.º) Adorte cap del ver cap de lasglesia
(A_{ij} bis) Adorte loc i boca infinida
(A_3 v.º) Adorte ma esquerra del messies
(A_4) Adorte peu gran fonament insigne
(A_5) Adorte sant costat del inuisible
(A_6) La gran dolor que vostra carn sagrada
(A_7) Sit par senyor que pas aci la pena

y

Valencia, 15...?

La precedent collecció d'impressions valencianes, inclou un pleg de 2 pp. incomplet que n'havía perdut altres dues. Comença ara:

1. *Oracio molt deuota y deprecati | ua ala verge maria deles vir | tuts lloant aquella: fetes | per lo reuerent mosen borguonyo.*
O clau que huyns obre del cel la gran porta

Són ara 4 cobles i mitja de 10 versos.

z

Valencia, 15...?

En el mateix llibre anomenat *Natzaré* se troba un pleg de 8 pp. que comença així: «Salue regina feta per lo discret en Pere Vilaspinosa notari de Valen | cia la qual el mateix per honor del loable consistori lo dia ques publica la de | uall scrita sentencia dela demunt dita joya deles lahors dela verge ma | ria aquella spandi e publica e dreça aquella al molt spectable e reuerent sen | yor frare Luis despuig mestre del orde e caualleria de muntesa e de sant | jordi lochtinent general en lo regne de valencia. la qual fonch feta a seruey | de nostre senyor deu e a honor e gloria dela gloriosissima mare sua per | manament e consolació del dit spectable senyor visrey».

1. *Cobla sparsa dirigida al senyor visrey.*
Puix desijau senyor molt spectable

Són 10 versos.

Digitized by Google

Salue tu immaculada

Són 44 cobles de 8 versos.

δ² (p. 263)

Florença, Llibrería del Sr. Horaci Landau

Fascicle escrit a les derreríes del XIII^dn segle o principis del XIV^é sobre 17 folis de pergamí sens foliar, de 320 × 235 mm. Descrit i publicat sencer per L. Biadene, *Las rasos de trobar e lo Donatz proensals secondo la lezione del ms. Landau*, en els *Studj di filologia romanza*, I (1885), pp. 335-402. *Las rasos* venen seguint a un fragment d'un rimari i precedint al *Donatz*.

1. (Fol. 1er, ratlla 30.) Perso qar eu Enraimons, Vidals. hai e vist et conegut...

TAULES DE LES ADICIONS

ELS MANUSCRITS I LES IMPRESSIONS

BARCELONA. — Arxiu de la Corona d'Aragó, Sant Cugat, r². — Biblioteca de Catalunya, *u*.
BERLIN. — Biblioteca Real, d²⁸.
CARPENTRAS. — Biblioteca, ms: n.º 381, F^b.
CATANIA. — Biblioteca Universitaria, *u*.
FLORENÇA. — Llibrería d'Horaci Landau, δ².
MAGUNCIA. — Biblioteca del Seminari, d³³.
MADRID. — Biblioteca Nacional, D⁷, *u*.
SEVILLA. — Biblioteca Colombina, d³⁰.

BARCELONA. — 1562, 1860, *u*.
LEIPZIG. — 1844, *u*.
PARIS, 1827, *u*.
STUTTGART. — 1844, *u*.
VALENCIA.— 1487, *b*; 1490, *f*; 1521, *v*; ? *x*, *y*, *z*; 1558, *u*.

LLISTA ALFABÈTICA

ANDREU MARTÍ PINEDA, *v*.
ANSELM TURMEDA, F^b.
Arnal Cossi, *b*.
Biadene, L., δ².
Bofarull, Manuel de, r².
BORGONYÓ, mossen Frances? [Burgunyó], *y*.
Buchon, J. A. C., *u*.
Cortey, Jaume, *u*.
De gran dolor cruzel ab mortal pena, r².
Dieç, Ferrando-Ferrando.
Ferrando Dieç, *b*.
Fuster, Geroni = Geroni.
Gazzali, d³⁰.
GERONI FUSTER, *f*.
Gottron, Adam, d³³.
Helfferich, Adolf, d³⁰.
Jepús, *u*.
Landau, Horaci, δ².
Lanz, Karl, *u*.
Lull, Ramon = Ramon.
Mey, Joan, *u*.
Milà i Fontanals, Manuel, *u*.
Miquel i Planas, Ramon, *b*, *f*, *v*, *x*, *y*, *z*.
Muntaner, Ramon = Ramon.
Palmart, Llambert, *f*.
PERE VILASPINOSA, *z*.
Pineda, Andreu Martí = Andreu.
RAMON LULL, D⁷, d²⁸, d³⁰, d³³.
RAMON MUNTANER, *u*.
Rubió i Balaguer, Jordi, F^b, d³⁸, d.³⁴
Sanpere i Miquel, Salvador, *u*.
Schiff, Mario, D⁷.
Turmeda, Anselm = Anselm.
Verdière, *u*.
Vilaspinosa, Pere = Pere.
Ysabel de Castellví, *x*.

Digitized by Google

ERRADES I CORRECCIONS

PLANA	RATLLA	DIU	HA DE DIR
4	30	G^a G^b	H^a H^b
5	30	207	217
5	30	241-280. Utilitzem	241-280; abans Grützmacher, en el mateix *Archiv*, vol. XXXIII, pp. 434-466 i vol XXXIV, pp. 141-160.
7	17	fragments importants	les variants i algunes biografies.
10	34	Estensa	Estense
10	39	de poesies	de 63 poesies
10	39	Corbiac	Corbian
10	46	262-245,	262-345,
12	8	(1902), p. 102.	(1902), pp. 197-205, 523-538.
17	3	XIII-188	XIII-189
19	2	franç. 2033 (12474)	franç. 12474 (2033)
20	9	(Fol. LIX *a*)	(Pag. LIX *a*)
20	13	XLIX, 53 i seg., L.	XLIX, 53-58, 283-324, L, 241-284.
20	34	Bartoni	Bertoni
25	23	qui li sc'psit... Cintipendiũ & penna•.	qui h[oc] sc'psit... Cindipendiũ & pennã•.
60	9	cavalquan	cavalquey
64	5	est en	en est
169	17	trit	trist
187	18	dels amor	dels quals amor
211	28	paper.	paper de 222 × 149 mm.
243	5	emprentades y acabades les jaents	empremptades e acabades les presents
243	14	*Vilaspinosa tirant*	*Vilaspinosa notari tirant*
243	34	Si quab	Sil quab
248	30	empremptada per	empremptada en la insigne ciutat de Valencia per
249	27	y pobles	y pobres
253	34	*Preambol. Comença*	*Preambol.* Lesta y ab affectada atencio vista... *Comença*
254	1	3. (C_j)	3. (C_7)
254	4	4. (C_{ij} v.º)	4. (C_7 v.º)
254	9	*de la soledat*	*de la soledat y porta lo sobredit beltran ala joya vna paga acomparada casi en alguna manera a ella intemerada senyora nostra mes que totes les altres adorada. y una altra obra ala honor, hi ans de presentar ninguna de dites obres presenta los subseguents estrams exhortant a planyer y condoldre a tots los fidelissims crestians y devots seus per les affliccions y intensissima dolor y pena que senti dela mort y passio de son fill deu jesus creador y redemptor nostre.*
254	10	lagrimes	lagremes
254	15	*sabe y pogue.*	*sabe y pogue. y paregue al sobredit beltran loar lo molt mes en reputar indigne e insufficient ab grandissim reçel y temor mostrant no gosar empendre ni atreuirse de escriure en tan altes laors feu les precedents cinch cobles no ala joya mas sols ala deuocio les dona a la honor.*
256	29	1512	1502
270	57	Corbiac, Pere de, D.	Corbian, Pere de, *D.*

Juny de 1916

Digitized by Google

INDEX

		Pàgines
Prefaci		3
I.	Els cançoners provençals	
A,	Roma, Bibl. Vaticana, 5232	5
B,	París, Bibl. Nacional, fr. 1592	7
C,	París, Bibl. Nacional, fr. 856	7
D,	Mòdena, Bibl. Estense, α R 4, 4	10
E,	París, Bibl. Nacional, fr. 1479	12
F,	Roma, Bibl. Chigiana, L, IV, 106	13
G,	Milà, Bibl. Ambrosiana, R. 71 sup	14
H,	Roma, Bibl. Vaticana, 3207	14
I,	París, Bibl. Nacional, fr. 854	15
K,	París, Bibl. Nacional, fr. 12473	17
L,	Roma, Bibl. Vaticana, lat. 3206	18
M,	París, Bibl. Nacional, fr. 2033	19
N,	Cheltenham, Bibl. Fitz Roy Fenwick, 8335	19
N^2,	Berlín, Bibl. Real, cod. 5 Phillipps	19
O,	Roma, Bibl. Vaticana, lat. 3208	20
P,	Florença, Bibl. Laurenziana, Plut. XLI, cod. 42	20
Q,	Florença, Bibl. Riccardiana, 2909	20
R,	París, Bibl. Nacional, fr. 22543	21
S,	Oxford, Bibl. Bodleiana, Douce 269	24
T,	París, Bibl. Nacional, fr. 15211	24
U,	Florença, Bibl. Laurenziana, Plut. XLI, cod. 43	24
V,	Venecia, Bibl. Marciana, App. fr. XI	25
a',	Mòdena, Bibl. Estense, N. 8. 4	25
b',	Roma, Bibl. Vaticana, Barberini 4087	26
c',	Florença, Bibl. Laurenziana, Plut. XC inf. cod. 26	27
e',	Roma, Bibl. Vaticana, Barberini, 3965	27
f',	París, Bibl. Nacional, fr. 12472	28
g',	Roma, Bibl. Vaticana, lat. 3205	28
α',	Tractat perilhos, den Malfre Ermengau	28
β',	Ramon Vidal de Besalú, So fo e·l temps	29
II. —	Els cançoners catalans	
A,	Barcelona, Bibl. de Catalunya, 146	30
B,	Venecia, Bibl. Marciana, fran. fondo ant. 1	48
C,	Madrid, Bibl. Nacional	49
D^1,	Roma, Bibl. Vaticana, Ottob. 545	49
D^2,	Roma, Bibl. Vaticana, Ottob. 542	50
D^3,	Barcelona, Llibrería Babra	51
D^4,	Roma, Convent de Sant Isidro i Sant Patrici, Ms. $^1/_{71}$	53
D^5,	Palma, Societat Arqueològica Luliana	54
D^6,	Roma, Bibl. Vaticana, lat. 10036	55
E,	Palma, Llibrería Aguiló	56
F^a,	París, Bibl. Nacional, esp. 487	59
F^b,	Carpentras, Bibl. 381	59
G,	Barcelona, Llibr. Carreras	61
H^a,	Barcelona, Bibl. de Catalunya, 7	62
H^b,	Barcelona, Bibl. de Catalunya, 8	72
J,	París, Bibl. Nacional, 225	77
K,	Barcelona, Bibl. de Catalunya, 10	92
L,	Barcelona, Bibl. de Catalunya, 9	106
M,	Barcelona, Bibl. de Catalunya, 11	112
N,	Barcelona, Ateneu Barcelonès, ms. n.º 1	126
O^1,	Valencia, Bibl. Universitaria, 92-6-7	142
O^2,	Nova-York, Hispanic Society	147
O^3,	Madrid, Bibl. del Palau	151
O^4,	París, Bibl. Nacional, esp. 479	154
O^5,	Cheltenham, Bibl. de Fitz Roy Fenwick, 9625	158
O^6,	Madrid, Bibl. Nacional, 2985	161
O^7,	Madrid, Bibl. Nacional, 3695	166
O^8,	Escorial, Bibl. L iij 26	170
P,	Saragoça, Bibl. Universitaria, 184	173
Q,	París, Bibl. Nacional, esp. 229	183
R,	París, Bibl. Nacional, esp. 226	184
S,	Barcelona, Arxiu del marquès de Barberà	184
T,	Nova York, Hispanic Society	189
U,	Valencia, Bibl. Universitaria, 88-4-19	191
X,	Barcelona, Bibl. Universitaria, 21-4-1	195
Y,	Lo Conort den Francesch Ferrer	203
Z,	Tant mon voler, den Pere Torroella	204
III.	Altres manuscrits contenint poesíes	
a,	Perpinyà, Arxiu departamental	206
b,	Barcelona, Academia de Bones Lletres	206
c,	Barcelona, Arxiu de la Corona d'Aragó, Ripoll, 129	206
d^1	Palma, Biblioteca Provincial	209
d^2	Palma, Collegi de la Sapiencia	210
d^3	Roma, Bibl. Chigiana, E. 4-118	211
d^4	Munic, Bibl. Real, lat. 10538	211
d^5	Milà, Bibl. Ambrosiana, H. 8 inf	212
d^6	Roma, Convent de Sant Isidro i Sant Patrici $I/_{13}$	212
d^7,	Roma, Convent de Sant Isidro i Sant Patrici $I/_{22}$	213
d^8,	Roma, Convent de Sant Isidro i Sant Patrici $I/_{43}$	213
d^9	Roma, Bibl. Corsini, 44. A. 3	213
d^{10},	Roma, Convent de Sant Isidro i Sant Patrici $I/_{93}$	214
d^{11}	Roma, Bibl. Vaticana, lat. 9344	215
d^{12}	Roma, Bibl. Vaticana, lat. 10275	216
d^{13},	Londres, Bibl. del Museu Britànic, Add. 16431	217
d^{14}	Londres, Bibl. del Museu Britànic, Add. 16432	217
d^{15}	Londres, Bibl. del Museu Britànic, Add. 16430	218
d^{16}	Palma, Causa pia Luliana	218
d^{17}	Palma, Llibrería Aguiló	219
d^{18}	Palma, Societat Arqueològica Luliana	219
d^{19}	Palma, Biblioteca Provincial	220
d^{20}	Palma, Societat Arqueològica Luliana	220
d^{21}	Milà, Bibl. Ambrosiana, D. 465 inf	221
d^{22}	Palma, Bibl. Provincial	221
d^{23}.	Palma, Bibl. Provincial	222
d^{24}	Palma, Bibl. Provincial	223
d^{25}	Munic, Bibl. Real, lat. 10501	224
d^{26}	Munic, Bibl. Real, lat. 10506	225

Digitized by Google

d[27], Munic, Bibl. Real, 612, Hisp. 69...... 225
e, Barcelona, Bibl. de Catalunya, 309.... 225
f, Barcelona, Bibl. Provincial Universitaria, 21-2-17.................. 226
g, Roma, Bibl. Vaticana, lat. 3824...... 226
h, Valencia, Bibl. Capitular de la Seu.... 227
j, Palma, Llibrería Aguiló 227
k, Catania, Bibl. Ventimigliana, cod. 29.. 227
l, Madrid, Bibl. Nacional, 10264........ 228
m, Barcelona, Llibr. Dalmases, n.º 159.... 229
n, Barcelona, Bibl. Provincial Universitaria, 20-4-21 229
o, Barcelona, Bibl. Provincial Universitaria, 21-4-11..................... 230
p, Barcelona, Bibl. Provincial Universitaria, 21-2-9 230
q, Valldemoça, Llibrería Bonsoms...... 231
r, París, Bibl. Nacional, lat. 6652...... 232
s, Roma, Bibl. Vaticana, lat. 4806...... 232
t, Barcelona, Arxiu del Palau.......... 232
u, Barcelona, Bibl. Capitular de la Seu, cod. 6 233
v, Barcelona, Llibrería Dalmases, 2...... 234
x, Ager? antiga col·legiata............ 234
y, Montserrat, Arxiu del Monestir....... 234
z, { Barcelona, Bibl. de Catalunya, 3...... 235
Valencia, Bibl. Municipal........... 235

IV. Els impresos

a, Valencia, Palmart, 1474............ 238
b, Valencia, Palmart, 1487............ 242
c, Valencia, Vila, 1493............... 244
d, Valencia, la Roca, 1497............. 245
e, Valencia, Tringer, 1498............ 246
f, Valencia, Palmart, 1490............ 248
g, Valencia, Spindeler, 1499........... 249
h, Valencia, Hagenbach i Hutz, 1495.... 249
j, Barcelona, Posa, abans de 1498...... 250
k, Valencia, Jofre, 1505............... 250
l, Valencia, Jofre, 1511............... 251
m, Valencia, Coffman, 1511............ 252
n, Valencia, Jofre, 1515............... 253
o, Valencia, Díaz, 1531............... 254
p, Valencia, Arcos, 1561............... 254
q, Edicions de les obres d'Auzias March.. 255
r, Barcelona, Rosembach, 1528......... 256
s, Barcelona, Salvanyach, 1527........ 257
t, Diverses poesíes impreses........... 258

V. Els tractats gramátics i poétics

α, Barcelona, Arxiu de la Corona d'Aragó, Sant Cugat, 13.................. 259
β, Barcelona, Bibl. de Catalunya, 239.... 260
γ, Madrid, Bibl. Nacional, 13405........ 262
δ, Florença, Bibl. Laurenziana, Plut. XLI, cod. 42.......................... 263
ε, Florença, Bibl. Riccardiana, 2814.... 264
ζ, Roma, Bibl. Vaticana, Barberini, plut. 45, cod. 80...................... 264
π, Florença, Bibl. Marucelliana, Trib. 2, Scaf. B, vol. 17.................. 264
θ, París, Bibl. Nacional, lat. 7534........ 264
ι, Barcelona, Arxiu de la Corona d'Aragó, Ripoll, 129 264
κ, Barcelona, Bibl. Provincial Universitaria, 21-3-8...................... 265
λ, Palma, Llibrería Aguiló 265
μ, Sevilla, Bibl. Colombina............ 265
ν, Escurial, Biblioteca, M. I. 3.......... 266
ξ, Palma, Llibr. Garau................ 267

Taules

Els manuscrits i les edicions.............. 267
Llista alfabètica........................ 268

Adicions

D[7], Madrid, Bibl. Nacional, Ii-171........ 277
F[b], Carpentras, Bibl. 381............... 277
d[28], Berlín, Bibl. Real, hisp. Quart. 63.... 277
d[29], Maguncia, Bibl. del Seminari........ 278
d[30], Sevilla, Bibl. Colombina............. 278
r[2], Barcelona, Arx. Cor. Aragó, S. Cugat, 27 278
b, Valencia, Palmart, 1487 278
f, Valencia, Palmart, 1490............. 279
u, El Sermó d'en Muntaner............ 279
v, Valencia, 1531 280
x, Valencia, incunable?................ 280
y, Valencia, 15..? 280
z, Valencia, 15..? 280
δ[2], Florença, Llibrería del Sr. Horaci Landau. 281

Taules de les Adicions

Els manuscrits i les impressions............ 281
Llista alfabètica 281

Errades i correccions 282

Index 283

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

CANCELLED
JAN 5 1979
HALL USE
APR 28 1985 ILL
CANCELLED
CANCELLED

Digitized by Google

Rom 2002.7
Bibliografia dels antics poetes Ca
Widener Library 003503757
3 2044 084 675 511